

Ruimtelijke Onderbouwing

"Wynserdyk 53 te Easterein"



Rombou

Bezoekadres : Jufferenwal 30, 8011 LE Zwolle
Postadres : Postbus 432, 8000 AK Zwolle

Datum : 30 april 2021

Projectleider : 

E-mail : info@rombou.nl



Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Ligging plangebied	5
1.3	Vigerend bestemmingsplan	6
1.4	Leeswijzer	7
Hoofdstuk 2	Planbeschrijving	8
2.1	Huidige situatie	8
2.2	Toekomstige situatie	9
Hoofdstuk 3	Beleidskaders	12
3.1	Rijksbeleid	12
3.2	Provinciaal beleid	14
3.3	Gemeentelijk beleid	19
Hoofdstuk 4	Milieu- en omgevingsaspecten	25
4.1	Inleiding	25
4.2	M.e.r.-beoordeling	25
4.3	Bedrijven en milieuzonering	26
4.4	Geur	27
4.5	Bodemkwaliteit	29
4.6	Geluid	30
4.7	Luchtkwaliteit	30
4.8	Externe veiligheid	32
4.9	Water	35

4.10	Ecologie	36
4.11	Cultuurhistorie en archeologie	39
Hoofdstuk 5	Uitvoerbaarheid	41
5.1	Economische uitvoerbaarheid	41
5.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	41
Bijlage 1	Advies Nije Pleats	
Bijlage 2	Erfinrichtingstekening	
Bijlage 3	M.e.r.-beoordelingsbesluit	
Bijlage 4	ISL3a berekening	
Bijlage 5	Watertoets	
Bijlage 6	Voortoets stikstof	
Bijlage 7	Quickscan natuurwaardenonderzoek	
Bijlage 8	Verkennd archeologisch onderzoek	

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Midden in de Greidhoeke ligt het agrarisch familiebedrijf van initiatiefnemer. De locatie kenmerkt zich door de vrije ligging in het buitengebied en is de afgelopen decennia gestaag gegroeid naar een moderne melkveehouderij.

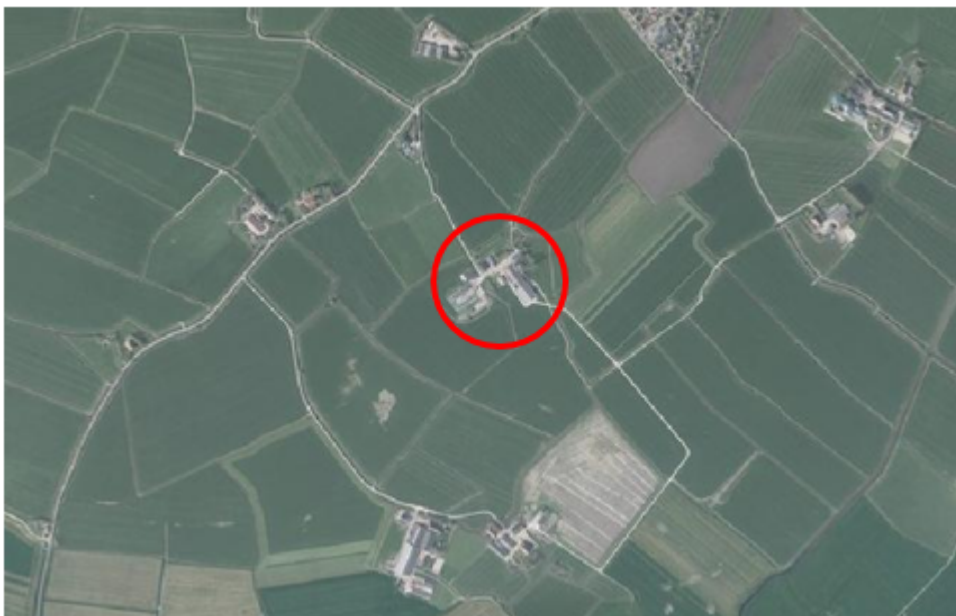
In de huidige omvang heeft het bedrijf weinig ontwikkelmogelijkheden. Met name het huidige bouwvlak is niet toereikend om verder te kunnen ontwikkelen. De ligboxenstal is (over) vol en het jongvee is inmiddels verplaatst naar een andere locatie.

Om verdere bedrijfsontwikkeling en ruimte voor de dieren te creëren wil initiatiefnemer een nieuwe stal bouwen naast de bestaande stal. Tevens worden de opslagmogelijkheden voor ruwvoer vergroot, zal er een nieuwe kapschuur worden gerealiseerd en zal de bestaande woning, die zich in de oude boerderij bevindt, worden vervangen door een nieuwe woning.

Een deel van deze activiteiten past niet binnen het huidige planologische regime. Op 31 augustus 2018 heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Súdwest-Fryslân aangegeven medewerking te willen verlenen aan het planvoornemen voor wijziging van het bouwvlak tot 2,5 ha. Door gewijzigde regelgeving na deze datum, wordt om de uitvoering van dit project mogelijk te maken een aanvraag omgevingsvergunning ingediend waar deze ruimtelijke onderbouwing onderdeel van uitmaakt.

1.2 Ligging plangebied

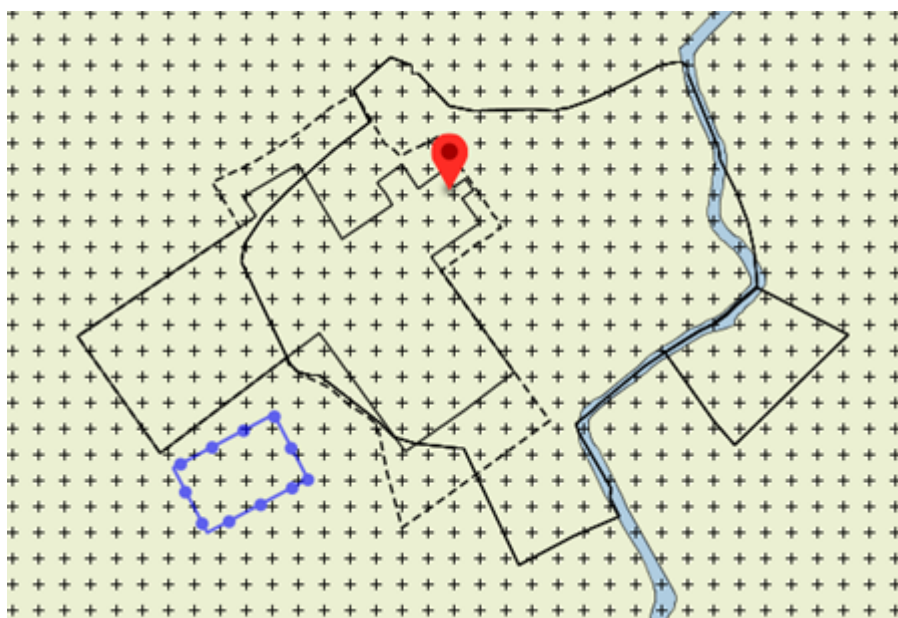
De locatie van het voornemen bevindt zich aan de Wynserdyk 53 te Easterein en is gelegen aan het einde van een toerit die via de Wynserdyk te bereiken is. De globale ligging van de projectlocatie is weergegeven op onderstaande afbeelding 1.1.



Afbeelding 1.1: Luchtfoto bedrijfslocatie aan de Wynserdyk 53. (Bron:pdokviewer)

1.3 Vigerend bestemmingsplan

De locatie is gelegen in het plangebied van bestemmingsplan 'Bûtengebiet' van de voormalige gemeente Littenseradiel. Op de onderstaande afbeelding is een fragment van de verbeelding met de gewenste locatie weergegeven.



Afbeelding 1.2: Uitsnede verbeelding (Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

De locatie heeft de bestemming 'Agrarisch' met een bouwvlak. Verder is de bestemming 'Waarde - Archeologie 1' van toepassing op een deel van de locatie en is

er sprake van de functieaanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - bedrijfskavel grondgebonden agrarisch bedrijf'. In het verleden is met een project afwijkingsprocedure de realisatie van een mestzak vergund. Deze is weergegeven met een blauwe stippellijn op afbeelding 1.2. In paragraaf 3.3.1 wordt verder ingegaan op de strijdigheid met de vigerende bestemming(en).

1.4 Leeswijzer

Na deze inleiding wordt in hoofdstuk 2 een weergave van de huidige en de toekomstige situatie weergegeven. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het beleidskader. Hierin wordt het relevante beleid van het Rijk, de provincie en de gemeente beschreven. In hoofdstuk 4 passeren alle relevante milieu- en omgevingsaspecten de revue. Het laatste hoofdstuk gaat in op maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid van het plan.

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het melkveehouderijbedrijf van initiatiefnemer is gelegen in het buitengebied van de gemeente Súdwest-Fryslân. Het bedrijf beschikt over een ruime huiskavel rondom de bedrijfslocatie. Voerwinning en mestafzet zijn op korte afstand mogelijk zijn en er kan weidegang worden toegepast.



Afbeelding 2.1: Luchtfoto huidige situatie Wynserdyk 53 (Bron: AERIUS)

Op afbeelding 2.1 is goed te zien hoe het bedrijf zich heeft ontwikkeld. De oude ligboxenstal is dwars geplaatst op de oude stolphoerderij. Dit was gebruikelijk bij de plaatsing van de eerste ligboxenstallen. Vervolgens is de stalruimte uitgebreid naar achter waarbij de laatste verlenging dateert van 2008.

Op het erf zijn nog een aantal verouderde voer- en mestopslagen aanwezig die deels in gebruik zijn. De nieuwe sleufsilo's met automatisch afdeksysteem zijn gelegen aan de zuidkant van het erf. Op dit moment wordt er gemolken met toepassing van een draaimelkstal. Eenmaal gemolken vinden de dieren hun weg terug naar de stal of in het weideseizoen naar het weiland.

2.2 Toekomstige situatie

Met het planvoornemen worden diverse ontwikkelingen op het erf beoogd om de veehouderij te kunnen moderniseren en doorontwikkelen. In deze paragraaf worden de diverse ontwikkelingen beschreven. Een visualisatie van de toekomstige situatie is te zien op afbeelding 2.2.

Nieuwe stal

In de gewenste situatie wordt er een nieuwe ligboxenstal gerealiseerd voor het houden van de melkkoeien. Deze nieuwe stal is centraal gelegen op het erf. Ruimtelijk en bedrijfstechnisch is dit de meest ideale situering. Er blijft sprake van een compact erf waarbij de lijnen kort blijven tussen bijvoorbeeld de stal en voeropslagen maar ook tot het omliggende weiland. De stal wordt uitgevoerd met een emissiearm stalsysteem A1.13. De bestaande stal biedt onderkomen aan de droge melkkoeien, het jongste jongvee en nuchtere kalveren.

Woning

De bestaande woning bevindt zich in het voorhuis van de oude stolp boerderij. Deze boerderij is sterk verouderd en aan vervanging toe. Ook wordt er in de schuur nog vee ondergebracht in strohokken. Het voornemen is om een nieuwe moderne woning te realiseren die voldoet aan de eisen van een jong ondernemersgezin en de dieren worden verplaatst naar de ligboxenstal. Het uiterlijk van de woning is gebaseerd op de huidige stolp en houdt hiermee de link naar de oorsprong van de locatie in leven.

Voer- en mestopslag

Naast de bestaande voer- en mestopslagen worden 4 nieuwe sleufsilos gerealiseerd. Naast deze sleufsilos is de reeds vergunde mestzak gesitueerd. Zo zijn alle voer- en mestopslagen geconcentreerd op één deel van het erf en vervallen de oude opslagen. Op de plek van de oude voeropslagen zal tevens een nieuwe kapschuur worden gerealiseerd.



Afbeelding 2.2: Impressie gewenste situatie (Bron: Bouwkundig Bureau Haverkamp)

2.2.1 Ruimtelijke kwaliteit

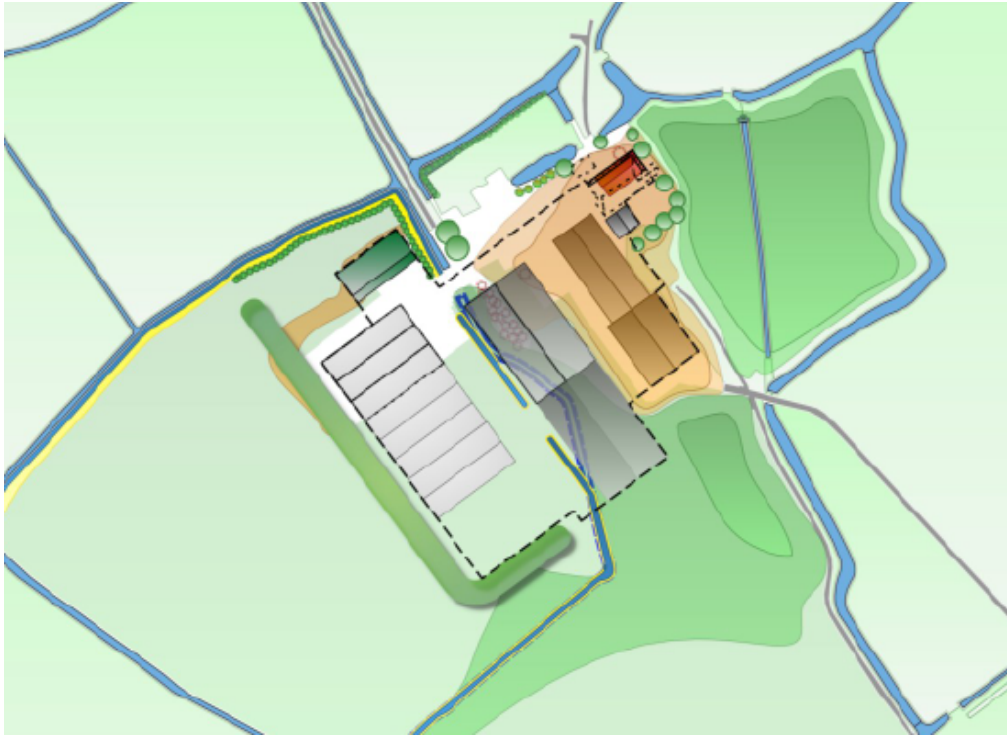
Deze onderbouwing heeft betrekking op de ontwikkeling van het gehele agrarische erf. Uit provinciaal en gemeentelijk beleid volgt dat in een ruimtelijk plan voor de uitbreiding van een agrarisch bedrijf boven de 1,5 hectare er aandacht besteedt moet worden aan de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse.

Een voorwaarde is dat het agrarisch erf van een landschappelijke inpassing wordt voorzien. Als basis voor de inrichting van het erf en de toekomstige landschappelijke inpassing is het Nije Pleats advies gehanteerd (zie Bijlage 1). Op basis van de schets uit dit Nije Pleats advies (zie afbeelding 2.3) is een erfinrichtingstekening (zie Bijlage 2) opgesteld met de bijbehorende beplanting. Belangrijke elementen uit dit Nije Pleats advies die terugkomen in de erfinrichting zijn:

- de bomenrij (veld esdoorn) aan de westzijde van de entree;

-
- afscherming van de voeropslagen met een aarden wal;
 - het aanleggen van een rietoever en de verbreding en aanpassing van bestaande watergang;
 - het aanleggen van een nieuwe watergang rondom de het talud van de sleufsilo's.

De uitvoering en instandhouding van dit inrichtingsplan wordt als voorwaarde gekoppeld aan de omgevingsvergunning.



Afbeelding 2.3: Schets Nije Pleats advies d.d. 7 januari 2019

Hoofdstuk 3 Beleidskaders

Dit hoofdstuk behandelt het beleid dat betrekking heeft op de voorliggende ruimtelijke onderbouwing. Achtereenvolgens wordt ingegaan op het Rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid, voor zover dat is gerelateerd aan het plangebied en het voorliggende initiatief.

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte geeft de ambitie aan voor Nederland in 2040. Die ambitie is vertaald in doelen voor de middellange termijn tot 2028. Het Rijk streeft naar een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland. De bestuurlijke drukte, ingewikkelde regelgeving of een sectorale blik met negatieve gevolgen voor de ontwikkeling van Nederland dient met de nieuwe structuurvisie gekeerd te worden. Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Buiten deze 13 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid.

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte richt zich op de volgende 13 nationale belangen:

Vergroten van de concurrentiekracht van Nederland

1. Een excellente ruimtelijk-economische structuur van Nederland door een aantrekkelijk vestigingsklimaat in en goede internationale bereikbaarheid van de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren (nationaal belang 1);
2. Ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en de energietransitie (nationaal belang 2);
3. Ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen (nationaal belang 3);
4. Efficiënt gebruik van de ondergrond (nationaal belang 4).

Verbeteren en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid

5. Een robuust hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen rondom en tussen de belangrijkste stedelijke regio's inclusief de achterlandverbindingen (nationaal belang 5);

-
6. Betere benutting van de capaciteit van het bestaande mobiliteitssysteem (nationaal belang 6);
 7. Het in stand houden van het hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen om het functioneren van het mobiliteitssysteem te waarborgen (nationaal belang 7).

Waarborgen kwaliteit leefomgeving

8. Verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's (nationaal belang 8);
9. Ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en kaders voor klimaatbestendige stedelijke (her)ontwikkeling (nationaal belang 9);
10. Ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten (nationaal belang 10);
11. Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten (nationaal belang 11);
12. Ruimte voor militaire terreinen en activiteiten (nationaal belang 12);
13. Zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten (nationaal belang 13).

Het voorliggende plan behoort niet tot 1 van de 13 belangen waarvoor decentrale overheden geen beleidsvrijheid hebben. Het beleid voor de verplaatsing van een bestaand agrarisch bedrijf wordt dan ook neergelegd bij de decentrale overheden.

3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Op 1 oktober 2012 is aan het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), waarin rijksregels ten aanzien van de ruimtelijke inrichting van Nederland zijn verzameld, een aantal onderwerpen toegevoegd. Het gaat onder andere om de Ecologische hoofdstructuur, elektriciteitsvoorziening, toekomstige uitbreiding hoofd(spoor)wegennet, veiligheid rond rijksvaarwegen.

Het Barro bevat geen relevante regels die invloed uitoefenen op het onderhavige plan.

3.1.3 Conclusie Rijksbeleid

De toets aan het SIVR en Barro laat zien dat het initiatief in overeenstemming is met het relevante Rijksbeleid.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie Fryslân - De romte diele

De ontwerp omgevingsvisie stelt een vitale, veerkrachtige, karakteristieke en gezonde Friese leefomgeving centraal. De provincie stelt zich vier opgaven ten aanzien van de leefomgeving. De eerste opgave betreft een leefbaar, vitaal en bereikbaar Fryslân. Hier wordt stilgestaan bij o.a. de vergrijzing, krimp op het platteland, verouderde bebouwing en de betaalbaarheid van het OV. De tweede opgave betreft de energietransitie. De opgave bestaat uit het reduceren van broeikasgassen en een balans vinden tussen duurzaamheidsdoelstellingen en ruimtegebruik. Opgave 3 gaat over de klimaatadaptatie van de Provincie Fryslân. Doelstelling is Fryslân in 2050 klimaatbestendig ingericht te hebben. Opgave vier gaat over het versterken van de biodiversiteit. De biodiversiteit dient versterkt te worden via herstel van de kwaliteit van de leefgebieden. Daarnaast wil men de verbinding leggen tussen biodiversiteit en de samenleving.

Naast de vier opgaven wordt er voor drie specifieke gebieden integrale opgaven beschreven. Het gaat om de gebieden: Waddengebied, IJsselmeer en het Veenweidegebied.

Er wordt in de Omgevingsvisie toegelicht hoe de werkwijze rondom ruimtelijke initiatieven vorm wordt gegeven. Hierbij wordt er uitgegaan van een ja, mits principe ten aanzien van ruimtelijke plannen. Er zijn vier inhoudelijke principes waar een plan aan tegemoet moet komen. Zuinig ruimtegebruik, omgevingskwaliteit als ontwerpbasis, koppelen van ambities en gezondheid en veiligheid.

Toets

Het voornemen op de planlocatie is noodzakelijk voor een toekomstbestendig agrarisch bedrijf. Ruimtelijke kwaliteit en landschappelijke inpassing zijn onderdeel van het plan en zorgen voor een goed ingepast en toekomstgericht erf.

3.2.2 Grutsk op 'e Romte

Provinciale Staten hebben op 26 maart 2014 het document “Grutsk op ‘e Romte” als thematische structuurvisie over landschap en cultuurhistorie vastgesteld. In deze thematische structuurvisie zijn landschappelijke en cultuurhistorische structuren van provinciaal belang in samenhang geanalyseerd en gewaardeerd. Het doel hiervan is behoud en verdere ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit door middel van informeren, inspireren en adviseren. Op deze wijze verwacht Provincie Fryslân de doorwerking van provinciale belangen in ruimtelijke plannen van gemeenten, rijk en provincie te borgen.



Afbeelding 4: Deelgebied Kleigebied Westergo

De locatie is gelegen in het uitgestrekte, open kleiterpengebied met een hoge dichtheid aan terpen en terpdorpen, terpsteden en -veelal verhoogde-boerderijerven. Veel geconcentreerde blokvormige, radiale en lineaire dorpen en steden, met lineaire bebouwingsstructuren, die vanaf de terpen dijken, wegen en water volgen.

Het kleigebied heeft lange tijd onder directe invloed gestaan van de zee. Deze dynamiek van de zee heeft het landschap gevormd en is in het landschap zichtbaar. Deze weerslag van dynamiek wordt ruimtelijk vertaald door bovengenoemde onderdelen.

Het herkenbaar en leesbaar houden van de weerslag van de zee op het landschap en de rol die de zee nog steeds speelt in de inrichting van het gebied en de verschillen tussen perioden van landschapsvorming door het:

- Behouden en beschermen van reliëf, zowel natuurlijk (kreken en slenken) als kunstmatig (dijken, terpen en –soms onzichtbare- archeologische waarden) dat zich in de “bodembeschermingsgebieden Baarderadeel” bevindt zoals beschreven in Verordening Romte Fryslân 2014. Herkenbaar houden van het bochtige karakter van het slenken en prielenpatroon.
- Behouden van puntverdichtingen in de openheid met punten in de vorm van (terp)dorpen en boerderijerven, door beplanting te concentreren in de dorpen en bij de boerderijerven en zeer spaarzaam om te gaan met beplanting op andere plekken.
- Geen lijnvormige beplanting toevoegen, in puntverdichting is het wel acceptabel.
- Zichtbaar houden van inpolderingen (jonge en oude zeepolders) gekarakteriseerd door openheid, dijken in verschillende leeftijden en buitendijkse landen met landaanwinningswerken.
- Zichtbaar houden van het grillige/slingerende patroon van waterlopen (voormalige prielen en slenken) en wegen/paden.
- Respecteren van de stedenbouwkundige structuur van de geconcentreerde blokvormige en radiale terpdorpen en steden, met lineaire structuren, die vanaf de terpen de dijken wegen en water volgen.

Toets

De kenmerken van het agrarisch bedrijf in het kleigebied worden met de voorgenomen initiatief niet aangetast. Beplanting wordt spaarzaam toegevoegd en het boerderijerf blijft hierdoor herkenbaar in het landschap. Het plan is vanuit de visie Grutsk op'e Romte uitvoerbaar.

3.2.3 Provinciale Verordening Romte Fryslân

In de 'Verordening Romte Fryslân 2014' worden die onderwerpen uit het 'Streekplan 2007' en 'Grutsk op 'e Romte' geregeld, waarvan de juridische doorwerking en borging in ruimtelijke plannen van gemeenten noodzakelijk is. Het onderhavige initiatief betreft een ruimtelijk plan. Dit betekent dat bij de interpretatie en toepassing van bepaalde artikelen in concrete situaties zoals deze, getoetst moet worden aan het provinciale beleid. De volgende regels uit de verordening zijn hier van belang.

Artikel 2.1 Ruimtelijke kwaliteit

1. De plantoelichting van een ruimtelijk plan voor een uitbreidingslocatie of voor het landelijk gebied omvat een ruimtelijke kwaliteitsparagraaf waarin, voor zover noodzakelijk, wordt aangegeven op welke wijze:
 - a. het plan rekening houdt met de draagkracht van het landschap voor de opvang en inpassing van nieuwe functies, op grond van een analyse van de samenhang van de ondergrond, netwerken en nederzettingsspatronen;
 - b. het plan invulling geeft aan de blijvende herkenbaarheid van de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten, zijnde de structuren van provinciaal belang zoals die, met inbegrip van een richtinggevend advies, per deelgebied of gebiedsoverschrijdend zijn omschreven in de structuurvisie Grutsk op 'e Romte.
2. Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op landelijk gebied stelt zo nodig regels die ertoe strekken dat de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten als bedoeld in het eerste lid, sub b, herkenbaar blijven.
3. Een ruimtelijk plan voor het landelijk gebied dient te voorzien in een zorgvuldige inpassing van:
 - a. een uitbreidingslocatie;
 - b. nieuwe infrastructuur of aanpassing van infrastructuur;
 - c. een nieuwe recreatieve voorziening of uitbreiding van een recreatieve voorziening;
 - d. agrarische bedrijven, inclusief glastuinbouwbedrijven;
 - e. overige nieuwe of uitbreiding van bestaande, al dan niet aan het landelijk gebied gebonden functies,
 - f. binnen de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten, zoals bedoeld in het eerste lid, sub b.

Artikel 6 Landbouw

6.1.2 Oppervlakte bouwperceel grondgebonden agrarisch bedrijf

1. In een ruimtelijk plan kan een bestaand bouwperceel voor een grondgebonden agrarisch een uitbreiding krijgen tot een maximale oppervlakte van 1,5 ha, dan wel de bestaande oppervlakte behouden indien deze meer bedraagt dan 1,5 ha.
2. In afwijking van het eerste lid kan een groter bouwperceel worden toegestaan, mits;
 - a. het agrarisch bedrijf grondgebonden blijft, en
 - b. de oppervlakte van het agrarisch bouwperceel niet meer bedraagt dan 3 ha.
3. In afwijking van het tweede lid kan in een incidenteel geval een bouwperceel van meer dan 3 ha worden toegestaan indien:
 - a. het bedrijf al een bouwperceel van bijna 3 ha of meer dan 3 ha heeft en de bedrijfsuitbreiding redelijkerwijs niet binnen dat bouwperceel is te realiseren,
 - b. de uitbreiding van het bouwperceel beperkt blijft, en
 - c. de nieuwe situatie een aanzienlijk maatschappelijk voordeel oplevert voor een of meer van de volgende aspecten:
 - verbetering van dierenwelzijn,
 - vermindering van milieubelasting en van uitstoot van milieubelastende stoffen;
 - een innovatieve bedrijfsvoering die bijdraagt aan duurzaamheid en daardoor een voorbeeldfunctie heeft;
 - aanmerkelijke landschappelijke verbetering, waaronder begrepen het elders slopen van minimaal een gelijke oppervlakte aan bebouwing.

6.1.5. Aanvullende eisen boven 1,5 ha

1. In een ruimtelijk plan waarin een uitbreiding van een agrarisch bedrijf naar een bouwperceel groter dan 1,5 hectare of een nieuw agrarisch bouwperceel is toegestaan, wordt in de plantoelichting onderbouwd dat het bedrijf milieuhygiënisch en verkeerskundig inpasbaar is in de omgeving en wat betreft schaal, verschijningsvorm en lichtuitstoot inpasbaar is binnen de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten.
2. Voor de landschappelijke inpassing van het agrarisch bedrijf zoals bedoeld in het eerste lid wordt een ruimtelijk inrichtingsplan opgesteld volgens de methodiek Nije Pleats, waarvan de uitvoering als voorwaardelijke bepaling in het ruimtelijk plan is opgenomen.

Toets

2.1 Ruimtelijke kwaliteit

Er is een ruimtelijke kwaliteitsparagraaf aanwezig in voorliggend plan (zie paragraaf 2.2.1). Een inpassingsplan maakt hier onderdeel van uit.

6.1.2 Oppervlakte bouwperceel grondgebonden agrarisch bedrijf

De oppervlakte van het bouwperceel wordt 2,5 ha. Hiermee wordt voldaan aan het maximum van 3ha.

6.1.5 Nije pleats methodiek

Er heeft een Nije Pleats sessie plaatsgevonden in samenwerking met de ondernemers, gemeente, Hûs en Hiem, en een onafhankelijke landschapsarchitect. Dit Nije Pleats advies (zie Bijlage 1) is als basis gebruikt voor de ruimtelijke kwaliteitsparagraaf en het landschappelijk inpassingsplan.

3.2.4 Conclusie provinciaal beleid

Het initiatief voldoet aan het van toepassing zijnde provinciaal beleid en regels. Provinciaal beleid en regelgeving vormen geen belemmering voor de realisatie van het onderhavige plan.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Ontwikkelvisie 2011 - 2021

De “Ontwikkelvisie 2011–2021 gemeente Súdwest-Fryslân” is op 22 maart 2012 vastgesteld. In deze visie staan de gemeentelijke ambities betreffende sociale, ruimtelijke en economische ontwikkelingen beschreven. De visie vormt een belangrijke basis voor nieuw beleid en ruimtelijke plannen. De visie maakt duidelijk hoe de gemeente zich naar de toekomst toe wil positioneren, wat de belangrijkste speerpunten zijn en op welke aandachtsgebieden wordt ingezet. De ontwikkelvisie beslaat een periode van tien jaar.

In de gemeente worden vijf landelijke clusters en één stedelijk cluster rondom Bolsward en Sneek onderscheiden. De ontwikkelvisie rust op zes pijlers waar een visie op is geformuleerd en waar een koers per landelijk of stedelijk cluster voor is uitgezet. De pijlers met bijbehorende visie betreffen:

-
1. Verscheidenheid in kernen: Gebiedsgerichte aanpak via clusters, met oog voor samenhang. Aandacht voor unieke ruimtelijke structuur, sociaaleconomische kenmerken en toekomstvisies van de kernen. Extra aandacht voor plattelandskernen en stadswijken waar de leefbaarheid onder druk staat.
 2. Weidsheid van het landschap: Zorgvuldig met weidsheid omgaan, maar ruimte bieden voor nieuwe ontwikkelingen naar aard/schaal. Er worden hoge eisen aan ruimtelijke kwaliteit gesteld.
 3. Economische verscheidenheid: Gebiedsgerichte aanpak om te zorgen dat de gemeente zich in totaliteit sterk ontwikkelt. Ruimtelijke keuzes maken ten aanzien van economische ontwikkeling. Extra aandacht voor sterke sectoren vanwege hun groeipotentie en innovatief vermogen. Bijeenbrengen onderwijs en arbeidsmarkt, zodat vraag en aanbod beter aansluiten.
 4. Grote sociale verbondenheid: Iedereen kan (naar vermogen) meedoen. De huidige sociale infrastructuur wordt optimaal benut. Betere samenwerking en afstemming tussen partijen. Betere afstemming aanbod. Uitgangspunten zijn eigen verantwoordelijkheid, eigen kracht en zelfredzaamheid. Kwetsbare groepen actief opsporen.
 5. Grote rijkdom aan cultuur en erfgoed: Cultuur en cultureel erfgoed hebben verbindende werking op de samenleving en grote aantrekkingskracht op toeristen. Daarom wordt gezorgd voor een divers cultureel aanbod en voor bescherming, behoud en ontsluiting van cultureel erfgoed.
 6. Sterke aantrekkingskracht voor toeristen: Toerisme en recreatie als verbinding tussen stad/platteland, cultuur, natuur, sport, zorg, land- en tuinbouw. Verdiepen van bestaand aanbod, kwaliteitsverbetering en slim combineren van aanbod. Watertoerisme versterken door samenwerking andere vaargebieden.

Toets

De pijlers 2 en 3 zijn hier relevante pijlers uit de structuurvisie. Met de gekozen landschappelijke inpassing van het initiatief wordt zorgvuldig omgegaan met weidsheid in het gebied. Het ruimtelijk kwaliteitsplan en Nije Pleats sessie die als onderlegger dienen voor de landschappelijke inpassing tonen aan dat de hoge eisen die worden gesteld aan ruimtelijke kwaliteit in de afweging zijn meegenomen.

Het betreft een agrarisch bedrijf dat volop mee gaat in de meest recente ontwikkelingen in deze sector. Het bedrijf richt zich op de toekomst door gebruik te maken van de nieuwste technieken op het gebied van dierwelzijn en stalemissie. Zo ontwikkelt het bedrijf een sterke economische basis voor de toekomst.

3.3.2 Visie Ruimtelijke Kwaliteit

Nieuwe functies en eisen brengen met zich mee dat de inrichting en het gebruik van het stedelijk en landelijk gebied voortdurend moeten worden aangepast. Nieuwe elementen en structuren worden aan het landschap toegevoegd terwijl oude verdwijnen.

Het landschap van de gemeente Súdwest-Fryslân is waardevol. Het grootste deel van de gemeente maakt onderdeel uit van het voormalig Nationaal Landschap Zuidwest Fryslân. In de Nota Ruimte (Rijk) zijn de zogenaamde kernkwaliteiten voor Nationaal Landschap Zuidwest-Fryslân als volgt benoemd:

- Schaalcontrast van zeer open naar besloten
- Middeleeuwse verkaveling, waterlopen en meren
- Stuwwallen en terpen

De gemeente is verdeeld in vier landschapstypen:

- De IJsselmeerkust
- Het kleigebied
- Het veengebied en de meren
- Het stuwwallenlandschap

Toets

Het plangebied is gelegen in het 'kleigebied'. Dit gebied is een open en grootschalig landschap met structurerende elementen als dijken, terpen, paden, eendenkooien en vaarten. Het plavoorname heeft geen invloed op de kernkwaliteiten van het kleilandschap. De plannen zijn vanuit dit perspectief toelaatbaar.

3.3.3 Bestemmingsplan Bûtengebied

Voor de locatie is bestemmingsplan 'Bûtengebied' van de voormalige gemeente Littenseradiel van toepassing. De uitbreiding van het agrarisch bedrijf is niet in overeenstemming met de regels van het bestemmingsplan.

Bij de bestemming 'Agrarisch' is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het onder voorwaarden aanpassen van een agrarisch bouwvlak naar 2,5 ha.

- a. de voor de agrarische bebouwing, opslag en verhardingen aan te wenden oppervlakte van de gronden binnen en buiten het bouwvlak ten hoogste 2,5 ha zal bedragen;
- b. de oppervlakte van het bouwvlak wordt vergroot tot ten hoogste 2,5 hectare;

-
- c. er zicht is op een langdurige vergroting van de productieomvang als gevolg van schaalvergroting of extensivering/verbreding van de bedrijfsactiviteiten en de noodzaak van de bedrijfsuitbreiding is aangetoond;
 - d. bij toepassing van deze wijzigingsbevoegdheid de methodiek uit het Werkboek De Nije Pleats in Fryslân 2009 als leidraad zal worden toegepast;
 - e. de vergroting van het agrarisch bedrijf geen onevenredig negatieve gevolgen heeft voor het bestaande wegennet;
 - f. aantoonbare maatregelen worden getroffen voor wat betreft duurzaamheid (bijvoorbeeld duurzaam grondgebruik / schone (agrarische) bedrijfsvoering ten behoeve van waterkwaliteit en reductie energiegebruik);
 - g. met een lichtplan wordt aangetoond dat de ontwikkeling op een zorgvuldige wijze in de omgeving wordt ingepast;
 - h. er bij de beoordeling wordt gezocht naar een maatschappelijke tegenprestatie van de agrariër (bijvoorbeeld aanleg natuur, landschappelijke inpassing, etc.);
 - i. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie, de natuurlijke en landschappelijke waarden, de archeologische waarden, de woonsituatie, het bebouwingsbeeld en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Toets wijzigingscriteria

Ad a.

De bebouwing is geconcentreerd binnen een oppervlak van 2,5 ha. Dit is conform beoordeling en brief van het college d.d. 31 augustus 2018.

Ad b.

In een toekomstig bestemmingsplan/omgevingsplan kan een bouwvlak van 2,5 hectare worden toegekend.

Ad c.

Noodzaak van de bedrijfsuitbreiding volgt uit een overbezetting in de bestaande stal. het jongvee is inmiddels verplaatst naar een andere locatie en nu is ruimte nodig voor een verdere ontwikkeling van het bedrijf. Dit kan alleen met een nieuwe stal op het erf.

Ad d.

het planvoornemen is besproken in een Nije Pleats sessie. Bijbehorend advies van 9 januari 2019 is bijgevoegd als Bijlage 1.

Ad e.

De uitbreiding vindt plaats op een solitair agrarisch bedrijfsperceel. Dit heeft geen effect geen negatieve gevolgen op het weggennet in de omgeving.

Ad f.

In verband met het energieverbruik dat voor elektriciteit boven de 50.000 kWh ligt zal het bedrijf energiebesparende maatregelen moeten treffen. Verder zal de erfafspoeling moeten voldoen aan de wettelijke eisen. Afvoer van vuil water zal via opvangputten op het erf naar de mestkelder worden geleid.

Ad g.

Het perceel wordt voldoende afgeschermd van objecten in de omgeving. In de stal zal beperkt licht worden gebruikt in de nachtelijke uren. Dit zal afgestemd worden op het dag- en nachtritme van de dieren.

Ad h.

Uit het inpassingsplan volgt dat er aandacht besteedt moet worden aan de beplanting rondom het erf. Er zullen veldesdoorns geplaatst worden aan de westelijke zijde van het erf. Tevens wordt bij de te verbreden sloot een rietkraag toegevoegd.

Ad i.

Uit de beoordeling van de milieuaspecten die aan de orde komen in Hoofdstuk 4 van deze onderbouwing blijkt dat het plan geen onevenredige afbreuk doet aan de betreffende omgevingsaspecten.

3.3.4 Welstandsnota Súdwest-Fryslân

De welstandsnota is vastgesteld op 14 november 2018. Deze welstandsnota is een harmonisatie van de welstandsnota's van de voormalige gemeenten Bolsward, Nijefurd, Sneek, Wûnseradiel, Wymbritseradiel en de betreffende delen van de voormalige en opgesplitste gemeenten Boarnsterhim en Littenseradiel.

Als bouwplannen niet passen binnen de sneltoetscriteria (de criteria voor kleine bouwplannen), is het van belang in welk gebied wordt gebouwd. Daarvoor is het grondgebied van de gemeente verdeeld in gebiedstypes/welstandsgebieden. Dit zijn gebieden waarvoor dezelfde welstandscriteria gelden. Op de bij deze welstandsnota behorende welstandskaarten zijn die verschillende welstandsgebieden te bekijken.

Het plangebied is gelegen in het gebiedstype 'Buitengebied'. De aanvraag omgevingsvergunning is getoetst aan de specifieke criteria die gelden voor dit gebied.

Toets

De plannen worden voorgelegd aan de welstandscommissie van de gemeente Súdwest-Fryslân. Uit het advies van de Nije Pleats, waar Welstand onderdeel van uitmaakt, blijkt ieder geval dat de erfinrichting voldoet. De welstandscommissie zal de bouwtekeningen nog beoordelen.

3.3.5 Conclusie gemeentelijk beleid

De toets aan de verschillende relevante beleidsstukken en nota's van de gemeente Súdwest-Fryslân laat zien dat er beleidstechnisch geen bezwaren bestaan tegen de ontwikkeling van het agrarisch bedrijf.

Hoofdstuk 4 Milieu- en omgevingsaspecten

4.1 Inleiding

Het voornemen betreft de bouw van een nieuwe stal, woning, sleufsilos en kapschuur. In dit hoofdstuk worden de van toepassing zijnde milieu- en omgevingsaspecten beoordeeld voor deze bedrijfsontwikkeling. Uit deze beoordeling blijkt dat de uitbreiding van het veehouderijbedrijf op deze locatie geen negatieve gevolgen heeft voor de het milieu en de omgeving van de locatie.

4.2 M.e.r.-beoordeling

Omdat de aan te vragen activiteit betrekking heeft op de oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van dieren moet het bevoegde gezag beoordelen of bij de voorbereiding van een aanvraag omgevingsvergunning een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Een milieueffectrapport is alleen nodig indien de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben.

Met een aanmeldnotitie voor de gewenste situatie heeft initiatiefnemer aan het bevoegde gezag (gemeente Súdwest-Fryslân) meegedeeld dat hij een mer-beoordelingsplichtige activiteit wil gaan ondernemen. De notitie bevat gegevens over de activiteit, de plaats waar deze wordt ondernomen en de waarschijnlijke milieueffecten. Hierbij is rekening gehouden met de maatregelen die initiatiefnemer neemt om nadelige gevolgen voor het milieu zo veel mogelijk te vermijden of te voorkomen. Op basis hiervan is beoordeeld of de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu heeft.

Conclusie en besluit

Uit de inhoudelijke beoordeling door de gemeente is gebleken dat met de voorgenomen activiteit geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten zijn.

Op 27 februari 2021 heeft de gemeente bekend gemaakt dat op grond van de Wet milieubeheer het opstellen van een milieueffectrapportage (m.e.r.) voor dit

initiatief niet opgesteld hoeft te worden. Het besluit is bijgevoegd als Bijlage 3 bij deze onderbouwing.

4.3 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd. Deze uitgave bevat een lijst, waarin voor een hele reeks van milieubelastende activiteiten (naar SBI-code gerangschikt) richtafstanden zijn gegeven ten opzichte van milieugevoelige functies. De lijst geeft richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van de vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een milieubelastende activiteit in een milieucategorie en daarmee ook voor de uiteindelijke richtafstand. De richtafstandenlijst gaat uit van gemiddeld moderne bedrijven. Indien bekend is welke activiteiten concreet zullen worden uitgeoefend, kan gemotiveerd worden uitgegaan van de daadwerkelijk te verwachten milieubelasting, in plaats van de richtafstanden. De afstanden worden gemeten tussen enerzijds de grens van de inrichting met milieubelastende functie(s) en anderzijds de uiterste situering van de gevel van een milieugevoelige functie die op grond van het vigerende bestemmingsplan mogelijk is.

Toets

Hoe gevoelig een gebied is voor milieubelastende activiteiten is mede afhankelijk van het omgevingstype. De richtafstanden van de richtafstandenlijst gelden ten opzichte van het omgevingstype tot rustig gebied:

Milieucategorie	Richtafstand tot omgevingstype rustige woonwijk en rustig buitengebied	Richtafstand tot omgevingstype gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

Tabel 1: richtafstanden tot omgevingstype

Voor het bedrijf van de ondernemers is de activiteit 'Fokken en houden van rundvee' (categorie 3.2) aangehouden. Op basis van deze activiteit gelden richtafstanden van 100 meter voor het aspect geur. In onderhavig geval is de dichtstbijzijnde milieugevoelige functie het woonerf aan Wynserdyk 55. De gevel van deze woning ligt op circa 300 meter van de bedrijfskavel. De overige milieugevoelige functies zijn allemaal op grotere afstand gelegen.

Daarnaast gelden met betrekking tot het aspect geur wettelijk aan te houden afstanden die volgen uit het activiteitenbesluit. Voor wat betreft het aspect geur wordt daarom verwezen naar paragraaf 4.4.

Conclusie

Het aspect bedrijven en milieuzonering staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

4.4 Geur

Geurhinder kan optreden bij het houden van dieren in dierenverblijven (stallen, inclusief een vaste uitloop) en het opslaan en bewerken van agrarisch bedrijfsstoffen (mest, kuilvoer, krachtvoer). Hierna wordt het risico van geurhinder voor deze activiteiten getoetst aan de wettelijke criteria.

Dierenverblijven

Voor de beoordeling van geurhinder vanwege het houden van dieren in dierenverblijven is de Wet geurhinder en veehouderij het exclusieve toetsingskader.

Voor melkrundvee en paarden zijn geen emissiefactoren vastgesteld in de Regeling geurhinder en veehouderij. De beoordeling van geurhinder vindt plaats op basis van

afstandsnormen tussen het emissiepunt van het dierenverblijf en de gevel van de omliggende voor geur gevoelige objecten. Bij natuurlijke ventilatie wordt de dichtstbij gelegen opening van de stal gezien als emissiepunt. Om geurhinder te voorkomen moet de afstand tussen het emissiepunt en de gevel van een geurgevoelig object in het buitengebied ten minste 50 meter bedragen. Voor geurgevoelige objecten in de bebouwde kom moet de afstand ten minste 100 meter bedragen.

Toets

Afstanden

Voor alle geurgevoelige objecten is de afstand tot de grens van de bedrijfsbestemming meer dan 50 meter. De nieuw te bouwen stal ligt op een afstand 300 meter of meer van geurgevoelige objecten. Er worden in de nieuwe situatie geen geurgevoelige objecten toegevoegd. De ontwikkelmogelijkheden van bedrijven in de omgeving worden niet beperkt.

Opslag en bewerken van mest en kuilvoer

Overige activiteiten, zoals de opslag van mest en veevoer, kunnen lokaal geurhinder veroorzaken. Geurhinder kan worden voorkomen door voldoende afstand te houden tussen de geurbron en een geurgevoelige locatie. Hiervoor kan worden aangesloten bij de afstanden die worden genoemd in het Activiteitenbesluit milieubeheer.

De afstand van de bedrijfsbestemming tot het dichtstbij gelegen gevoelige object is 250 meter. Hiermee wordt in elk geval voldaan aan de afstanden uit het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Na realisatie van de nieuwe stal zal het kuilvoer worden opgeslagen in sleufsilos die zijn gelegen ten zuiden van de nieuwe stal. De afstand tot geurgevoelige objecten is dan nog steeds 300 meter of meer.

Conclusie

Voor het aspect geur kan het initiatief uitvoerbaar worden geacht.

4.5 Bodemkwaliteit

Volgens artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening dient in verband met de uitvoerbaarheid van een project onderzoek te worden verricht naar de bodemgesteldheid in het projectgebied. Aangetoond dient te worden dat de bodem en het grondwater geschikt zijn voor het beoogde gebruik.

Mocht er een verontreiniging te verwachten zijn dan wel mocht deze feitelijk aanwezig zijn, dan dient voor vaststelling van een plan en/of het nemen van het besluit inzichtelijk gemaakt te worden of de bodemverontreiniging de voorgenomen bestemmings- en/of functiewijziging in het kader van gezondheid en/of financieel gezien in de weg staat.

Toets

Binnen een veehouderij vinden activiteiten plaats die in beperkte mate een risico vormen voor de bodemkwaliteit. Het betreft in dit geval de opslag van mest en opslag van dieselolie. In het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn voorzorgsmaatregelen voorgeschreven om bodemverontreiniging te voorkomen.

Door toepassing van maatregelen en voorzieningen als voorgeschreven in het Activiteitenbesluit is er sprake van een verwaarloosbaar bodemrisico. De bodemkwaliteit ter plaatse van de voorgenomen ontwikkelingen vormt geen belemmering voor het beoogde gebruik (ligboxenstal, sleufsilo's en kapschuur en woning). Een verkennend bodemonderzoek wordt gelet op de beoogde activiteiten en de huidige situatie niet noodzakelijk geacht. Het plangebied is niet gelegen in of bij een bodembeschermingsgebied. Er zijn in dit kader geen specifieke regels van toepassing.

Conclusie

Uit het bodemonderzoek volgt dat voor het aspect bodem geen bezwaren bestaan voor dit initiatief.

4.6 Geluid

De mate waarin het geluid onder andere het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder (Wgh). In de ruimtelijke onderbouwing moet volgens de Wgh worden aangetoond dat gevoelige functies, zoals woningen, een aanvaardbare geluidsbelasting hebben als gevolg van omliggende (spoor)wegen en industrieterreinen. Indien nieuwe geluidgevoelige functies binnen de geluidszone van (spoor)wegen en/of industrieterreinen worden toegestaan, stelt de Wgh de verplichting akoestisch onderzoek te verrichten naar de geluidsbelasting.

Toets

Wegverkeerslawaaï

De bedrijfswoning wordt binnen de contouren van de bestaande stolp gebouwd. Deze staat op een afstand van ca. 400 meter van de Wynserdyk. De woning valt buiten de zonering van 250 meter die geldt voor een weg met 1 of 2 rijstroken in het buitengebied. Akoestisch onderzoek op dit punt is niet noodzakelijk.

Industrielawaai

Geluidhinder vanwege installaties en activiteiten binnen de inrichting zal niet optreden omdat geluidgevoelige objecten op voldoende afstand (300 meter) van de inrichting liggen. Dit is ook gebleken uit de toets aan de richtafstanden uit de VNG brochure 'Bedrijven en milieuzonering' in paragraaf 4.3. In de omgevingsvergunning worden standaard geluidgrenswaarden opgenomen om omliggende woningen of andere geluidgevoelige objecten te beschermen.

Conclusie

Het voorgenomen initiatief voldoet aan de Wet geluidhinder. Geconcludeerd kan worden dat vanuit het aspect geluid geen belemmeringen bestaan.

4.7 Luchtkwaliteit

De milieukwaliteitseisen omtrent luchtkwaliteit zijn verankerd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer. Nieuwe ontwikkelingen mogen niet leiden tot een overschrijding van de grenswaarde die voor een aantal verontreinigende stoffen in de wet is gesteld.

Als aannemelijk is dat aan één van de volgende voorwaarden wordt voldaan, vormt luchtkwaliteit geen belemmering om een projectplan vast te stellen. Deze

voorwaarden zijn:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- het project leidt - al dan niet per saldo - niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- het project draagt 'niet in betekenende mate' bij aan de luchtverontreiniging;
- het project past binnen het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit of binnen een regionaal programma van maatregelen.

Projecten die 'niet in betekenende mate bijdragen' (NIBM) aan de luchtverontreiniging, hoeven niet meer afzonderlijk getoetst te worden aan de grenswaarden voor de buitenlucht. Het Besluit NIBM omschrijft het begrip nader: een project dat minder dan 3% van de grenswaarden bijdraagt is NIBM. Dit komt overeen met 1,2 microgram per m³ (µg/m³) voor fijn stof en stikstofoxiden (NO₂).

Toets

Fijnstof

De concentratie PM₁₀ in de directe omgeving is berekend met het verspreidingsmodel ISL3aV2020. De berekeningen is bijgevoegd als Bijlage 4

De bestaande jaargemiddelde concentratie fijn stof in de omgeving van de projectlocatie is 14 µg/m³. Dit is exclusief de zeezoutcorrectie van 3 µg/m³. De concentratie fijn stof voldoet daarmee ruimschoots aan de grenswaarde van 40 µg/m³. De melkveehouderij draagt met maximaal 0,33 µg/m³ niet in betekende mate (NIBM) bij aan de luchtkwaliteit op locaties in de omgeving waar regelmatig mensen verblijven.

Het aantal dagen dat de etmaalwaarde van 50 µg/m³ wordt overschreden is in de bestaande situatie 6,0 dagen, exclusief de zeezoutcorrectie van 3 dagen. De melkveehouderij van de de ondernemers heeft hier, zowel in de bestaande als in de nieuwe situatie, nauwelijks invloed op. Het aantal overschrijdingsdagen blijft na verplaatsing ruim beneden de wettelijke grenswaarde van 35 overschrijdingsdagen.

Te beschermen object	RD X Coord.	RD Y Coord.	Concentratie	Overschrijding
Naam:	[m]	[m]	[microgram/m3]	[dagen]
Trijehuzen 3-1	169 969	566 453	14.30	6.0
Wynserdyk 26a	169 579	567 128	14.27	6.0
Wynserdyk 26	169 698	567 192	14.27	6.0
Wynserdyk 55	169 913	567 321	14.28	6.0
Wynserdyk 24	170 022	567 529	14.39	6.0
Smidslan 14	170 549	567 476	14.38	6.0
Sjaardaleane 17	170 839	567 152	14.38	6.0

Tabel : Concentratie fijn stof (PM_{10}) en aantal overschrijdingsdagen bij dichtstbij gelegen verblijfsplaatsen in de gewenste situatie.

Zeer fijnstof

Emissiewaarden van zeer fijn stof zijn voor veehouderijen niet vastgesteld. Stof dat vrijkomt bij veehouderijen bestaat voornamelijk uit grovere deeltjes. Het fijn stof (PM_{10}) zal slechts voor een klein deel bestaan uit zeer fijn stof ($PM_{2,5}$). De bijdrage van de veehouderij aan de concentratie van PM_{10} is maximaal $0,33 \mu\text{g}/\text{m}^3$. De bijdrage $PM_{2,5}$ is daar een fractie van en is daarom te verwaarlozen.

Conclusie

Het project draagt niet in betekende mate bij aan de luchtkwaliteit in de omgeving en kan op dit punt uitvoerbaar worden geacht.

4.8 Externe veiligheid

Externe veiligheid beschrijft risico's met een externe werking, die ontstaan door het transport van, de opslag van of handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op inrichtingen (bedrijven) of transport (weg, spoor, water en buisleiding) in relatie tot de (bebouwde) omgeving.

Binnen het beoordelingskader voor externe veiligheid staan twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

- **Plaatsgebonden risico**

Het plaatsgebonden risico (PR) geeft de kans om te overlijden op een bepaalde plaats ten gevolge van een ongeval bij een risicovolle activiteit. De kans heeft betrekking op een fictief persoon die de hele tijd op die plaats aanwezig is. Het PR is op de kaart van het gebied weer te geven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde PR. Binnen de 10^{-6} /jaar PR-contour (die als wettelijk grenswaarde fungeert) mogen geen nieuwe kwetsbare objecten komen.

- **Groepsrisico**

Het groepsrisico (GR) is een maat voor de kans dat bij een ongeval een groep slachtoffers valt met een bepaalde omvang. Het GR is daarmee een maat voor de maatschappelijke ontwrichting. Het GR is weer te geven in de fN-curve: een grafiek waar de kans (f) is afgezet tegen het aantal slachtoffers (N). Het GR wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. De 1% letaliteitgrens vormt doorgaans de grens van het invloedsgebied (tenzij anders

bepaald). Dit is de afstand waarop nog 1% van de blootgestelde mensen in de omgeving komt te overlijden bij een calamiteit met gevaarlijke stoffen.

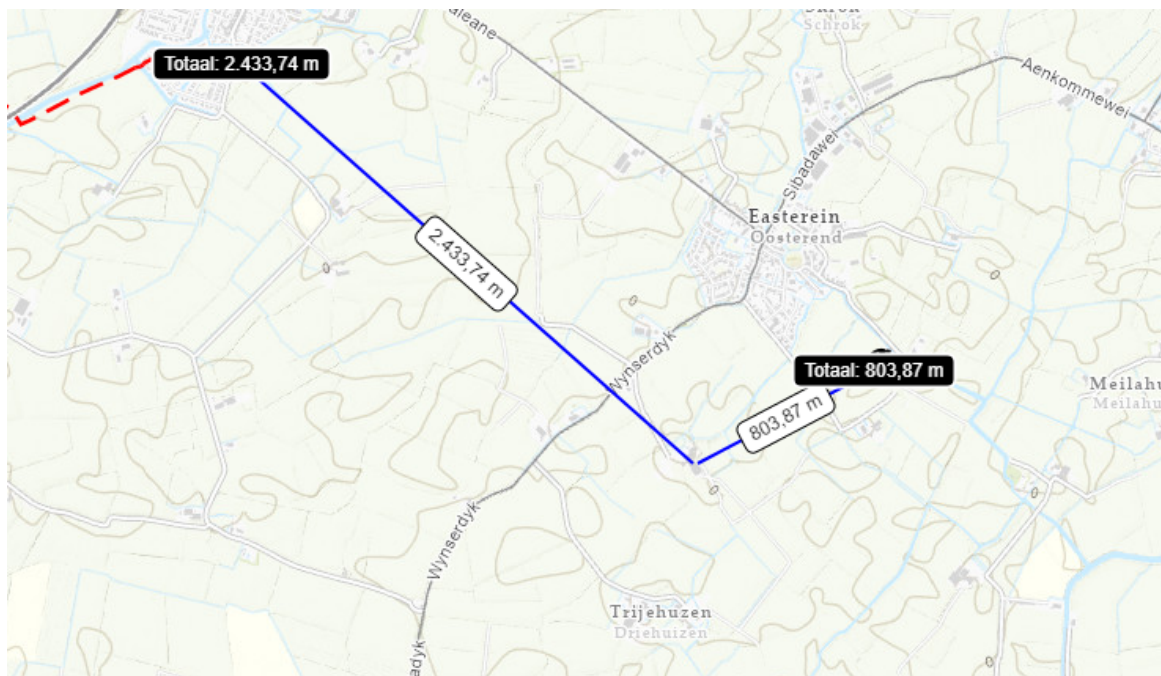
Hoe moet worden omgegaan met risico's voor mensen in de omgeving van risicobronnen is in verschillende wet- en regelgeving opgenomen.

- Besluit en Regeling externe veiligheid inrichtingen
- Besluit en Regeling externe veiligheid buisleidingen
- Besluit en Regeling externe veiligheid Transportroutes
- Besluit risico's zware ongevallen
- Vuurwerkbesluit
- Circulaire ontplofbare stoffen voor civiel gebruik
- Besluit ruimte
- Activiteitenbesluit

Toets

Risico's

Met behulp van de risicokaart externe veiligheid is gekeken naar de risico's in de omgeving van het plangebied. De risicokaart is hulpmiddel om risico bronnen in de omgeving te kunnen bepalen. Onderstaand is de planlocatie ingetekend op de risicokaart.



Afbeelding 5: Uitsnede risicokaart (Bron: www.gelderland.nl)

Inrichtingen

In de directe omgeving van de projectlocatie bevinden zich geen Bevi-bedrijven. Ook vanuit het Activiteitenbesluit, het Vuurwerkbesluit, het Besluit ruimte en de Circulaire ontplofbare stoffen voor civiel gebruik krijgt deze locatie niet te maken met veiligheidsafstanden.

Buisleidingen

In de directe omgeving van de projectlocatie bevinden zich geen relevante buisleidingen. De dichtstbijzijnde buisleiding is gelegen op c.a. 2400 meter.

Besluit en Regeling externe veiligheid transportrisico's

In de directe omgeving van de locatie aan de projectlocatie liggen geen wegen waarover transport met gevaarlijke stoffen plaatsvindt.

De voorgenomen ontwikkeling vindt plaats op voldoende afstand van:

- bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen;
- wegen waarop vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt;
- ondergrondse buisleidingen waarin vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt.

De risicocontouren van opslag, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen vormen geen belemmering voor de aangevraagde ontwikkeling. Ook het woon- en leefklimaat is hierbij niet in het geding.

Onderhavig initiatief voorziet niet in het vestigen of oprichten van een risicovolle inrichting. Dit vormt voor het aspect externe veiligheid geen risico voor de omgeving.

Conclusie

Het aspect 'externe veiligheid' levert geen belemmeringen op voor de uitvoering van het plan.

4.9 Water

In het moderne waterbeheer (waterbeheer 21e eeuw) wordt gestreefd naar duurzame, veerkrachtige watersystemen met minimale risico's op wateroverlast of watertekorten. Belangrijk instrument hierbij is de watertoets. Het doel van de watertoets is te garanderen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op een evenwichtige wijze in het plan worden afgewogen. Deze waterhuishoudkundige doelstellingen betreffen zowel de waterkwantiteit (veiligheid, wateroverlast, tegengaan verdroging) als de waterkwaliteit (riolering, omgang met hemelwater, lozingen op oppervlaktewater).

Watertoets

Voor dit planvoornemen is de watertoets uitgevoerd (zie Bijlage 5). Hieruit volgt dat de te volgen watertoetsprocedure de 'normale' procedure betreft. In deze waterparagraaf worden de van toepassing zijnde wateraspecten en aandachtspunten behandeld.

Compensatie

De voorgenomen ontwikkeling leidt tot een toename van c.a. 13.635 m² aan verhard en bebouwd oppervlak. Uit de onderstaande tabel valt op te maken dat er 10% dient worden gecompenseerd. In dit geval is dat 1.364m².

Gebied	Stedelijk (>200 m ²)	Landelijk (>1.500 m ²)
Boezem	5%	5%
Polder	10%	10%
Vrij afstromend	Maatwerk mogelijk	Maatwerk mogelijk

Tabel 2: compensatienormen Wetterskip Fryslân

Voor het dempen van oppervlaktewater dient 100% te worden gecompenseerd. De sloot die wordt gedempt heeft een oppervlakte van 480 m².

In totaal zal er een oppervlakte 1.844 m² moeten worden gecompenseerd. Voor de compensatie zal extra oppervlaktewater worden gegraven in de vorm van het verbreden van een bestaande sloot en het graven van een nieuwe sloot in hetzelfde peilgebied.

Relatie tussen Water en Ruimte

Voor nieuwe bebouwing wordt rekening gehouden met maatgevend boezempeil. Er wordt aangesloten op de hoogte van de bestaande bebouwing en is het risico op schade als gevolg van verhoging van het waterpeil (door extreme neerslag en waterberging) beperkt.

Convenant Erfafspoeling, agrarische bedrijven

Op het perceel worden diverse voorzieningen getroffen voor de afvoer en opvang van hemelwater en perssappen. Het vuilwater uit de sleufsilos wordt opgevangen in een afwateringsput. Het schoon water wordt afgevoerd naar de sloot. Het percolaat dat ontstaat bij de vaste mestopslag wordt opgevangen en afgevoerd naar de mestkelder. Hemelwater dat terecht wordt afgevoerd naar omliggende sloten. Deze maatregelen leiden er toe dat er geen erfafspoeling van verontreinigde waterstromen plaatsvindt.

Conclusie

Voor wat betreft het aspect water kan het plan uitvoerbaar worden geacht.

4.10 Ecologie

In het kader van een goede ruimtelijke ordening moet worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op de (mogelijke) natuurwaarden. Daartoe wordt onderscheid gemaakt in gebiedsbescherming en soortenbescherming.

Gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden. Daarnaast is het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), in het kader van de gebiedsbescherming van belang. Op basis van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) zijn zeer kwetsbare gebieden aangewezen. Deze gebieden kunnen nadelige invloed ondervinden als de uitstoot van ammoniak op de gebieden toeneemt. Ter bescherming van deze gebieden is een zone van 250 meter rondom de gebieden aangewezen als buffer, om ontwikkelingen die schadelijk zijn voor deze gebieden te beperken.

Soortenbescherming

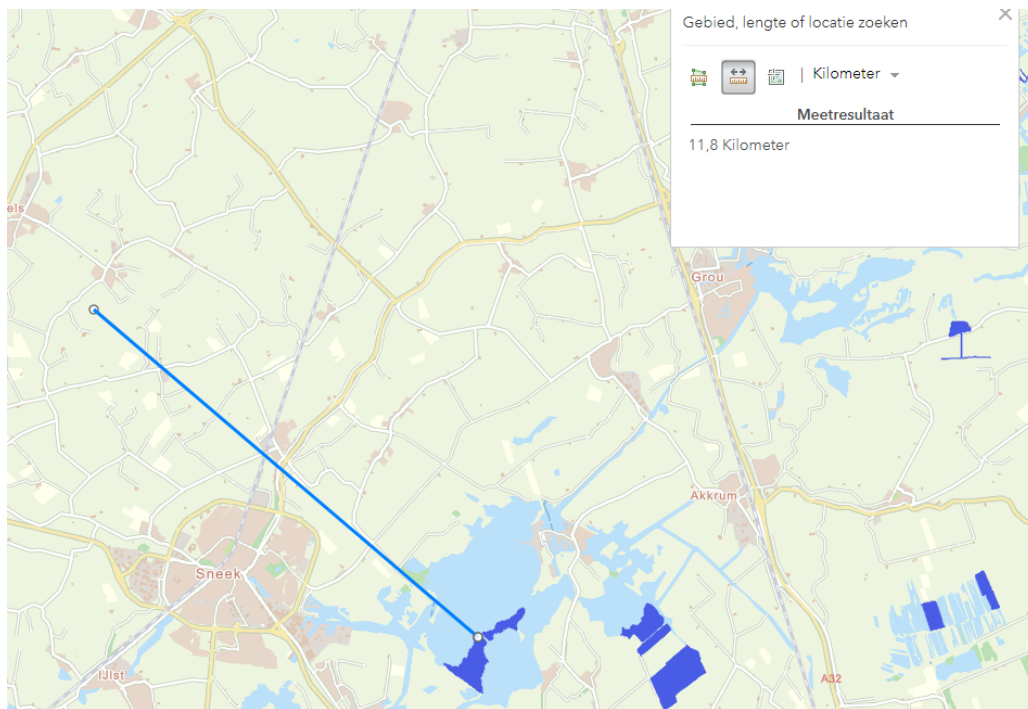
Sinds 1 januari 2017 regelt Wet natuurbescherming de bescherming van in het wild voorkomende inheemse planten en dieren: de soortenbescherming. De wet richt zich vooral op het in stand houden van populaties van soorten die bescherming behoeven. Bekeken moet worden of er beschermde soorten aanwezig zijn in of nabij

het plangebied, in hoeverre het plan negatieve gevolgen kan hebben op die beschermde dier- en plantensoorten en of er compenserende of mitigerende maatregelen moeten worden genomen.

Toets

Gebiedsbescherming

Het dichtstbij gelegen zeer kwetsbare gebied als bedoeld in de Wav ligt op circa 11,8 kilometer afstand van de inrichting.



Afbeelding 6: Wav gebieden in de omgeving (Bron: Provincie Fryslân)

Het project ligt buiten de zone van 250 meter rond een 'zeer kwetsbaar gebied' als bedoeld in de Wav. Op grond van de Wav gelden geen beperkingen ten aanzien van de ammoniakemissie.

De verandering van het bedrijf is een project als bedoeld in artikel 2.7 tweede lid van de Wet natuurbescherming. Er moet een natuurvergunning worden aangevraagd als het project significant negatieve gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. In dat geval moet eerst een passende beoordeling worden gemaakt van die effecten. Wanneer significant negatieve effecten op voorhand kunnen worden uitgesloten, hoeft de initiatiefnemer geen passende beoordeling te maken en is het project niet vergunningplichtig. Deze beoordeling wordt gedaan in de voortoets. De voortoets is bijgevoegd als Bijlage 6. Uit deze voortoets volgt dat er geen vergunningplicht is voor

dit project op grond van de Wet natuurbescherming.

De dichtstbijzijnde natuur die onderdeel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland (EHS) is op grote afstand gelegen van de projectlocatie. Het initiatief heeft hier geen invloed op. Het oranje gebied betreft beheergebied buiten de EHS.



Afbeelding 7: Afstand projectlocatie tot NNN (planologische EHS) (Bron Provincie Fryslân).

Soortbescherming

In het kader van dit initiatief is een Quicksan flora & fauna uitgevoerd (zie Bijlage 7). Uit dit onderzoek volgt dat mits bezette vogelnesten niet negatief beïnvloed worden, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van soortbescherming en de voorgenomen activiteiten zijn niet strijdig met wet- en regelgeving voor beschermde gebieden.

In het kader van soort- en gebiedsbescherming hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te kunnen voeren in overeenstemming met wet- en regelgeving voor beschermde soorten en gebieden.

Conclusie

Voor het aspect Ecologie is het initiatief uitvoerbaar.

4.11 Cultuurhistorie en archeologie

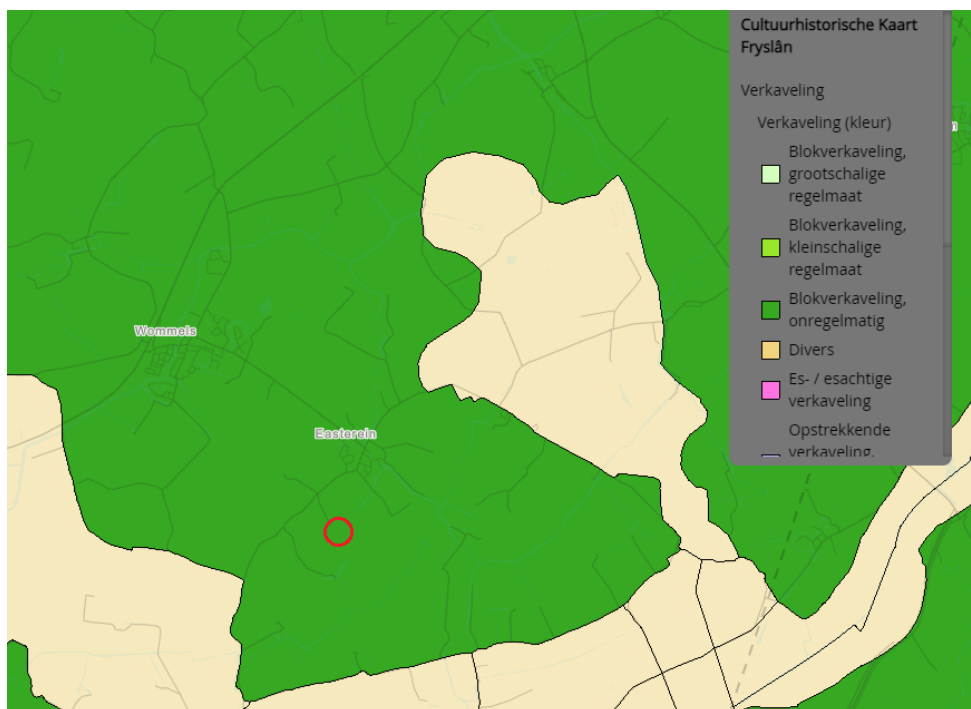
De Monumentenwet 1988 is op 1 juli 2016 overgegaan in de Erfgoedwet. De Erfgoedwet vormt samen met de Omgevingswet het wettelijke fundament voor de cultuurhistorie en archeologie in Nederland. In de Erfgoedwet is vastgelegd hoe met ons erfgoed wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden daarbij heeft en hoe het toezicht daarop wordt uitgeoefend. Het beschermingsniveau zoals die in de oude wetten en regelingen golden blijven gehandhaafd. Onderdelen van de huidige Monumentenwet die de fysieke leefomgeving betreffen worden over enige tijd overgeheveld naar de Omgevingswet. Voorbeelden daarvan zijn de verplichting om rekening te houden met archeologie bij het opstellen van bestemmingsplannen (straks omgevingsplannen).

Toets

Cultuurhistorie

Het projectgebied is gelegen in het verkavelingsgebied 'Blokverkaveling, onregelmatig'. Dit gebied kenmerkt zich als volgt:

De onregelmatige verkaveling vinden we in de landschappen in de Greidhoek, in een onregelmatige vierhoek Harlingen – Leeuwarden – Sneek – Workum, in Oostergo de driehoek Stiens-Nes-Engwiedum en in het klei-op-veen gebied langs de westrand van de noordelijke en zuidelijke wouden. Naarmate de perceelsvormen onregelmatiger zijn begrensd, neemt de kans toe dat deze grenzen een natuurlijke oorsprong hebben. Grillige sloten zijn dikwijls de restanten van oude geulen en prielen uit de tijd dat de kwelder nog onbedijkt was. Doorgaande of verspringende rechte lijnen zijn in dit kleinschalig prielen en oeverwallenlandschap dan ook vrijwel niet aanwezig, het kenmerkende ligt juist in het niet gelijk zijn van de grootte en de vorm van de percelen.



Afbeelding 9: Uitsnede Cultuurhistorische kaart Fryslân (Bron: Provincie Fryslân)

Deze verkaveling in het gebied heeft in het vigerende bestemmingsplan geen beschermde status gekregen. Het plan is niet in strijd met de cultuurhistorische betekenis van het gebied.

Archeologie

Een deel van het plangebied heeft een hoge archeologische verwachtingswaarde. In dit kader is een verkennend archeologisch onderzoek uitgevoerd (zie Bijlage 8) Uit het onderzoek volgt dat er archeologische resten zijn aangetroffen. Het college neemt een besluit over het vervolg. Dit uitgewerkt worden in een PVE en als voorschrift verbonden worden aan de omgevingsvergunning.

Conclusie

Vanuit het oogpunt van zowel archeologie als cultuurhistorie is het planvoornemen uitvoerbaar.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

Bij de uitvoering van een voornemen kan in zijn algemeenheid onderscheid worden gemaakt tussen de economische en de maatschappelijke uitvoerbaarheid. Bij de eerste gaat het om de kosten en andere economische aspecten die met de verwezenlijking van het plan samenhangen. Bij het tweede gaat het erom hoe de verwezenlijking door de maatschappij (overheid en burgers samen) wordt gedragen.

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Omtrent de wettelijke verplichting inzicht te geven in de uitvoerbaarheid van een plan, wordt in deze paragraaf ingegaan op de economische aspecten die met de verwezenlijking van het plan samenhangen.

Het plan wordt gefinancierd door de initiatiefnemer, de gemeentelijke kosten aan het plan zijn gedekt middels de te heffen leges. De kosten voor het opstellen van de documenten ten behoeve van de omgevingsvergunning zijn voor de initiatiefnemer. Er wordt vanuit gegaan dat de initiatiefnemer het plan kan financieren en dat het daarom economisch uitvoerbaar is.

Met de initiatiefnemer zal een anterieure overeenkomst gesloten worden tussen initiatiefnemer en gemeente waarin onder andere het verhaal van eventuele planschade is geregeld.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Op grond van artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening is vooroverleg bij een uitgebreide procedure van toepassing. Gezien het beleid van het rijk in deze is vooroverleg met deze partij niet noodzakelijk. Vooroverleg met de provincie wordt wel gevoerd.

Vervolgens zal de ontwerp omgevingsvergunning met bijbehorende stukken 6 weken ter inzage worden gelegd. Belanghebbenden kunnen dan een zienswijze indienen. Deze zienswijzen kunnen al dan niet tot aanpassing leiden. Vervolgens staat bezwaar en beroep open bij de rechtbank en Raad van State.

Bijlagen

Bijlage 1 Advies Nije Pleats

ADVIES NIJE PLEATS

Agrarisch bedrijf, Mts. S. en G. Bouma
te Easterein



NIJE PLEATS

Datum: 7 januari 2019

Rapportnummer: 2018 / 136

DEFINITIEF

COLOFON

Nije Pleats november 2018

Status rapport: Definitief

Rapport opgesteld door:

Nije Pleats



Opdrachtgever:

Maatschap



Adres: Wynserdyk 53 Easterein

In samenwerking met:

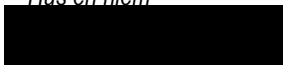
Gemeente Súdwest-Fryslân

Mevrouw



Mevrouw

Hûs en hiem



INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding

- 1.1 Aanleiding
- 1.2 Proces
- 1.3 Leeswijzer

2 Het bedrijf

- 2.1 Locatie
- 2.2 Huidige bedrijfsvoering
- 2.3 Wensen voor de toekomst

3 Advies Nije Pleats

- 3.1 Proces
- 3.2 Analyse
- 3.3 Advies

4 Checklist planologische toets

- 4.1 Beleidskader
- 4.2 Hinder van bedrijven
- 4.3 ProjectMER
- 4.4 Verkeerslawaaï
- 4.5 Waterparagraaf
- 4.6 Ecologisch onderzoek
- 4.7 Archeologisch onderzoek
- 4.8 Externe veiligheid
- 4.9 Luchtkwaliteit
- 4.10 Bodemkwaliteit
- 4.11 Verkeersaspecten
- 4.12 Maatschappelijke haalbaarheid
- 4.13 Financiële haalbaarheid

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De familie Bouma is van plan het agrarisch bedrijf aan de Wynserdyk 53 te Easterein uit te breiden. Het huidige bestemmingsplan voorziet niet in de gewenste bouwmogelijkheden. Om de ruimtelijk-landschappelijke haalbaarheid van de uitbreiding van het bedrijf op deze locatie aan te tonen, is het voorliggende advies opgesteld. Dit advies kan worden gebruikt bij het planologisch regelen van de nieuwe uitbreiding van het bedrijf. Het is uitdrukkelijk geen vergunning op basis waarvan het bedrijf nu uitgebreid kan gaan worden. Het daarvoor geldende (juridische) proces dient nog te worden doorlopen. Het voorliggende rapport is één van de 'schakels' die nodig zijn voor dat proces.

1.2 Proces

Voorliggend advies is via het spoor van de Nije Pleats tot stand gekomen. Dit betekent dat er een proces gevolgd is waarbij partijen, die uiteindelijk het bouwplan moeten toetsen, betrokken zijn geweest. Door middel van een werksessie van de Nije Pleats op het erf van de initiatiefnemer is met de betrokkenen/deskundigen gekomen tot een ontwikkelingsconcept voor het bedrijf voor de komende jaren.

Deze proceslijn betekent een *commitment* van de deelnemende partijen aan het resultaat van de werksessie. Zij zullen zich herkennen in de concrete uitwerking in het voorliggende advies. Voorliggend advies vormt de ruimtelijk-landschappelijke input voor een eventuele planologische procedure. Naast dit advies is daarvoor meestal ook een aantal nader te bepalen planologische onderzoeken noodzakelijk. Een checklist hiervoor is in hoofdstuk 4 van voorliggende advies opgenomen. Onder andere zal het archeologisch onderzoek een belangrijk onderdeel vormen.

1.3 Leeswijzer

Achtereenvolgens wordt in dit advies ingegaan op het bedrijf (hoofdstuk 2), het advies van de Nije Pleats (hoofdstuk 3) en een checklist voor de planologische toets (hoofdstuk 4).

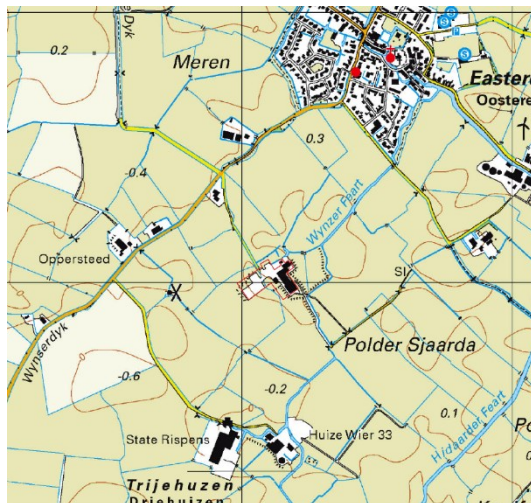


De locatie aan de Wynzer Feart, gezien vanuit Easterein

2 HET BEDRIJF

2.1 Locatie

Het bedrijf van de Maatschap S. en G. Bouma Wynserdyk 53 is gelegen in het open kleiterpenlandschap op een afstand van ongeveer 750 meter ten zuiden van het dorp Easterein. Het bedrijf ligt grotendeels op de terp met de naam Wyns en is vanuit het NW ontsloten met een eigen reed vanaf de Wynserdyk die Easterein verbindt met Bolsward en Sneek. De oude kop-rompboerderij (bouwjaar 1780) is naar het NO georiënteerd op de Wynzer Feart, die Easterein verbindt met de Hidaarder Feart. De boerderij die het hoofdgebouw is van het inmiddels sterk gegroeide bedrijf is de laatste van de drie die ooit het buurtschap Wyns vormden. De deels afgegraven terp heeft de dubbelbestemming archeologisch waardevol.



Figuur 1. Topografische kaart planlocatie



Figuur 2. Luchtfoto

2.2 Huidige bedrijfsvoering

Het bedrijf is vanaf 1969 in bezit van twee gebroeders Bouma, de vader en oom van de huidige eigenaar. In 1983 is aan de ZO-zijde dwars op de boerderij de eerste ligboxenstal gebouwd. In het jaar 2000 is S. Bouma in het bedrijf van zijn vader gekomen en sinds 2005 vormt hij met zijn vrouw G. Bouma de maatschap. In 2007 is weidegrond bijgekocht van het naburige bedrijf aan de NO-zijde en een jaar later is de ligboxenstal verlengd. Aan de NO-zijde van de oude ligboxenstal is een melkcarrousel gebouwd. De aangrenzende wachtruimte is in de buitenlucht.

Ten zuiden van de stal is de kapschuur voor de werktuigen gesitueerd. Buiten de terp aan de zuidzijde bevindt zich een aantal sleufsilo's die deels mechanisch worden afgedekt.

In 2015 kon de grond en de gebouwen van het naburige bedrijf aan de ZO-zijde worden gekocht.

Het bedrijf heeft inmiddels 150 hectare weidegrond, aaneengesloten aan de vestiging aan de Wynserdyk 53. Daarnaast bezit het nog afzonderlijk acht hectare.

De maatschap is aangesloten bij een agrarische natuurvereniging. Op 13 hectare wordt een uitgestelde maaitijd aangehouden; een deel is als plas-drasgebied ingericht. Er is deels sprake van weidegang. De 330 melkkoeien worden gehouden in de stal bij het bedrijf. Het jongvee wordt gehouden in de stal van het naburige bedrijf.



Figuur 3. Bestaande toestand, kop-rompboerderij op terp met melkcarrousel, verlengde melkveestal, kapschuur

2.3 Wensen voor de toekomst

De wens is om het melkvee en het jongvee onder te brengen op het bedrijf op nr. 53.

Voor het melkvee wordt in eerste instantie een nieuwe stal met mestkelder voorzien, op de plek van de huidige kapschuur.

In de bestaande ligboxenstal komt dan het jongvee. Voor de nieuwe kapschuur moet een plaats worden gezocht.

Op afzienbare termijn zal ook de melkcarrousel moeten worden vervangen. Het is de bedoeling over te stappen op melkrobots die dan aan het uiteinde van de eerste fase van de nieuwe stal wordt gesitueerd. Op langere termijn is een verlenging van de stal voorzien, zodat de melkrobots centraal komen te liggen en een capaciteit van ruim 600 melkkoeien wordt bereikt. De capaciteit van de sleufsilo's zal evenredig worden uitgebreid.

De oorspronkelijke kop-rompboerderij is in slechte conditie. De muren vertonen scheuren en wijken plaatselijk naar buiten. Het dak van de schuur is afgedekt met asbesthoudende golfplaten. Hoewel het woongedeelte circa 10 jaar geleden is gerenoveerd is de wens de boerderij, die weliswaar oud is maar geen monumentenstatus heeft, af te breken en op die plek een nieuwe, grote woning te bouwen.

3 ADVIES NIJE PLEATS

3.1 Proces

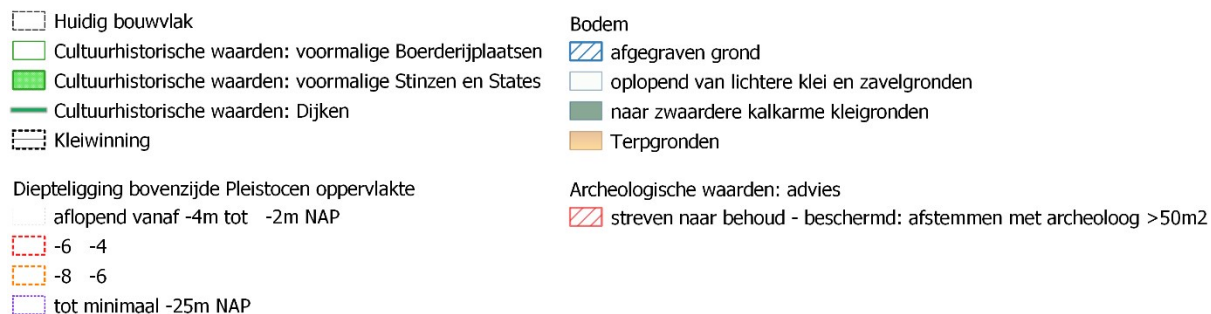
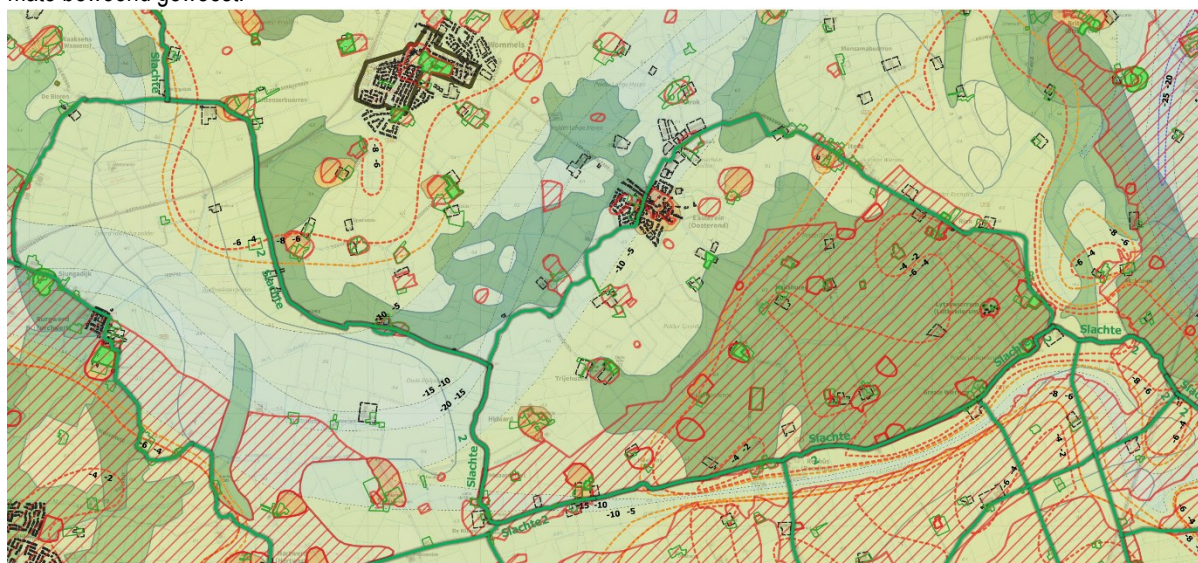
Op 8 november 2018 is een werksessie van de Nije Pleats op de locatie Wynzerdyk 53 Easterein gehouden. Helaas bleken vertegenwoordigers van de gemeente Súdwest-Fryslân op het laatste moment verhinderd, waardoor naoverleg met hen noodzakelijk was. Aanwezig waren:

- Dhr en mevr. Siemen en Grietje Bouma, initiatiefnemers
- Dhr. André Haverkamp, adviseur initiatiefnemers
- Dhr. Jacob Haverkamp, adviseur initiatiefnemers
- Mevr. Hike van der Mei, landschapsarchitect, team Nije Pleats
- Dhr. René Bremer, adviseur ruimtelijke kwaliteit hûs en hiem, team Nije Pleats
- Dhr. Tim Brill, voorzitter (a.i.) team Nije Pleats

3.2 Analyse

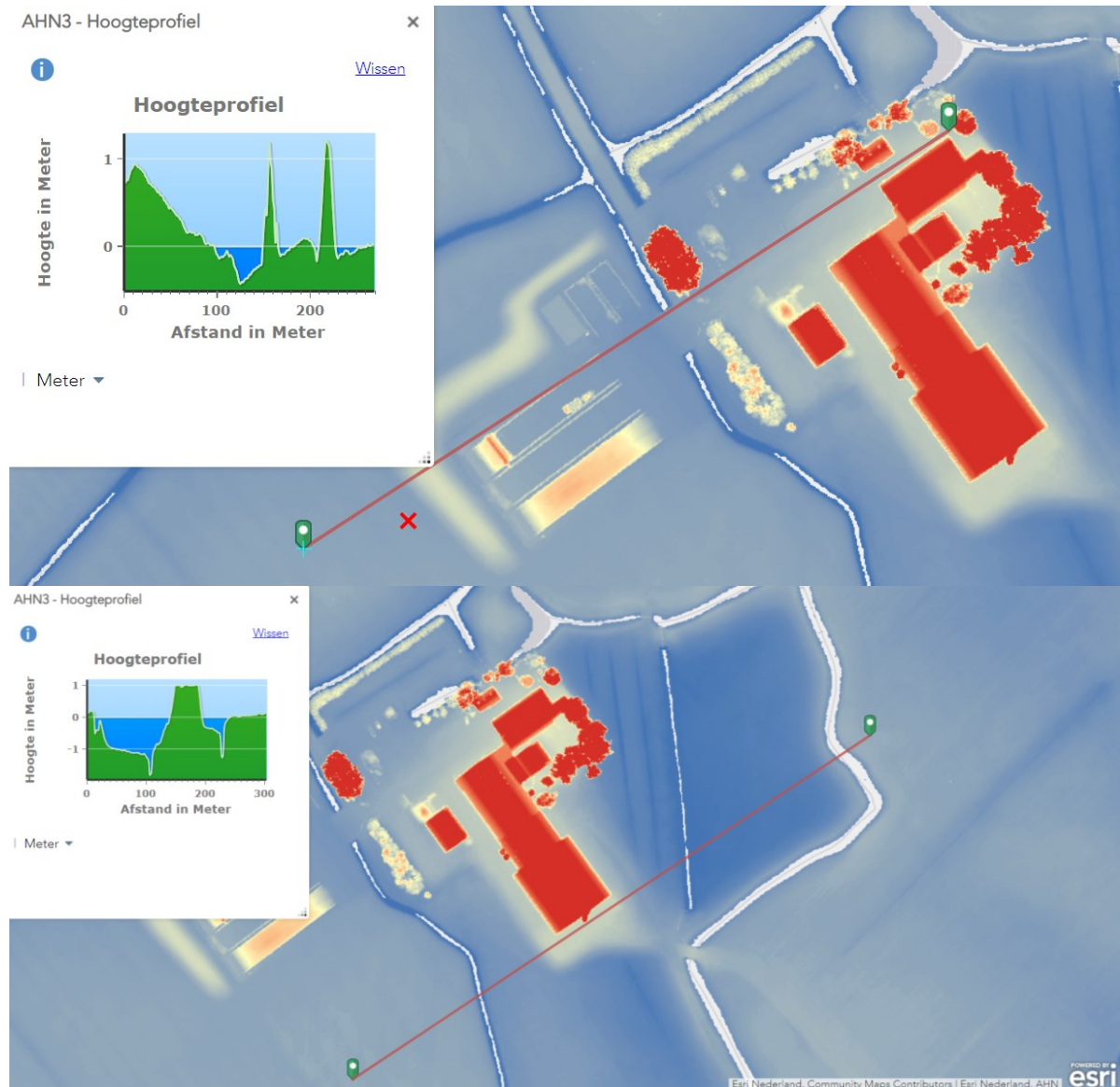
- Landschap

Het landschap maakt deel uit van het kleiterpengebied. Dit landschap is gevormd op een basis van zeekleiafzettingen uit het Holoceen (tot 10.000 jaar geleden). Oudere relictten van zand en keileemafzettingen uit het Pleistoceen liggen dieper op maximaal 2 meter onder NAP. De terpen liggen verspreid in het gebied. In dit gebied zijn de voormalige geulen in beperkte mate bewoond geweest.

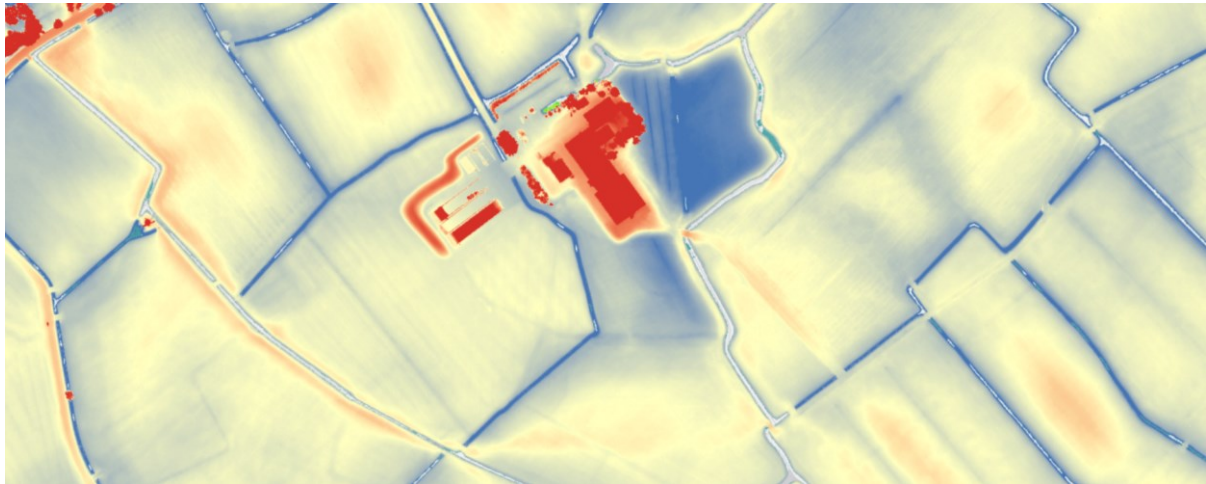


Figuur 4 Landschappelijke analyse ondergrond en cultuurhistorische en archeologische waarden

De binnendijken liggen op de overgang van de zwaardere kleigronden naar de lichtere gronden en vormden de begrenzing van de eerste moederpolders. De Slachte ligt ten zuiden en ten westen van het plangebied. Deze is niet als geheel aangelegd, maar is ontstaan uit koppeling en uitbreiding van polderdijken. Bij de watersnood van 1825 heeft de dijk voor het laatst als zeewering gefunctioneerd. In het kleiterpengebied zijn menselijke ingrepen van grote invloed geweest op de ondergrond. Opgehoogde terpen, dijken en kaden zijn bepalend voor het reliëf in het overwegend vlakke landschap. Anderzijds zorgen de afgegraven terpen en kleiwinningsgebieden voor kunstmatige laagten in het landschap. Ook in het plangebied is een groot deel van de oorspronkelijke terp afgegraven. Hierdoor is een steile rand ontstaan op de overgang van het erf naar lager gelegen afgegraven grond.



Figuur 5. Afgegraven terp (-1 m NAP), hoog deel erf (+1 m NAP), maaiveld (ca. 0 m NAP)



Figuur 6. AHN3 hoogtekaart

- Cultuurhistorie

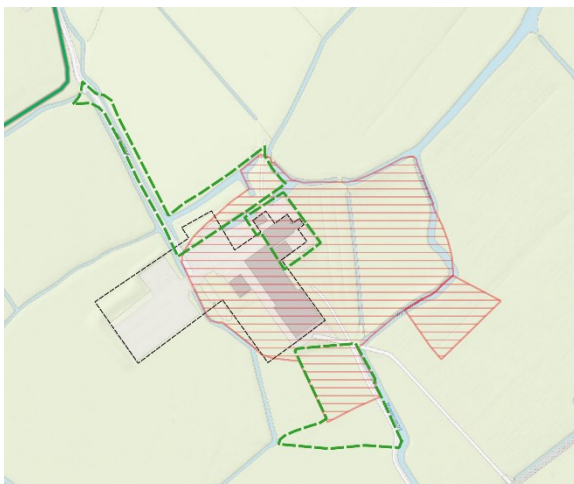
De locatie vormt een oude bewoonde terp waar drie boerderijplaatsen gelegen hebben. De naam van de terp was Wyns. Ook de naam van de vaart is hieraan gerelateerd, de Wynser Feart. De oriëntatie van de huidige kop-rompboerderij was op de vaart en het dorp Easterein. De kop staat in lijn met de richting van de vaart. Vanaf de rand van Easterein is deze oriëntatie heel mooi zichtbaar. De locatie ligt op enige afstand van een voormalige binnendijk. Na 1850 is aan de noordzijde van de oude binnendijk een nieuwe dijk langs het "Oude Huis" (fig. 8 en 9) aangelegd. Begin 20ste eeuw is de oude dijk grotendeels afgegraven. Het noordelijke stukje van de reed ligt nog over de oude dijk.

- Archeologie

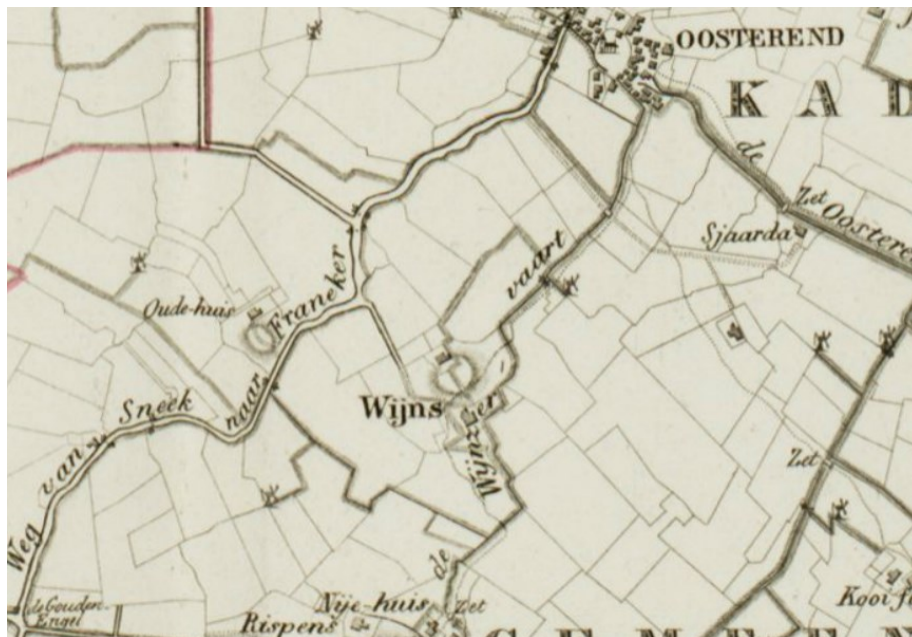
Op een groot deel van het bouwvlak en de uitbreidingslocatie ligt een dubbelbestemming Archeologie 1. Vernieuwing van de bebouwing of nieuwbouw stuit hierdoor snel op problemen met betrekking tot het behoud van deze archeologische waarden. Bij eerder archeologisch onderzoek zijn diverse archeologische vondsten gedaan.

Op het kaartbeeld zijn de huidige waarden, de lage (afgegraven delen) en de hoge (opgehoogde delen) zichtbaar in relatie tot de dubbelbestemming Waarde Archeologie 1. Zowel op de opgehoogde delen als in de terpzode (afgegraven delen) zijn archeologische vondsten mogelijk.

Bij het hoofdstuk *Advies* (pag 16) wordt nader toegelicht hoe op deze locatie dient te worden omgegaan met de archeologische waarden.



Figuur 7. Situering op terpllocatie en aanwezigheid van oude boerderijplaatsen aan de noordwestzijde en aan de zuidzijde.



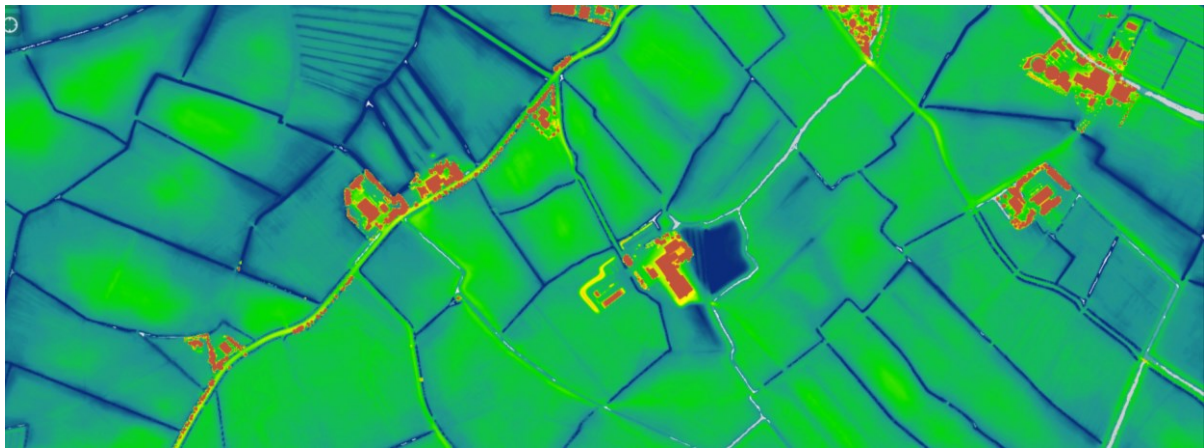
Figuur 8. Kaart Eekhoff 1850



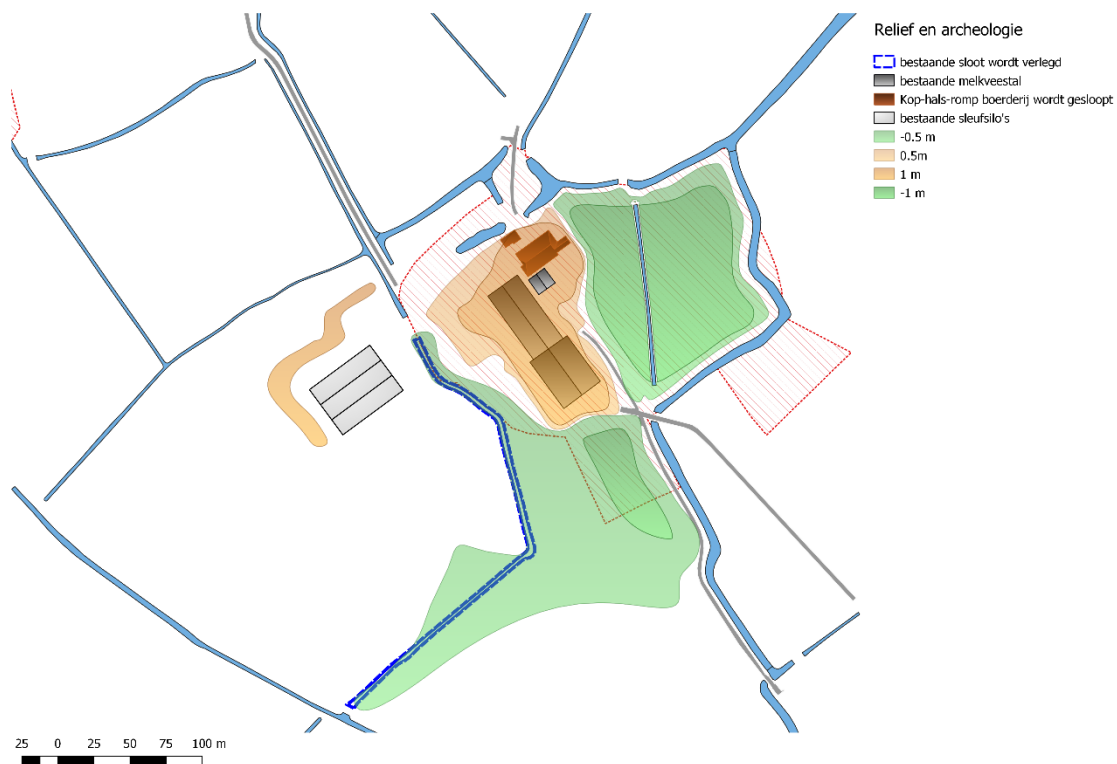
Figuur 9. Kaartbeeld rond 1900



Figuur 10. Kaartbeeld na 1910, begin 20ste eeuw



Figuur 11. AHN3, hoogtekaart 2014



Figuur 12. Verhoogde terpdelen en afgegraven delen terp en naastgelegen gronden

- Bebouwing

Het boerderijerf heeft een atypische ordening van gebouwen met oriëntatie van de kop in noordoostelijke richting en met de oriëntatie van de achterzijde naar de reed. Dit komt vaker voor bij boerderijen. Vooral bij oriëntatie op een vaart. Omdat er voorheen meerdere erven aanwezig waren op de terp is het goed mogelijk dat het erf aan de noordwestzijde op de Wynserdyk georiënteerd was. In die zin heeft de terp een meerzijdige oriëntatie.

De bebouwing bestaat uit een oorspronkelijke kop-hals-rompboerderij uit 1780. De overige bebouwing staat haaks op de oude boerderij. Eerst is een jongveestal gebouwd, in 1983. In respectievelijk 1997 en in 2008 is de stal verlengd tot de huidige omvang. In 2003 is een melkcarroussel met wachtruimte aan de noordoostzijde naast de oude boerderij gekomen. Naast de melkveestal is een kapschuur gebouwd. Naast de oude boerderij is nog een garage gebouwd.



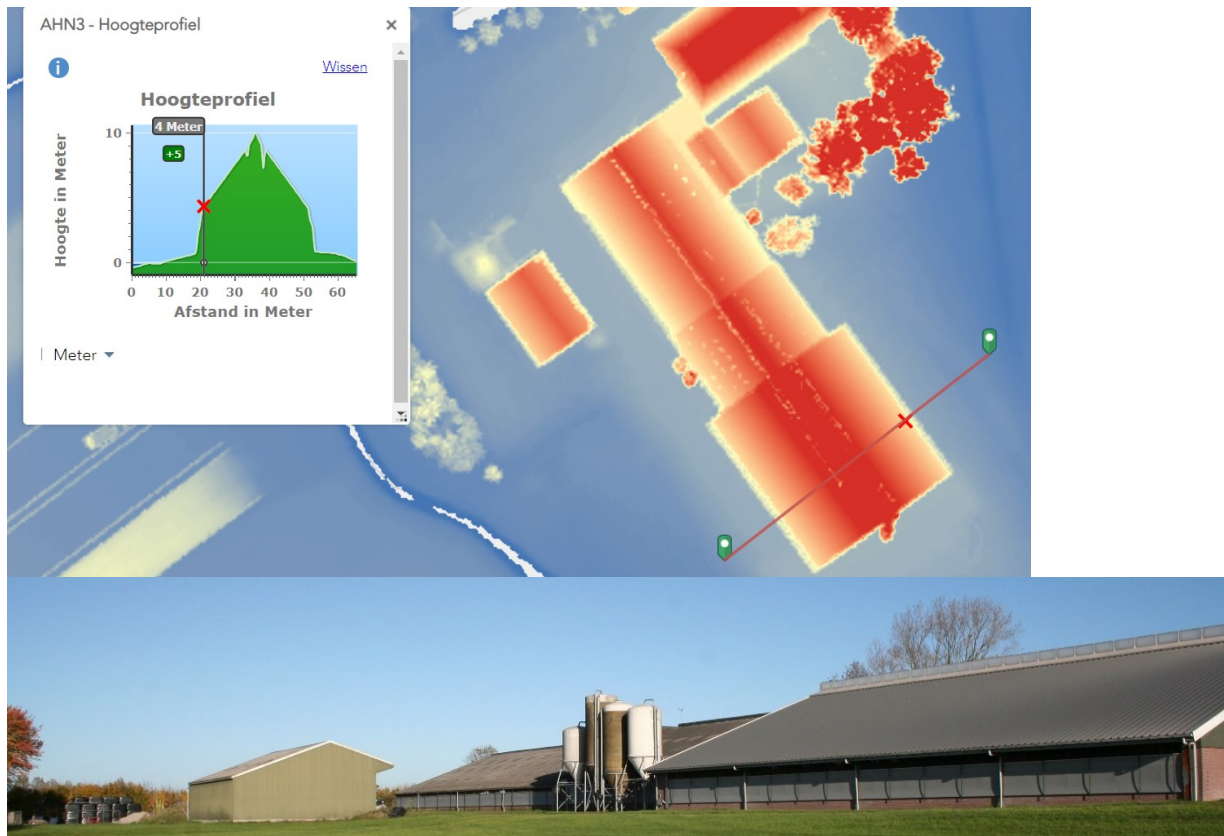
Figuur 13. Aanzicht huidige kop-hals-rompboerderij vanuit Easterein



Figuur 14. Contour bebouwing noordoostzijde, kop-(hals-)rompboerderij, kop ca. 3 m, nok ca. 7 m vanaf maaiveld

Figuur 15. Situering huidige topgevel boerderij nabij rand terp





Figuur 16. Bestaande kapschuur, met oud deel melkveestal en nieuwer deel melkveestal

Figuur 17. Nokhoogte romp ca. 10,5 m, nieuwste deel melkveestal ca. 9 m.

- Beplanting en vormgeving randen erf

Het erf is momenteel in beperkte mate beplant. Aan de voorzijde, de zijde van de kop-hals-romp staat een aantal populieren aan de rand van de terp. Aan de noordzijde van de kop-hals-romp is het tuingedeelte grotendeels met een haag afgeschermd. Aan de noordzijde staat ook een es.

De toegang van het erf ligt los van de voorzijde van de kop-hals-rompboerderij aan de noordzijde van het perceel.

Deze toegang is gemarkeerd met een sloot aan weerszijden van de toegang en een tweetal abelen.

Het oude perceel aan de noordzijde, is met beplanting en een deel watergang afgeschermd. Deze beplanting is relatief jong en bestaat uit een dichte lage beplanting van veldesdoorn en een aantal elzen. De noordzijde van het erf is hierdoor voor een groot deel afgeschermd.

Langs het deel met de sleufsilo's aan de noordwestzijde ligt een grondtalud. Hierdoor is de openheid grotendeels behouden.





Figuur 18. Taludrand langs de sleufsilo's aan de noordwestzijde



Figuur 19. Afscherming erf noordwestzijde met dichte randbeplanting met veldesdoorn



Figuur 20. Twee abelen bij de toegang aan de noordwest zijde

Figuur 21. Elzen langs de rand van het noordelijk deel van het erf



Figuur 22. Gemengde beplanting langs scheidende sloot en sleufsilos, els en veldesdoorn



Figuur 23. Op de rand van het hogere deel van de terp staat een aantal oude populieren aan de zuidzijde van de oude boerderij

3.3 Advies

Erf en situering gebouwen

Om een toekomstbestendige situatie te creëren waarbij zowel het agrarisch bedrijf op de locatie toekomstmogelijkheden heeft als het behoud van de archeologische waarden op de locatie mogelijk is, zijn de mogelijkheden van verschuiving en uitbreiding van het bouwvlak onderzocht. Binnen het maximale bouwvlak van 2,5 ha. is ruimte voor de situering van een nieuwe bedrijfswoning, bedrijfsgebouwen en sleufsilos, waarbij een nieuwe samenhang van gebouwen op het terrein ontstaat. De tweezijdige oriëntatie met een voorzijde aan de kant van het dorp Easterein en de oriëntatie op de toegang, de Wynserdyk is als uitgangspunt genomen. Het noordelijke deel van het terrein, waar waarschijnlijk een woonplek is geweest wordt vrijgehouden van bebouwing. De vormgeving van de randen met de beplanting is gevarieerd. De inpassing sluit aan op de huidige variatie in randen.

In de nieuwe situatie is gekozen voor een ordening van gebouwen die aansluit op het bestaande patroon. Hierbij staat de nieuwe melkveestal parallel aan de bestaande stal. Ook de voorgevellijn van de bestaande stal wordt aangehouden. De afstand tussen de beide melkveestallen bedraagt minimaal 15 meter om te kunnen voldoen aan ventilatienormen. Het bouwvlak volgt aan de noordzijde en de oostzijde grotendeels de contour van de nieuwe bebouwingslijn. Aan de westzijde volgt het bouwvlak de contourlijn van de sleufsilos en de resterende ruimte achter de 1^e fase van de nieuwbouw van de melkveestal. Hierbij is een rechte lijn aangehouden omdat het erf dan niet voorbijschiet aan de knik in de Wynzer Feart en zo een heldere begrenzing van het erf ontstaat. Aan de achterzijde van de 1^e fase van de nieuwbouw van de melkveestal is dan nog uitbreidingsruimte voor eenzelfde bouwvolume als in de 1^e fase.

Ook de situering van het hoofdgebouw van het erf aan de zijde van het dorp Easterein wordt als uitgangspunt gehouden. Hierbij is wel specifiek aandacht nodig voor de afstand van de nieuwe woning tot de rand van de terp en de bestaande beplanting. In de huidige situatie is die afstand zeer gering.

Zeker nu - op zich zeer wenselijk - wordt gekozen voor een stevig volume dient qua situering voldoende afstand tot de terpranden gehouden te worden.

Uitgangspunt hierbij is de posities van de noordoost- en noordwestgevel van de romp van de huidige boerderij aan te houden. Een eventuele overschrijding over deze gevellijnen van maximaal twee meter wordt als uiterste grens beschouwd (figuur 25). De kap dient aan de zuidoostzijde tegelijkertijd voldoende vrij van de bedrijfsgebouwen te blijven, zodat het huidige onwenselijke aanzicht van overlappende kappen wordt voorkomen. Het huidige reliëf dient behouden te blijven, afvlakken of aanvullen van de terp is niet wenselijk.

Aan de wegzijde van het erf komt eveneens een naar voren gepositioneerd volume, de kapschuur. Door de situering los van de bestaande gevellijnen ontstaat een gevarieerd beeld aan kapvormen. Vanwege de omvang van het bedrijf en milieu-technische randvoorwaarden heeft een situering van de kapschuur los van de melkveestallen de voorkeur.

Het gebouw vormt een accent bij de toegang van het erf. In het plan is een uitbreiding van de sleufsilos voorzien.

Deze zijn parallel aan de bestaande silos gesitueerd.

Archeologie

Bij het opstellen van het voorliggende advies wordt gedeeltelijk geanticipeerd op de archeologische waarden door de tot nu toe voorgestelde vergroting van het planologische bouwvlak in het verlengde van de bestaande ligboxstal - waar geen bouwplannen zijn - uit te ruilen voor meer bouwvlak in het verwachtingsgebied.

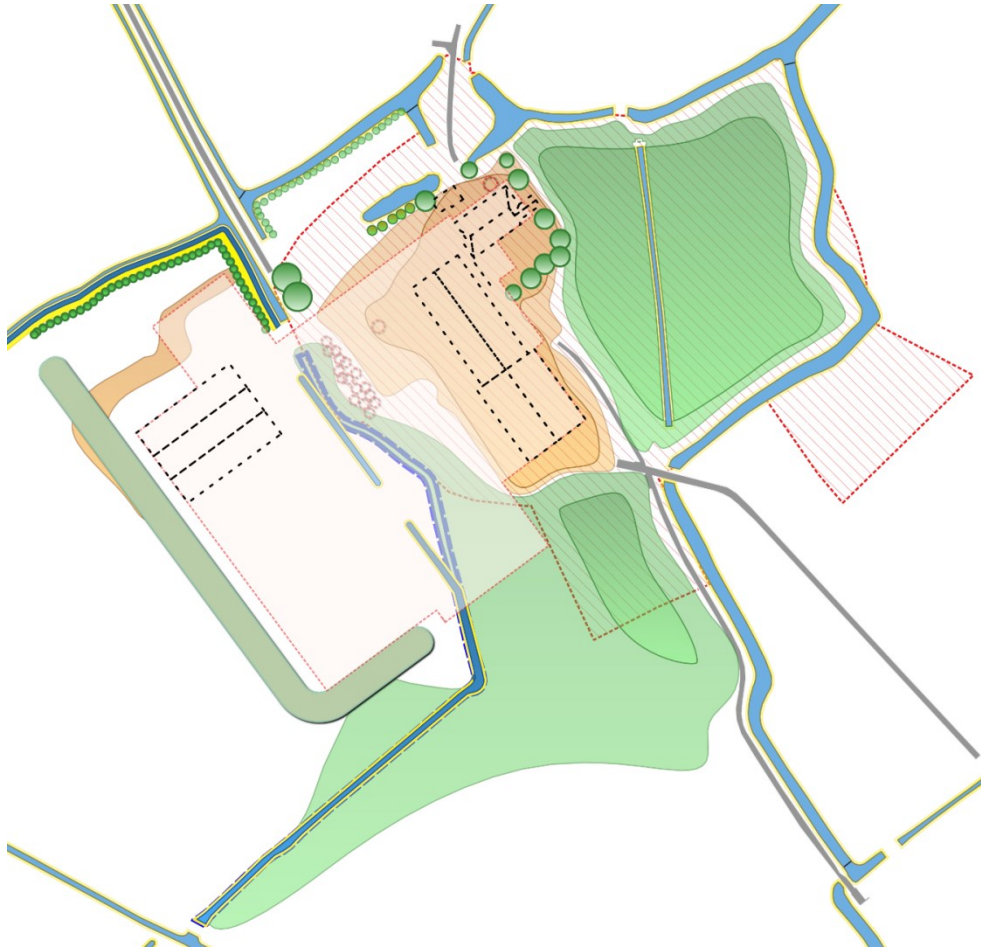
Ten aanzien van de verplichting tot archeologisch onderzoek geldt het volgende:

- Met betrekking tot de nieuw te bouwen woning is archeologisch onderzoek noodzakelijk als men in het deel naast de locatie van de te slopen boerderij dieper gaat ontgraven dan 40 cm en/of als er dieper wordt ontgraven dan de bestaande versterking van de te slopen boerderij. Dus archeologisch onderzoek kan vermeden worden als men de oude fundamenteën laat zitten en verder archeologisch vriendelijk gaat funderen. Ook zou men kunnen denken aan een ophogingslaag als graven toch noodzakelijk is, om aantasting van de terp te voorkomen; vanuit ruimtelijke overwegingen zal dit laatste evenwel op bezwaren stuiten.

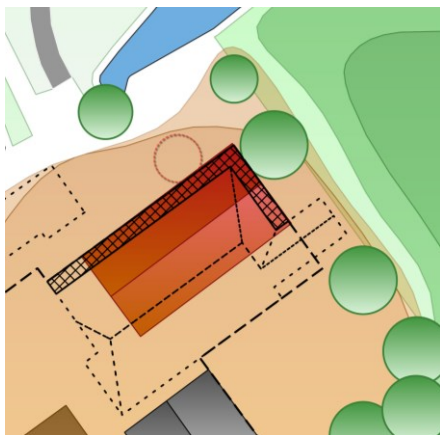
- De locatie waar nu de stal is beoogd is onderzoeksplichtig, evenals een deel van de nieuwe stal fase 2. Een deel van deze stal ligt in het verwachtingsgebied, waarbij bij ingrepen vanaf 2500 m² ook een onderzoeksverplichting geldt. De stal fase 2 valt qua oppervlakte al buiten deze vrijstellingsgrens, en dan zijn er ook nog andere objecten, zoals de werktuigenloods, die men in het te vergroten bouwvlak wenst te realiseren, dus ook hiervoor is onderzoek noodzakelijk. Er wordt geadviseerd om in eerste instantie een waarderend booronderzoek uit te voeren en daarin de vergroting van het gehele bouwvlak mee te nemen. Op basis van de uitkomsten van dit booronderzoek, en een eventueel proefsleuvenonderzoek als vervolg hierop, kan gekeken worden of er voorwaarden moeten worden verbonden aan de vergunning, zoals opgraven, begeleiding, en/of planaanpassing. Of dat delen kunnen worden vrijgegeven.

- Indien men zou kiezen om alle bijgebouwen buiten de Waarde-archeologie 1 zone te realiseren, dus van de terp af, dan is voor de bijgebouwen overigens geen archeologisch onderzoek meer nodig. Daarmee wordt de agrarische uitzonderingsregel namelijk van toepassing dat bij uitbreiding van het bouwvlak geen archeologisch onderzoek hoeft plaats te vinden. Dit ter bescherming van de terp.

Vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit, waarbij het concentreren van de bebouwing uitgangspunt is, wordt deze optie evenwel niet voorgestaan. Voor het hoofdgebouw is bouwen buiten de Waarde-archeologie 1 zone overigens sowieso geen optie omdat dit niet aan de rand van de archeologisch beschermde zone is gelegen.



Figuur 24. Situering bouwvlak in samenhang met de landschappelijke inpassing en archeologische waarden



Figuur 25. Fragment situatieschets hoofdgebouw ten opzichte van contour terp en bestaande romp (zie tekst)

Vorm en vormgeving van de gebouwen.

- Het hoofdgebouw.

- De oude boerderij verdwijnt. Hiervoor wordt een nieuw volume ontwikkeld aan de voorzijde van het bedrijf met een eigentijdse uitstraling. Door de gewenste garage en het kantoor te integreren in het bouwvolume van de nieuwe woning kan een nieuwe stevige massa ontstaan (doorgaande kap met een nokhoogte van 10 tot 11 meter) aan de voorzijde van het erf dat als hoofdgebouw van het grote bedrijf herkenbaar is.

- Ten behoeve van die herkenbaarheid is het van belang dat de kapvorm enkelvoudig blijft.

De kop van de woning kan door middel van een insnoering verbijzonderd worden waarbij grotere goothoogtes ontstaan, terwijl de nok doorloopt (een soort kopromp-vorm). Hierdoor kan het volume een op afstand afleesbare gerichtheid krijgen, vergelijkbaar met de bestaande kop-rompboerderij.

Ook kan gekozen worden voor een zogenoemd schuurwoning-model met een enkelvoudig volume met kap, waarbij de knik tussen dakvlak en zijgevels vrij hoog ligt, maar de kap overheerst doordat het dakbedekkingsmateriaal over de zijgevelvlakken wordt doorgezet (de referentiebeelden hebben betrekking op de vorm). Dit kan in deze situatie mogelijkheden bieden zijn vanwege het gewenste royale programma van het hoofdgebouw in combinatie met de begrenzing van de maximale breedte (zie onder situering hoofdgebouw).

Door voldoende gevelexpressie ontstaat het gewenste onderscheid met de echte schuren.

- Met betrekking tot materiaal (keramisch, hout), kleur (gedekt) en detaillering (redelijk fijn) wordt een interpretatie van de traditionele streekeigen bebouwing in het buitengebied geadviseerd. De detaillering is zorgvuldig en samenhangend voor het bouwvolume als geheel.



Figuur 26. Referentiebeelden schuurwoning-model, enkelvoudig en met differentiatie (en gootverhoging) t.p.v. de kop

- De bedrijfsgebouwen

- Belangrijk bij agrarische bebouwing is dat de hoogte van de kap duidelijk groter is dan de hoogte van de zijwanden zodat de kap het aanzicht domineert. Het toepassen van voldoende grote dakoverstekken versterkt het gewenste onderscheid tussen kap en wanden. Toevoegingen aan de kap verstoren de enkelvoudige hoofdvorm en moeten vermeden worden door ze binnen de kapcontour te houden.

- Qua gevelexpressie is het belangrijk dat zichtbaar is wat er binnen gebeurt. Een carrousel kan ook qua beeld aantrekkelijk zijn. Secundaire toevoegingen zoals voedersilo's niet aan de voorzijde maar aan de zijkant van de stal te plaatsen.

- Bij grootschalige gebouwen is het van belang dat de detaillering de grote lijnen ondersteunt. Zo zullen bijvoorbeeld de daklijsten en gootboeien niet in een accentkleur (traditioneel wit) maar in de kleur van het dakvlak worden uitgevoerd zodat de kap zelf niet uiteenvalt in verschillende vlakken. Zorgvuldige detaillering van de vlakovergangen.

- Voor het dak wordt een (half-)matte geprofileerde beplating in een voldoende donkere kleur toegepast – dit om te sterke reflectie van de grote vlakken te vermijden. Eventuele lichtkappen in helder materiaal uitvoeren om grootschalige strepen van diffuus licht in de avondsituatie te vermijden.

Ook de gevels worden in baksteen, betonelementen en geprofileerde beplating in voldoende matte en donkere kleuren uitgevoerd ten behoeve van de landschappelijke inpassing van de bebouwing.

- Voorkomen van licht-emissie door zorgvuldige keuze positie van de armaturen ten opzichte van daklichten en gevelopeningen.

- Betonnen sleufsilo's naar de buitenzijde voorzien van voldoende hoge grastaluds.

Beplanting

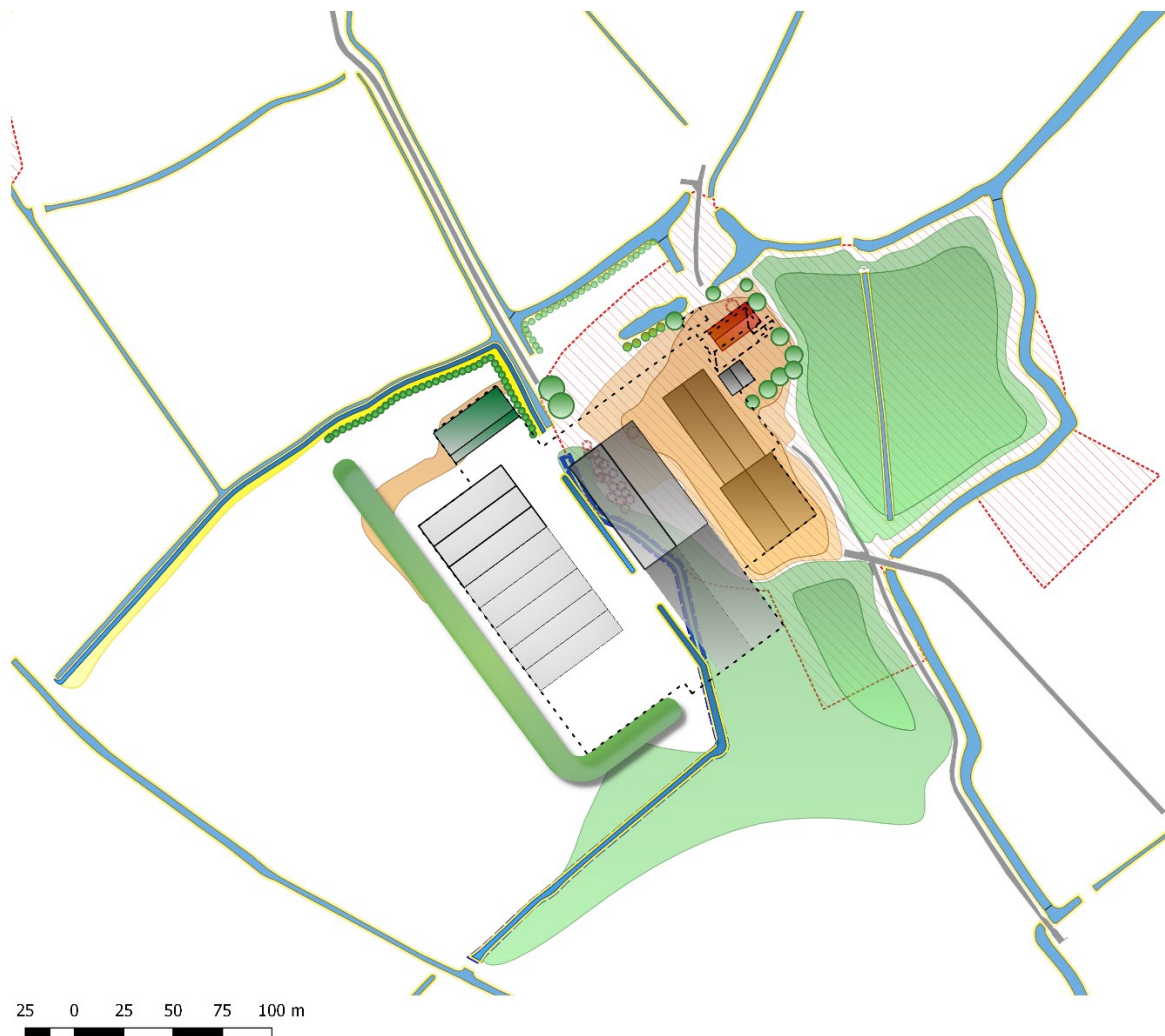
De vormgeving van de randen volgt deels de bestaande landschappelijke structuren en deels de nieuwe contour van het bouwvlak. Bij de vormgeving van de beplanting zijn vier zijden onderscheiden.

Aan de noordoostzijde, de oorspronkelijke voorzijde van het erf, is de glooiing van het talud van de terp en de aanwezigheid van de bestaande bomen het uitgangspunt voor de kwaliteit van de plek. De sobere basis die bestaat uit gras met bomen wordt hier behouden. Overgangen van het terras naar het gras kunnen indien wenselijk met lage hagen van haagbeuk, veldesdoorn, meidoorn, rozen of hydrangea (hortensia) vormgegeven worden.

Aan de noordwestzijde, het entreegebied ontstaat een nieuwe situatie door de ontwikkeling van een naar voren geschoven bouwvolume, de kapschuur. Hierdoor wordt de tweezijdigheid van het erf versterkt. Het entreegebied behoudt de kwaliteit van de toegang met aan weerszijden een sloot en krijgt een beplantingsstructuur die aansluit op het andere deel van het erf, door het realiseren van een aanvullende dichte lage beplanting met veldesdoorn. Deze beplanting vormt een relatief lage overgang tussen de hoge bebouwing en het open landschap.

Aan de zijde van de Wynserdyk wordt de landschappelijke structuur versterkt door verbreding van de watergang. Hierdoor is ruimte voor watercompensatie en wordt de ecologische structuur van de sloot versterkt.

De watergang die momenteel het bebouwde deel scheidt van het deel met sleufsilo's wordt iets verplaatst en rechtgetrokken om ruimte te kunnen maken voor de nieuwe melkveestal. Hierdoor blijft de waterstructuur en het onderscheid tussen beide terreindelen behouden.





□ sloot wordt deels verlegd

■ bestaande stal

■ nieuwe woning, kantoor en berging

■ nieuwe kapschuur

■ nieuwe stal

■ nieuwe stal fase 2

■ -0.5 m

■ 0.5m

■ 1 m

■ -1 m

□ gemengde beplanting, wordt gekapt

■ nieuwe sleufsilo's

■ bestaande sleufsilo's

■ sloten

■ watercompensatie

■ ecologische versterking: rietoever

■ inpassing talud

□ noodzakelijke kap boom

■ bestaande elzen: behouden

■ bestaande bomen abelen en populieren

■ bestaande veldesdoorn

■ nieuwe beplanting: veldesdoorn

□ alternatief bouwblok

■ extra ruimte voor woning

figuur 27. Advies landschappelijke inpassing



sloot wordt deels verlegd

bestaande stal

nieuwe woning, kantoor en berging

nieuwe kapschuur

nieuwe stal

nieuwe stal fase 2

-0.5 m

0.5m

1 m

-1 m

gemengde beplanting, wordt gekapt

nieuwe sleufsilo's

bestaande sleufsilo's

sloten

watercompensatie

ecologische versterking: rietoever

inpassing talud

noodzakelijke kap boom

bestaande elzen: behouden

bestaande bomen abelen en populieren

bestaande veldesdoorn

nieuwe beplanting: veldesdoorn

alternatief bouwblok

extra ruimte voor woning

4 CHECKLIST PLANOLOGISCHE TOETS

- 4.1 **Beleidskader**
- 4.2 **Hinder van bedrijven**
- 4.3 **ProjectMER**
- 4.4 **Verkeerslawaaï**
- 4.5 **Waterparagraaf**
- 4.6 **Ecologisch onderzoek**
- 4.7 **Archeologisch onderzoek**
- 4.8 **Externe veiligheid**
- 4.9 **Luchtkwaliteit**
- 4.10 **Bodemkwaliteit**
- 4.11 **Verkeersaspecten**
- 4.12 **Maatschappelijke haalbaarheid**
- 4.13 **Financiële haalbaarheid**

Bijlage 2 Erfinrichtingstekening

Bijlage 3 M.e.r.-beoordelingsbesluit

Ons kenmerk: ME20210002

Rombou
t.a.v. de heer [REDACTED]
Postbus 432
8000 AK ZWOLLE

Behandeld door: team Vergunningen
Telefoon: 14 0515

Verzonden: 03 maart 2021

Onderwerp: Besluit m.e.r.-beoordeling

Sneek, 3 maart 2021

Geachte heer [REDACTED]

Op 23 december 2020, bij ons ontvangen op 5 januari 2021 heeft u, namens Maatschap S. Bouma en G. Bouma-Jukema, middels een aanmeldnotitie medegedeeld dat men het voornemen heeft een aanvraag om omgevingsvergunning in te dienen voor het uitbreiden van de inrichting met een nieuwe ligboxenstal en voeropslagen en het verplaatsen van de werktuigenberging (artikel 7.16 van de Wet milieubeheer (Wm)). Wij hebben beoordeeld of bij de voorbereiding van het besluit omtrent de aanvraag voor een omgevingsvergunning een milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld.

Besluit

Op grond van onderstaande overwegingen en op basis van hetgeen is gesteld in artikel 7.17 Wm hebben wij besloten dat bij de voorbereiding van het besluit op de voorgenomen aanvraag van Wynserdyk 53 te Easterein geen MER behoeft te worden opgesteld.

Bekendmaking en beroep

Van dit besluit wordt mededeling gedaan door kennisgeving in de <http://overuwbuurt.overheid.nl>, en in de Staatscourant. Tevens wordt dit besluit ter inzage gelegd.

Tegen dit besluit staat geen afzonderlijk bezwaar- of beroep open, omdat er sprake is van een voorbereidingsbeslissing als bedoeld in artikel 6.3 van de Algemene wet bestuursrecht. Eventuele bezwaren tegen dit besluit kunnen in de procedure omtrent de omgevingsvergunning aangevoerd worden.

Vergunning Wet natuurbescherming

Wij willen u erop wijzen de voorgenomen activiteit een project betreft waarvoor mogelijk een natuurvergunning in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) vereist is. Hiervoor is de provincie Friesland bevoegd gezag. Aangezien het initiatief een wijziging van de vergunde situatie betreft dient het effect opnieuw beoordeeld te worden.

Beschrijving en locatie van de voorgenomen activiteiten.

Het voornemen houdt het volgende in: het oprichten van een nieuwe ligboxenstal en voeropslagen en het verplaatsen van de werktuigenberging. De inrichting zal worden uitgebreid met 297 melk- en kalfkoeien en 20 stuks vrouwelijk jongvee. Na de uitbreiding zal er plaats zijn voor 672 melk- en kalfkoeien en 20 stuks jongvee.

De inrichting is gelegen aan de Wynserdyk 53 te Easterein. Deze locatie is in het vigerende bestemmingsplan “ Buitengebied” gelegen binnen de bestemming “Agrarisch”. De voorgenomen activiteit past niet binnen het bestemmingsplan.

Procedure

De in de artikelen 7.16 tot en met 7.18 Wm omschreven procedure is gevolgd.

De voorgenomen activiteit is m.e.r.-beoordelingsplichtig op grond van artikel 7.2, eerste lid onder b Wm. De activiteit is genoemd in de bijlage van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) in onderdeel D categorie 14 onder 7°. Het betreft het oprichten van een installatie voor het houden van meer dan 200 stuks melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar (Rav A.1 en A.2).

Er is geen sprake van een directe m.e.r.-plicht op grond van artikel 7.2, derde lid Wm omdat de activiteit niet genoemd wordt in onderdeel C van de bijlage bij het Besluit m.e.r.

Toetsingskader

Het bevoegd gezag moet op grond van artikel 7.17, derde lid Wm bij de beslissing rekening houden met de relevante criteria zoals aangegeven in bijlage III bij de EG-richtlijn milieueffectbeoordeling:

1. Kenmerken van de projecten. Bij de kenmerken van de projecten kan in het bijzonder in overweging worden genomen:
 - a. de omvang van het project;
 - b. de cumulatie met andere projecten;
 - c. het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
 - d. de productie van afvalstoffen;
 - e. verontreiniging en hinder;
 - f. het risico van zware ongevallen, met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën;
 - g. de risico's voor de menselijke gezondheid (bijvoorbeeld als gevolg van waterverontreiniging of luchtvervuiling).
2. Plaats van het project. Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop projecten van invloed kunnen zijn kan in het bijzonder in overweging worden genomen:
 - a. het bestaande grondgebruik;
 - b. de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied;
 - c. het opname vermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden:
 - wetlands;
 - kustgebieden;
 - berg- en bosgebieden;
 - reservaten en natuurparken;
 - gebieden die in de wetgeving van lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd; speciale beschermingszones door de lidstaten aangewezen krachtens Richtlijn 79/409/EEG (=Vogelrichtlijn) en Richtlijn 92/43/EEG (=Habitatrichtlijn)
 - gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden;
 - gebieden met hoge bevolkingsdichtheid;
 - landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang.

3. Kenmerken van het potentiële effect. Bij de potentiële aanzienlijke effecten van de projecten kunnen in samenhang met de criteria van de punten 1 en 2 in overweging worden genomen:
- a) de orde van grootte en het ruimtelijk bereik van de effecten (bijvoorbeeld geografisch gebied en omvang van de bevolking die getroffen kan worden);
 - b) de aard van het effect;
 - c) het grensoverschrijdend karakter van het effect;
 - d) de intensiteit en de complexiteit van het effect;
 - e) de waarschijnlijkheid van het effect;
 - f) de verwachte aanvang, de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect;
 - g) de cumulatie van effecten met de effecten van andere bestaande en/of goedgekeurde projecten;
 - h) de mogelijkheid om de effecten doeltreffend te verminderen.

Daarnaast moet het bevoegd gezag op grond van artikel 7.17, vierde lid Wm, indien aan de orde, verwijzen naar de kenmerken van de voorgenomen activiteit of van de door uw inrichting geplande maatregelen waarmee belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu vermeden of voorkomen worden.

Informatiebronnen

Voor de beoordeling of sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu hebben wij gebruik gemaakt van de volgende informatie:

- aanmeldingsnotitie mer-beoordeling van 23 december 2020, ontvangen 5 januari 2021 en de daarbij ingediende gegevens en bescheiden;

Overwegingen ten aanzien van artikel 7.17, derde lid Wm:

Ad 1. Kenmerken van het project.

Omvang van de activiteit

Het project bestaat uit het oprichten van een nieuwe ligboxenstal en voeropslagen en het verplaatsen van de werktuigenberging. De inrichting zal worden uitgebreid met 297 melk- en kalfkoeien en 20 stuks vrouwelijk jongvee. Na de uitbreiding zal er plaats zijn voor 672 melk- en kalfkoeien en 20 stuks jongvee.

In tabel 1 hieronder zijn het aantal dieren, de ammoniakemissie (kg NH₃ per jaar) en de geuremissie (OU_E/s) weergegeven op basis van de voorgenomen situatie.

Tabel 1: De voorgenomen dierbezetting:

Stal	Rav-code	Diercategorie / huisvestingssysteem	Aantal dieren	Ammoniakemissie		Fijn stofemissie	
				Ammoniak-emissie-factor	Totaal ammoniak	Fijn stofe-missie-factor	Totaal fijn stof
3 (nieuw)	A 1.13	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar/ ligboxenstal met roostervloer voorzien van cassettes in de roosterspleten en mestschuif (BWL 2010.34.V9)	600	6	3.600	148	88.800
2 (bestaand)	A 1.100	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar/ Overige huisvestingssystemen	72	13	936	148	10.656
2 (bestaand)	A 3.100	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar/ Overige huisvestingssystemen	20	4,4	88	38	760
Totaal					4.624		100.216

Cumulatie met andere projecten

Cumulatie met andere projecten kan optreden als twee of meer activiteiten op dusdanige afstand van elkaar worden gerealiseerd dat de milieueffecten van deze activiteiten elkaar verzwakken of versterken. In de directe omgeving van de onderhavige inrichting bevinden zich geen (intensieve) veehouderijen. Het dichtstbijzijnde agrarische bedrijf is gelegen op ca. 540 meter ten zuiden van de inrichting.

Gelet op de afstanden tussen de inrichting en andere (intensieve) veehouderijen vormt eventuele cumulatie van emissies geen aanleiding om een MER te verlangen.

Conclusie kenmerken van het project

Gezien de kenmerken van het project zien wij geen reden om een MER te verlangen.

Ad 2. Plaats van het project.

De locatie waar het voorgenomen project wordt gerealiseerd is al in gebruik als veehouderij. De wijzigingen betreffen het oprichten van een ligboxenstal en voeropslagen en het verplaatsen van de werktuigenberging.

De voorgenomen uitbreiding zal plaats vinden buiten het bestaande bouwblok. Voor het vergroten van het bouwblok wordt een ruimtelijke procedure gevolgd.

Het project is gelegen in het landelijk gebied van de gemeente Súdwest-Fryslân en is niet gelegen in de nabijheid van een natuurgebied. De afstand tot een Natura 2000-gebied bedraagt circa 10 kilometer.

Het bedrijf is niet gelegen in een grondwaterbeschermingsgebied of een beschermingsgebied voor stilte. Het gebied waarin het project is gelegen kan niet worden aangemerkt als een gebied met een hoge bevolkingsdichtheid.

Toetsing aan archeologische kaart (FAMKE).

Sinds 1 januari 2012 is de zorgplicht voor cultuurhistorie formeel vastgelegd. Alle cultuurhistorische waarden dienen in ruimtelijke plannen meegewogen te worden. Doel van het archeologisch vooronderzoek is het waar nodig beschermen van archeologische waarden en het streven naar behoud van de waarden in de bodem (in situ). Ter toetsing hebben wij de archeologische kaart van de provincie Fryslân gebruikt (FAMKE). Ter plaatste van de inrichting is archeologisch waardevol terrein aanwezig. Om de archeologische waarden verder in kaart te brengen is archeologisch waarderend onderzoek uitgevoerd. Aan de omgevingsvergunning worden archeologische voorwaarden verbonden.

Conclusie plaats van het project

Gezien de plaats van het project zien wij geen reden om een MER te verlangen.

Ad 3. Kenmerken van het potentiële effect.

Effecten op mensen, dieren, planten en goederen:

Geluid

De dichtstbijzijnde woning van derden ligt op circa 300 meter van de inrichtingsgrens. Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteit en de omgeving waarin deze activiteit plaatsvindt veroorzaakt de voorgenomen activiteit ten aanzien van het aspect geluid naar verwachting geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Een definitieve beoordeling wordt uitgevoerd bij de aanvraag om een omgevingsvergunning. Er is daarom geen aanleiding om een milieueffectrapport te verlangen.

Externe veiligheid

De voorgenomen activiteiten hebben geen betrekking op de op- of overslag of het werken met gevaarlijke stoffen. De inrichting valt niet onder de werkingssfeer van het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Er is daarom geen aanleiding om een milieueffectrapport te verlangen.

Gezondheidsrisico's

Het aspect bestrijding van besmettelijke ziekten is een aspect dat in verschillende wetgeving is geregeld. Op basis van alle tot nu toe bekende rapporten kunnen geen eenduidige conclusies worden getrokken om duidelijke uitspraken te kunnen doen over de onaanvaardbare gezondheidsrisico's van wonen in de buurt van veehouderijen. Dit wordt als zodanig ook bevestigd door alle tot nu toe gedane uitspraken door de ABRvS en rechtbanken, waaruit blijkt dat er geen algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten zijn om in verband met de volksgezondheid een omgevingsvergunning milieu te weigeren of extra voorschriften op te nemen. Voor het opstellen van één beoordelingskader is onvoldoende wetenschappelijke kennis aanwezig. Ook kan geen relatie worden gelegd tussen de afstand tot veehouderijen en de gezondheidsrisico's voor omwonenden. Wij hebben mogelijke gezondheidsrisico's in relatie gebracht met de hiervoor genoemde emissies die voortvloeien uit de factoren van bijlage III. Vooral de emissies van geur, geluid en fijnstof zouden aan gezondheidsrisico's gerelateerd kunnen zijn. Deze emissies leiden niet tot onacceptabele concentraties of situaties.

Wij concluderen dat mogelijke gezondheidsrisico's geen factor is die aanleiding geeft tot het opstellen van een MER.

Effecten op bodem en grondwater

Binnen de inrichting worden potentieel bodem- en grondwaterverontreinigende stoffen opgeslagen die gebruikelijk zijn in de agrarische sector. Op locaties waar bodembedreigende activiteiten plaatsvinden moeten bodembeschermende maatregelen en voorzieningen overeenkomstig de Nederlandse richtlijn bodembescherming 2012 en het Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit) worden getroffen. Hierdoor zal sprake zijn van een verwaarloosbaar bodemrisico. Er is daarom geen aanleiding om een milieueffectrapport te verlangen.

Effecten op het oppervlaktewater en op een doelmatig beheer van afvalwater

Het spoelwater afkomstig van het reinigen van de stallen, de hygiënesluis en het spoelen van voertuigen wordt geloosd in de mestkelder, waarna het zal worden uitgereden over de landbouwgronden. Het uitrijden is gangbaar in de agrarische sector en is geregeld in de meststoffenwetgeving. Er is daarom geen aanleiding om een milieueffectrapport te verlangen.

Effecten op de lucht

Kwetsbare gebieden ammoniak

Onder de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) worden zeer kwetsbare gebieden extra beschermd. In de provincie Fryslân zijn de gebieden die in dit kader als zeer kwetsbaar moeten worden beschouwd, bij besluit van 29 januari 2008 door Gedeputeerde Staten vastgesteld. De dierenverblijven liggen niet in een zeer kwetsbaar gebied zoals bedoeld in de Wav dan wel in een zone van 250 meter daaromheen.

Ammoniak afkomstig uit dierverblijven

De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) geeft het toetsingskader als het gaat om de ammoniakemissie vanuit de dierenverblijven. De ligging van de dierenverblijven is bepalend voor de vraag of de inrichting kan worden uitgebreid.

Tabel huidige situatie

Stal	Diercategorie / huisvestingssysteem	Aantal dieren	NH ₃ -belasting	
			NH ₃ -factor	Totaal NH ₃
1	A 1.100 Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar/ Overige huisvestingssystemen	32	13	416
2	A 1.100 Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar/ Overige huisvestingssystemen	343	13	4.459
	Totaal			4.875

Tabel voorgenomen situatie

Stal	Diercategorie / huisvestingssysteem	Aantal dieren	NH ₃ -belasting	
			NH ₃ -factor	Totaal NH ₃
3 (nieuw)	A 1.13 Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar/ ligboxenstal met roostervloer voorzien van cassettes in de roosterspleten en mestschuif (BWL 2010.34.V9)	600	6	3.600
2 (bestaand)	A 1.100 Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar/ Overige huisvestingssystemen	72	13	936
2 (bestaand)	A 3.100 Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar/ Overige huisvestingssystemen	20	4,4	88
	Totaal			4.624

De huidige ammoniakemissie bedraagt 4.875 kg NH₃. Deze zal in de voorgenomen omvang 4.624 kg NH₃ bedragen. Dit is een afname van 251 kg NH₃.

De dierenverblijven van de inrichting liggen niet binnen een zone van 250 meter van een zeer kwetsbaar gebied. Voor deze inrichting geldt op grond van de Wav geen beperking met betrekking tot het ammoniakplafond. Aan het gestelde in de Wav wordt voldaan.

Geur

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) en de bijbehorende Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) vormen het toetsingskader voor geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen bij vergunningverlening. De geurbelasting van een inrichting is onder andere afhankelijk van het aantal en soort dieren dat binnen de inrichting aanwezig is.

Voor melkkoeien en jongvee zijn in bijlage 1 van de Rgv geen geuremissiefactoren opgenomen.

Op grond van de Wgv (artikel 4, eerste lid) betekent dit dat voor deze diercategorieën een vaste afstand tot geurgevoelige objecten binnen een bebouwde kom (tenminste 100 meter) en buiten een bebouwde kom (tenminste 50 meter) moet worden aangehouden. Ook moet op grond van artikel 5 van de Wgv een afstand tussen het geurgevoelige object en de gevel van het dierenverblijf worden aangehouden; deze afstand bedraagt tenminste 50 meter ten opzichte van geurgevoelige objecten in een bebouwde kom en tenminste 25 meter ten opzichte van geurgevoelige objecten buiten een bebouwde kom.

Voor adressen die zijn aangewezen op grond van de 'Verordening op de Wet geurhinder en veehouderij gemeente Súdwest-Fryslân' (geurverordening) van 20 november 2015 gelden afwijkende afstanden. Het adres is niet aangewezen in de geurverordening.

Het dichtstbijgelegen geurgevoelig object (Wynserdyk 55) is gelegen op circa 300 meter van de inrichting. Vergelijking van de afstanden toont aan dat wordt voldaan aan de afstandsnormen van de Wgv. De geuremissie vanuit de dierenverblijven geeft geen aanleiding tot het opstellen van een MER.

Stof

Luchtkwaliteit

De meest relevante luchtkwaliteitseisen voor agrarische inrichtingen hebben betrekking op zwevende deeltjes ($PM_{2,5}$ en PM_{10}). De stof stikstofdioxide komt voornamelijk vrij bij verbrandingsprocessen. Gezien de activiteiten van de inrichting kan worden gesteld dat geen of nauwelijks stikstofdioxide wordt uitgestoten. De andere genoemde stoffen (zwaveldioxide, lood, koolmonoxide, benzeen en ozon) zijn niet relevant bij een agrarisch bedrijf.

Voor de inrichting (veehouderij) zijn de vrijkomende concentraties van zwevende deeltjes (fijnstof) uit de stallen relevant.

Op basis van een onderzoek van het RIVM ("Attainability of $PM_{2,5}$ air quality standards, situation for the Netherlands in a European context, J. Matthijsen, B.A Jimmink, F.A.A.M de Leeuw en W. Smeets, Planbureau voor de Leefomgeving, Bilthoven 2009) wordt geconcludeerd dat wanneer aan de norm voor PM_{10} wordt voldaan, dit ook geldt voor de norm voor $PM_{2,5}$.

De fijnstofemissie vanuit de stallen zal als gevolg van de uitbreiding gaan toenemen. De huidige fijnstofemissie bedraagt 55.500 kg. Deze zal in de voorgenomen omvang 100.216 kg bedragen. Dit is een toename van 44.716 kg.

Tabel huidige situatie

Stal	Diercategorie/ huisvestingssysteem	Aantal dieren	Emissiefactor (gram PM_{10} per dierplaats per jaar)	Totale emissie (gram PM_{10} per dierplaats per jaar)
1	A 1.100 Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar/ Overige huisvestingssystemen	32	148	4.736
2	A 1.100 Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar/ Overige huisvestingssystemen	343	148	50.764
Totaal				55.500

Tabel voorgenomen situatie

Stal	Diercategorie/ huisvestingssysteem	Aantal dieren	Emissiefactor (gram PM ₁₀ per dierplaats per jaar)	Totale emissie (gram PM ₁₀ per dierplaats per jaar)
3	A 1.13 Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar/ ligboxenstal met roostervloer voorzien van cassettes in de roosterspleten en mestschuif (<u>BWL 2010.34.V9</u>)	600	148	88.800
2	A 1.100 Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar/ Overige huisvestingssystemen	72	148	10.656
2	A 3.100 Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar/ Overige huisvestingssystemen	20	38	760
Totaal				100.216

De toename van fijnstof vanuit de dierenverblijven wordt getoetst aan de “Handreiking fijn stof en veehouderijen” van mei 2010 van InfoMil. Het dichtstbij gelegen gevoelig object is gelegen op circa 300 meter van de inrichting. In onderhavige geval wordt daarom getoetst op ca. 300 meter van het emissiepunt.

Getoetst is aan de tabel van de ‘Handreiking fijn stof en veehouderijen’.

Afstand tot te toetsen plaats	70 m	80 m	90 m	100 m	120 m	140 m	160 m
Totale emissie in gram/jaar van uitbreiding/ oprichting	324.000	387.000	473.000	581.000	817.000	1.075.000	1.376.000

Uit de ‘Handreiking fijn stof en veehouderijen’ blijkt dat op een afstand van 160 meter een toename van de emissie fijn stof (PM₁₀) ten gevolge van een uitbreiding met 1.376.000 gram per jaar als NIBM kan worden beschouwd. De toename blijft hier ruimschoots onder. Er is geen reden om op dit punt een MER te verlangen.

Effecten op landschappelijk, natuurwetenschappelijke en cultuurhistorische waarden:

Landschap

Het voorgenomen project is gelegen in het buitengebied. De voorgenomen activiteiten vinden niet plaats in een landschap van historisch, cultureel of archeologisch belang

Effecten op beheersing van het klimaat

Door het toepassen van Beste beschikbare technieken (BBT) zullen de emissies uit de stallen tot een aanvaardbaar niveau beperkt worden. Toetsing aan BBT zal plaatsvinden ten tijde van de vergunningprocedure ingevolge de Wabo.

Effecten op doelmatig beheer van afvalstoffen

Binnen de inrichting komen afvalstoffen vrij zoals kadavers en overig bedrijfsafval. De afvalstoffen worden afgegeven aan een erkende inzamelaar.

De effecten op doelmatig beheer van afvalstoffen zijn niet zodanig dat in verband hiermee een MER dient te worden opgesteld.

Effecten op het verbruik van energie en grondstoffen

Ten aanzien van het gebruik van natuurlijke hulpbronnen kan worden gemeld dat dit in hoofdzaak betrekking heeft op het gebruik van voer en drinkwater voor de dieren. Het gebruik is niet zodanig dat hierover een MER moet worden opgesteld.

Het energieverbruik is hoger dan 50.000 kWh per jaar. De managementmaatregelen en technische voorzieningen die worden getroffen worden getoetst bij de aanvraag om omgevingsvergunning.

Effecten op het verkeer van personen of goederen van en naar de inrichting

De vervoersbewegingen van en naar de inrichting zullen slechts beperkt toenemen ten opzichte van de reeds vergunde situatie. Dit komt doordat er vaker melk van het bedrijf wordt afgevoerd en krachtvoer wordt aangevoerd. De verkeersbewegingen van en naar de inrichting zijn te omschrijven als normaal voor een agrarisch bedrijf in het buitengebied. Er is geen aanleiding om voor dit onderdeel een milieueffectrapport te verlangen.

Conclusie kenmerken van het potentiële effect

Gezien de kenmerken van het potentiële effect zien wij geen reden om een MER te verlangen

Conclusie

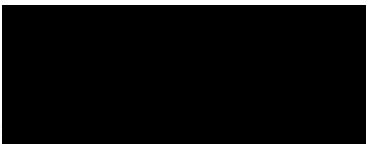
Nu uitgesloten kan worden dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben, is er geen aanleiding voor het opstellen van een MER.

Informatie

Voor informatie kunt u contact opnemen met mevrouw M. Brontsema van de FUMO, telefoonnummer 0566 750 378 of mevrouw A.M. Lamers van de gemeente Súdwest-Fryslân, telefoonnummer 14 0515.

Met vriendelijke groet,

namens het college van burgemeester en wethouders van Súdwest-Fryslân,
teammanager Vergunningen,



In afschrift aan: -Maatschap S. & G. Bouma, Wynserdyk 53, 8734 GB te Easterein

-FUMO t.a.v. M Brontsema via e-mail: m.brontsema@fumo.nl

Bijlage 4 ISL3a berekening

Gebiedsgegevens

Naam van deze berekening: 2020 12 16 gewenste situatie ISL

Berekend op: 2020/12/16 16:36:46

Project: Bouma

RD X coördinaat: 169 370

Lengte X: 2000

Aantal Gridpunten X: 40

RD Y coördinaat: 566 194

Breedte Y: 2000

Aantal Gridpunten Y: 40

Berekende ruwheid: 0.065

Eigen ruwheid ☐

Eigen ruwheid: 0.000

Type Berekening: PM10

Rekenjaar: 2020

Soort Berekening: Contour

Toets afstand: n.v.t.

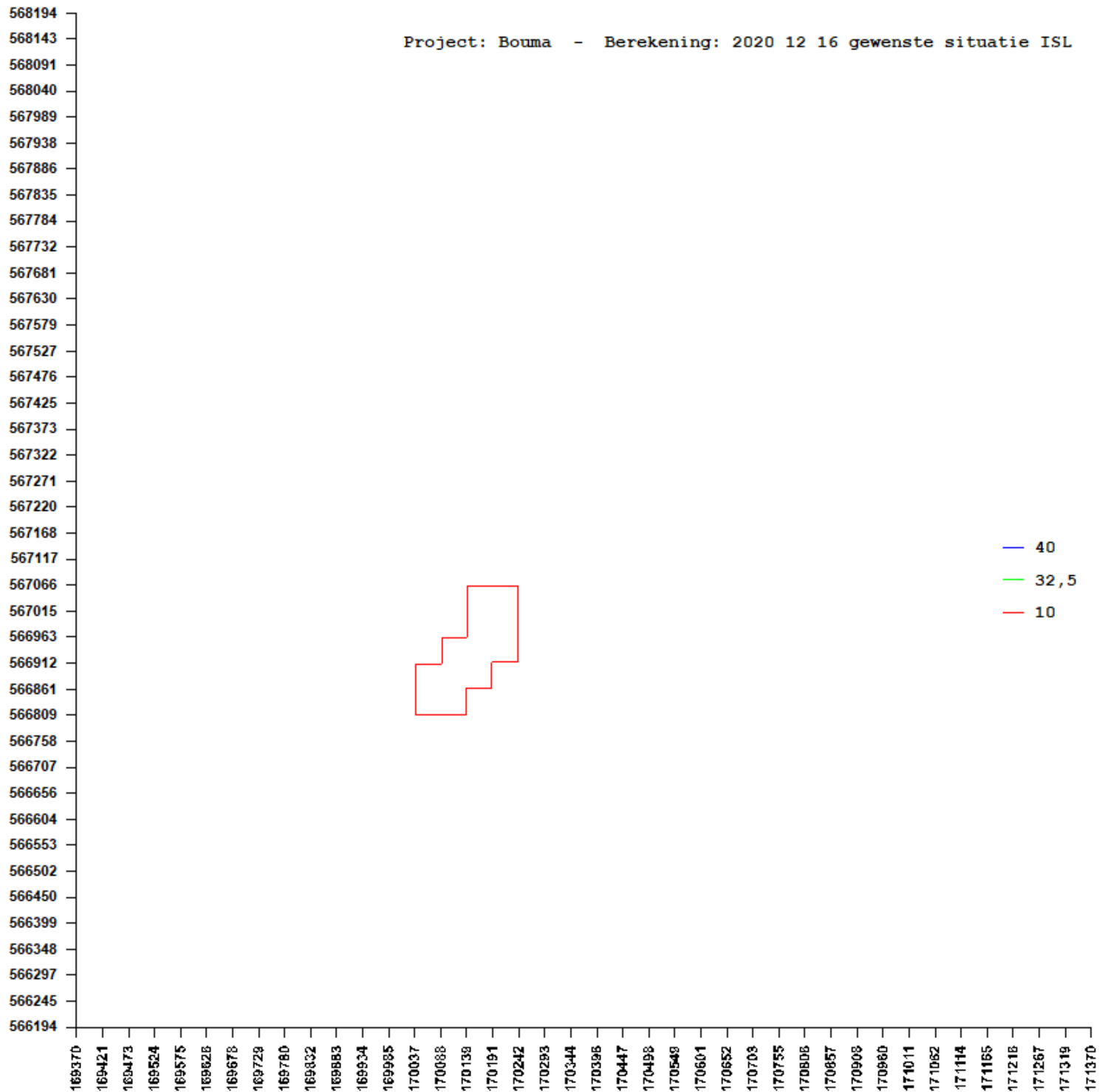
Onderlinge afstand: n.v.t.

Uitvoer directory: E:\Bouma

Te beschermen object	RD X Coord.	RD Y Coord.	Concentratie	Overschrijding
Naam:	[m]	[m]	[microgram/m3]	[dagen]
Trijehuzen 3-1	169 969	566 453	14.30	6.0
Wynserdyk 26a	169 579	567 128	14.27	6.0
Wynserdyk 26	169 698	567 192	14.27	6.0
Wynserdyk 55	169 913	567 321	14.28	6.0
Wynserdyk 24	170 022	567 529	14.39	6.0
Smidslan 14	170 549	567 476	14.38	6.0
Sjaardaleane 17	170 839	567 152	14.38	6.0

Brongegevens

Naam : Bestaande ligboxenstal		Type: AB	
RD X Coord.: 170 163	RD Y Coord.: 567 005	Emissie:	0.00036
hoogte van emissiepunt:	1.50		
verticale uitreesnelheid:	0.40	hoogte van gebouw:	7.4
diameter van emissiepunt:	0.50	X-coord. zwaartepunt van gebouw:	170 163
temperatuur van emisstroom:	285.00	Y-coord. zwaartepunt van gebouw:	567 005
		lengte van gebouw:	88.00
		breedte van gebouw:	30.00
		orientatie van gebouw:	50.00
Naam : Nieuwe ligboxenstal		Type: AB	
RD X Coord.: 170 142	RD Y Coord.: 566 934	Emissie:	0.00282
hoogte van emissiepunt:	1.50		
verticale uitreesnelheid:	0.40	hoogte van gebouw:	12.5
diameter van emissiepunt:	0.50	X-coord. zwaartepunt van gebouw:	170 142
temperatuur van emisstroom:	285.00	Y-coord. zwaartepunt van gebouw:	566 934
		lengte van gebouw:	189.00
		breedte van gebouw:	40.00
		orientatie van gebouw:	50.00



Bijlage 5 Watertoets

datum 21-4-2021
dossiercode 20210421-2-26235

Wateradvies normale procedure

Project: Wynserdyk 53 te Easterein
Gemeente: Súdwest-Fryslân
Aanvrager: [REDACTED]
Organisatie: Rombou

Geachte heer/mevrouw [REDACTED]

Voor het plan Wynserdyk 53 te Easterein heeft u een watertoets aangevraagd waaruit blijkt dat de normale watertoetsprocedure van toepassing is. Dit houdt in dat de aanwezige wateraspecten van invloed zijn op het plan.

Werkwijze watertoetsprocedure

Vanaf 2018 worden alle aanvragen uit de digitale watertoets digitaal afgehandeld. Dit betekent dat Wetterskip Fryslân voor de normale procedure standaard een wateradvies verstrekt. Wanneer noodzakelijk geacht ontvangt u op dit standaard wateradvies nog een aanvulling per email.

Waterparagraaf

Dit wateradvies geeft u handvatten om de uitkomsten en aandachtspunten van de watertoetsaanvraag mee te nemen in het opstellen van het ruimtelijke plan of besluit. Het is de bedoeling dat u op basis van dit document het plan uitwerkt. Uit de waterparagraaf moet duidelijk blijken wat voor wateraspecten van toepassing zijn en hoe u hier in het plan rekening mee houdt. Indien nodig verzoeken wij u om de wateraspecten te borgen op de Verbeelding en in de Regels van het plan. Ruimtelijke plannen hebben soms een lange doorlooptijd. Tegelijkertijd ontstaan er soms veranderende inzichten in het beleid ten aanzien van de waterketen, waterkeringen en het watersysteem. Om te garanderen dat de juiste uitgangspunten worden toegepast in de planvorming hanteert het waterschap een uiterste houdbaarheidsdatum van maximaal 1 jaar. Wanneer deze termijn verstreken is kunt u contact opnemen met het waterschap voor een eventuele verlenging van nogmaals 1 jaar.

Leidraad Watertoets

De watertoets is een belangrijk instrument bij het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten van de ruimte. De watertoets zorgt ervoor dat in alle ruimtelijke plannen aandacht wordt besteed aan veiligheid, kwaliteit én kwantiteit van water. Als richtlijn bij het beoordelen van ruimtelijke plannen werkt Wetterskip Fryslân met de Leidraad Watertoets. Hierin staat voor alle wateraspecten uitgangspunten omschreven waarmee u rekening moet houden en is informatie te vinden over de te nemen maatregelen. De leidraad is de te vinden via deze link: www.wetterskipfryslan.nl/vergunningen-wetten-en-regels/online-watertoets-voor-nieuwe-plannen

Wateraspecten en aandachtspunten

Hieronder staan de eventuele wateraspecten die van invloed zijn op het plan en aandachtspunten om mee rekening te houden.

Toename verharding

Wij willen u verzoeken om in de waterparagraaf de volgende passage op te nemen over het onderdeel toename verharding. Door ruimtelijke ontwikkelingen neemt de hoeveelheid verhard oppervlak toe met als gevolg een versnelde afvoer van hemelwater. Het is nodig om deze versnelde afvoer te compenseren om de waterberging in een gebied in stand te houden. Dit geldt ook voor toevoegen van oppervlakteverharding die wel past binnen het bestemmingsplan, maar waarvan de grond al meer dan vijf jaar braak ligt en waar in het verleden niet voor gecompenseerd is.

Het is verboden zonder watervergunning neerslag versneld tot afvoer te laten komen indien daarbij meer dan 200 m² onverharde grond in stedelijk gebied en 1500 m² in landelijk gebied wordt bebouwd of verhard. Er geldt een vrijstelling van de vergunningsplicht wanneer wordt voldaan aan de compensatieregels genoemd in dit wateradvies. De meest voorkomende manier van compenseren is het graven van extra oppervlaktewater. Bij het graven van extra oppervlaktewater is onderstaande tabel van toepassing. Uiteraard is het toepassen van alternatieve maatregelen in het plan ook mogelijk. Afhankelijk van de maatregel kunnen andere normen gelden dan vermeld in het onderstaande tabel. Zie de Leidraad watertoets voor meer informatie over compenserende maatregelen of neem contact op met Wetterskip Fryslân. Indien er niet wordt gecompenseerd door extra oppervlaktewater te graven waarbij onderstaande percentages worden gehanteerd of indien er geen overeenstemming plaatsvindt in de watertoetsprocedure over alternatieve maatregelen dan dient een watervergunning bij het waterschap te worden gevraagd.

Gebied	Stedelijk (>200 m ²)	Landelijk (>1.500 m ²)
Boezem	5%	5%
Polder	10%	10%
Vrij afstromend	Maatwerk mogelijk	Maatwerk mogelijk

Toelichting tabel

- 5% heeft alleen betrekking op de Friese boezem;
- de algemene regels keur zijn in de onderstaande tabel verwerkt;
- maatwerk kan bestaan uit bijvoorbeeld infiltratie of berging van het overtollig hemelwater.

Demping van oppervlaktewater

Voor het dempen van oppervlaktewater is het beleid van Wetterskip Fryslân dat dit voor 100% gecompenseerd moet worden in hetzelfde peilgebied. Voor de demping heeft u een watervergunning nodig. Voor meer informatie verwijzen we u graag door naar het onderdeel Waterwet in deze uitgangsnitie.

Relatie tussen Water en Ruimte

Het veiligheidsbeleid van het waterschap en de ruimtelijke ordening ontmoeten elkaar op verschillende momenten. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij het bestemmen van reserveringszones achter primaire waterkeringen en bij het bestemmen van regionale voormalige zeedijken tot waterkering in de bestemmingsplannen. Als in bestemmingsplannen nieuwbouw plaatsvindt op locaties boven 'maatgevend boezempeil, gemiddelde waterstand tijdens maatgevende omstandigheden' die eenmaal per 100 of 300 jaar kunnen optreden, wordt een toename van de gevolgschade bij een overstroming vanuit de Friese boezem voorkomen. Voor het bepalen van de hoogteligging van het plangebied verwijzen wij u graag door naar <http://www.ahn.nl/index.html>

Ruimtelijke adaptatie

Om ook in de toekomst prettig te kunnen wonen, werken en recreëren moeten steden en dorpen ingericht worden met het oog op de toekomst. Het is belangrijk kansen te benutten om het gebied klimaat robuust in te richten. Zo is het mogelijk om het bebouwd gebied beter bestand te maken tegen hevige regenbuien, periodes van droogte en hitte en de gevolgen van een mogelijke overstroming. Voor veel maatregelen geldt bovendien dat ze kosteneffectief zijn, als ze maar in een vroeg stadium in het planvormingsproces worden meegenomen. Meer informatie hierover is te vinden op De Friese klimaatatlas : www.frieseklimaatatlas.nl

Opslag agrarische bedrijfsstoffen

Vanaf het erf mogen geen verontreinigende stoffen in het oppervlaktewater terecht komen. Door mest en perssappen uit de voeropslagen kan verontreiniging worden veroorzaakt als deze naar de bodem of het oppervlaktewater (af)stromen. Per 1 januari 2018 is de Maatlat Schoon Erf van kracht, www.maatlatschoonerf.nl De maatlat is opgenomen in de MIA/Vamil regeling. Ook door afstromend regenwater dat in contact is geweest met een niet bezemschoon erf en een niet bezemschone voeropslag kan het oppervlaktewater verontreinigd worden. De initiatiefnemer dient deze erfafspoeling te allen tijde te voorkomen door bepaalde maatregelen te nemen. Voor informatie en advies over erfinrichting kunt u contact opnemen met Wetterskip Fryslân.

Informatie waterobjecten

Voor meer informatie over bijvoorbeeld de ligging en de beheer- en onderhoudsstatus van waterobjecten in het plangebied verwijzen wij u door naar leggerkaart op onze website: www.wetterskipfryslan.nl/kaarten/leggerkaart

Beleid Wetterskip Fryslân

En wat doen we morgen met water? In het Waterbeheerplan 2016 2021 beschrijft Wetterskip Fryslân de doelen voor de komende jaren, voor meer informatie zie onze website www.wetterskipfryslan.nl/waterbeheerplan-2016-2021

Waterwet

Voor bepaalde werkzaamheden bij water of dijken heeft u een watervergunning nodig. Soms is het doen van een melding voldoende. Een watervergunning aanvragen is dan niet nodig. U kunt eerst checken wat u nodig heeft. Op onze website www.wetterskipfryslan.nl treft u meer informatie aan over de Waterwet en u kunt daar onder andere ook meldingsformulieren en het aanvraagformulier voor een watervergunning downloaden.

Afronding watertoetsprocedure

In de besluitvormingsfase, ten tijde van het toesturen van het voorontwerp bestemmingsplan of ontwerp omgevingsvergunning, controleert Wetterskip Fryslân of de waterbelangen voldoende zijn meegenomen en geborgd in het ruimtelijke plan of besluit.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de uitgangspunten notitie of graag in gesprek gaan over de uitwerking van de waterbelangen in het plan dan gaan wij graag met u in gesprek. Wetterskip Fryslân denkt graag met u mee! U kunt contact met ons opnemen via de onderstaande contactgegevens.

Privacyverklaring

Wetterskip Fryslân verwerkt uw naam, adres, telefoonnummer, e-mailadres en kadastrale gegevens om uw aanvraag te behandelen. De grondslag van de verwerking van deze gegevens zijn taken in het algemeen belang die in het Besluit Ruimtelijke Ordening aan het waterschap zijn opgedragen. Wij hebben gegevens van u ontvangen en verdere gegevens zullen wij opvragen uit het kadaster en ons geografische informatie systeem. Uw gegevens worden na afronding van uw aanvraag permanent bewaard. U heeft recht op inzage, een kopie, rectificatie, wissing, beperking, bezwaar en het indienen van een klacht bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Een verzoek daartoe kunt u doen via privacy@wetterskipfryslan.nl. Nadere informatie over de verwerking van uw gegevens en uw rechten vindt u op <https://www.wetterskipfryslan.nl/over-de-site/privacyverklaring>

Met vriendelijke groet,
Wetterskip Fryslân
Postbus 36 8900 AA Leeuwarden
T 058 292 2222
E info@wetterskipfryslan.nl

www.dewatertoets.nl

Bijlage 6 Voortoets stikstof

Voortoets stikstof

		Rombou
Bezoekadres	:	Jufferenwal 30, 8011 LE Zwolle
Postadres	:	Postbus 432, 8000 AK Zwolle
Datum	:	30 april 2021
Projectnummer	:	6610533893
Status	:	definitief
Projectleider	:	
Telefoon	:	088 236 82 36
E-mail	:	info@rombou.nl

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Leeswijzer	3
2	BESCHRIJVING PROJECT	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Stalemissies	5
2.3	Beweiden	6
2.4	Verkeer	6
2.5	Mobiele werktuigen	6
2.6	Overige bronnen	7
2.7	Realisatiefase	7
3	NATURA 2000-GEBIEDEN	8
4	REFERENTIESITUATIE	9
4.1	Referentiesituatie	9
4.2	Verkeer	10
4.3	Mobiele werktuigen en overige bronnen	10
5	STIKSTOFDEPOSITIE	11
5.1	Berekening stikstofdepositie	11
5.2	Aanvraag	11
5.3	Verschilberekening en realisatiefase	11
5.4	Toelichting ingevoerde gegevens	11
6	SAMENVATTING EN CONCLUSIE	13

Bijlagen

1. Milieutekening
2. Verkeersbewegingen beoogde situatie
3. Onherroepelijke natuurvergunning
4. Verkeersbewegingen referentie situatie
5. AERIUS berekening beoogde situatie
6. AERIUS verschilberekening referentie en beoogd
7. AERIUS berekening verkeersbewegingen binnen 5km

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer exploiteert aan de Wynserdyk 53 in Easterein een agrarisch bedrijf met melkrundvee. Initiatiefnemer wil op het bedrijf de volgende veranderingen doorvoeren:

- de bouw van een nieuwe ligboxenstal;
- sloop oude stolp met bedrijfswoning;
- nieuwbouw bedrijfswoning;
- bouw 4-tal nieuwe sleufsilo's en mestzak;
- sloop schuur en nieuwbouw kapschuur.

De verandering van het bedrijf is een project als bedoeld in artikel 2.7 tweede lid van de Wet natuurbescherming. Er moet een natuurvergunning worden aangevraagd als het project significant negatieve gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. In dat geval moet eerst een passende beoordeling worden gemaakt van die effecten. Wanneer significant negatieve effecten op voorhand kunnen worden uitgesloten, hoeft de initiatiefnemer geen passende beoordeling te maken en is het project niet vergunningplichtig. Deze beoordeling wordt gedaan in de voortoets.

Bij een veehouderij komen ammoniak (NH_3) en stikstofoxiden (NO_x) vrij, onder andere uit stallen en bij het gebruik van verbrandingsmotoren of verkeer van en naar het bedrijf. Deze stikstofverbindingen kunnen zich via de lucht over grote afstanden verspreiden en neerslaan in natuurgebieden. Het bedrijf draagt zo bij aan de totale stikstofdepositie in een Natura 2000-gebied. Bij een stikstofdepositie hoger dan een kritische depositiewaarde (kdw) kan de kwaliteit van habitats en leefgebieden die gevoelig zijn voor stikstofdepositie verslechteren.

In deze voortoets wordt beschreven wat het effect van het project voor de stikstofdepositie in Natura 2000 is. Uitgangspunt is dat een toename van stikstofdepositie – ook kleine of tijdelijke – op een stikstofgevoelig habitat of leefgebied dat (bijna) overbelast is, significante gevolgen kan hebben.

In deze voortoets worden uitsluitend de effecten door stikstofdepositie beschouwd. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden (meer dan 500 meter) kan op voorhand worden uitgesloten dat er, naast de invloed door stikstofdepositie, nog andere schadelijke effecten kunnen optreden, bijvoorbeeld verstoring door geluid of licht.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het project beschreven waarvoor deze voortoets wordt uitgevoerd. Daarbij wordt onderbouwd wat de stikstofemissie is die wordt veroorzaakt door het project. In hoofdstuk 3 wordt beschreven welke Natura 2000-gebieden binnen de invloedssfeer van het project liggen. De referentiesituatie voor de beoordeling van de effecten wordt beschreven in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 wordt beschreven wat de door het project

veroorzaakte stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden is. Daarin wordt ingegaan op de berekeningswijze.

2 Beschrijving project

2.1 Algemeen

In de huidige situatie wordt melkvee gehouden in de bestaande ligboxenstal en schuur van de oude stolphoerderij. Opslag van voer en vaste mest vindt plaats in reeds aanwezige nieuwe en verouderde opslagen. Drijfmest wordt opgeslagen in de mestkelder onder de stal.



Afbeelding: Luchtfoto Bedrijfslocatie Wynserdyk 53 te Easterein

Het voornemen betreft de realisatie van een nieuwe ligboxenstal, bedrijfswoning, sleufsilos en kapschuur.

Hieronder worden de activiteiten waarbij stikstofemissies naar de lucht plaatsvinden beschreven.

2.2 Stalemissies

Bij een veehouderij komt ammoniak vrij bij het houden van dieren in dierenverblijven en de opslag van mest. De ammoniakemissie per dierplaats volgt uit de Regeling ammoniak en veehouderij. In onderstaande tabel 1 zijn per stal de dieraantallen en huisvestingssystemen met de bijbehorende ammoniakemissie opgenomen.

Een situatietekening van de gewenste situatie is als bijlage 1 bij deze voorttoets gevoegd.

Stal	Omschrijving	Rav-code	Aantal	Ammoniak	
				kg NH ₃ /pl	Totaal NH ₃
Nieuw	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	A1.13	600	6,0	3.600,0
			beweiden	-5%	-180,0
Bestaand	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	A1.100	72	13,0	936,0
			beweiden	-5%	-46,8
Bestaand	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	A3.100	20	4,4	88,0
		Totaal	692	-	4.397,2

Tabel 1: Aantal dieren en bijbehorende ammoniakemissie van de gewenste situatie

De volgende maatregelen worden genomen om de ammoniakemissie te verminderen:

- In de nieuw te bouwen stal wordt een emissiearme huisvestingssysteem toegepast;
- Er wordt weidegang toegepast.

2.3 Beweiden

In de gewenste situatie vindt beweiding van het melkvee plaats. Het melkvee wordt ten minste 720 uur per kalenderjaar beweide. Bij de berekening van de ammoniakemissie door het houden van vee is in de aanvraag voor de stalemissie uitgegaan van een 5% lagere ammoniakemissie. Beweiding leidt in alle gevallen tot een lagere ammoniakemissie op bedrijfsniveau dan wanneer het melkvee op stal wordt gehouden. Die emissie is zeker meer dan 5% lager. De werkelijke ammoniakemissie van het melkvee zal daarom lager zijn dan de berekende emissie.

2.4 Verkeer

In directe samenhang met de melkveehouderij vindt in de gebruiksfase verkeer van en naar het bedrijf plaats. Op jaarbasis gaat het om de volgende aantallen:

- zwaar vrachtverkeer (incl. Trekkers) 992 verkeersbewegingen
- middelzwaar vrachtverkeer 148 verkeersbewegingen
- lichte voertuigen 4139 verkeersbewegingen

Toelichting:

Transportbewegingen van en naar het erf zijn voornamelijk vrachtwagens, tractoren en personenvervoer. Vrachtwagens en tractoren zijn ondergebracht onder het 'zwaar vrachtverkeer'.

Alle verkeersbewegingen gelijkmatig verdeeld over een tweetal aanrijroutes (via Wommels en via Itens). In bijlage 2 zijn de specifieke vervoersbewegingen die de melkveehouderij met zich meebrengt gespecificeerd.

2.5 Mobiele werktuigen

Binnen het projectgebied wordt gebruik gemaakt van de volgende werktuigen:

Type werktuig	Brandstofverbruik(liter)/jaar	Uren stationair (op eigen erf)	Bouwjaar	Vermogen (kW)	Cilinderinhoud (in liter)
					kW/20
Valtra Voorlader	1300	16,25	2020	129	6,45
Valtra vronthef	1500	18,75	2020	129	6,45
kniklader electrisch	0	0	2022	0	0

Laden en lossen	Zwaar verkeer (vrachtwagens)	Zwaar verkeer (trekkers)	Middelzwaar verkeer	Licht verkeer
aantal voertuigen per jaar	348	338	98	3.186
uren per jaar	13	8	0	10
verbruik (liter diesel)	130	83	0	48

* Stage III 130-560 kW bouwjaar 2006/01 Cat. H. (10 liter diesel per uur (3 stationair, 7 werkzaamheden))

2.6 Overige bronnen

Overige bronnen zijn in dit geval de Cv ketel van de woning en de Cv ketel in de stal voor het verwarmen van water.

	Verbruik (m³)
cv woning	1500
cv overig	3500

2.7 Realisatiefase

In de realisatiefase wordt de bestaande boerderij gesloopt en een nieuwe stal gebouwd. Dit is binnen 1 jaar gerealiseerd.

De volgende mobiele werktuigen en verkeersbewegingen maken onderdeel uit van de realisatiefase:

mobiele werktuigen								
Omschrijving Aeries	kw	Omschrijving praktijk	brandstof	aantal	duur	uren pd	uren tot	draaiuren pj
betonstorters	200 kW	Betonpompwagen	diesel	1	40 dgn	6	240	240
compactors	60 kW	Aantrillen uitgegraven grond	diesel	1	5 dgn	6	30	30
graafmachine	100 kW	Graafmachine	diesel	1	20 dgn	8	160	160
graders	60 kW	Egaliseren ondergrond	diesel	1	5 dgn	6	30	30
hijskranen	200 kW	Mobiele hijskranen	diesel	1	80 dgn	4	320	320
hijskranen	450 kW	Heistelling	diesel	2	25 dgn	8	400	400
kiepbakken	100 kW	Kiepwagen	diesel	2	20 dgn	6	240	240
laadschoppen	200 kW	shovel	diesel	1	10 dgn	6	60	60
ruw terrein heftrucks	100 kW	Verreiker	diesel	1	120 dgn	4	480	480
walsen	50 kW	Grondverdichter met enkele wals	diesel	1	6 dgn	6	36	36

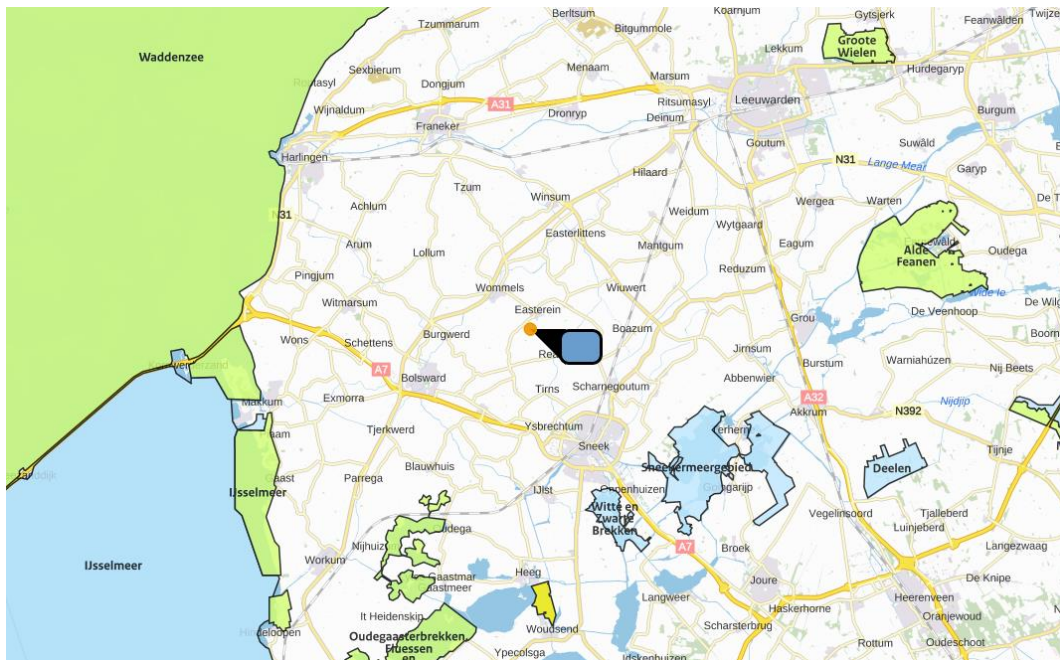
Wegverkeer

Omschrijving Aeries	Bouwtijd	dg per wk	dagen	aantal	verkeerkeers bewegingen (heen en terug)
Wegverkeer buitenwegen licht verkeer					
busjes werknemers aannemer	40 weken	5	200	2	800
busje uitvoerder	40 weken	5	200	1	400
busjes sloper	2 weken	5	10	2	40
busje installateur E	15 weken	5	75	1	150
busje installateur W	15 weken	5	75	1	150
busje installateur specifieke specialisten	15 weken	4	60	1	120
busjes medewerkers onderaannemers	30 weken	3	90	1	180
directievoerder namens opdrachtgever	40 weken	1	40	1	80
totaal					1920 6 bewegingen per etmaal, gedurende een jaar
Wegverkeer buitenwegen middelzwaar vrachtverkeer					
totaal					0 0 bewegingen per etmaal, gedurende een jaar
Wegverkeer buitenwegen zwaar vrachtverkeer					
bouwmateriaal	40 weken	5	200	1,5	600
bouwafval halen en brengen	40 weken	1	40	1	80
sloopafval afvoeren	2 weken	2	4	3	24
keet en ondergeschikte zaken halen en brengen					4
mobiele kranen					160
betonpompwagen					80
betonwagens 10 -15m3					400
heistelling					4
totaal					1352 4 bewegingen per etmaal, gedurende een jaar

3 Natura 2000-gebieden

In de omgeving van het bedrijf bevinden zich de volgende Natura 2000-gebieden:

- ‘Sneekermeergebied’ op een afstand van circa 9,3 kilometer;
- ‘Witte en Zwarte brekken’, op een afstand 9,3 kilometer.



Afbeelding: projectlocatie t.o.v. N-2000 gebieden (Bron: AERIUS)

4 Referentiesituatie

Of bij een project sprake kan zijn van een toename van stikstofdepositie en hoe groot die toename is, hangt af van de toegestane depositie in de referentiesituatie.

De referentiesituatie bij projecten wordt gevormd door de toegestane activiteiten op grond van:

- een geldende en onherroepelijke natuurvergunning,
- een geldende en onherroepelijke omgevingsvergunning voor de Natura 2000-activiteit (waarvoor gedeputeerde staten een vvgb hebben afgegeven),
- een toestemming in de zin van artikel 9.4, achtste lid, Wet natuurbescherming, óf
- de toegestane activiteiten op de referentiedatum van het Natura 2000-gebied, bijvoorbeeld blijkend uit een milieuvergunning of – melding, mits die activiteit is voortgezet.

Hetgeen is toegestaan is leidend, of deze ruimte volledig is gerealiseerd is niet relevant. Bij het berekenen van de stikstofdepositie in de referentiesituatie moet altijd worden uitgegaan van actuele kengetallen. In dit hoofdstuk wordt vastgesteld wat in dit geval de referentiesituatie is.

4.1 Referentiesituatie

Voor het bedrijf geldt een onherroepelijke natuurvergunning. Deze natuurvergunning is verleend op 18 november 2016 en heeft kenmerk 01372259 (zie bijlage 3). De natuurvergunning is verleend voor het houden van 375 melk- en kalfkoeien op een traditionele roostervloer. In onderstaande tabel is de vergunde capaciteit en stikstofemissie opgenomen.

Stal	Omschrijving	Rav-code	Aantal	Ammoniak	
				kg NH ₃ /pl	Totaal NH ₃
1	Melk- en kalfkoeien > 2jr	A1.100	343	13,0	4.459,0
2	Melk- en kalfkoeien > 2jr	A1.100	32	13,0	416,0
		Totaal		-	4.875,0

Beweiden

In de referentiesituatie is beweiding van het melkvee niet voorgeschreven. Voor de stalemissie in de referentiesituatie wordt daarom uitgegaan van de emissiefactor voor permanent opstallen. Feitelijk vindt wel beweiding van melkvee plaats. Dat was ook al het geval op de referentiedata van de Natura 2000-gebieden en is sindsdien niet geïntensiveerd. Beweiding is bestaand gebruik dat onderdeel is van de referentiesituatie.

Beweiding was tot 29 mei 2019 vrijgesteld van de vergunningplicht.

4.2 Verkeer

In directe samenhang met het houden van melkvee vindt in de gebruiksfase verkeer van en naar het bedrijf plaats. Op jaarbasis gaat het om de volgende aantallen:

- zwaar vrachtverkeer 686 vrachtwagens
- middelzwaar vrachtverkeer 98 vrachtwagens
- lichte voertuigen 3186 voertuigen

Toelichting:

Transportbewegingen van en naar het erf zijn voornamelijk vrachtwagens, tractoren en personenvervoer. Vrachtwagens en tractoren zijn ondergebracht onder het 'zwaar vrachtverkeer'.

Alle verkeersbewegingen gelijkmatig verdeeld over een tweetal aanrijroutes (via Wommels en via Itens). In bijlage 4 zijn de specifieke vervoersbewegingen die de melkveehouderij met zich meebrengt gespecificeerd.

4.3 Mobiele werktuigen en overige bronnen

Type werktuig	Brandstofverbruik(liter)/jaar	Uren stationair (op eigen erf)	Bouwjaar	Vermogen (kW)	Cilinderinhoud (in liter)
					kW/20
Valtra Voorlader	10500	131,25	2020	129	6,45
Valtra vronthef	11000	137,5	2020	129	6,45
international	200	2,5	1983	33	1,65

Laden en lossen	Zwaar verkeer (vrachtwagens)	Zwaar verkeer (trekkers)	Middelzwaar verkeer	Licht verkeer
aantal voertuigen per jaar	348	338	98	3.186
uren per jaar	13	8	0	10
verbruik (liter diesel)	130	83	0	48

* Stage III 130-560 kW bouwjaar 2006/01 Cat. H. (10 liter diesel per uur (3 stationair, 7 werkzaamheden))

	Verbruik (m ³)
cv woning	1500
cv overig	2800

5 Stikstofdepositie

5.1 Berekening stikstofdepositie

De stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats en leefgebieden is berekend met AERIUS Calculator versie 2020.

5.2 Aanvraag

De hoogste stikstofdepositie door de gewenste bedrijfssituatie wordt veroorzaakt in het Natura 2000-gebied Alde Feanen en is 0,31 mol per hectare per jaar. De berekening is opgenomen als bijlage 5.

5.3 Verschilberekening en realisatiefase

Met AERIUS Calculator versie 2020 is het verschil in stikstofdepositie berekend tussen de referentie en de gewenste situatie. De verschilberekening is opgenomen als bijlage 6. Uit de verschilberekening blijkt dat de stikstofdepositie op alle stikstof gevoelige habitats en leefgebieden in alle Natura 2000-gebieden afneemt. In deze berekening is ook de realisatiefase bij de beoogde situatie meegenomen. Dit volgt uit het beleid van de provincie Fryslân.

5.4 Toelichting ingevoerde gegevens

Voor het invoeren van gegevens is de 'Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2020' (versie 1.0, BIJ12, oktober 2020) gevolgd.

5.4.1 Stalemissies

In onderstaande tabel zijn per gebouw de parameters voor de AERIUS-berekeningen opgenomen. Het gaat hierbij om de volgende informatie:

- wijze van ventileren (natuurlijk of mechanisch) en type uitlaat;
- uitlaathoogte;
- opmerkingen ter verduidelijking.

Stal	Wijze van ventilatie	EP_hoogte	Opmerkingen
LBS bestaand	Natuurlijke ventilatie (open nok)	7,4 m	Gemiddelde hoogte beide staldelen
LBS nieuw	Natuurlijke ventilatie (open nok)	12,5 m	Nokhoogte

Voor de rijksdriehoekcoördinaten is het geografische middelpunt van de stal genomen. De coördinaten zijn bepaald in het rekenmodel AERIUS.

Bij de berekening is de gebouweninvloed niet meegenomen omdat de projectlocatie op meer dan 3 kilometer afstand van een stikstofgevoelig deel van een Natura 2000-gebied ligt.

5.4.2 Wegverkeer

Verkeer van en naar het bedrijf is ingevoegd als één of meerdere lijnbronnen vanaf het bedrijf, via de meest gebruikelijke rijroutes tot aan een provinciale- of rijksweg waar het verkeer opgaat in het heersende verkeer. Hierbij is een verdeling 50/50 gemaakt over de verschillende routes.

Omdat AERIUS calculator geen stikstofdepositie buiten 5 kilometer berekend is een aanvullende AERIUS berekening gemaakt voor de verkeersbewegingen. Alle verkeersbewegingen in de beoogde situatie zijn getoetst op 4 rekenpunten binnen 5 kilometer van het bedrijf en in de richting van stikstofgevoelige natuurgebieden. Op al deze punten is de waarde 0,00 mol/ha/jr. Buiten de 5 km zal dit dus ook zo zijn. De berekening is bijgevoegd als Bijlage 7

5.4.3 Mobiele werktuigen

De mobiele werktuigen zijn als een vlakbron ingevoerd.

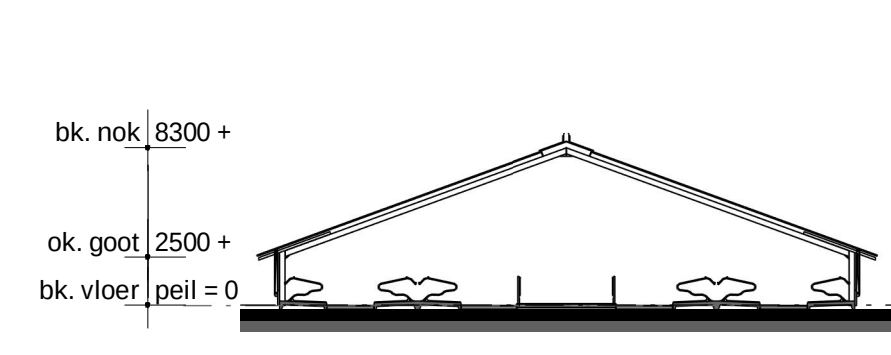
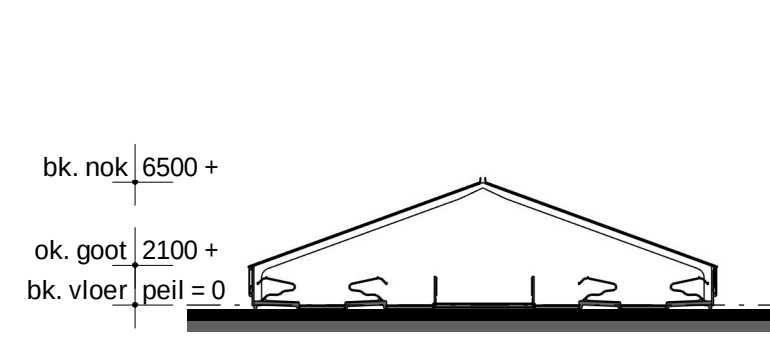
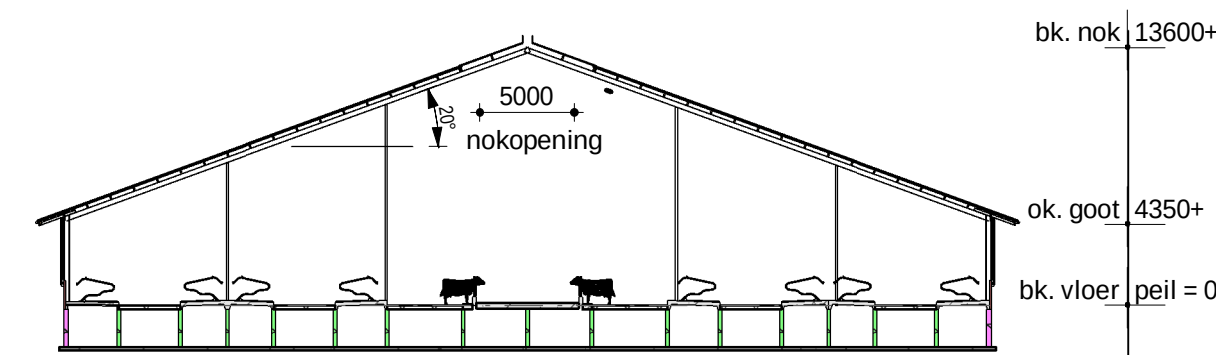
5.4.4 Realisatiefase

De mobiele werktuigen en verkeer in de realisatiefase zijn respectievelijk als vlakbron en lijnbron opgenomen. Hierbij is voor de verkeersbewegingen een 50/50 verdeling tussen twee routes gemaakt.

6 Samenvatting en conclusie

In deze voortoets is onderzocht of het voorgenomen project t.o.v. de referentie situatie een toename van stikstofdepositie te weeg brengt. Uit deze voortoets volgt dat het gewenste bedrijfssituatie op geen enkel voor stikstof gevoelig Natura 2000 gebied en toename van stikstofdepositie veroorzaakt ten opzichte van de referentiesituatie. Omdat stikstofdepositie het enig mogelijk effect is, is daarmee verzekerd dat het project geen significante gevolgen heeft voor de Natura 2000-gebieden.

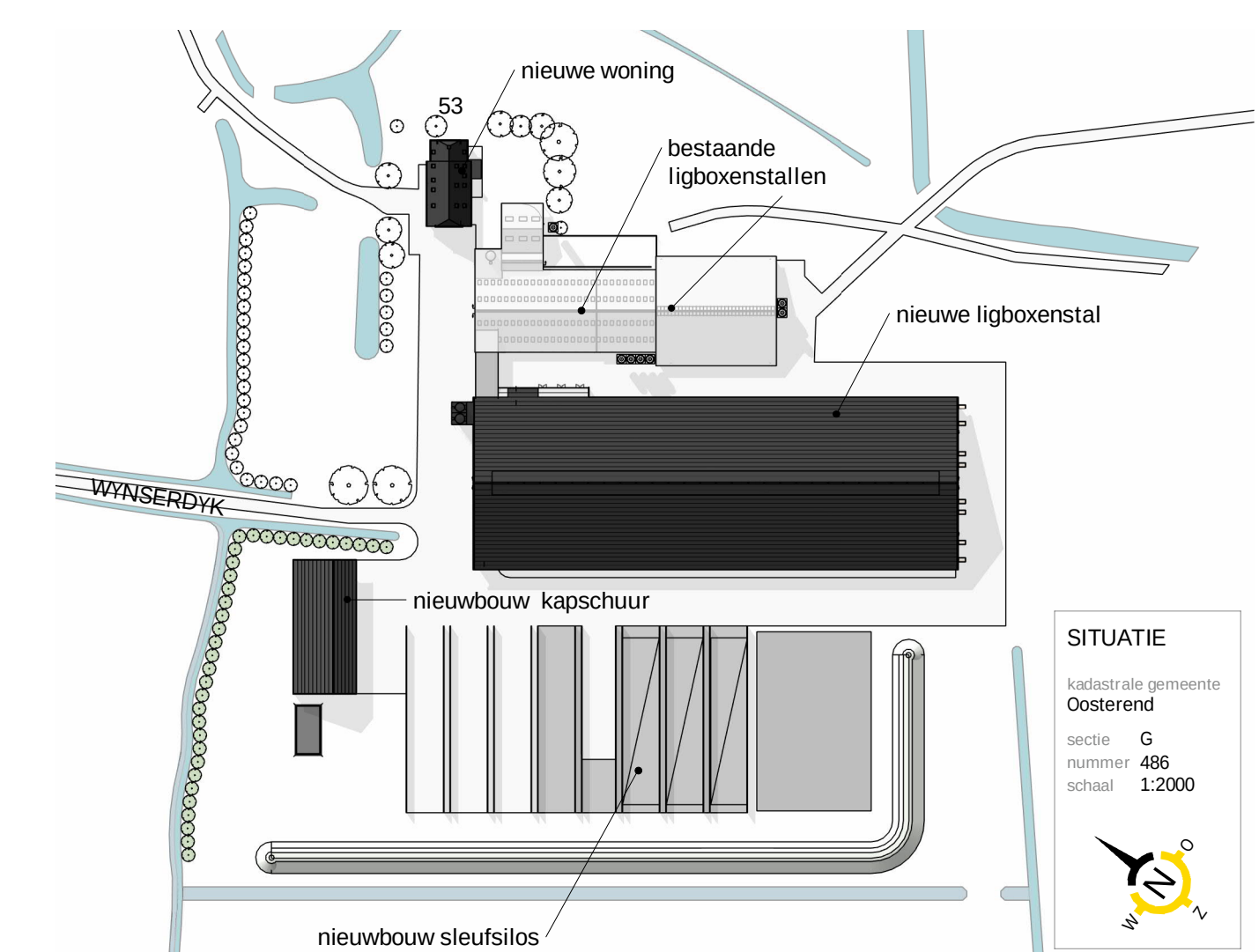
Bijlage 1



Veebezetting					
Hoofdcategorie	Subcategorie	Aantal	RAV-nr.	verblijf	
Rundvee	melk- en kalfkoeien (ouder dan 2 jaar)	600	A1.13	nieuwe ligboxenstal	beweiden
Rundvee	melk- en kalfkoeien (ouder dan 2 jaar)	72	A1.100	bestaande ligboxenstal	beweiden
Rundvee	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	20	A3.100	bestaande ligboxenstal	
Totaal		692			

Watercompensatie			
te compenseren	opervlakte	compenseren	compenseren
Dempen bestaande sloot	460 m ²	100 %	460 m ²
Nieuwe bebouwing - gebouwen	13635m ²	10 %	1364 m ²
- ruwvoeropslagten			
- erfverharding			
totaal te compenseren			1824 m²
compensatie	opervlakte		
aantleg nieuwe sloot	1075 m ²		
verbreden bestaande sloten	749 m ²		
totale compensatie	1824 m²		

*ter compensatie wordt er een nieuwe sloot gegraven om de sleufsilos heen en zullen er bestaande sloten verbreed worden.
In het werk bepalen waar en hoe de gewenste hoeveelheid gecompenseerd kan worden.
In overleg tussen de opdrachtgever en het Wetterskip bepalen.*



Milieu		Totaal vermogen			inhoud
nummer	omschrijving	aantal	KW	PK	
01	melkrobot	10	25	0	40,00 litr.
02	melktank	2	0	0	
03	reinigingsautomaat	2	4	0	50 ltr.
04	koelmoter	1	2	0	
05	hydrofoor	1	8	0	
06	vacuumpomp	10	30	0	
07	boiler	1	1	0	
08	hoge drukspuit	1	8	0	
09	opslag zuur en reinigingsmiddelen	1	0	0	
10	compressor	1	1,5	0	
11	krachtvoerbox	10	5	0	
12	krachtvoersilo	7	0	0	
13	mineralen	1	0	0	1400
14	kalik	1	0	0	1400
15	motor ventilatiegordijn	9	4,5	0	2000
16	dieseltank	1	0	0	
17	compressor	1	1	0	500 k
18	lasapparaat	1	3	0	
19	bedrijfsafval (papier en karton)	1	0	0	500 k
20	bedrijfsafval (algemeen)	1	0	0	500 k
21	bedrijfsafval (landbouwplastic)	1	0	0	500 k
22	bedrijfsafval (afgewerkte olie)	1	0	0	50 ltr.
23	bedrijfsafval (TL buizen)	1	0	0	250 k
24	tractor	4	0	400	100
25	shovel	1	0	100	
26	maailfactor	1	0	10	1
27	bosmaaiër	1	0	0	
28	klein electrisch gereedschap	1	2	0	17300
29	computer	1	0,5	0	
30	mestkelder	1	0	0	23000
31	mestkelder	1	0	0	13000
32	mestkelder	1	0	0	13000
33	mestopslag	1	0	0	5000
34	electrische mixer	8	92	125	3
35	aandrijving metschuif	4	3	0	
Totaal vermogen			190,5	636	

milieutekening

Bijlage 2

Transport beoogde situatie

LET OP!! 1x aan- of afvoer wordt gerekend als 2 transportbewegingen

Soort transportmiddel

LET OP!! 1x aan- of afvoer wordt gerekend als 2 transportbewegingen		Soort transportmiddel	Aantal transporten per week	Aantal transporten Aantal x / jaar	Aantal transportbewegingen / jaar	Laad- en lostijd per keer (in min) (met draaiende motor)
Afvoer geproduceerde grondstoffen	Ophalen melk	vrachtwagen met 3 of meer assen	0	0	0	0
	gras	-	122	244	244	0
	mais	-	0	0	0	0
	Overig	-	0	0	0	0
		-	0	0	0	0
Aanvoer van grondstoffen/hulpstoffen	Krachtvoer	vrachtwagen, 2 assen en 4 achterwielen	0	0	0	30
	balen	-	40	80	80	0
	Gras	-	0	0	0	0
	mais	vrachtwagen, 2 assen en 4 achterwielen	0	0	0	15
	balen	-	30	60	60	0
Aanvoer productiesupplementen	overig (bijproducten)	vrachtwagen met maximaal 4 wielen	0	0	0	15
		-	43	86	86	0
	Strooisel	vrachtwagen met maximaal 4 wielen	0	0	0	0
	Productiebenodigdheden (reinigingsmiddelen, oornummers,etc.)	-	2	3	3	0
		bestelauto/-bus	14	28	28	0
Aanvoer van dieren		-	0	0	0	0
	Melkvee	-	0	0	0	0
	Jongvee	-	0	0	0	0
		-	0	0	0	0
		-	0	0	0	0
Afvoer van dieren	Melkvee	vrachtwagen met maximaal 4 wielen	25	50	50	0
	Jongvee	auto (met aanhanger)	52	104	104	0
	Overige dieren (schapen, etc)	auto (met aanhanger)	2	4	4	0
	Kadavers	vrachtwagen met maximaal 4 wielen	16	32	32	4
		-	0	0	0	0
Afvoer van meststoffen	afvoer drijfmest eigen land	trekker	200	400	400	5
	afvoer drijfmest extern	vrachtwagen met 3 of meer assen	70	140	140	15
	afvoer stromest eigen land	-	0	0	0	0
	afvoer stromest extern	-	0	0	0	0
		-	0	0	0	0
Overig aanvoer goederen	Kunstmest	vrachtwagen, 2 assen en 4 achterwielen	4	8	8	15
	Brandstof	vrachtwagen met maximaal 4 wielen	14	28	28	15
		-	0	0	0	0
		-	0	0	0	0
		-	0	0	0	0
Overige verkeersbewegingen	Erfbetreders (adviseurs, boekhouders, etc.)	auto (met aanhanger)	52	104	104	0
	Personeel	auto (met aanhanger)	1.150	2.300	2.300	0
	Prive vervoer	auto (met aanhanger)	700	1.400	1.400	0
	Paardenvervoer	-	0	0	0	0
		-	0	0	0	0
Veldwerk (op eigen land) via openbare weg	grondwerk grasland	trekker	2	4	4	0
	gras zaaien	trekker	1	2	2	0
	grasbehandeling veldspuit	-	0	0	0	0
	gras maaien	trekker	15	30	30	0
	gras schudden	trekker	20	40	40	0
	gras wiersen	trekker	15	30	30	0
	gras inkuilen	trekker	50	100	100	0
	gras bloten/rollen	-	0	0	0	0
	gras scheuren	trekker	1	2	2	0
	grondwerk maisland	-	0	0	0	0
	mais zaaien	-	0	0	0	0
	maisbehandeling veldspuit/eg	-	0	0	0	0
	mais inkuilen	-	0	0	0	0
	groenbemester zaaien	-	0	0	0	0
	groenbemester vernietigen	-	0	0	0	0
	overig	-	20	40	40	0
		-	0	0	0	0
		-	0	0	0	0
		-	0	0	0	0
	Loonwerk	transport eigen loonwerk naar derden	-	0	0	0
transport loonwerker naar erf		-	0	0	0	0
transport loonwerker van erf naar perceel		-	0	0	0	0
		-	0	0	0	0
			0	2660	5319	114
lichte motorvoertuigen		4.139				
middelzware motorvoertuigen		148				
zware motorvoertuigen		384				
trekker		608				

Bijlage 3

Maatschap Bouma-Jukema

8734 GB EASTEREIN

Leeuwarden, 18 november 2016

Verzonden, **18 NOV. 2016**

Ons kenmerk : 01372259
Afdeling : Stêd en Plattelân
Behandeld door : Arjan de Haan / (058) 292 50 77 of arjan.dehaan@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) : 2

Onderwerp : Besluit vergunning Natuurbeschermingswet 1998 ex art. 19d in samenhang met artikel 19km, lid 1, sub b, Natuurbeschermingswet 1998, Maatschap Bouma-Jukema, Wynserdyk 53, 8734 GB te Easterein

Geachte heer Bouma,

Overeenkomstig uw aanvraag en de daarbij behorende stukken heb ik besloten de gevraagde vergunning voor onbepaalde tijd te verlenen onder de navolgende voorschriften.

Voorschriften

1. De vergunning geldt voor de maximale aantallen dieren in de voorgeschreven stal-systemen, zoals weergegeven in de tabel "Gewenste situatie" in overweging A4.3.
2. Op de bedrijfslocatie aan de Wynserdyk 53, 8734 GB te Easterein dient het voornemen te worden uitgevoerd zoals in deze beschikking en de bijbehorende stukken staat aangegeven.
3. Op de bedrijfslocatie dient door de houder van deze vergunning door middel van een registratie op ieder moment te kunnen worden aangetoond dat de in het voorschrift 1 genoemde dieraantallen niet worden overschreden.
4. De houder van deze beschikking dient binnen twee jaar na het onherroepelijk worden van dit toestemmingsbesluit waarbij ontwikkelingsruimte wordt toegedeeld aan het project of de andere handeling, het project of de handeling te hebben gerealiseerd onderscheidenlijk te hebben verricht.
5. Indien het project of de andere handeling niet binnen de in het vorige voorschrift genoemde termijn is gerealiseerd of verricht kunnen Gedeputeerde Staten het hierbij vastgestelde toestemmingsbesluit (al dan niet gedeeltelijk) intrekken, of wijzigen.

De vergunning staat op naam van Maatschap Bouma-Jukema en geldt voor de locatie Wynserdyk 53, 8734 GB te Easterein.

Voor de motivering van mijn besluit verwijs ik u naar bijlage 1.

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

Van dit besluit zal kennis worden gegeven door publicatie in de Leeuwarder Courant en het Friesch Dagblad.

Gedurende de in de kennisgeving van dit besluit genoemde termijn van zes weken kan het besluit met onderliggende stukken op verzoek worden ingezien op het provinciehuis van de provincie Fryslân. Hiervoor kunt u telefonisch contact opnemen met het secretariaat van de Nb-wet: tel. (058) 292 89 95. Dit besluit en de kennisgeving worden ook gepubliceerd op de website van de provincie; zie: www.fryslan.frl/nb-wet.

Gedurende de in de kennisgeving van dit besluit genoemde termijn van zes weken kan tegen dit besluit beroep worden ingesteld.

Beroep kan worden ingesteld door:

- belanghebbenden die tijdig een zienswijze tegen het ontwerp van het besluit hebben ingediend;
- belanghebbenden die aan kunnen tonen redelijkerwijs niet in staat te zijn geweest om een zienswijze tegen het ontwerp van het besluit in te dienen;
- belanghebbenden die bezwaren hebben tegen wijzigingen die in het vastgestelde besluit zijn aangebracht ten opzichte van het ontwerp van het besluit.

Beroep kan worden ingesteld bij:

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State,
Postbus 20019,
2500 EA Den Haag.

Burgers kunnen ook digitaal beroep instellen. Advocatuur, bedrijven en (overheids)organisaties kunnen nog niet digitaal procederen. Voor het digitaal instellen van beroep dient men te beschikken over DigiD. Kijk op <https://digitaaloket.raadvanstate.nl> voor de voorwaarden. Beroep instellen per e-mail is niet mogelijk.

Bijlagen

Bijlage 1: Motivering van het besluit

Bijlage 2: Uitdraai AERIUS voor ontwikkelingsruimte (kenmerk: RjSNxGVbSt09)

Afschriften

Accon AVM

Gemeente Littenseradiel

Bijlage 1: Motivering van het besluit

A. Weergave van de feiten

A1. Beschrijving van het aangevraagde project of andere handeling

Het project of de andere handeling waarvoor vergunning wordt aangevraagd is de volgende:

- Wijzigen melkveehouderij Maatschap Bouma-Jukema, Wynserdyk 53, 8734 GB te Easterein.

A2. De vergunningaanvraag

U heeft het College van Gedeputeerde Staten van Fryslân (verder: GS) bij brief van 15 januari 2016 om een vergunning verzocht op grond van artikel 19d in samenhang met artikel 19kh, lid 7, van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: Nb-wet).

Uw aanvraag is op 18 januari 2016 door mij ontvangen en ingeboekt onder nummer 01278624.

Op grond van het mandaatbesluit (besluit onder mandaat d.d. 1 juli 2014, laatstelijk gewijzigd d.d. 2 juni 2015) voor de Ofdieling Stêd & Plattelân (laatstelijk vastgesteld door GS/CdK voor Lanlik Gebiet, Ferkear & Ferfier en Wetter op 7 mei 2013, voor Miljeubelied op 5 oktober 2010, voor Programma's en Projecten Landelijk Gebied op 26 januari 2010 en voor Romte op 23 september 2014) ben ik gemandateerd tot het nemen van dit besluit namens GS.

Voor het aangevraagde project of andere handeling is niet eerder vergunning verleend op grond van de Nb-wet.

De volgende documenten worden geacht onlosmakelijk met uw aanvraag te zijn verbonden en maken onverkort deel uit van deze beschikking:

- AERIUS berekening van de beoogde situatie van het voornemen;
- AERIUS berekening van het verschil tussen de feitelijke situatie en de beoogde situatie;
- Vigerende milieuvergunning op 1 januari 2015;
- Onderbouwing van het feitelijk gebruik met behulp van gecombineerde opgave 2014;
- Tekening van de gewenste situatie;
- Tekening van de referentiesituatie;

Op mijn verzoek heb ik op 27 juni 2016 de volgende aanvullende gegevens van u ontvangen:

- Vigerende milieuvergunning op 1 januari 2015;
- Gedateerde en ondertekende machtiging.
- AERIUS berekening van de beoogde situatie van het voornemen;
- AERIUS berekening van het verschil tussen de feitelijke situatie en de beoogde situatie;
- Tekening van de gewenste situatie;
- Tekening van de referentiesituatie.

Op basis van de hiervoor aangehaalde documenten is genoegzaam aangetoond dat de gehouden dieraantallen, die in de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2014 ten

hoogste werden gehouden, passen binnen de kaders van de op 1 januari 2015 geldende vergunning.

Ten opzichte van de bijgevolg feitelijk veroorzaakte stikstofdepositie binnen de daarvoor geldende kaders vóór 1 januari 2015, voorziet de aanvraag in een toename van de stikstofdepositie. Mede gezien het bepaalde in artikel 5 van de Regeling PAS alsmede in aanmerking genomen dat met de feitelijk veroorzaakte stikstofdepositie vóór 1 januari 2015 als hier bedoeld rekening is gehouden in het Programma PAS 2015 – 2021 en de daaraan ten grondslag liggende passende beoordeling, kan de aangevraagde vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, van de Nb-wet 1998, in zoverre worden verleend.

Uw aanvraag voor een vergunning ziet op een situatie als bedoeld in artikel 2, lid 3, van het Besluit grenswaarden programmatische aanpak stikstof. Voor de gebieden Alde Feanen en Duinen Schiermonnikoog is 5% of minder van de depositieruimte voor grenswaarden beschikbaar, waardoor u niet kunt volstaan met een melding, maar genoodzaakt bent een aanvraag voor een vergunning in te dienen.

A3. Bevoegd gezag

Het college van Gedeputeerde Staten van Fryslân (verder: GS) is het bevoegd gezag inzake deze vergunningaanvraag, op basis van het bepaalde in artikel 2, eerste lid, van de Nb-wet 1998. Door middel van de wijziging van de Nb-wet 1998 per 1 februari 2009 is onder andere het begrip "Natura 2000-gebied" geïntroduceerd, waarbij GS tevens (rechtstreeks) bevoegd gezag is geworden voor habitatrichtlijngebieden, zoals die voorkomen op de lijst van gebieden van communautair belang, bedoeld in artikel 4, tweede lid, derde volzin van de Habitatrichtlijn (92/43/EEG).

Het project of de handeling kan voor het desbetreffende Natura 2000-gebied geen andere gevolgen veroorzaken dan stikstofdepositie die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Er is derhalve geen sprake van overige effecten.

A3.1. Relevante Natura 2000-gebied of gebieden

Relevant ten aanzien van het bepalen van de vergunningplicht in deze beschikking zijn:

- Alde Feanen;
- Duinen Schiermonnikoog.

De door de activiteit beoogde depositie is vergunningplichtig voor de bovenstaande gebieden. Ook de overige Natura 2000-gebieden zijn meegenomen in de overwegingen die hebben geleid tot dit besluit. Zie daarvoor de AERIUS berekening in de aanvraag.

A4. Procedure

A4.1. Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

De aanvraag is afgehandeld met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Het ontwerpbesluit op de aanvraag heeft gedurende 6 weken voor een ieder ter inzage gelegen in het provinciehuis te Leeuwarden. Gedurende deze termijn konden belanghebbenden bij ons college schriftelijk dan wel mondeling zienswijzen over dit ontwerp naar voren brengen.

Voorafgaand aan de terinzagelegging heeft het bestuursorgaan in de Leeuwarder Courant en het Friesch Dagblad kennis gegeven van het ontwerp.

Vervolgens hebben wij een definitief besluit op de aanvraag genomen. Tegen dit besluit staat beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Het besluit en de kennisgeving van het besluit kunnen worden geraadpleegd via de internet-site van de provincie Fryslân (www.fryslan.frl).

A4.2 Zienswijzen

Tot en met 7 november 2016 heeft het ontwerpbesluit ter inzage gelegen.

In afwijking van de procedure zoals genoemd in artikel 44, derde lid, van de Nb-wet is het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Littenseradiel tijdens de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te brengen.

Van de mogelijkheid tot het kenbaar maken van zienswijzen hebben de gemeente en belanghebbenden geen gebruik gemaakt.

A4.3. Activiteit

Dit betreft een wijziging van een al bestaande activiteit waarvoor niet eerder een Nb-wetvergunning is verleend.

In de referentiesituatie is er sprake van de volgende veebezetting:

Tabel 1: Referentiesituatie voornemen volgens AERIUS berekening (kenmerk: RjSNxGVbSt09)

Stal	Categorie	Omschrijving volgens RAV	Aantal	Emissie per dierplaats	Totaal (kg NH3)
1	A1.100	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen	221	13,0	2.873,00
	A3.100	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvestingssystemen	28	4,4	123,20
	A4.100	vleeskalveren tot circa 8 maanden, overige huisvestingssystemen	2	3,5	7,00
	A7.100	fokstieren en overig rundvee ouder dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen	3	6,2	18,60
2	A3.100	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvestingssystemen	98	4,4	431,20
Totale emissie (kg NH3/jr)					3.453,00

In de aangevraagde, beoogde situatie (tabel 2) is er sprake van de volgende veebezetting:

Tabel 2: Gewenste situatie volgens AERIUS berekening (kenmerk: RjSNxGVbSt09)

Stal	Categorie	Omschrijving volgens RAV	Aantal	Emissie per dierplaats	Totaal (kg NH3)
1	A1.100	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen	343	13,0	4.459,00
2	A1.100	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen	32	13,0	416,00
Totale emissie (kg NH3/jr)					4.875,00

Voor de depositiebijdrage van dit voornemen, wordt er verwezen naar de AERIUS calculator berekening in de aanvraag. Uit deze berekening is gebleken dat de depositiebijdrage hoger is dan de grenswaarde voor de betreffende Natura 2000-gebieden en daarmee is gebleken dat het voornemen vergunningplichtig is.

A4.4. Ontwikkelingsruimte

De vergunningaanvraag als bedoeld in artikel 19d, lid 1, Nb-wet, is tevens aan te merken als een verzoek om toedeling voor de daarvoor benodigde ontwikkelingsruimte als bedoeld in artikel 19km, lid 1, sub b, Nb-wet.

Ik heb van het voornemen om de benodigde ontwikkelingsruimte toe te kennen in AERIUS Register een aantekening gemaakt. Uit de uitdraai van AERIUS Register is gebleken dat er genoeg ontwikkelingsruimte beschikbaar is.

Het bedrijf blijft met dit voornemen onder de grens, bepaald in de beleidsregel *Uitgangspunten toedeling ontwikkelingsruimte Programmatische Aanpak Stikstof Fryslân 2015 segment 2* in artikel 3, eerste lid, voor de totale toename van (cumulatief) maximaal 3 mol/ha/jaar voor deze locatie voor de komende PAS uitvoeringsperiode.

B. Effecten van het voornemen

B1. Is er sprake van significant effect?

Indien een aangevraagd project, afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen, significant negatieve effecten kan hebben voor een Natura 2000-gebied, dient op grond van het bepaalde in artikel 19f van de Nb-wet 1998 een passende beoordeling te worden gemaakt van de gevolgen voor het gebied, waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen. Is een passende beoordeling vereist, dan kan de aangevraagde vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, van de Nb-wet 1998 in principe slechts worden verleend, indien op grond van de passende beoordeling de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zullen worden aangetast. Daarbij geldt dat bij de passende beoordeling het positieve effect van mitigerende maatregelen mag worden betrokken.

Voor zover een vergunningaanvraag als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, van de Nb-wet 1998 voorziet in een project of andere handeling welke stikstofdepositie veroorzaakt op een Natura 2000-gebied waarin tenminste één stikstofgevoelig kwalificerend habitatype voorkomt waarvoor de geldende kritische depositiewaarde wordt overschreden (geldt voor alle Natura 2000-gebieden in Fryslân behoudens voor de Natura 2000-gebieden IJsselmeer, Oudegaasterbrekken Fluessen & omgeving, De Deelen, Witte & Zwarte Brekken, Groote Wielen, Delleburen en het Sneekermeergebied), is van belang dat op 1 juli 2015 de Programmatische Aanpak Stikstof (verder: de PAS) in werking is getreden. De PAS bestaat uit een wijziging van de Nb-wet 1998, alsmede uit het Besluit grenswaarden programmatische aanpak stikstof (verder: het Besluit grenswaarden PAS), de Regeling programmatische aanpak stikstof (verder: de Regeling PAS) en het desbetreffende programma voor de periode 2015 – 2021 (verder: het Programma PAS 2015 – 2021). Aan het Programma PAS 2015 – 2021 ligt een (generieke) passende beoordeling als bedoeld in artikel 19f van de Nb-wet 1998 ten grondslag. Onderdeel van deze passende beoordeling vormen de gebiedsanalyses die voor alle in de PAS betrokken Natura 2000-gebieden zijn opgesteld. De conclusie van de passende beoordeling (inclusief de gebiedsanalyses) is dat op grond daarvan de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken van de in het Programma PAS 2015 – 2021 betrokken Natura 2000-gebieden als gevolg van de uitvoering van dit programma niet zullen worden aangetast. Door GS is zowel met het Programma PAS 2015 – 2021 als met de daaraan ten grondslag liggende passende beoordeling ingestemd.

Bij de beoordeling van de onderhavige aanvraag is de passende beoordeling als neergelegd in de PAS betrokken en kan mede op grond van deze passende beoordeling in dit geval de conclusie worden getrokken dat de natuurlijke kenmerken van de betrokken stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden met zekerheid niet zullen worden aangetast.

Overigens blijkt uit de aanvraag dat er geen andere - niet aan stikstofdepositie gerelateerde - negatieve effecten (zoals geluid, trillingen, licht, grondwaterstands- en/of grondwaterkwaliteitsveranderingen etc.) te verwachten zijn die de natuurlijke kenmerken van voornoemde beschermde gebieden kunnen aantasten.

C. Conclusie

Op grond van bovenstaande beoordeling heb ik me verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van de betrokken relevante onder A3.1 genoemde Natura 2000-gebieden niet zullen worden aangetast door de door Maatschap Bouma-Jukema aan de Wynserdyk 53, 8734 GB te Easterein aangevraagde activiteit, mits deze vergunning en de daaraan verbonden voorschriften onverkort worden nageleefd.

Artikel 19e van de Nb-wet 1998

Naast de aandacht voor het bepaalde in artikel 19d, zie hiervoor, is er ook aanleiding om het bepaalde in artikel 19e, onder c, van de Nb-wet 1998, bij de motivering van deze vergunning te betrekken, daar waar het gaat om de bepaling dat gedeputeerde staten bij het verlenen van een dergelijke vergunning rekening houden met "vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, alsmede regionale en lokale bijzonderheden".

De in artikel 19e van de Nb-wet 1998 genoemde aspecten verzetten zich niet tegen de verlening van de vergunning.

Gemeente De Fryske Marren, Dongeradeel, Heerenveen, Leeuwarden, Leeuwarderadeel, Littenseradiel, Marum, Smallingerland en Súdwest-Fryslân.

Vergunningen kennisgevingen Natuurbeschermingswet 1998 en vaststelling besluit

Gedeputeerde Staten hebben op 18 november 2016 een vergunning voor wijziging veehouderij op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 verleend aan:

1. N. Galama in Tjerkgaast;
2. De heer J. Wijma in Oosternijkerk;
3. Henswoude Dekstation en exportstal in Aldeboarn;
4. Maatschap J.P. van den Bos en L. van den Bos-Uithof in Wirdum;
5. Wageningen University Stichting DLO, voor de locatie Boksumerdyk 11 in Goutum;
6. Melkveebedrijf J.G. Tjoelker in Stiens;
- ✓ 7. Maatschap Bouma-Jukema in Easterein;
8. De heer D. van der Veen in Lucaswolde;
9. Van Gansewinkel Nederland B.V., voor de locatie Stuurboord 9 in Drachten;
10. Maatschap Van der Wal - Van der Veen in Boornbergum;
11. Melkveebedrijf J. Feikema in Boornbergum;
12. Mts. Joh + J. Plantinga in It Heidenskip;
13. Mts. K. Osinga & F. Pranger in Oudega;
14. Maatschap G. & E. Terpstra - de Boer, voor de locatie Koaidyk 10 in It Heidenskip;
15. Maatschap S.P. de Boer en P. de Boer-Haarsma in Parrega;
16. Melkveebedrijf A. van der Meer in Hartwerd;
17. Maatschap Osinga-Brouwer in Koufurderrige.

Ten aanzien van het ontwerpbesluit zijn geen zienswijzen naar voren gebracht. Het definitieve besluit is niet gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbesluit.

De besluiten liggen vanaf 21 november 2016 t/m 2 januari 2017 6 weken ter inzage in het provinciehuis.

U kunt de stukken ook bekijken op www.fryslan.frl/verleendevergunningen.

Tegen dit besluit kan na bekendmaking beroep worden ingesteld door:

- Belanghebbenden die over het ontwerpbesluit een zienswijze naar voren hebben gebracht;
- belanghebbenden die redelijkerwijs niet kunnen worden verweten geen zienswijzen naar voren te hebben gebracht over het ontwerpbesluit;
- andere belanghebbenden ingeval de besluitvorming afwijkt van het ontwerpbesluit.

Aan deze procedure is een kenmerk gekoppeld. Gelieve bij correspondentie het kenmerk te vermelden. Het beroepschrift moet worden gericht en gezonden aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA te Den Haag. Het besluit treedt in werking, ook al wordt een beroepschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een beroepschrift een zogenaamde 'voorlopige voorziening' te vragen bij de Voorzitter van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State te Den Haag.

Bijlage 4

Mts. Bouma - Jukema
Wynserdyk 53
Easterrein

Transport referentiesituatie

Datum:

20 04 2021

Transport (over de openbare weg)

LET OP!! 1x aan- of afvoer wordt gerekend als 2 transportbewegingen

		Soort transportmiddel	Aantal transporten per week	Aantal transporten Aantal x / jaar	Aantal transport- bewegingen / jaar	Laad- en lostijd per keer (in min) (met draaiende motor)
Afvoer geproduceerde grondstoffen	Ophalen melk	vrachtwagen met 3 of meer assen		0	0	
	gras	-		122	244	0
	mais	-		0	0	
	Overig	-		0	0	
		-		0	0	
Aanvoer van grondstoffen/hulpstoffen	Krachtvoer	vrachtwagen, 2 assen en 4 achterwielen		0	0	
	balen	-		25	50	30
	Gras	-		0	0	
	mais	vrachtwagen, 2 assen en 4 achterwielen		20	40	15
	balen	-		0	0	
Aanvoer productiesupplementen	overig (bijproducten)	vrachtwagen met maximaal 4 wielen		25	50	15
		-		0	0	
	Strooisel	vrachtwagen met maximaal 4 wielen		1	2	0
	Productiebehoeften (reinigingsmiddelen, oornummers, etc.)	bestelauto/-bus		14	28	0
		-		0	0	
Aanvoer van dieren	Melkvee	-		0	0	
	Jongvee	-		0	0	
		-		0	0	
		-		0	0	
		-		0	0	
Afvoer van dieren	Melkvee	vrachtwagen met maximaal 4 wielen		25	50	0
	Jongvee	auto (met aanhanger)		52	104	0
	Overige dieren (schapen, etc)	auto (met aanhanger)		2	4	0
	Kadavers	vrachtwagen met maximaal 4 wielen		12	24	4
		-		0	0	
Afvoer van meststoffen	afvoer drijfmest eigen land	trekker		100	200	5
	afvoer drijfmest extern	vrachtwagen met 3 of meer assen		52	104	15
	afvoer stromest eigen land	-		0	0	
	afvoer stromest extern	-		0	0	
		-		0	0	
Overig aanvoer goederen	Kunstmest	vrachtwagen, 2 assen en 4 achterwielen		4	8	15
	Brandstof	vrachtwagen met maximaal 4 wielen		10	20	15
		-		0	0	
		-		0	0	
		-		0	0	
Overige verkeersbewegingen	Erfbetreders (adviseurs, boekhouders, etc.)	auto (met aanhanger)		52	104	0
	Personeel	auto (met aanhanger)		700	1.400	0
	Prive vervoer	auto (met aanhanger)		700	1.400	0
	Paardenvervoer	-		0	0	
		-		0	0	
Veldwerk (op eigen land) via openbare weg	grondwerk grasland	trekker		2	4	0
	gras zaaien	trekker		1	2	0
	grasbehandeling veldspuit	-		0	0	
	gras maaien	trekker		10	20	0
	gras schudden	trekker		15	30	0
	gras wiersen	trekker		10	20	0
	gras inkuilen	trekker		30	60	0
	gras bloten/rollen	-		0	0	
	gras scheuren	trekker		1	2	0
	grondwerk maisland	-		0	0	
	mais zaaien	-		0	0	
	maisbehandeling veldspuit/eg	-		0	0	
	mais inkuilen	-		0	0	
	groenbemester zaaien	-		0	0	
		-		0	0	

Loonwerk

groenbemester vernietigen
overig

-	
-	
-	
-	
-	
-	

transport eigen loonwerk naar derden
transport loonwerker naar erf
transport loonwerker van erf naar perceel

	0	0	
	10	20	0
	0	0	
	0	0	
	0	0	
	0	0	

--	--

0	1995	3990		114
---	------	------	--	-----

lichte motorvoertuigen	3.186
middelzware motorvoertuigen	98
zware motorvoertuigen	348
trekker	338

Bijlage 5

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Beoogd

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
<https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers>.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Rombou	Wynserdyk 53, 8734 GB Easerein

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk	
Bouma - Jukema	RzyezcaauJDC	
Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
30 april 2021, 20:42	2021	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

Situatie 1	
NOx	347,71 kg/j
NH ₃	4.399,81 kg/j

Resultaten

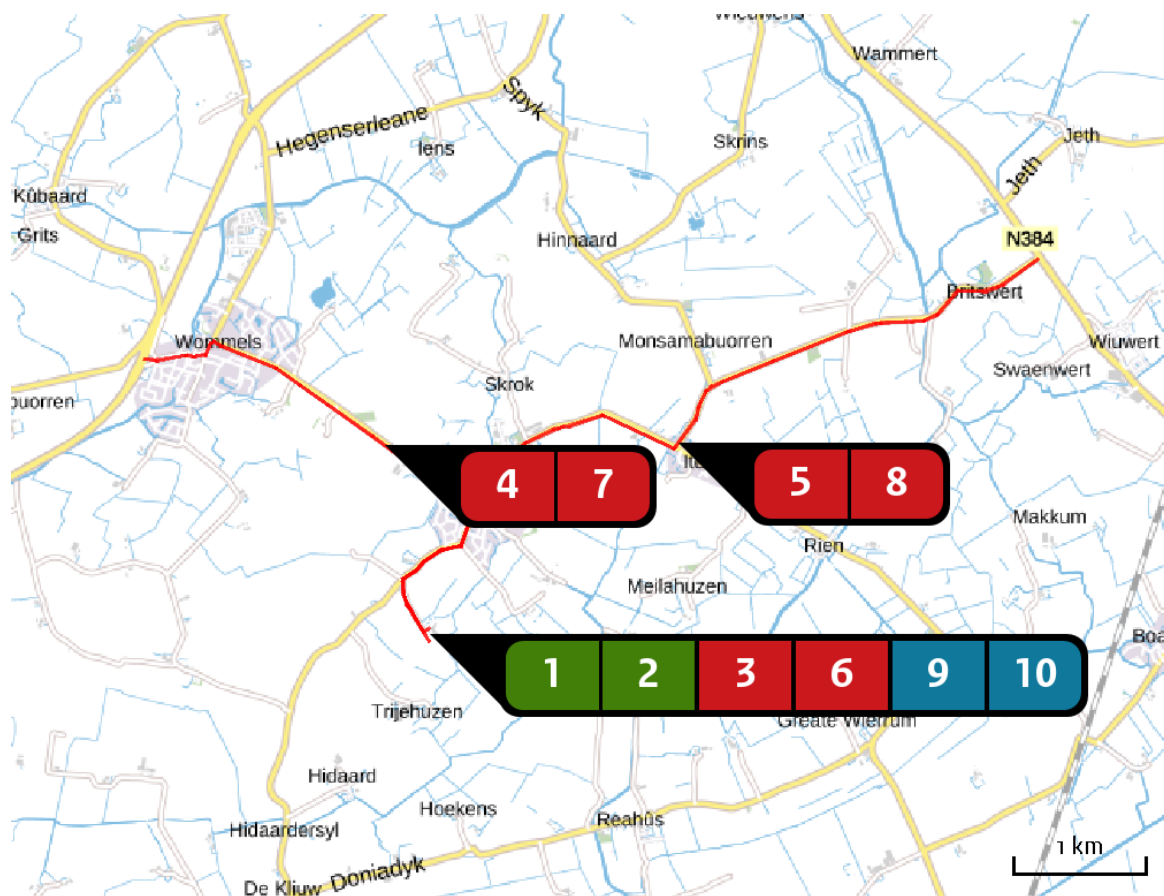
Hectare met
hoogste bijdrage
(mol/ha/j)

Natuurgebied	Bijdrage
Alde Feanen	0,31

Toelichting

beoogd

Locatie
Beoogd



Emissie
Beoogd

Bron Sector		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1	Ligboxenstal Landbouw Stalemissies	977,20 kg/j	-
2	Nieuwe Ligboxenstal Landbouw Stalemissies	3.420,00 kg/j	-
3	Mobiele bronnen erf Mobiele werktuigen Landbouw	< 1 kg/j	17,25 kg/j
4	Wegverkeer gebruiksfase (route Wommels) Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j	10,28 kg/j
5	Wegverkeer gebruiksfase (route Itens) Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j	15,66 kg/j
6	Werkzaamheden sloop en aanlegfase Mobiele werktuigen Bouw en Industrie	< 1 kg/j	270,15 kg/j

Bron Sector		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
7		Wegverkeer sloop en aanlegfase (route Wommels) Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j 12,46 kg/j
8		Wegverkeer sloop en aanlegfase (route Itens) Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j 18,91 kg/j
9	⚡	Cv nieuwe woning Energie Energie	- 1,00 kg/j
10	⚡	Cv overig Energie Energie	- 2,00 kg/j

Resultaten
stikstof
gevoelige
Natura 2000
gebieden
(mol/ha/j)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Alde Feanen	0,31	
Groote Wielen	0,18	-
IJsselmeer	0,17	-
Duinen Ameland	0,15	
Waddenzee	0,10	
Van Oordt's Mersken	0,10	
Wijnjeterper Schar	0,10	
Duinen Terschelling	0,10	
Duinen Schiermonnikoog	0,09	
Rottige Meenthe & Brandemeer	0,08	
Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	0,07	-
Bakkeveense Duinen	0,07	
Noordzeekustzone	0,07	
Weerribben	0,07	
Duinen Vlieland	0,07	
Drents-Friese Wold & Leggelderveld	0,07	
Fochteloërveen	0,06	
Norgerholt	0,05	
Duinen en Lage Land Texel	0,05	
De Wieden	0,04	
Beoogd		

Natuurgebied	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Holtingerveld	0,04	
Duinen Den Helder-Callantsoog	0,04	
Drentsche Aa-gebied	0,04	
Witterveld	0,04	
Dwingelderveld	0,03	
Zwanenwater & Pettemerduinen	0,03	
Drouwenerzand	0,03	
Schoorlse Duinen	0,02	
Elperstroomgebied	0,02	
Noordhollands Duinreservaat	0,02	
Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	0,02	
Mantingerbos	0,02	
Mantingerzand	0,02	
Rijntakken	0,02	
Veluwe	0,02	
Olde Maten & Veerslootslanden	0,01	
Lieftinghsbroek	0,01	
Zwarte Meer	0,01	-
Vecht- en Beneden-Reggegebied	0,01	
Kennemerland-Zuid	0,01	

Natuurgebied	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Polder Westzaan	0,01	
Naardermeer	0,01	
Bargerveen	0,01	
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	0,01	
Sallandse Heuvelrug	0,01	
Engbertsdijkvenen	0,01	
Boetelerveld	0,01	
Oostelijke Vechtplassen	0,01	
Wierdense Veld	0,01	
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	0,01	
Borkeld	0,01	
Springendal & Dal van de Mosbeek	0,01	
Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek	0,01	
Eilandspolder	0,01	
Bergvennen & Brecklenkampse Veld	0,01	
Landgoederen Brummen	0,01	
Lonnekermeer	0,01	
Landgoederen Oldenzaal	0,01	
Meijendel & Berkheide	0,01	
Dinkelland	0,01	

Natuurgebied	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Lemselermaten	0,01	
Botshol	0,01	
Coepelduynen	0,01	-

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

Resultaten
per
habitatype
(mol/ha/j)

voor de 10
stikstofgevoelige
Natura 2000-
gebieden met het
hoogste resultaat

Alde Feanen

Habitatype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Lgo8 Nat, matig voedselrijk grasland	0,31	
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,27	
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,27	
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,26	
H6410 Blauwgraslanden	0,26	
H91Do Hoogveenbossen	0,25	
Lgo7 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,23	
H7210 Galigaanmoerassen	0,15	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,14	

Groote Wielen

Habitatype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Lgo8 Nat, matig voedselrijk grasland	0,18	-
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,14	-
Lgo3 Zwakgebufferde sloot	0,13	-

IJsselmeer

Habitatype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,17	-

Duinen Ameland

Habitatype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H218oAbe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,15	
ZGH218oB Duinbossen (vochtig)	0,15	
H213oB Grijze duinen (kalkarm)	0,14	
H218oB Duinbossen (vochtig)	0,14	
ZGH213oB Grijze duinen (kalkarm)	0,13	
H213oA Grijze duinen (kalkrijk)	0,13	
H9999:5 Habitatype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H213oB;H213oC;H623o).	0,12	
H217o Kruipwilgstruwelen	0,11	
H216o Duindoornstruwelen	0,10	
H215o Duinheiden met struikhei	0,10	
ZGH217o Kruipwilgstruwelen	0,10	
ZGH216o Duindoornstruwelen	0,10	0,09
H218oC Duinbossen (binnenduinrand)	0,10	
ZGH212o Witte duinen	0,09	
H219oAom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,09	
H212o Witte duinen	0,09	
H214oA Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,08	
H213oC Grijze duinen (heischraal)	0,07	
ZGH219oB Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,07	

Duinen Ameland

Habitatype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,07	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,07	
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,07	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,07	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,07	
ZGH6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,06	
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,06	

Waddenzee

Habitatype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,10	
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,09	0,07
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,08	0,07
ZGH2120 Witte duinen	0,08	0,07
H2110 Embryonale duinen	0,08	
H1320 Slijkgrasvelden	0,08	0,07
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,07	
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,06	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,05	
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,05	
ZGH2110 Embryonale duinen	0,04	
H2120 Witte duinen	0,04	0,01
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,02	
H2160 Duindoornstruwelen	0,02	
ZGH1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	0,01	-
ZGH1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,01	-

Van Oordt's Mersken

Habitatype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H6410 Blauwgraslanden	0,10	
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,10	
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,09	
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,09	
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,09	
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,09	
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,08	

Wijnjeterper Schar

Habitatype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H4030 Droge heiden	0,10	
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,09	
H6410 Blauwgraslanden	0,08	
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,08	
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,07	

Duinen Terschelling

Habitatype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,10	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,10	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,10	
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,09	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,09	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,08	
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,08	
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,08	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,08	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,08	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,07	
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,07	
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,07	
H6410 Blauwgraslanden	0,07	
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,06	0,05
H2120 Witte duinen	0,06	
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,06	
H2160 Duindoornstruwelen	0,06	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,06	

Duinen Terschelling

Habitatype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,05	
H2110 Embryonale duinen	0,04	
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,04	
H1320 Slijkgrasvelden	0,04	-
ZGH2120 Witte duinen	0,04	0,03
ZGH2130C Grijs duinen (heischraal)	0,03	
Lgo7 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,03	
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,03	
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,02	-
ZGH2110 Embryonale duinen	0,02	

Duinen Schiermonnikoog

Habitatype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H218oB Duinbossen (vochtig)	0,09	
ZGH218oAbe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,09	
ZGH216o Duindoornstruwelen	0,09	
ZGH213oB Grijze duinen (kalkarm)	0,09	
H217o Kruipwilgstruwelen	0,09	
H219oB Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,09	
H9999:6 Habitatype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H213oB;H213oC).	0,09	
H219oC Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,09	
ZGH218oB Duinbossen (vochtig)	0,09	
ZGH217o Kruipwilgstruwelen	0,08	
ZGH212o Witte duinen	0,07	
H641o Blauwgraslanden	0,07	
H213oC Grijze duinen (heischraal)	0,07	
ZGH219oC Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,07	
H219oAom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,07	
ZGH218oC Duinbossen (binnenduinrand)	0,07	
H133oA Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,07	
ZGH213oA Grijze duinen (kalkrijk)	0,06	
ZGH219oB Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,04	

Duinen Schiermonnikoog

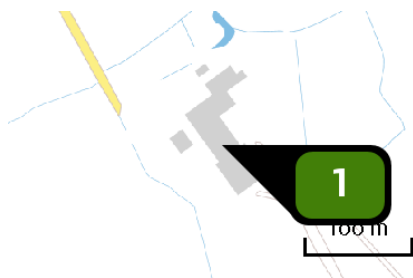
Habitatype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,04	

Rottige Meenthe & Brandemeer

Habitatype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H91Do Hoogveenbossen	0,08	
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,07	
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,07	
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,07	
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,05	
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,05	
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,05	
H7210 Galigaanmoerassen	0,05	
H6410 Blauwgraslanden	0,05	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,04	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

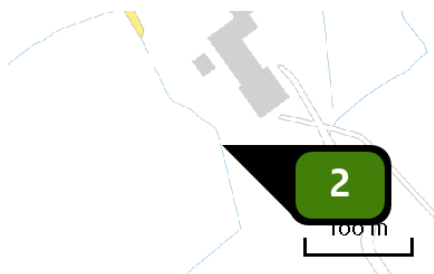
Emissie
(per bron)
Beoogd



Naam
Locatie (X,Y)
Uitstoothoogte
Warmteinhoud
NH₃

Ligboxenstal
170163, 567005
7,4 m
0,000 MW
977,20 kg/j

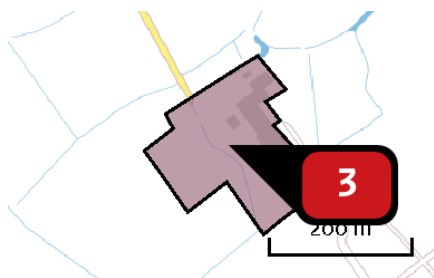
Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	A 1.100	overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar) (Overig)	72	NH ₃	13,000	936,00 kg/j
	PAS 2015.08 -01	Beweiden ten minste 720 uur in een kalenderjaar- 5% emissiereductie		NH ₃		889,20 kg/j
	A 3.100	overige huisvestingssystemen (Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar) (Overig)	20	NH ₃	4,400	88,00 kg/j



Naam
Locatie (X,Y)
Uitstoothoogte
Warmteinhoud
NH₃

Nieuwe Ligboxenstal
170142, 566934
13,6 m
0,000 MW
3.420,00 kg/j

Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	A 1.13	ligboxenstal met roostervloer voorzien van cassettes in de roosterspleten en mestschuif (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar) (BWL 2010.34)	600	NH ₃	6,000	3.600,00 kg/j
	PAS 2015.08 -01	Beweiden ten minste 720 uur in een kalenderjaar- 5% emissiereductie		NH ₃		3.420,00 kg/j



Naam Mobiele bronnen erf
 Locatie (X,Y) 170119, 566976
 NOx 17,25 kg/j
 NH₃ < 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Stationair bedrijf (uren/j)	Cilinder inhoud (l)	Stof	Emissie
STAGE V, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2020 (Diesel)	Trekker tot 200kW (Valtra voorlader)	1.300	16	6,5	NOx NH ₃	5,15 kg/j < 1 kg/j
STAGE V, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2020 (Diesel)	Trekker tot 200 kW (Valtra frontheff)	1.500	19	6,5	NOx NH ₃	5,97 kg/j < 1 kg/j
STAGE IIIb, 300 <= kW < 560, bouwjaar 2011 (Diesel)	Vrachtwagen (laden lossen)	260	13	27,0	NOx NH ₃	6,14 kg/j < 1 kg/j



Naam Wegverkeer gebruiksfase
(route Wommels)
 Locatie (X,Y) 169788, 568426
 NOx 10,28 kg/j
 NH₃ < 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	2.070,0 / jaar	NOx NH ₃	2,21 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	478,0 / jaar	NOx NH ₃	7,32 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	74,0 / jaar	NOx NH ₃	< 1 kg/j < 1 kg/j



Naam

Wegverkeer gebruiksfase
(route Itens)

Locatie (X,Y)

172009, 568440

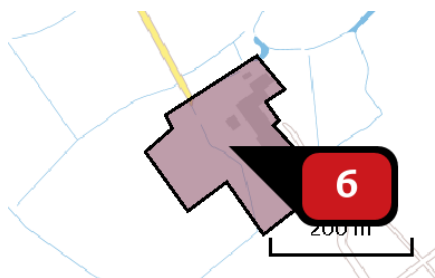
NOx

15,66 kg/j

NH₃

< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	2.070,0 / jaar	NOx NH ₃	3,37 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	478,0 / jaar	NOx NH ₃	11,16 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	74,0 / jaar	NOx NH ₃	1,13 kg/j < 1 kg/j



Naam

Werksaamheden sloop en
aanlegfase

Locatie (X,Y)

170120, 566976

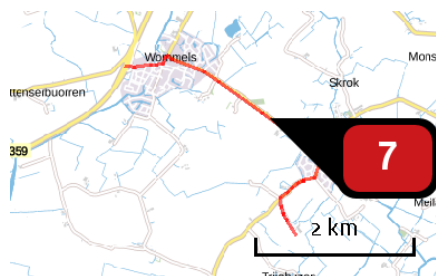
NOx

270,15 kg/j

NH₃

< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Betonpompwagen	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	33,12 kg/j < 1 kg/j
AFW	Aantrillen en uitgraven grond	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	1,24 kg/j < 1 kg/j
AFW	Graafmachine	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	8,83 kg/j < 1 kg/j
AFW	Egaliseren ondergrond	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	1,36 kg/j < 1 kg/j
AFW	Mobiele hijskranen	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	44,16 kg/j < 1 kg/j
AFW	Heistelling	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	124,20 kg/j < 1 kg/j
AFW	Kiepbakken	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	18,14 kg/j < 1 kg/j
AFW	Shovel	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	2,97 kg/j < 1 kg/j
AFW	Verreiker	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	31,97 kg/j < 1 kg/j
AFW	Grondverdichter met enkele wals	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	4,16 kg/j < 1 kg/j



Naam

Wegverkeer sloop en
aanlegfase (route Wommels)

Locatie (X,Y)

169806, 568411

NOx

12,46 kg/j

NH₃

< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	3,0 / etmaal	NOx NH ₃	1,18 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	2,0 / etmaal	NOx NH ₃	11,28 kg/j < 1 kg/j



Naam

Wegverkeer sloop en
aanlegfase (route Itens)

Locatie (X,Y)

172004, 568438

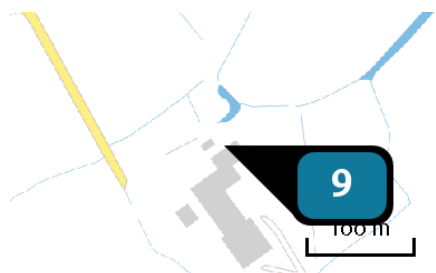
NOx

18,91 kg/j

NH₃

< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	3,0 / etmaal	NOx NH ₃	1,79 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	2,0 / etmaal	NOx NH ₃	17,12 kg/j < 1 kg/j



Naam

Cv nieuwe woning

Locatie (X,Y)

170160, 567074

Uitstoothoogte

5,0 m

Warmteinhoud

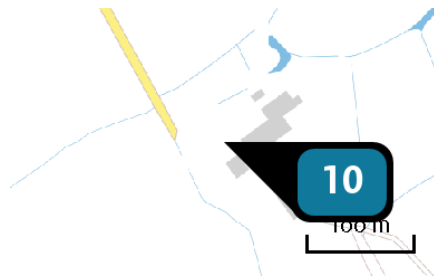
0,220 MW

Temporele variatie

Standaard profiel industrie

NOx

1,00 kg/j



Naam	Cv overig
Locatie (X,Y)	170113, 567031
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,220 MW
Temporele variatie	Standaard profiel industrie
NOx	2,00 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie 2020_20210209_2f032ce1a2

Database versie 2020_20210209_2f032ce1a2

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020>

Bijlage 6

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH₃) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Wnb vergund en Beoogd

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
<https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers>.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Rombou	Wynserdyk 53, 8734 GB Easerein

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk	
Bouma - Jukema	RmheVziXMzu6	
Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
30 april 2021, 18:02	2021	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1	Situatie 2	Vershil
NOx	123,90 kg/j	347,71 kg/j	223,81 kg/j
NH ₃	4.875,90 kg/j	4.399,81 kg/j	-476,09 kg/j

Resultaten

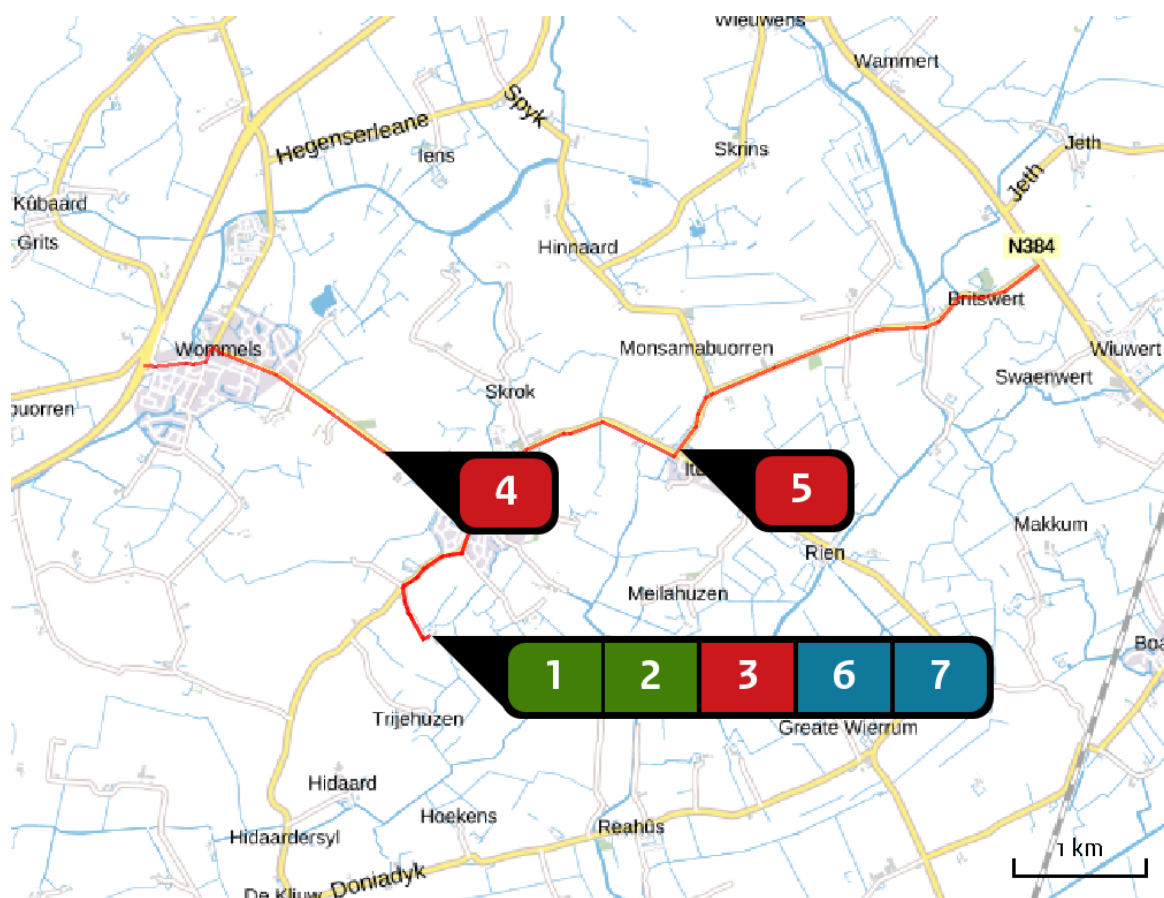
Hectare met
hoogste verschil
(mol/ha/j)

Natuurgebied	Vershil
Duinen Terschelling	0,00

Toelichting

Verschilberekening referentie en beoogd

Locatie
Wnb vergund

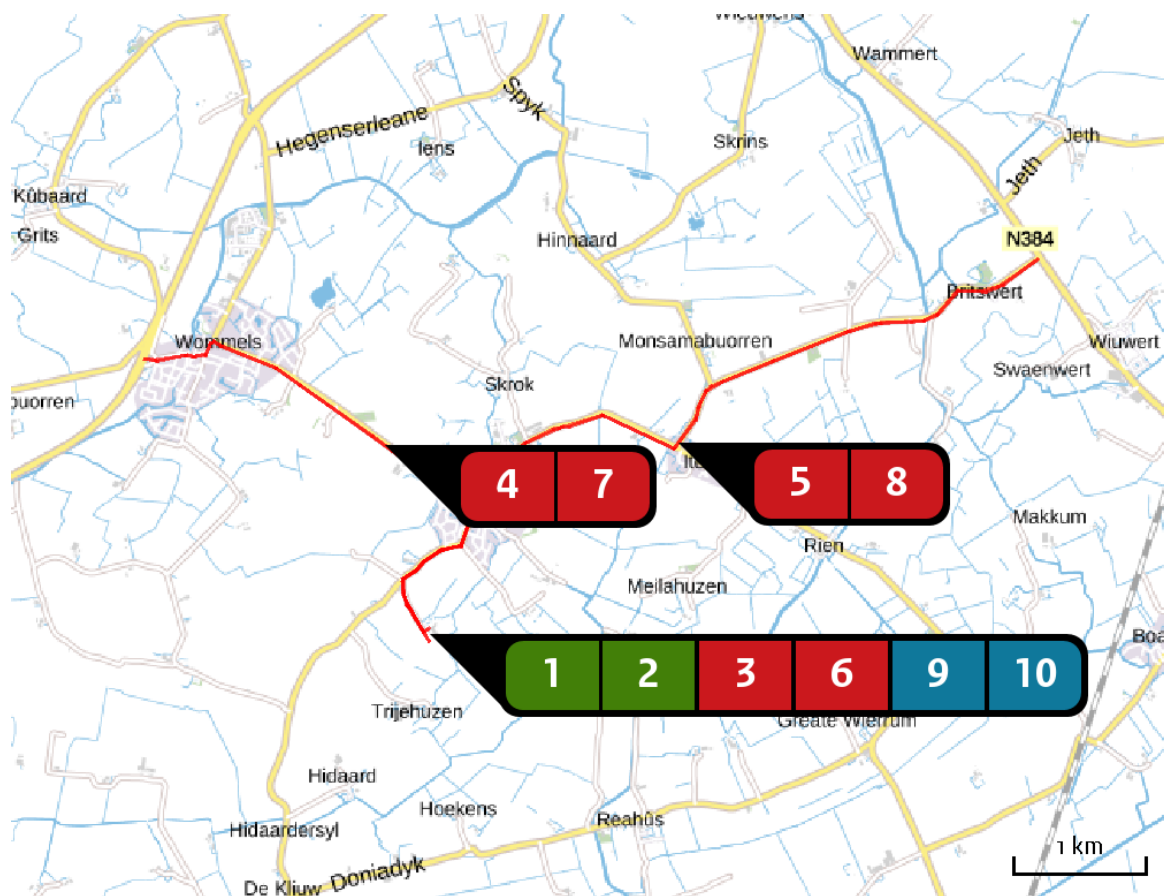


Emissie
Wnb vergund

Bron Sector	Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1  Ligboxenstal Landbouw Stalemissies	4.459,00 kg/j	-
2  Boerderij Landbouw Stalemissies	416,00 kg/j	-
3  Mobiele bronnen erf Mobiele werktuigen Landbouw	< 1 kg/j	103,08 kg/j
4  Wegverkeer gebruiksfase (route Wommels) Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j	7,45 kg/j
5  Wegverkeer gebruiksfase (route Itens) Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j	10,68 kg/j
6  Cv woning Energie Energie	-	1,00 kg/j

Bron Sector		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
7	 Cv overig Energie Energie	-	1,70 kg/j

Locatie
Beoogd



Emissie
Beoogd

Bron Sector		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1	Ligboxenstal Landbouw Stalemissies	977,20 kg/j	-
2	Nieuwe Ligboxenstal Landbouw Stalemissies	3.420,00 kg/j	-
3	Mobiele bronnen erf Mobiele werktuigen Landbouw	< 1 kg/j	17,25 kg/j
4	Wegverkeer gebruiksfase (route Wommels) Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j	10,28 kg/j
5	Wegverkeer gebruiksfase (route Itens) Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j	15,66 kg/j
6	Werkzaamheden sloop en aanlegfase Mobiele werktuigen Bouw en Industrie	< 1 kg/j	270,15 kg/j

Bron Sector			Emissie NH ₃	Emissie NO _x
7		Wegverkeer sloop en aanlegfase (route Wommels) Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j	12,46 kg/j
8		Wegverkeer sloop en aanlegfase (route Itens) Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j	18,91 kg/j
9	⚡	Cv nieuwe woning Energie Energie	-	1,00 kg/j
10	⚡	Cv overig Energie Energie	-	2,00 kg/j

Resultaten
stikstof
gevoelige
Natura 2000
gebieden
(mol/ha/j)

Natuurgebied	Hectare met hoogste verschil		Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonalen*
Duinen Terschelling	0,06	0,06	0,00	
Drents-Friese Wold & Leggelderveld	0,05	0,05	0,00	
Rottige Meenthe & Brandemeer	0,06	0,06	0,00	
Weerribben	0,03	0,03	0,00	
Waddenzee	0,01	0,01	0,00	
De Wieden	0,03	0,03	0,00	
Duinen Ameland	0,08	0,08	0,00	
Duinen Vlieland	0,02	0,02	0,00	
Veluwe	0,01	0,01	0,00	
Wijnjeterper Schar	0,07	0,07	0,00	
Noordzeekustzone	0,02	0,02	0,00	
Duinen Schiermonnikoog	0,05	0,05	0,00	
Duinen en Lage Land Texel	0,01	0,01	0,00	-0,00
Engbertsdijkvenen	0,01	0,01	0,00	
Noordhollands Duinreservaat	0,01	0,01	0,00	
Zwanenwater & Pettemerduinen	0,01	0,01	0,00	
Vecht- en Beneden-Reggegebied	0,01	0,01	0,00	
Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek	0,01	0,01	0,00	
Springendal & Dal van de Mosbeek	0,01	0,01	0,00	
Lemselermaten	0,01	0,01	0,00	

Natuurgebied	Hectare met hoogste verschil		Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonalen*
	Situatie 1	Situatie 2		
Bargerveen	0,01	0,01	0,00	
Rijntakken	0,01	0,01	0,00	
Kennemerland-Zuid	0,01	0,01	0,00	
Mantingerzand	0,01	0,01	0,00	
Sallandse Heuvelrug	0,01	0,01	0,00	
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	0,01	0,01	0,00	
Landgoederen Oldenzaal	0,01	0,01	0,00	
Naardermeer	0,01	0,01	0,00	
Duinen Den Helder-Callantsoog	0,01	0,01	0,00	
Landgoederen Brummen	0,01	0,00	0,00	
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	0,01	0,01	0,00	
Polder Westzaan	0,01	0,00	0,00	
Dinkelland	0,01	0,00	0,00	
Oostelijke Vechtplassen	0,01	0,01	0,00	
Wierdense Veld	0,01	0,01	0,00	
Schoorlse Duinen	0,01	0,00	0,00	
Meijndel & Berkheide	0,01	0,00	0,00	
Borkeld	0,01	0,01	0,00	
Bergvennen & Brecklenkampse Veld	0,01	0,00	0,00	
Dwingelderveld	0,02	0,02	0,00	

Natuurgebied	Hectare met hoogste verschil		Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonalen*
	Situatie 1	Situatie 2		
Boetelerveld	0,01	0,01	0,00	
Botshol	0,01	0,00	0,00	
Coepelduynen	0,01	0,01	0,00	
Eilandspolder	0,01	0,01	0,00	
Lonnekermeer	0,01	0,00	0,00	
Stelkampsveld	0,01	0,00	0,00	
Mantingerbos	0,02	0,02	0,00	
Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	0,01	0,01	0,00	
Olde Maten & Veerslootslanden	0,01	0,01	0,00	
Lieftinghsbroek	0,01	0,01	0,00	
Holtingerveld	0,03	0,03	0,00	
Drouwenerzand	0,01	0,01	0,00	
Drentsche Aa-gebied	0,02	0,02	0,00	
Zwarte Meer	0,01	0,01	0,00	-
Elperstroomgebied	0,02	0,02	0,00	
Fochteloërveen	0,04	0,04	0,00	
Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	0,05	0,05	0,00	-
Witterveld	0,03	0,03	0,00	
Bakkeveense Duinen	0,05	0,05	0,00	
Norgerholt	0,04	0,03	0,00	

Natuurgebied	Hectare met hoogste verschil			Verskil op (bijna) overbelaste hexagonen*
	Situatie 1	Situatie 2	Verskil	
Van Oordt's Mersken	0,07	0,06	0,00	
Groote Wielen	0,13	0,13	0,00	-
IJsselmeer	0,11	0,10	0,00	-
Alde Feanen	0,13	0,12	0,00	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

Resultaten
per
habitatype
(mol/ha/j)voor de 10
stikstofgevoelige
Natura 2000-
gebieden met het
hoogste resultaat

Duinen Terschelling

Habitatype	Hectare met hoogste verschil		Vershil	Vershil op (bijna) overbelaste hexagonen*
Situatie 1	Situatie 2			
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,06	0,06	0,00	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,06	0,06	0,00	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,06	0,06	0,00	
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,05	0,05	0,00	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,03	0,03	0,00	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,03	0,03	0,00	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,03	0,03	0,00	
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,02	0,02	0,00	-0,00
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,02	0,02	0,00	-0,00
H2120 Witte duinen	0,02	0,02	0,00	
H2160 Duindoornstruwelen	0,03	0,03	0,00	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,04	0,04	0,00	
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,04	0,04	0,00	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,02	0,02	0,00	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,04	0,04	0,00	
H6410 Blauwgraslanden	0,04	0,04	0,00	
H2110 Embryonale duinen	0,02	0,02	0,00	-0,00
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,03	0,03	0,00	
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,03	0,03	0,00	

Duinen Terschelling

Habitatype	Hectare met hoogste verschil		Verskil	Verskil op (bijna) overbelaste hexagonen*
	Situatie 1	Situatie 2		
ZGH2110 Embryonale duinen	0,02	0,02	0,00	-0,00
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,04	0,04	0,00	
ZGH2120 Witte duinen	0,02	0,02	0,00	
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,03	0,03	0,00	
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,02	0,02	0,00	
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,03	0,03	0,00	
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,02	0,02	0,00	-
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,03	0,02	0,00	
ZGH2130C Grijze duinen (heischraal)	0,03	0,03	0,00	
H1320 Slijkgrasvelden	0,03	0,03	0,00	-

Drents-Friese Wold & Leggelderveld

Habitatype	Hectare met hoogste verschil		Vershil	Vershil op (bijna) overbelaste hexagonalen*
Situatie 1	Situatie 2			
Lg13 Bos van arme zandgronden	0,05	0,05	0,00	
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,05	0,05	0,00	
H4030 Droge heiden	0,03	0,03	0,00	
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,02	0,03	0,00	
H3160 Zure vennen	0,02	0,03	0,00	
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,02	0,03	0,00	
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,03	0,03	0,00	
L4030 Droge heiden	0,03	0,03	0,00	
Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	0,03	0,03	0,00	
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,03	0,03	0,00	
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,02	0,02	0,00	
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,04	0,04	0,00	
H2330 Zandverstuivingen	0,04	0,04	0,00	
H9190 Oude eikenbossen	0,03	0,03	0,00	
Lg04 Zuur ven	0,03	0,03	0,00	
H3110 Zeer zwakgebufferde vennen	0,03	0,02	0,00	
Lg09 Droog struisgrasland	0,03	0,03	0,00	
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,05	0,05	0,00	

Rottige Meenthe & Brandemeer

Habitatype	Hectare met hoogste verschil		Verskil	Verskil op (bijna) overbelaste hexagonen*
	Situatie 1	Situatie 2		
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,06	0,06	0,00	
Hg1Do Hoogveenbossen	0,06	0,06	0,00	
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,05	0,05	0,00	
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,05	0,05	0,00	
H7210 Galigaanmoerassen	0,05	0,05	0,00	
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,07	0,07	0,00	
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,03	0,03	0,00	
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,04	0,04	0,00	
H6410 Blauwgraslanden	0,04	0,04	0,00	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,04	0,04	0,00	

Weerribben

Habitatype	Hectare met hoogste verschil		Verskil	Verskil op (bijna) overbelaste hexagonalen*
	Situatie 1	Situatie 2		
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,03	0,03	0,00	
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,03	0,03	0,00	
Hg1Do Hoogveenbossen	0,03	0,03	0,00	
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,03	0,03	0,00	
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,03	0,03	0,00	
ZGH3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,03	0,03	0,00	
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,03	0,03	0,00	
H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,03	0,03	0,00	
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,03	0,03	0,00	
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,03	0,03	0,00	
H7210 Galigaanmoerassen	0,03	0,03	0,00	
H3140 Kranswierwateren	0,03	0,03	0,00	
ZGHg1Do Hoogveenbossen	0,03	0,03	0,00	
H6410 Blauwgraslanden	0,03	0,03	0,00	
H9999:34 Habitatype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H7140B).	0,03	0,03	0,00	
ZGH7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,03	0,03	0,00	
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,03	0,03	0,00	

Weerribben

Habitatype	Hectare met hoogste verschil		Verskil	Verskil op (bijna) overbelaste hexagonen*
	Situatie 1	Situatie 2		
ZGH3140 Kranswierwateren	0,02	0,02	0,00	
ZGH4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,03	0,03	0,00	

Waddenzee

Habitatype	Hectare met hoogste verschil		Verskil	Verskil op (bijna) overbelaste hexagonen*
	Situatie 1	Situatie 2		
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,01	0,01	0,00	-0,00
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,01	0,01	0,00	
H2110 Embryonale duinen	0,01	0,01	0,00	
ZGH2120 Witte duinen	0,04	0,04	0,00	
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,04	0,04	0,00	-0,00
ZGH2130A Grijs duinen (kalkrijk)	0,05	0,05	0,00	
H1320 Slijkgrasvelden	0,02	0,02	0,00	-0,00
H2120 Witte duinen	0,02	0,02	0,00	-0,00
ZGH2110 Embryonale duinen	0,01	0,01	0,00	
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,02	0,02	0,00	
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,06	0,06	0,00	
H2130B Grijs duinen (kalkarm)	0,01	0,01	0,00	
H2160 Duindoornstruwelen	0,01	0,01	0,00	
ZGH1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	0,01	0,01	0,00	-
ZGH1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,01	0,01	0,00	-
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,02	0,02	0,00	

De Wieden

Habitatype	Hectare met hoogste verschil		Vershil	Vershil op (bijna) overbelaste hexagonen*
Situatie 1	Situatie 2			
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,03	0,03	0,00	-0,00
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,03	0,03	0,00	
H91Do Hoogveenbossen	0,03	0,03	0,00	-0,00
Lgo5 Grote-zeggenmoeras	0,03	0,03	0,00	
Lgo2 Geïsoleerde meander en petgat	0,02	0,02	0,00	
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,02	0,02	0,00	
Lgo8 Nat, matig voedselrijk grasland	0,02	0,02	0,00	-0,00
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,03	0,03	0,00	
H9999:35 Habitatype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H7140B).	0,02	0,02	0,00	
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,02	0,02	0,00	
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,02	0,02	0,00	
Lgo7 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,03	0,03	0,00	
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,02	0,02	0,00	
H6410 Blauwgraslanden	0,02	0,02	0,00	
ZGH6410 Blauwgraslanden	0,02	0,02	0,00	
ZGH91Do Hoogveenbossen	0,02	0,02	0,00	
Lgo3 Zwakgebufferde sloot	0,02	0,02	0,00	-

De Wieden

Habitatype	Hectare met hoogste verschil			Verskil op (bijna) overbelaste hexagonen*
	Situatie 1	Situatie 2	Vershil	
ZGH7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,02	0,02	0,00	
H7210 Galigaanmoerassen	0,02	0,02	0,00	
ZGH3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,02	0,02	0,00	
Lg11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	0,02	0,02	0,00	-
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,02	0,02	0,00	
ZGH4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,02	0,02	0,00	

Duinen Ameland

Habitatype	Hectare met hoogste verschil		Verskil	Verskil op (bijna) overbelaste hexagonen*
	Situatie 1	Situatie 2		
H2130B Grijs duinen (kalkarm)	0,08	0,08	0,00	
ZGH2120 Witte duinen	0,08	0,08	0,00	
ZGH2130B Grijs duinen (kalkarm)	0,08	0,08	0,00	
H9999:5 Habitatype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H2130B;H2130C;H6230).	0,04	0,04	0,00	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,05	0,05	0,00	
H2160 Duindoornstruwelen	0,04	0,04	0,00	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,04	0,04	0,00	
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,05	0,05	0,00	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,08	0,08	0,00	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,08	0,08	0,00	
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,08	0,08	0,00	
H2130C Grijs duinen (heischraal)	0,06	0,06	0,00	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,08	0,08	0,00	
H2120 Witte duinen	0,04	0,04	0,00	
H2130A Grijs duinen (kalkrijk)	0,04	0,04	0,00	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,04	0,04	0,00	
ZGH2130A Grijs duinen (kalkrijk)	0,04	0,04	0,00	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,09	0,08	0,00	

Duinen Ameland

Habitatype	Hectare met hoogste verschil		Verskil	Verskil op (bijna) overbelaste hexagonen*
	Situatie 1	Situatie 2		
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,04	0,04	0,00	
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,05	0,05	0,00	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,05	0,04	0,00	
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,09	0,09	0,00	
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,06	0,06	0,00	
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,09	0,08	0,00	
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,07	0,06	0,00	
ZGH6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,06	0,06	0,00	

Duinen Vlieland

Habitatype	Hectare met hoogste verschil		Verskil	Verskil op (bijna) overbelaste hexagonalen*
	Situatie 1	Situatie 2		
H2120 Witte duinen	0,02	0,02	0,00	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,03	0,03	0,00	
H2160 Duindoornstruwelen	0,02	0,03	0,00	
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,02	0,02	0,00	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,02	0,02	0,00	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,02	0,02	0,00	
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,02	0,02	0,00	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,01	0,01	0,00	
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,01	0,01	0,00	-
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,01	0,01	0,00	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,01	0,01	0,00	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,01	0,00	0,00	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,01	0,01	0,00	
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,02	0,02	0,00	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,02	0,02	0,00	-
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,02	0,02	0,00	
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,03	0,03	0,00	
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,03	0,03	0,00	

Veluwe

Habitatype	Hectare met hoogste verschil		Verskil	Verskil op (bijna) overbelaste hexagonalen*
	Situatie 1	Situatie 2		
Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	0,01	0,01	0,00	
Lg13 Bos van arme zandgronden	0,01	0,01	0,00	
Hg120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,01	0,01	0,00	
ZGL4030 Droge heiden	0,01	0,01	0,00	
Hg190 Oude eikenbossen	0,01	0,01	0,00	
ZGLg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	0,01	0,01	0,00	
ZGLg13 Bos van arme zandgronden	0,01	0,01	0,00	
L4030 Droge heiden	0,01	0,01	0,00	
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,01	0,01	0,00	
H2330 Zandverstuivingen	0,01	0,01	0,00	
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,01	0,01	0,00	
Lg09 Droog struisgrasland	0,01	0,01	0,00	
H4030 Droge heiden	0,01	0,01	0,00	
H6230 Heischrale graslanden	0,01	0,01	0,00	
ZGHg120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,01	0,01	0,00	
ZGH6230 Heischrale graslanden	0,01	0,01	0,00	
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,01	0,01	0,00	
H3160 Zure vennen	0,01	0,01	0,00	
ZGH4030 Droge heiden	0,01	0,01	0,00	

Veluwe

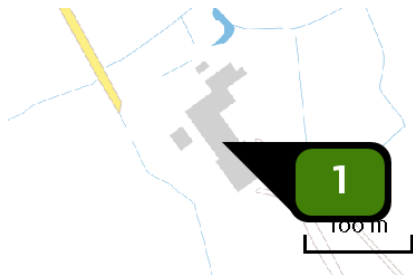
Habitatype	Hectare met hoogste verschil		Vershil	Vershil op (bijna) overbelaste hexagonalen*
Situatie 1	Situatie 2			
ZGLg01 Permanente bron & Langzaam stromende bovenloop	0,01	0,01	0,00	
Lg01 Permanente bron & Langzaam stromende bovenloop	0,01	0,01	0,00	
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,01	0,01	0,00	
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,01	0,01	0,00	
H91EoC Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,01	0,01	0,00	
ZGLg09 Droog struisgrasland	0,01	0,01	0,00	
ZGH3130 Zwakgebufferde vennen	0,01	0,01	0,00	
ZGH9190 Oude eikenbossen	0,01	0,01	0,00	
ZGH2330 Zandverstuivingen	0,01	0,00	0,00	
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,01	0,01	0,00	
ZGH2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,01	0,01	0,00	
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,01	0,01	0,00	
ZGH5130 Jeneverbesstruwelen	0,01	0,01	0,00	
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,01	0,01	0,00	
H6410 Blauwgraslanden	0,01	0,01	0,00	
ZGH4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,01	0,01	0,00	

Wijnjeterper Schar

Habitatype	Hectare met hoogste verschil		Verskil	Verskil op (bijna) overbelaste hexagonen*
	Situatie 1	Situatie 2		
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,07	0,07	0,00	
H4030 Droge heiden	0,07	0,07	0,00	
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,07	0,07	0,00	
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,07	0,07	0,00	
H6410 Blauwgraslanden	0,07	0,07	0,00	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

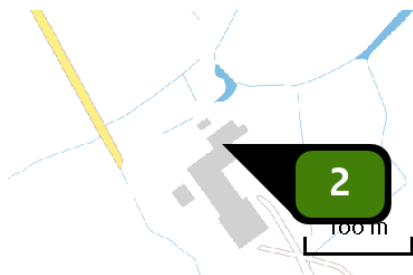
Emissie
(per bron)
Wnb vergund



Naam
Locatie (X,Y)
Uitstoothoogte
Warmteinhoud
NH₃

Ligboxenstal
170163, 567005
7,4 m
0,000 MW
4.459,00 kg/j

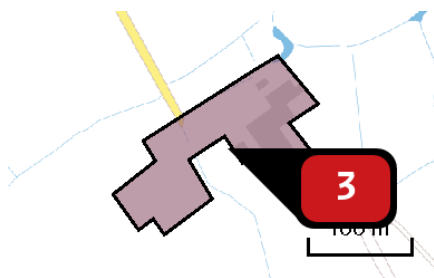
Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	A 1.100	overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar) (Overig)	343	NH ₃	13,000	4.459,00 kg/j



Naam
Locatie (X,Y)
Uitstoothoogte
Warmteinhoud
NH₃

Boerderij
170162, 567057
2,0 m
0,000 MW
416,00 kg/j

Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	A 1.100	overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar) (Overig)	32	NH ₃	13,000	416,00 kg/j



Naam

Mobiele bronnen erf

Locatie (X,Y)

170111, 567013

NOx

103,08 kg/j

NH₃

< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Stationair bedrijf (uren/j)	Cilinder inhoud (l)	Stof	Emissie
STAGE V, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2020 (Diesel)	Trekker tot 200kW (Valtra voorlader)	10.500	131	6,5	NOx NH ₃	41,66 kg/j < 1 kg/j
STAGE V, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2020 (Diesel)	Trekker tot 200 kW (Valtra fronhef)	11.000	138	6,5	NOx NH ₃	43,69 kg/j < 1 kg/j
STAGE IIIa, 300 <= kW < 560, bouwjaar 2006 (Diesel)	Vrachtwagen (laden lossen)	260	13	27,0	NOx NH ₃	7,10 kg/j < 1 kg/j
Pre-STAGE 1981- 1990, 18 <= kW < 37 (Diesel)	International (trekker)	200	3	1,6	NOx NH ₃	10,63 kg/j < 1 kg/j



Naam

Wegverkeer gebruiksfase
(route Wommels)

Locatie (X,Y)

169788, 568426

NOx

7,45 kg/j

NH₃

< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	1.593,0 / jaar	NOx NH ₃	1,70 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	343,0 / jaar	NOx NH ₃	5,25 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	49,0 / jaar	NOx NH ₃	< 1 kg/j < 1 kg/j



Naam

Wegverkeer gebruiksfase
(route Itens)

Locatie (X,Y)

172010, 568442

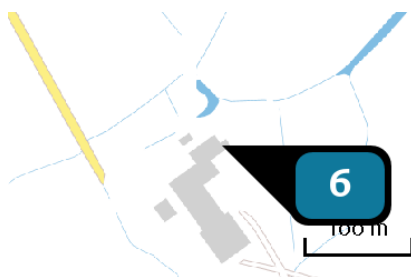
NOx

10,68 kg/j

NH₃

< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	1.593,0 / jaar	NOx NH ₃	2,59 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	343,0 / jaar	NOx NH ₃	8,00 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Licht verkeer	49,0 / jaar	NOx NH ₃	< 1 kg/j < 1 kg/j



Naam

Cv woning

Locatie (X,Y)

170179, 567070

Uitstoothoogte

5,0 m

Warmteinhoud

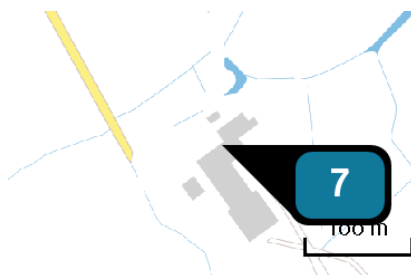
0,220 MW

Temporele variatie

Standaard profiel industrie

NOx

1,00 kg/j



Naam

Cv overig

Locatie (X,Y)

170153, 567049

Uitstoothoogte

3,0 m

Warmteinhoud

0,220 MW

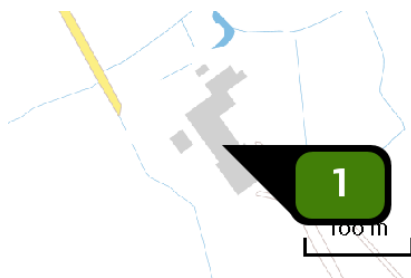
Temporele variatie

Standaard profiel industrie

NOx

1,70 kg/j

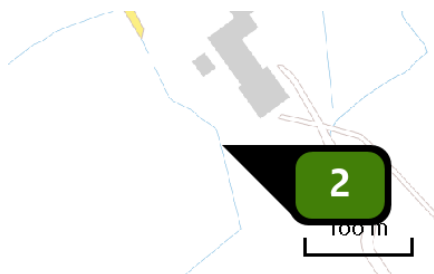
Emissie
(per bron)
Beoogd



Naam
Locatie (X,Y)
Uitstoothoogte
Warmteinhoud
NH₃

Ligboxenstal
170163, 567005
7,4 m
0,000 MW
977,20 kg/j

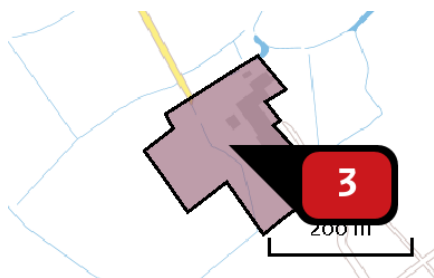
Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	A 1.100	overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar) (Overig)	72	NH ₃	13,000	936,00 kg/j
	PAS 2015.08 -01	Beweiden ten minste 720 uur in een kalenderjaar- 5% emissiereductie		NH ₃		889,20 kg/j
	A 3.100	overige huisvestingssystemen (Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar) (Overig)	20	NH ₃	4,400	88,00 kg/j



Naam
Locatie (X,Y)
Uitstoothoogte
Warmteinhoud
NH₃

Nieuwe Ligboxenstal
170142, 566934
13,6 m
0,000 MW
3.420,00 kg/j

Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	A 1.13	ligboxenstal met roostervloer voorzien van cassettes in de roosterspleten en mestschuif (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar) (BWL 2010.34)	600	NH ₃	6,000	3.600,00 kg/j
	PAS 2015.08 -01	Beweiden ten minste 720 uur in een kalenderjaar- 5% emissiereductie		NH ₃		3.420,00 kg/j



Naam Mobiele bronnen erf
 Locatie (X,Y) 170119, 566976
 NOx 17,25 kg/j
 NH₃ < 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Stationair bedrijf (uren/j)	Cilinder inhoud (l)	Stof	Emissie
STAGE V, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2020 (Diesel)	Trekker tot 200kW (Valtra voorlader)	1.300	16	6,5	NOx NH ₃	5,15 kg/j < 1 kg/j
STAGE V, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2020 (Diesel)	Trekker tot 200 kW (Valtra frontheff)	1.500	19	6,5	NOx NH ₃	5,97 kg/j < 1 kg/j
STAGE IIIb, 300 <= kW < 560, bouwjaar 2011 (Diesel)	Vrachtwagen (laden lossen)	260	13	27,0	NOx NH ₃	6,14 kg/j < 1 kg/j



Naam Wegverkeer gebruiksfase
(route Wommels)
 Locatie (X,Y) 169788, 568426
 NOx 10,28 kg/j
 NH₃ < 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	2.070,0 / jaar	NOx NH ₃	2,21 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	478,0 / jaar	NOx NH ₃	7,32 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	74,0 / jaar	NOx NH ₃	< 1 kg/j < 1 kg/j



Naam

Wegverkeer gebruiksfase
(route Itens)

Locatie (X,Y)

172009, 568440

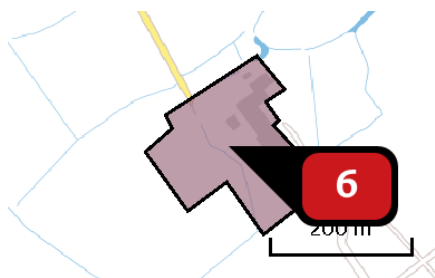
NOx

15,66 kg/j

NH₃

< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	2.070,0 / jaar	NOx NH ₃	3,37 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	478,0 / jaar	NOx NH ₃	11,16 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	74,0 / jaar	NOx NH ₃	1,13 kg/j < 1 kg/j



Naam

Werksaamheden sloop en
aanlegfase

Locatie (X,Y)

170120, 566976

NOx

270,15 kg/j

NH₃

< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Betonpompwagen	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	33,12 kg/j < 1 kg/j
AFW	Aantrillen en uitgraven grond	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	1,24 kg/j < 1 kg/j
AFW	Graafmachine	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	8,83 kg/j < 1 kg/j
AFW	Egaliseren ondergrond	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	1,36 kg/j < 1 kg/j
AFW	Mobiele hijskranen	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	44,16 kg/j < 1 kg/j
AFW	Heistelling	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	124,20 kg/j < 1 kg/j
AFW	Kiepbakken	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	18,14 kg/j < 1 kg/j
AFW	Shovel	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	2,97 kg/j < 1 kg/j
AFW	Verreiker	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	31,97 kg/j < 1 kg/j
AFW	Grondverdichter met enkele wals	4,0	4,0	0,0	NOx NH ₃	4,16 kg/j < 1 kg/j



Naam

Wegverkeer sloop en
aanlegfase (route Wommels)

Locatie (X,Y)

169806, 568411

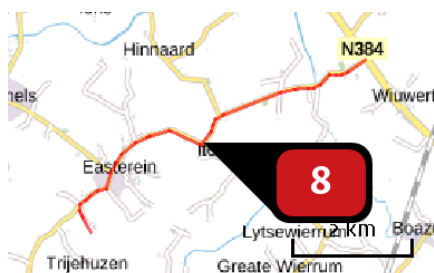
NOx

12,46 kg/j

NH₃

< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	3,0 / etmaal	NOx NH ₃	1,18 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	2,0 / etmaal	NOx NH ₃	11,28 kg/j < 1 kg/j



Naam

Wegverkeer sloop en
aanlegfase (route Itens)

Locatie (X,Y)

172004, 568438

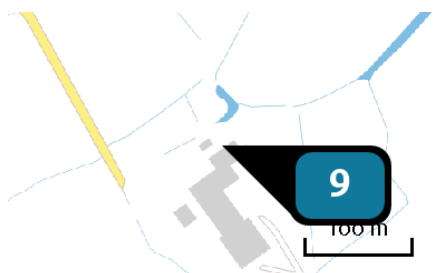
NOx

18,91 kg/j

NH₃

< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	3,0 / etmaal	NOx NH ₃	1,79 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	2,0 / etmaal	NOx NH ₃	17,12 kg/j < 1 kg/j



Naam

Cv nieuwe woning

Locatie (X,Y)

170160, 567074

Uitstoothoogte

5,0 m

Warmteinhoud

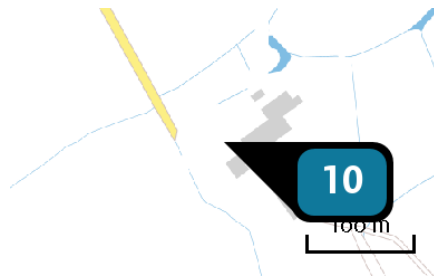
0,220 MW

Temporele variatie

Standaard profiel industrie

NOx

1,00 kg/j



Naam	Cv overig
Locatie (X,Y)	170113, 567031
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,220 MW
Temporele variatie	Standaard profiel industrie
NOx	2,00 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie 2020_20210209_2f032ce1a2

Database versie 2020_20210209_2f032ce1a2

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020>

Bijlage 7

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de berekende stikstofbijdragen op eigen gedefinieerde rekenpunten.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Beoogd

- ▶ Kenmerken
- ▶ Samenvatting emissies
- ▶ Depositieresultaten
- ▶ Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
<https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers>.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Rombou	Wynserdyk 53, 8734 GB Easerein

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk	
Bouma - Jukema	RkQw4ScDWbMa	
Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
20 april 2021, 21:20	2021	Berekend met eigen rekenpunten

Totale emissie

Situatie 1	
NOx	57,30 kg/j
NH ₃	1,87 kg/j

Resultaten

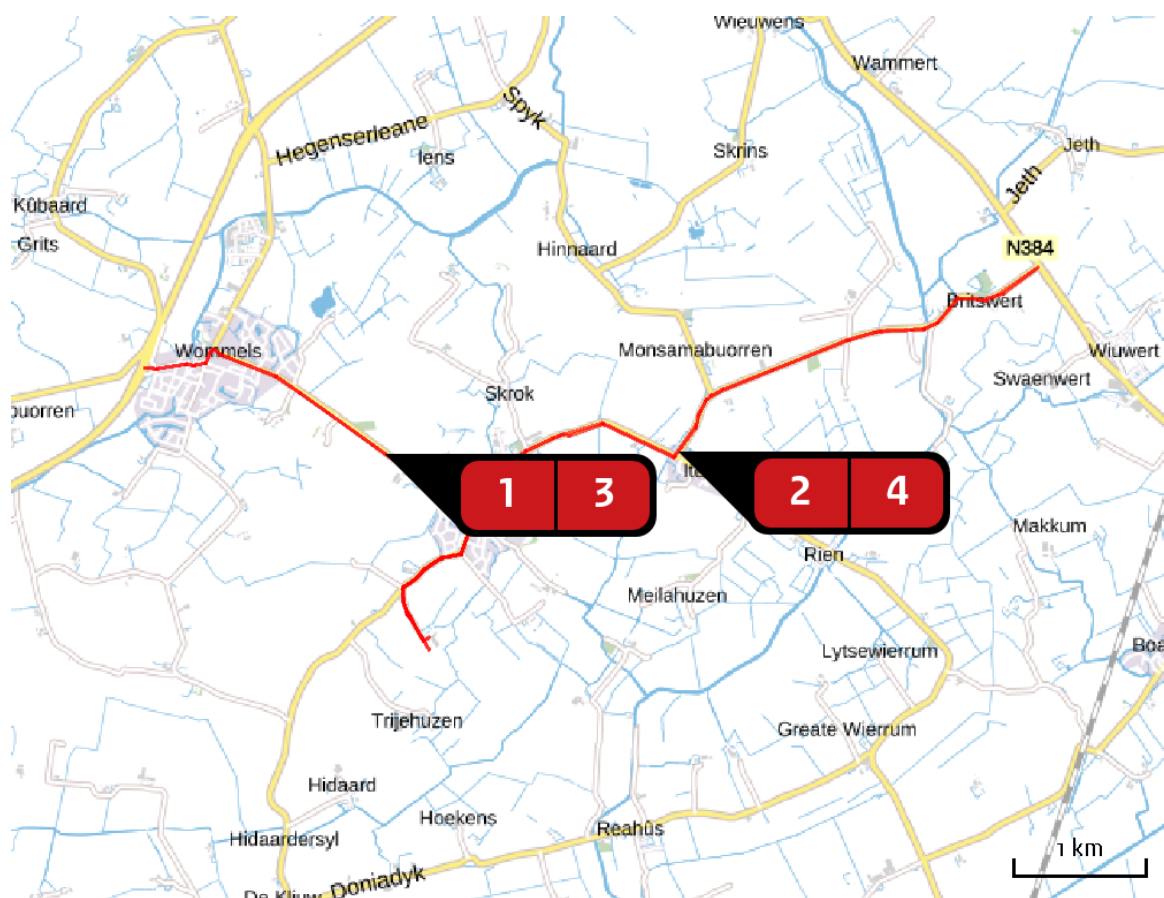
Hectare met
hoogste bijdrage
(mol/ha/j)

Natuurgebied	Bijdrage
Niet van toepassing	Niet van toepassing

Toelichting

effect verkeersbewegingen binnen 5 km

Locatie
Beoogd



Emissie
Beoogd

Bron Sector		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1		Wegverkeer gebruiksfase (route Wommels) Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j 10,28 kg/j
2		Wegverkeer gebruiksfase (route Itens) Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j 15,66 kg/j
3		Wegverkeer sloop en aanlegfase (route Wommels) Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j 12,46 kg/j
4		Wegverkeer sloop en aanlegfase (route Itens) Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j 18,91 kg/j

Rekenpunten

	Label	Positie	Situatie 1	Afstand tot dichtstbijzijnde bron
	punt 1 binnen 5km	174079, 564361	0,00	4.548 m
	Punt 2 binnen 5 km	179617, 570006	0,00	4.906 m
	Punt 3 binnen 5 km	163946, 571565	0,00	4.749 m
	Punt 4 binnen 5 km	171311, 573285	0,00	4.453 m

Emissie
(per bron)
Beoogd



Naam

Wegverkeer gebruiksfase
(route Wommels)

Locatie (X,Y)

169788, 568426

NOx

10,28 kg/j

NH3

< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	2.070,0 / jaar	NOx NH3	2,21 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	478,0 / jaar	NOx NH3	7,32 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	74,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j



Naam

Wegverkeer gebruiksfase
(route Itens)

Locatie (X,Y)

172009, 568440

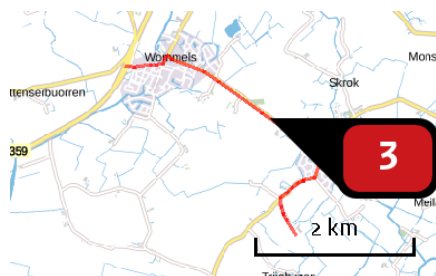
NOx

15,66 kg/j

NH3

< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	2.070,0 / jaar	NOx NH3	3,37 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	478,0 / jaar	NOx NH3	11,16 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	74,0 / jaar	NOx NH3	1,13 kg/j < 1 kg/j



Naam

Wegverkeer sloop en
aanlegfase (route Wommels)

Locatie (X,Y)

169806, 568411

NOx

12,46 kg/j

NH₃

< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	3,0 / etmaal	NOx NH ₃	1,18 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	2,0 / etmaal	NOx NH ₃	11,28 kg/j < 1 kg/j



Naam

Wegverkeer sloop en
aanlegfase (route Itens)

Locatie (X,Y)

172004, 568438

NOx

18,91 kg/j

NH₃

< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	3,0 / etmaal	NOx NH ₃	1,79 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	2,0 / etmaal	NOx NH ₃	17,12 kg/j < 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie 2020_20210209_2f032ce1a2

Database versie 2020_20210209_2f032ce1a2

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020>

Bijlage 7 Quicksan natuurwaardenonderzoek

Quicksan natuurwaardenonderzoek

Wynserdyk 53 te Easterein

In het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

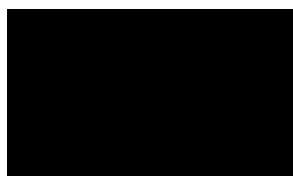
Quicksan natuurwaardenonderzoek Wynserdyk 53 te Easterein

In het kader van de Wet natuurbescherming

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever:

Contactpersoon:



Projectnummer en versie: 2000 versie 1.0		Status: definitief
Veldmedewerker(s): G. Tamminga - Grienkant	Auteur: P. Leemreise	Rapportdatum: 15-11-2019
Ligging projectgebied: Wynserdyk 53 te Easterein		

Correspondentieadres:

Aladnaweg 18
7122 RR Aalten

E: info@natuurbankoverijssel.nl

Tel: 0543-451142 / 0614-435700



Samenvatting

Er zijn concrete plannen voor de bouw van een nieuwe kapschuur, ligboxenstal en vervangende nieuwbouw van de bedrijfswoning op een agrarisch erf aan de Wynserdyk 53 te Easterein. Omdat overtreding van de Wet natuurbescherming door uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet uitgesloten kan worden, is Natuurbank Overijssel gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksoepzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

Het onderzoeksgebied is op 11 juli 2019 onderzocht op de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingslocaties en andere beschermde functies, zoals foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied zoals het Natuurnetwerk en Natura2000.

Wettelijke consequenties m.b.t. gebiedsbescherming:

Het plangebied ligt op enige afstand van gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura2000 behoren, maar ligt wel in weidevogelkansengebied. Vanwege de ligging buiten beschermd (natuur)gebied en de lokale invloedsfeer van de voorgenomen activiteiten, hebben de voorgenomen activiteiten geen negatief effect op (beschermd) natuurgebied. Omdat de voorgenomen activiteiten voorzien in uitbreiding van een bestaand agrarisch bedrijf, zijn de activiteiten niet strijdig met de beleidsregels rondom ruimtelijke activiteiten in weidevogelkansengebied. De voorgenomen activiteiten leiden niet tot wettelijke consequenties in het kader van gebiedsbescherming.

Wettelijke consequenties m.b.t. soortbescherming:

De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied tot een geschikt functioneel leefgebied voor verschillende algemene- en weinig kritische beschermde diersoorten, maar tot een ongeschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten en tot een weinig geschikt functioneel leefgebied voor zeldzame en/of kritische diersoorten. Het plangebied behoort tot functioneel leefgebied van verschillende vleermuis-, amfibieën-, grondgebonden zoogdier- en vogelsoorten. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk bezetten sommige amfibieënsoorten er een (winter)rustplaats, bezetten grondgebonden zoogdiersoorten er een rust- en voortplantingslocatie en nestelen er vogels. Vleermuizen bezetten geen verblijfplaats in het plangebied.

In het plangebied nestelen alleen vogelsoorten waarvan uitsluitend het bezette nest beschermd is, niet het oude nest of de nestplaats. Bezette vogelnesten zijn beschermd en mogen niet beschadigd of vernield worden. Gelet op de aard van de werkzaamheden kan geen ontheffing verkregen worden voor het beschadigen of vernielen van bezette vogelnesten.

Voor de beschermde grondgebonden zoogdier- en amfibieënsoorten, die een (winter)rust- en/of voortplantingslocatie in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingslocaties'. Deze vrijstelling is van toepassing omdat er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling. De functie van het plangebied als foerageergebied, wordt voor de in het plangebied foeragerende diersoorten niet aangetast.

Samenvattende conclusie:

Het plangebied bestaat uit bebouwing, erfverharding, grasland, open water en oever. Het plangebied vormt een ongeschikt functioneel leefgebied voor zeldzame- en kritische (grondgebonden)diersoorten en een ongeschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten. Wel vormt het functioneel leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische diersoorten.

Mits bezette vogelnesten niet negatief beïnvloed worden, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van soortbescherming en de voorgenomen activiteiten zijn niet strijdig met wet- en regelgeving voor beschermde gebieden.

In het kader van soort- en gebiedsbescherming hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te kunnen voeren in overeenstemming met wet- en regelgeving voor beschermde soorten en gebieden.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1 Inleiding.....	5
2 Het plangebied	6
2.1 Situering	6
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	6
3 Voorgenomen activiteiten.....	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten	8
3.3 Vaststellen van de invloedssfeer	8
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied	8
4 Gebiedsbescherming.....	9
4.1 Algemeen	9
4.2 Natuurnetwerk Nederland	9
4.3 Weidevogelleefgebied.....	10
4.4 Natura2000	11
4.4 Slotconclusie.....	13
5 Soortenbescherming; het onderzoek.....	13
5.1 Verwachting en bureauonderzoek	13
5.2 Methode.....	13
5.3 Resultaten	15
5.4 Toetsingskader	18
5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	19
5.6 Historische gegevens en overige bronnen	21
5.7 Volledigheid van het onderzoek.....	21
6 Conclusies.....	22

1 Inleiding

Er zijn concrete plannen voor de bouw van een nieuwe kapschuur, ligboxenstal en vervangende nieuwbouw van de bedrijfswoning op een agrarisch erf aan de Wynserdyk 53 te Easterein. Omdat overtreding van de Wet natuurbescherming door uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet uitgesloten kan worden, is Natuurbank Overijssel gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingslocaties en andere beschermde functies. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied.

Op basis van de onderzoeksresultaten worden de wettelijke consequenties bepaald van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming (soorten en Natura2000-gebied) en de Verordening Romte Fryslân (Natuurnetwerk Nederland, geconsolideerd 8-8-2018).

2 Het plangebied

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd aan de Wynserdyk 53 te Easterein. Het ligt in het buitengebied, iets ten zuiden van de woonkern Easterein. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.



Globale ligging van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode marker aangeduid (bron kaart: PDOK).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied vormt een deel van een bestaand agrarisch erf en bestaat uit bebouwing, erfverharding, sloot met oeverzone, opgaande beplanting en grasland. In het plangebied staan een rundveeststal, stolpboerderij en garage. De boerderij is gebouwd van bakstenen en is gedekt met golfplaten en dakplaten met dakpanmotief. De garage en de rundveeststal hebben zowel damwand wanden als dakbedekking. De bebouwing beschikt niet over een (holle) spouw. De staat van onderhoud van de bebouwing is goed; alle gebouwen zijn wind- en waterdicht. De beoogde plek voor de nieuwe ligboxenstal bestaat uit jonge, opgaande beplanting (elzen) en raaigras dat intensief beheerd wordt (bemesten, maaien en afvoeren maaisel). De beoogde plek voor de nieuwe kapschuur bestaat uit erfverharding t.b.v. een kuilvoerplaat en raaigras dat intensief beheerd wordt. In het zuidelijke deel van het plangebied ligt een ondiepe sloot. Op onderstaande luchtfoto wordt de begrenzing van het plangebied weergegeven. Voor een verbeelding van het plangebied wordt verwezen naar de fotobijlage.



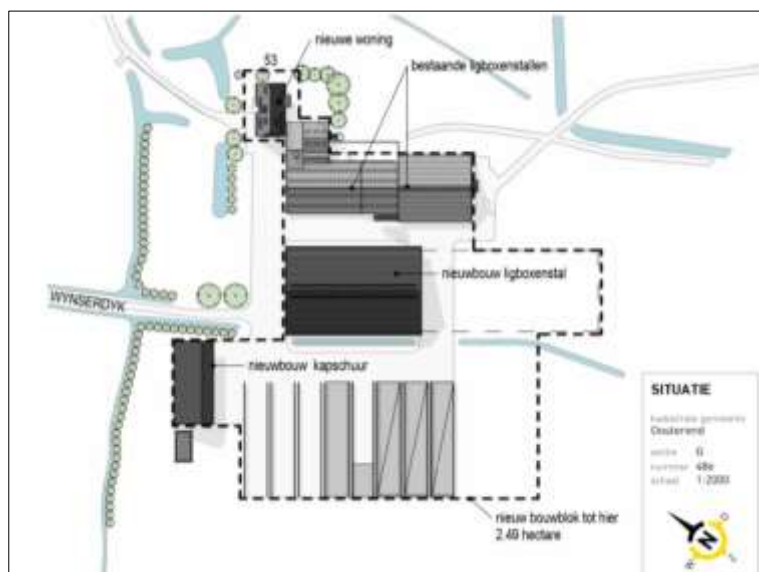
Detailopname van het plangebied. De drie locaties waar gebouwd of gesloopt wordt, worden met de gele lijn aangeduid (bron luchtfoto: pdok).

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

Het concrete voornemen bestaat om de garage, rundveestall en stolpboerderij te slopen en een nieuwe ligboxenstal, kapschuur en woning in het plangebied te bouwen. Om de nieuwe ligboxenstal te kunnen bouwen, dient een opgaande beplanting en erfverharding verwijderd te worden en dient een bestaande sloot verlegd te worden. Op onderstaande afbeelding is de verbeelding van het wenselijke eindbeeld weergegeven. De volgende activiteiten worden getoetst op relevantie t.a.v. de Wet natuurbescherming.

- Slopen bebouwing;
- Rooien beplanting;
- Verwijderen erfverharding;
- Bouwrijp maken bouwplaats;
- Verleggen sloot;
- Bouwen nieuwbouw;



Verbeelding van het wenselijke eindbeeld.

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De voorgenomen activiteiten hebben mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en beschermd (natuur)gebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Verstoren rust- en voortplantingsplaatsen als gevolg van geluid, stof en trillingen tijdens de werkzaamheden

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van de voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep.

In deze studie wordt alleen gekeken naar de uitvoering van de fysieke werkzaamheden zoals sloop- en bouwactiviteiten en het rooien van beplanting, bouwrijp maken van de bouwplaatsen en het verleggen van de sloot.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

De invloedsfeer van de voorgenomen fysieke activiteiten is lokaal. Mogelijk zijn tijdens de werkzaamheden geluid, stof en trillingen waarneembaar buiten het plangebied, maar deze effecten zijn echter incidenteel en kortstondig en hebben geen wezenlijke schadelijke invloed op beschermde soorten, rust- of voortplantingslocaties buiten het plangebied.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied wordt gelijk gesteld aan het plangebied.

4 Gebiedsbescherming

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermd natuurgebied (Natura2000) en het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS genoemd).

4.2 Natuurnetwerk Nederland

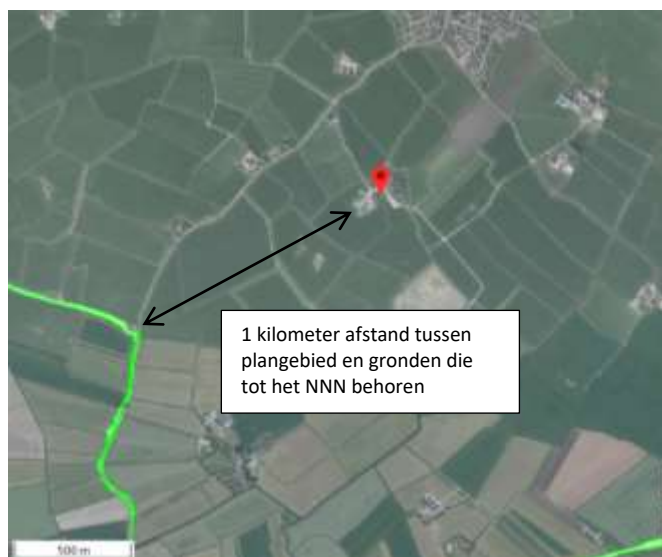
Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (verder NNN genoemd). De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in het NNN, dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet direct van belang.

Vanwege het grote belang voor de biodiversiteit en de betekenis voor de kwaliteit van de leefomgeving en regionale economie geldt een beschermingsregime voor het gehele NNN (voorheen EHS). Voor het NNN geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. In de verordening is het "nee, tenzij"-regime vast gelegd. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Er kan echter aanleiding zijn om toch ontwikkelingen toe te staan. De mogelijkheid om een uitzondering te maken op de algemene lijn van behoud en duurzame ontwikkeling van wezenlijke kenmerken en waarden, is aan strikte voorwaarden gebonden. Uiteraard geldt ook hier dat de generieke regeling van toepassing blijft (zoals de toepassing van de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken). Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN' waarbij tevens zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn.

De kernkwaliteiten binnen het NNN zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Voor grootschalige ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstelling van het NNN is geen ruimte, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Daarbij worden de zogenaamde NNN-spelregels gehanteerd: herbegrenzing van het NNN, saldering van negatieve effecten en toepassing van het compensatiebeginsel. Het 'nee, tenzij'-principe en de overige spelregels hebben is opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening van Friesland. Er is door toepassing van de spelregels ruimte voor het aanpassen van de begrenzing als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Ligging t.o.v. het Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op minimaal één kilometer afstand van gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland behoren. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied weergegeven.



Ligging van Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied. Gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland behoren worden met de donkergroene kleur op de kaart aangeduid. Met de lichtgroene kleur worden gronden aangeduid die tot 'Natuur buiten de NNN' behoren. De ligging van het plangebied wordt met de rode marker aangeduid (bron: Ruimtelijke Plannen).

Effectbeoordeling

De invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten is lokaal. De voorgenomen activiteiten hebben geen negatief effect op beschermd (natuur)gebied.

Wettelijke consequenties

Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland. Omdat de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland geen externe werking heeft, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties.

4.3 Weidevogelleefgebied

Algemeen

In de Weidevogelnota 2014-2020 staat het nieuwe provinciale weidevogelbeleid. Het nieuwe beleid is selectiever en concentreert de inspanningen voor weidevogels in de meest kansrijke gebieden:

- De weidevogelkansgebieden, die bestaan uit ruime en open gebieden (zichtafstand > 400 m) met voldoende rust en waarin gevarieerde graslanden liggen.
- De weidevogelkerngebieden; deze gebieden liggen binnen de weidevogelkansgebieden en worden geselecteerd en begrensd door de collectieve beheerders in een weidevogelkansgebied. Dit zijn de feitelijke weidevogelgebieden waar inrichting en beheer optimaal zijn afgestemd op de weidevogels. Ze bestaan uit weidevogelreservaten, agrarische gebieden of combinaties van beide.
- Enkele zelfstandige 'parels' buiten de weidevogelkansgebieden met een hoge weidevogeldichtheid.

Omdat het beleid selectiever is geworden is ook de regeling voor weidevogels selectiever. Alleen in de weidevogelkansgebieden en in de weidevogelparels zijn nieuwe planologische ontwikkelingen met bebouwing, beplanting of verharding die verstorend werken op de openheid en rust in principe (behoudens uitzonderingen, na afweging van belangen, zie hierna) niet toegestaan.

Agrarische ontwikkelingen zijn echter wel gewoon toegestaan, omdat de agrarische functie juist mee bepalend is voor de geschiktheid van die gebieden voor weidevogels; ook hier geldt dat bijbehorende nevenactiviteiten eveneens toelaatbaar zijn. Een uitzondering hierop vormt het aanwijzen van een nieuw agrarisch bouwperceel: in dat geval is sprake van een nieuwe ontwikkeling waarvoor bij de locatiekeuze rekening moet en kan worden gehouden met de ligging t.o.v. de kerngebieden en parels.

Ligging in Weidevogelleefgebied

Het plangebied ligt in Weidevogelkansgebied (zie onder).



Ligging van weidevogelkansgebied in de omgeving van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode marker aangeduid.

Effectbeoordeling

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt de geschiktheid van het weidevogelkansgebied niet aangetast. De nieuwe bebouwing wordt gebouwd binnen het bestaand agrarische bouwblok.

Wettelijke consequenties

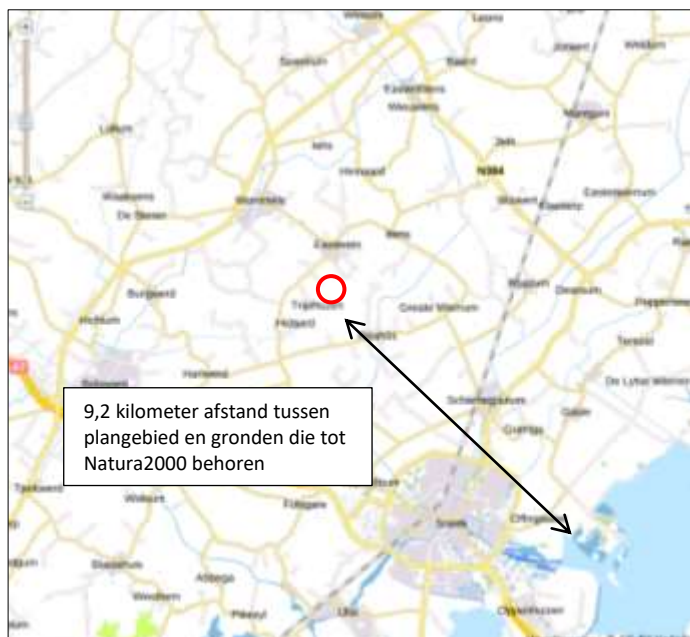
De voorgenomen activiteiten passen binnen de beleidsregels voor bedrijfsontwikkeling van bestaande agrarische bedrijven in weidevogelkansgebied. Door bedrijfsontwikkeling blijft het bedrijf behouden voor de nabije toekomst. Agrarisch gebruik is essentieel voor het behoud van het weidevogelleefgebied. De voorgenomen activiteiten leiden niet tot wettelijke consequenties.

4.4 Natura2000

De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al jaren achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is hard nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en het is daarom belangrijk om natuurbescherming in Europees verband aan te pakken. Zo voorkomen we dat de natuur in Europa en in Nederland steeds eenvormiger wordt. Daartoe is in 1979 de Vogelrichtlijn opgesteld en in 1992 de Habitatrichtlijn. Deze richtlijnen hebben twee componenten: soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden.

Ligging van het plangebied t.o.v. Natura-2000

Het plangebied ligt op minimaal 9,2 kilometer afstand van gronden die tot Natura2000 behoren. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van Natura2000-gebied in de omgeving van het plangebied weergegeven. Stikstofgevoelige Habitattypen liggen op minimaal 10,2 kilometer afstand van het plangebied (bron: Aeries).



Ligging van Natura2000-gebied in de omgeving van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode cirkel aangeduid. Gronden die tot Natura2000 behoren worden met de lichtgroene en blauwe kleur aangeduid (bron: PDOK.nl).

Beschermingsregime

De Wet natuurbescherming regelt in hoofdstuk 2 de bescherming van Natura 2000-gebieden. Dit zijn speciale beschermingszones op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De minister wijst deze gebieden aan.

Voor de Natura 2000-gebieden stelt de minister instandhoudingsdoelstellingen op voor:

- de leefgebieden van vogels;
- de natuurlijke habitats of habitats van soorten (art. 2.1 Wet natuurbescherming);

De provincies stellen voor de Natura 2000-gebieden een beheerplan op (art. 2.3 Wet natuurbescherming). In het beheerplan staan maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de instandhoudingsdoelstellingen worden bereikt.

Nederland past een vergunningenstelsel toe. Hierdoor is in ons land een zorgvuldige afweging gewaarborgd rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Vergunningen worden verleend door provincies of door de Minister van EZ. Natura 2000-gebieden mogen geen significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten, op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten, de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen niet significant negatief mogen beïnvloeden. Elke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een 'voortoets'. Uit de voortoets moet blijken of kan worden uitgesloten dat de gewenste werkzaamheden/ontwikkelingen een (significant) negatief effect hebben (op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten). Voor alle Natura 2000-gebieden dient een beheerplan te zijn opgesteld waaruit duidelijk wordt welke activiteiten wel en niet zonder vergunning mogelijk zijn in en nabij die gebieden.

Als gevolg van het stopzetten van de PAS-systematiek, moet voor plannen die leiden tot een verhoogde depositie van NOx/NH3 op Natura2000-gebied, een passende beoordeling opgesteld worden.

Effectbeoordeling

Het plangebied ligt op minimaal 10,2 kilometer afstand van stikstofgevoelige Habitattypen in Natura2000-gebied. Gelet op de aard van de voorgenomen activiteiten en de afstand tussen het plangebied en stikstofgevoelige Habitattypen, is het onduidelijk of de voorgenomen activiteiten zullen leiden tot een verhoogde depositie van NOx/NH3 op stikstofgevoelige Habitattypen in Natura2000-gebied. Om de

wettelijke consequenties vast te kunnen stellen, wordt geadviseerd een stikstofberekening op te stellen m.b.v. Aeries Calculator.

Wettelijke consequenties

De wettelijke consequenties kunnen niet goed beoordeeld worden zonder stikstofberekening.

4.4 Slotconclusie

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natur2000-gebied. In verband met de ligging van het plangebied op enige afstand van het Natuurnetwerk Nederland, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties omdat de bescherming van het Natuurnet Nederland geen externe werking kent. De ligging in Weidevogelkansgebied, vormt geen belemmering voor uitvoering van de voorgenomen activiteiten. Gelet op de ligging van het bedrijf op 10,2 kilometer van stikstofgevoelige Habitattypen, is een negatief effect niet uit te sluiten. Om de wettelijke consequenties in het kader van gebiedsbescherming vast te kunnen stellen, is nader onderzoek vereist.

5 Soortenbescherming; het onderzoek

5.1 Verwachting en bureauonderzoek

Het plangebied bestaat uit bebouwing, erfverharding, grasland, open water en oever. Gelet op de inrichting, het gevoerde beheer en de ligging van het plangebied omgeven door landbouwgrond, wordt het plangebied als een weinig geschikt functioneel leefgebied voor zeldzame- en kritische (grondgebonden)diersoorten en als een ongeschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten beschouwd. Het is niet uitgesloten dat het plangebied tot functioneel leefgebied van sommige algemene en weinig kritische diersoorten uit onderstaande soortgroepen behoort:

- vogels;
- vleermuizen;
- grondgebonden zoogdieren;
- amfibieën;

Overige soorten

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde faunasoorten als reptielen, libellen, vissen, dag- en nachtvlinders, bladmossen, sporenplanten (kleine vlotvaren), haften (oeveraas) en kreeftachtigen (Europese rivierkreeft) omdat het onderzoeksgebied geen geschikte habitat vormt voor deze soorten of omdat het plangebied buiten het normale verspreidingsgebied van deze soortgroepen ligt. Het is niet aannemelijk dat soorten, of soortgroepen, die moeilijk nieuwe leefgebieden koloniseren, zich spontaan buiten het normale verspreidingsgebied vestigen. Dit geldt bijvoorbeeld voor sommige kleine grondgebonden zoogdieren en reptielen en voor planten.

5.2 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het plangebied op 10 juli 2019 tijdens de daglichtperiode (ochtend) bezocht. Het onderzoeksgebied is te voet onderzocht op de aanwezigheid en potentiële aanwezigheid van beschermde flora- en faunawaarden. Het gebied is visueel en auditief onderzocht. Tijdens het veldbezoek is gebruik gemaakt van een verrekijker (Swarovski 12x50), zaklamp en zijn de in dit rapport opgenomen afbeeldingen gemaakt. De onderzoeker beschikte tevens over een warmtebeeldcamera (Helion Pulsar xq28), maar deze is niet gebruikt.

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- veldbezoek door ervaren ecoloog;¹

¹ Het onderzoek is uitgevoerd door Ing. G. Tamminga. Hij is reeds 25 jaar actief met veldbiologisch onderzoek, in het bijzonder in Noord-Nederland. Hij is gespecialiseerd in vogelonderzoek, maar heeft zijn kennis uitgebreid naar kleine zoogdieren, vleermuizen, dagvlinders en libellen. Behalve beroepsmatig, is hij ook Sovon-districtscoördinator Friesland voor Sovon.

- aanvullend bronnenonderzoek (o.a. internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland;
- Atlas van de zoogdieren van Nederland;
- Nieuwe atlas van de Nederlandse flora;

Het weer tijdens het veldbezoek

Bewolkt, droog, temperatuur 12.2°C, wind 4-6 Bft.

Vogels

Het gebied is visueel en auditief onderzocht op het voorkomen van (broed)vogels. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar (broed)vogels omdat alle zomergasten teruggekeerd zijn uit hun overwinteringsgebieden en de meeste vogelsoorten in deze tijd van het jaar een territorium bezetten en territorium-indicerend gedrag (zingen/balts) vertonen. De meeste vogelsoorten bezetten een nestplaats of hebben uitgevlogen jongen. Gelet op de aard van het plangebied, zijn alle potentiële broedvogels in het plangebied teruggekeerd uit hun overwinteringsgebieden.

In het plangebied is gekeken naar vogels, oude nesten en sporen die op de aanwezigheid van nesten in het plangebied duiden, zoals prooiresten (roofvogels), schijfsporen, braakballen, ruiveren (roofvogels), eierdoppen en zichtbaar nestmateriaal. Op basis van een beoordeling van de landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor vogels en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar vogels.

Grondgebonden zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren. De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek en onderzoek naar voortplantingslocaties. Grondgebonden zoogdieren kunnen zogende jongen hebben in deze tijd van het jaar.

Er is in het onderzoeksgebied gezocht naar grondgebonden zoogdieren, verblijfplaatsen en sporen die op de aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren in het onderzoeksgebied duiden zoals holen, nesten, graaf-, krab- en bijtsporen, haren, prooiresten, pootafdrukken en uitwerpselen.

Vleermuizen

De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen. Er is in het onderzoeksgebied gezocht naar vleermuizen en naar potentiële rust- verblijfplaatsen van vleermuizen in en aan gebouwen. Er is onder andere gezocht naar sporen die op de aanwezigheid van een rust- of verblijfplaats duiden, zoals uitwerpselen en prooiresten.

Het onderzoek is uitgevoerd buiten de periode van de dag dat vleermuizen foerageren of lijnvormige landschapselementen benutten als vliegroute, maar de mogelijke betekenis van het onderzoeksgebied als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen is bepaald op basis van een visuele beoordeling van de landschappelijke karakteristieken van het plangebied.

Amfibieën

De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek naar amfibieën. Sommige amfibieën bezetten de voortplantingswateren in deze tijd van het jaar, terwijl sommige amfibieënsoorten de voortplantingswateren alweer ingeruild hebben voor landbiotoop.

Op basis van een beoordeling van landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor amfibieën en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de

gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten. Daarbij is tevens rekening gehouden met de ligging van het plangebied ten opzichte van het (normale) verspreidingsgebied van verschillende amfibieënsoorten.

5.3 Resultaten

In deze paragraaf worden de resultaten van het veldbezoek gepresenteerd. Alleen soorten die in het onderzoeksgebied vastgesteld zijn, zeer waarschijnlijk in het onderzoeksgebied voorkomen of soorten waarvan het onderzoeksgebied een (essentieel) onderdeel van het functionele leefgebied vormt, worden in deze paragraaf besproken.

Vogels

Het plangebied wordt als functioneel leefgebied voor verschillende vogelsoorten beschouwd. Vogels benutten de buitenruimte als foerageergebied en vermoedelijk nestelen er ieder broedseizoen vogels in het plangebied. Vogels kunnen nestelen in opgaande beplanting en toegankelijke gebouwen, zoals de boerderij en rundveestal. Vogelsoorten die mogelijk in het plangebied nestelen zijn holenduif, houtduif, Turkse tortel, vink, merel, boerenzwaluw en tiftjaf.



Foto links: paartje holenduiven. Foto rechts: nestelende Turkse tortel.

Er zijn in het plangebied huismussen waargenomen, maar die nestelen in ligboxenstal. De boerderij vormt vanwege de dak- en golfplaten een ongeschikte nestplaats, net als de andere te slopen bijgebouwen. Ook zijn er geen aanwijzingen gevonden dat kerkuilen de gebouwen benutten als rust- of nestplaats. Geschikte nestplaatsen voor kerkuilen, zoals een kerkuilenkast of rustige zolder, ontbreken in het plangebied.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Bebouwing slopen bebouwing tijdens de voortplantingsperiode;
- Beplanting rooien tijdens de voortplantingsperiode;

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn in het plangebied geen beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen, maar het plangebied behoort vermoedelijk tot functioneel leefgebied van verschillende algemene- en weinig kritische beschermde grondgebonden zoogdiersoorten als haas, bosmuis, veldmuis, aardmuis en huisspitsmuis. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied als foerageergebied en met uitzondering van de haas, bezetten ze er vermoedelijk ook een rust- en voortplantingslocatie. Voorgenoemde soorten kunnen een rust- en voortplantingsplaats in holen en gaten in de grond (veldmuis, bosmuis, aardmuis) en onder opgeslagen goeden en rommel. Soorten als bosmuis en huisspitsmuis kunnen ook een rust- en voortplantingsplaats bezetten in bebouwing. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat de steenmarter een rust- of voortplantingsplaats bezet in het plangebied. Potentieel geschikte verblijfplaatsen voor de steenmarter ontbreken in het plangebied.

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk grondgebonden zoogdieren verwond en gedood en mogelijk worden rust- en voortplantingsplaatsen beschadigd en vernield. De functie van het plangebied als foerageergebied wordt door uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet aangetast.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Slopen bebouwing;
- Vergraven grond;

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Er zijn tijdens het veldbezoek geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden die op de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen in de bebouwing duiden. Bakstenen gebouwen met een (holle) spouw ontbreken en er zijn in het plangebied geen potentiële verblijfplaatsen, zoals een holle ruimte achter een loodslab, gevelbetimmering, vensterluik, windveer of zonnescherm waargenomen. Daken met golfplaten of stalen dakplaten vormen geen potentiële verblijfplaats voor vleermuizen. Sommige soorten, zoals de gewone grootoorvleermuis, bezetten soms een verblijfplaats in een open schuur of zolder. Dergelijke hanplekken zijn vrij eenvoudig vast te stellen vanwege uitwerpselen onder de hangplek. Er zijn in het plangebied geen aanwijzingen gevonden dat vleermuizen een verblijfplaats bezetten in gebouwen. Met uitzondering van de boerderij, hebben de bijgebouwen geen geschikte zolder. In de jonge beplanting ontbreken potentiële verblijfplaatsen, zoals hollen of een holle ruimte achter losse schors.

Door het slopen van de bebouwing wordt geen vleermuis verstoord, verwond of gedood en wordt geen verblijfplaats beschadigd of vernield.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen;

Foerageergebied

Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de periode van de dag waarop vleermuizen foerageren, maar op basis van een beoordeling van de inrichting, het gevoerde beheer en de ligging in het landschap, kan een goede inschatting gemaakt worden van de betekenis van het plangebied als foerageergebied.

Het plangebied vormt een matig geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Mogelijk foerageren vleermuizen, zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis rond de gebouwen, de oever en de opgaande beplanting, of vliegen ze over het plangebied terwijl ze foerageren rond de beplanting die net buiten het plangebied staat. Vanwege de inrichting, het gevoerde beheer en de kleine oppervlakte, is het belang van het plangebied als foerageergebied beperkt; het vormt geen essentieel foerageergebied.

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt de functie van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen niet aangetast.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen;

Vliegroute

Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de periode van de dag waarop vleermuizen gebruik maken van vliegroutes. Op basis van een beoordeling van de inrichting, het gevoerde beheer en de ligging in het landschap kan een goede inschatting gemaakt worden van de betekenis van het plangebied als vliegroute. Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige elementen ter geleiding tijdens het foerageren en om van verblijfplaats naar foerageergebied te vliegen (en van foerageergebied naar verblijfplaats). Lijnvormige

elementen die benut worden als vliegroue kunnen bestaan uit houtopstanden en wateren, maar ook een rij lantarenpalen, rasterpalen en gevels van woningen.

Het plangebied vormt geen verbindende schakel in een lijnvormig landschapselement en maakt daarom geen onderdeel uit van een vliegroue van vleermuizen. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op vliegroues van vleermuizen.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen;

Amfibieën

Er zijn tijdens het veldbezoek geen amfibieën waargenomen, maar gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het plangebied als functioneel leefgebied voor sommige algemene en weinig kritische amfibieënsoorten als gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander en bastaardkikker beschouwd. Voorgenoemde soorten benutten de buitenruimte van het plangebied vermoedelijk als foerageergebied en mogelijk bezetten ze er ook een winterrustplaats. De sloot, aan de zuidzijde van het plangebied, vormt mogelijk een geschikt voortplantingsbiotoop voor de kleine watersalamander, niet voor kikkers of padden. Amfibieën kunnen een (winter)rustplaats bezetten in toegankelijke gebouwen, onder opgeslagen goeden, (bouw)materialen, groen, in gaten en holen in de grond en in de sliblaag in de sloot.

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk amfibieën verwond en gedood en worden mogelijk (winter)rustplaatsen beschadigd en vernield. Door het verleggen van de sloot wordt mogelijk voortplantingsbiotoop van de kleine watersalamander aangetast.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Slopen bijgebouwen;
- Rooien beplanting;
- Vergraven grond;

Overige soorten

Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen. Het gevoerde beheer en de inrichting maken het onderzoeksgebied tot een ongeschikt functioneel leefgebied voor deze soorten.

5.4 Toetsingskader

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Het is verboden om alle soorten die beschermd zijn volgens de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn, evenals de in paragraaf 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming genoemde soorten te doden en te verwonden, evenals het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Verder is het verboden om plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor sommige in de Wet natuurbescherming genoemde soorten geldt een ontheffing voor het opzettelijk doden en vangen en de vaste voortplantings- en rustplaatsen van deze soorten opzettelijk beschadigen of vernielen, als gevolg van werkzaamheden die uitgevoerd worden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling. In voorliggend geval is de vrijstellingsregeling van de Provincie Friesland van kracht.

Ook gelden er bepaalde vrijstellingen voor het verbod op verwonden en doden mits er gewerkt wordt volgens een door de Minister goedgekeurde Gedragscode. Op het moment van schrijven van dit rapport is er geen goedgekeurde gedragscode van kracht voor de voorgenoemde activiteiten.

Zorgplicht

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voorziet in een algemene verplichting voor een ieder om voldoende zorg te dragen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid wordt de zorgplicht iets geconcretiseerd door te bepalen dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

1. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
2. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
3. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Wettelijk kader

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming is het toegestaan om sommige soorten opzettelijk te doden en te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

In het kader moet zorgplicht is de initiatiefnemer verplicht om schadelijke gevolgen voor in het wild levende dieren en planten zo veel mogelijk te voorkomen. Dit betreft maatwerk. Indien het mogelijk is om zinvolle concrete maatregelen m.b.t. de zorgplicht te benoemen, zijn deze opgenomen in dit rapport.

5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Vogels

Door het slopen van bebouwing en het rooien van beplanting tijdens de voortplantingsperiode, worden mogelijk bezette vogelnesten beschadigd en vernield. Van de in het plangebied nestelende soorten is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Voor het verstoren/vernielen van een bezet nest (eieren) of het verwonden/doden van een vogel kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd belang wordt beschouwd.

Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is oktober²-februari. Initiatiefnemer mag maatregelen treffen die vogels weerhouden om te gaan nestelen in het plangebied. Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt het foerageergebied van vogels niet aangetast.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Bebouwing slopen buiten de voortplantingsperiode;
- Beplanting rooien buiten de voortplantingsperiode;

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt geen vleermuis verwond of gedood en wordt geen verblijfplaats beschadigd of vernield. Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties in het kader van dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

Foerageergebied

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt geen essentieel foerageergebied van vleermuizen aangetast. De voorgenomen activiteiten leiden niet tot wettelijke consequenties in het kader van dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

² Hout- en holenduiven en Turkse tortels kunnen tot eind september bezette nesten hebben

Vliegroute

Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op mogelijke (essentiële) vliegroutes³ van vleermuizen in het plangebied. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties in het kader van dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

Grondgebonden zoogdieren

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten, worden mogelijk grondgebonden zoogdieren verwond en gedood en worden mogelijk vaste rust- en voortplantingsplaatsen beschadigd en vernield. Voor de beschermde grondgebonden zoogdieren, die een vaste rust- of voortplantingslocatie in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van een rust- en voortplantingsplaats'. De functie van het plangebied als foerageergebied is voor de in het plangebied voorkomende soorten niet beschermd.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen

Amfibieën

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk amfibieën verwond en gedood en worden mogelijk (winter)rustplaatsen beschadigd en vernield. Voor de amfibieënsoorten die in het plangebied voorkomen geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van de vaste (winter)rust- en voortplantingsplaats'. De functie van het plangebied als foerageergebied is voor de in het plangebied voorkomende soorten niet beschermd.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

Overige soorten

Het onderzoeksgebied behoort niet tot functioneel leefgebied van andere beschermde flora- of faunasoorten. Vanwege de lokale invloedssfeer heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op andere beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

³ Vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd wanneer deze essentieel zijn voor het kunnen functioneren van de verblijfplaats van een vleermuis. Niet ieder lijnvormig element waar langs vleermuizen vliegen is een essentiële vliegroute.

In onderstaande tabel worden de wettelijke consequenties samengevat weergegeven.

Soortgroep	Functie	Beschermde soorten planlocatie	Verbodsbepalingen (Wet natuurbescherming)	Aandachtspunt
Grondgebonden zoogdieren	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie is niet beschermd	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Vaste rust- en voortplantingsplaats	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Doden en verwonden van dieren	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Vogels	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie wordt niet aangetast	Geen
Vogels	Bezette nesten (niet jaarrond beschermd)	Diverse soorten	Art. 3.1 lid 2	Bezette nesten mogen niet negatief beïnvloed worden
Vogels	Jaarrond beschermde nest- en rustplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vogels	Doden en verwonden van dieren	Diverse soorten	Art. 3.1 lid 1	Bezette nesten mogen niet negatief beïnvloed worden
Vleermuizen	Verblijfplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen	Foerageergebied	Mogelijk diverse soorten	Niet van toepassing; functie wordt niet aangetast	Geen
Vleermuizen	Vliegroute	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen	Doden en verwonden van dieren	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Amfibieën	Vaste rustplaats	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Amfibieën	Voortplantingsplaats	Kleine watersalamander	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Amfibieën	Doden en verwonden van dieren	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Overige soorten	Dieren en overige functies	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen

Samenvatting van de wettelijke consequenties.

Soortgroep	Rust- en verblijfplaats	Voortplantingsplaats	Vliegroute (vleermuizen)	Essentieel foerageergebied	Wettelijke consequenties?
Grondgebonden zoogdieren	ja	ja	n.v.t.	Nee	Nee
Vogels	Nee	ja	n.v.t.	Nee	ja
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Amfibieën	ja	ja	n.v.t.	Nee	Nee

Vereenvoudigde samenvatting van de wettelijke consequenties per diergroep.

5.6 Historische gegevens en overige bronnen

Er zijn geen historische gegevens van het plangebied bekend.

5.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden.

6 Conclusies

De voorgenomen activiteiten worden gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor een aantal algemeen voorkomende en talrijke faunasoorten⁴ geldt in Friesland een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden, verwonden en het opzettelijk beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingslocaties', als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Voor beschermde soorten die niet op deze vrijstellingslijst staan, is een ontheffing vereist om ze te mogen verwonden en doden of om opzettelijk rust- en voortplantingslocaties te mogen beschadigen en te vernielen. In het kader van de zorgplicht moet rekening worden gehouden met alle in het plangebied aanwezige planten en dieren en moet er gekozen worden voor een werkmethode en/of planning in de tijd, waardoor planten en dieren zo min mogelijk schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

Het plangebied ligt op enige afstand van gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura2000 behoren, maar ligt wel in weidevogelkansengebied. Vanwege de ligging buiten beschermd (natuur)gebied en de lokale invloedsfeer van de voorgenomen activiteiten, hebben de voorgenomen activiteiten geen negatief effect op (beschermd) natuurgebied. Omdat de voorgenomen activiteiten voorzien in uitbreiding van een bestaand agrarisch bedrijf, zijn de activiteiten niet strijdig met de beleidsregels rondom ruimtelijke activiteiten in weidevogelkansengebied. De voorgenomen activiteiten leiden niet tot wettelijke consequenties in het kader van gebiedsbescherming.

De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied tot een geschikt functioneel leefgebied voor verschillende algemene- en weinig kritische beschermde diersoorten, maar tot een ongeschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten en tot een weinig geschikt functioneel leefgebied voor zeldzame en/of kritische diersoorten. Het plangebied behoort tot functioneel leefgebied van verschillende vleermuis-, amfibieën-, grondgebonden zoogdier- en vogelsoorten. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk bezetten sommige amfibieënsoorten er een (winter)rust- en voortplantingsplaats, bezetten grondgebonden zoogdiersoorten er een rust- en voortplantingslocatie en nestelen er vogels. Vleermuizen bezetten geen verblijfplaats in het plangebied.

In het plangebied nestelen alleen vogelsoorten waarvan uitsluitend het bezette nest beschermd is, niet het oude nest of de nestplaats. Bezette vogelnesten zijn beschermd en mogen niet beschadigd of vernield worden. Gelet op de aard van de werkzaamheden kan geen ontheffing verkregen worden voor het beschadigen of vernielen van bezette vogelnesten.

Voor de beschermde grondgebonden zoogdier- en amfibieënsoorten, die een (winter)rust- en/of voortplantingslocatie in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingslocaties'. Deze vrijstelling is van toepassing omdat er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling. De functie van het plangebied als foerageergebied, wordt voor de in het plangebied foeragerende diersoorten niet aangetast.

Conclusie (algemeen):

Mits bezette vogelnesten niet negatief beïnvloed worden, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van soortbescherming. Voorgenomen activiteiten zijn niet strijdig met wet- en regelgeving voor beschermde gebieden.

In het kader van soort- en gebiedsbescherming hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te kunnen voeren in overeenstemming met wet- en regelgeving voor beschermde soorten en gebieden.

⁴ Zie bijlage 2 van dit rapport

Bijlage

Bijlage 1. De natuurkalender (indicatie voor het uitvoeren van werkzaamheden het kader van de zorgplicht)

Bijlage 2. Toelichting Wet natuurbescherming

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaien vochtig/nat grasland												
maaien droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												



Optimale periode voor werkzaamheden.



Acceptabele periode voor werkzaamheden.

De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.



Geen werkzaamheden in deze periode.

Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Wet Natuurbescherming

Drie beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn (het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn) en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels (ruim 700 soorten), zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Soortenbescherming en het 'nee, tenzij principe'

De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Ook voor de andere soorten, die niet op grond van de Vogel- of Habitatrichtlijn maar vanuit nationaal oogpunt beschermd worden, geldt dat de verbodsbepalingen zien op het individu, maar of ontheffing verleend kan worden, wordt afgewogen tegen het effect van de ingreep op het populatieniveau van de soort.

Zorgplicht voor dieren en planten

Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. De Memorie van Toelichting zegt het zo: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de gedragscode. In de Wet natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

Gedragscodes die zijn opgesteld onder de Flora- en faunawet kunnen worden uitgebreid ten aanzien van soorten die op grond van de Wet natuurbescherming beschermd worden maar dat op grond van de Flora- en faunawet nog niet waren. Goedkeuring van een gedragscode op grond van de Flora- en faunawet blijft ook onder de Wet natuurbescherming geldig, voor de duur van de goedkeuring. Daarna dient de gedragscode voor goedkeuring getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming.

Welke soorten zijn beschermd?

De Wet natuurbescherming kent drie categorieën beschermde soorten:

1. Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.
2. Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.
3. Tenslotte is er een beschermingsregime voor 'andere soorten' waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Vrijgestelde soorten

In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet is het toegestaan de onderstaande soorten opzettelijk te doden, en te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat. De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

- de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	Ministerie EZ (AMvB RN art 3.31)
Zoogdieren														
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis*	<i>Apodemus sylvaticus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	x	x	x		x	x			x	x	x	x	x
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>						x1							
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas	<i>Lepus europeus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	x	x	x		x	x			x	x		x	x
Huisspitsmuis*	<i>Crocidura russula</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>						x							
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter	<i>Martes foina</i>			x			x2							
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Veldmuis*	<i>Microtus arvalis</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	x	x	x		x	x			x	x		x	x
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>							x						
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Amfibieën en reptielen														
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>						x3							
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>						x4							
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus (Rana ridibunda)</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus (Rana esculenta)</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

* voor deze soorten daarnaast algemene vrijstelling in/op gebouwen en bijbehorende erven Wnb 3.10.3e lid

x1 = vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november

x2 = vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari

x3 = vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september

x4 = vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober

Opmerking bij Friesland: in de stukken wordt ook vrijstelling gegeven voor de mol, maar deze is niet beschermd onder de Wnb.

wettelijke belangen:

3.10.2.a / Rnb 3.31.d	ikv RO en gebruik van gebieden	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.10.2.d	voorkomen onnodig lijden		x								x			
3.10.2.e / Rnb 3.31.b	ikv beheer of onderhoud landbouw of bosbouw	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x
3.10.2.f / Rnb 3.31.a	ikv beheer of onderhoud overig	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.10.2.g	ikv beheer of onderhoud landsch kwaliteiten bepaald gebied	x	x	x	x		x	x		x	x	x	x	
3.10.2.i / Rnb 3.31.c	bestendig gebruik					x								x
(geldt alleen voor amfibieën) ikv bescherming wilde flora, fauna & habitats										x				

Lijst met soorten waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Op basis van door PS vastgestelde verordeningen d.d. 4 maart 2019.

Bijlage 3. Fotobijlage. Impressie van het plangebied en de directe omgeving.







Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Internet:

<https://www.verspreidingsatlas.nl>

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>

<https://www.regelink.net/kenniscentrum/beschermde-soorten-wet-natuurbescherming/>

<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol> (vleermuisprotocol)

<https://calculator.aerius.nl>

<http://www.ruimtelijkeplannen.nl>

Bijlage 8 Verkennend archeologisch onderzoek

Inventariserend veldonderzoek in de vorm van
een waarderend booronderzoek voor het
plangebied Easterein-Wynserdyk 53,
gemeente Súdwest-Fryslân

VUs

archeologie

VRIJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM

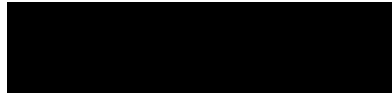


Zuidnederlandse Archeologische Notities

xxx

ZAA

Inventariserend veldonderzoek in de vorm van
een waarderend booronderzoek voor het
plangebied Easterein-Wynserdyk 53,
gemeente Súdwest-Fryslân



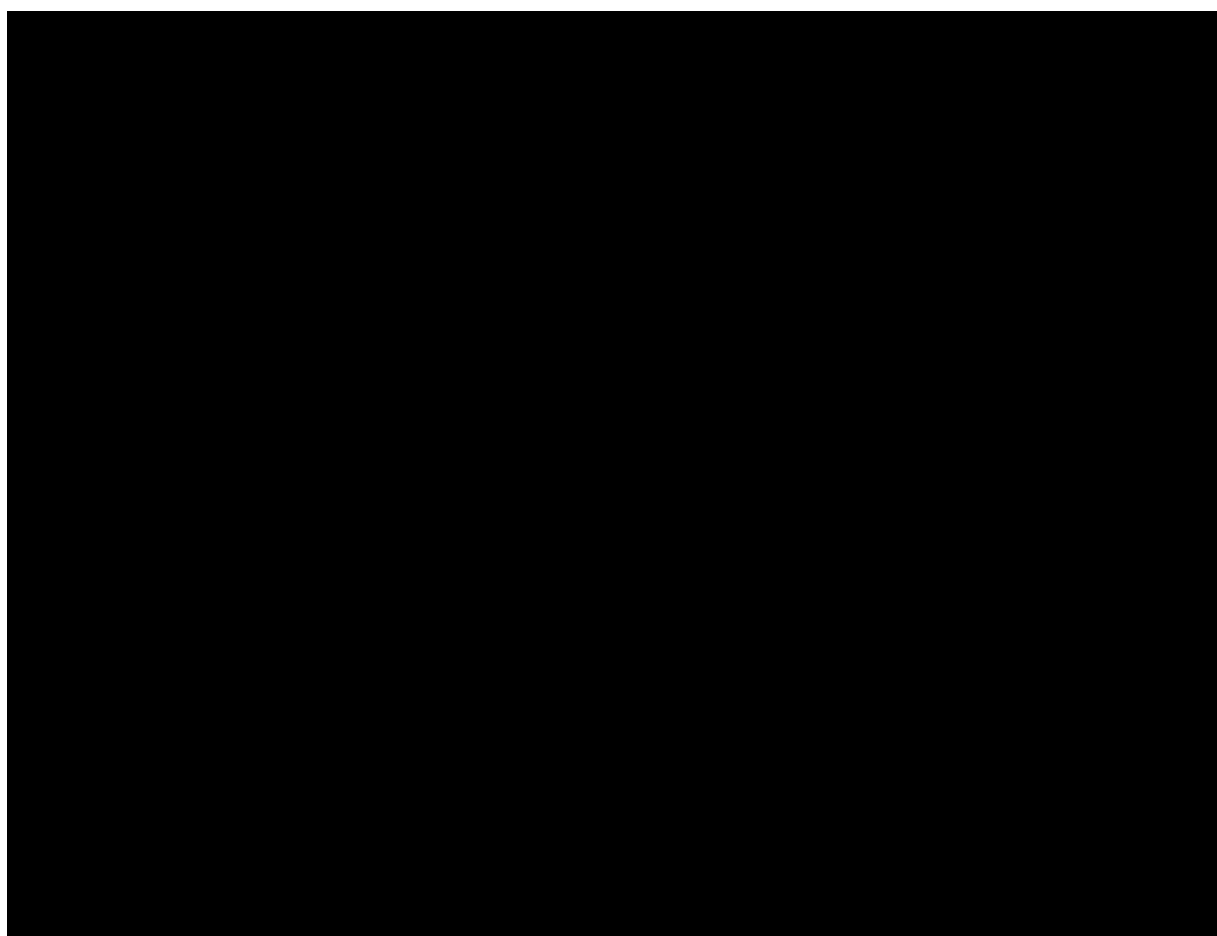
Zuidnederlandse Archeologische Notities

XXX

Amsterdam 2020
VUhbs archeologie

De serie *Zuidnederlandse Archeologische Notities* is een uitgave van VUhbs archeologie, Amsterdam

COLOFON



©VUhbs archeologie, Amsterdam, maart 2020
De Boelelaan 1105
1081 HV AMSTERDAM

INHOUD

Samenvatting	4
1 Inleiding.....	5
1.1 Kader en motivatie.....	5
1.2 Doel en vraagstelling van het onderzoek.....	5
1.3 Opzet van het rapport.....	5
2 Voorkennis.....	6
2.1 Plangebied en huidige situatie	6
2.2 Landschap	6
2.3 Archeologische achtergrond	6
3 Inventariserend veldonderzoek.....	8
3.1 Doelstelling en vraagstelling	8
3.2 Methode.....	8
3.3 Resultaten	9
3.3.1 Bodemopbouw.....	9
3.3.2 Vondstmateriaal	10
3.3.3 Landschappelijke interpretatie	11
3.3.4 Archeologische interpretatie	12
4 Conclusie	13
5 Aanbevelingen.....	15
6 Literatuur	16

BIJLAGEN

Bijlage 1. Easterein-Wynserdyk 53. Archeologische perioden.

Bijlage 2. Easterein-Wynserdyk 53. Locatie van het plangebied op de topografische kaart (bron: PDOK).

Bijlage 3. Easterein-Wynserdyk 53. FAMKE IJzertijd-Middeleeuwen met daarop geprojecteerd het plangebied.

Bijlage 4. Easterein-Wynserdyk 53. Het plangebied geprojecteerd op het digitale hoogtemodel (bron: Actueel Hoogtebestand Nederland 2017).

Bijlage 5. Easterein-Wynserdyk 53. Archeologisch waardevol terrein op basis van een waardering in 1993 (bron: De Langen 1993, 70).

Bijlage 6. Easterein-Wynserdyk 53. Recente luchtfoto met daarop geprojecteerd het onderzoeksgebied en de boorlocaties (bron: PDOK).

Bijlage 7. Easterein-Wynserdyk 53. Boorstaten.

Bijlage 8. Easterein-Wynserdyk 53. Noordwest-zuidoost georiënteerd boorprofiel over het onderzoeksgebied.

SAMENVATTING

In het plangebied Easterein-Wynserdyk 53 is het voornemen om een nieuwe ligboxenstal te realiseren. De werkzaamheden kunnen een bedreiging zijn voor eventueel aanwezige archeologische waarden. Daarom is VUhb's archeologie verzocht om voor het plangebied een inventariserend veldonderzoek door middel van waarderende boringen uit te voeren, om vast te stellen of er nog behoudenswaardige archeologische vindplaatsen in het plangebied aanwezig zijn, en meer specifiek het vaststellen van de aard, omvang, datering, (diepte)ligging, uiterlijke kenmerken, gaafheid en conservering van de eventueel aanwezige archeologische vindplaatsen.

De natuurlijke stratigrafie van het onderzoeksgebied bestaat uit getijdenafzettingen van het Laagpakket van Walcheren. Aan de basis komt uiterst siltig zand voor, naar boven geleidelijk overgaand in uiterst siltige klei tot matig siltige klei. Er zijn geen terpophogingslagen aangetroffen; deze zullen zijn afgegraven. In de meeste boringen gaat de moderne bouwvoor rechtstreeks over op de natuurlijke afzettingen. Alleen op enkele locaties zijn diepere vergravingen aanwezig. Deze zijn vastgesteld ter plaatse van boring 4, boring 11, en boringen 7, 17, 18 en 19.

In dit booronderzoek zijn aanwijzingen aangetroffen voor de aanwezigheid van vindplaatsen van bewoning uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd in (de nabije omgeving van) het onderzoeksgebied. De locaties rondom boring 4 en boringen 7, 17, 18 en 19 kunnen bijvoorbeeld gezien worden als een potentiële vindplaats uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd, al is het ook mogelijk dat het hier gaat om resten in secundaire context. In dat geval kunnen de locaties rondom boring 4, boring 11, en boringen 7, 17, 18 en 19 nog worden gezien als een potentiële vindplaats uit de periode Middeleeuwen-Nieuwe Tijd. Omdat deze vindplaats op basis van dit booronderzoek niet goed te duiden is, is het nog niet mogelijk een waardering te geven voor deze vindplaats. Daarnaast is het niet uit te sluiten dat vindplaatsen uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd elders in het onderzoeksgebied voorkomen, omdat deze zich niet uiten in een duidelijk herkenbare archeologische laag. Vanwege het ontbreken van terpophogingslagen is het, buiten de genoemde vindplaats ter plaatse van de locaties rondom boring 4, boring 11, en boringen 7, 17, 18 en 19, aannemelijk dat vindplaatsen uit de periode Middeleeuwen-Nieuwe Tijd grotendeels zijn verdwenen.

Om de potentiële vindplaats rondom boring 4, boring 11, en boringen 7, 17, 18 en 19 te kunnen waarderen, en om de aan- of afwezigheid van vindplaatsen uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd elders in het onderzoeksgebied vast te kunnen stellen, wordt geadviseerd vervolgonderzoek uit te voeren in de vorm van een proefsleuvenonderzoek. Het is aan het bevoegd gezag, de gemeente Súdwest-Fryslân, om op basis van dit advies een beslissing te nemen over het vervolgtraject.

1 INLEIDING

1.1 KADER EN MOTIVATIE

In opdracht van Rombou b.v. heeft VUHbs archeologie een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een waarderend booronderzoek uitgevoerd voor het plangebied Easterein-Wynserdyk 53 te Easterein, gemeente Súdwest-Fryslân (bijlage 2). Binnen het plangebied is het voornemen om een nieuwe ligboxenstal te realiseren. Dit onderzoek is daarom uitgevoerd in het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning.

Door de werkzaamheden kunnen de bodem en eventueel aanwezige archeologische sporen en resten worden verstoord. Het plangebied is op de gemeentelijke FAMKE (Friese Archeologische Monumentenkaart Extra) voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen (bijlage 3) deels aangemerkt als een ‘streven naar behoud’-zone, en deels als een ‘karterend onderzoek 2’-zone. In het bestemmingsplan kent het plangebied daarom ook een dubbelbestemming met betrekking tot archeologie.¹ Voor de genoemde zones gelden vrijstellingen voor werkzaamheden met een oppervlak tot respectievelijk 50 m² en 2500 m² en dieper dan 30 cm.² Deze grenzen worden in het plangebied overschreden, wat archeologisch vooronderzoek verplicht maakt.

Het waarderend booronderzoek is uitgevoerd op 25 februari 2020 door dr. M.R. Groenhuijzen. Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de eisen die gesteld worden in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA versie 4.1) en BRL 4000, specifiek BRL 4003 (inventariserend veldonderzoek)³, en de aanvullende richtlijnen opgesteld door de gemeente Súdwest-Fryslân. VUHbs archeologie is gecertificeerd voor het uitvoeren van archeologisch (veld)onderzoek.⁴

1.2 DOEL EN VRAAGSTELLING VAN HET ONDERZOEK

Het doel van dit waarderend booronderzoek is het vaststellen of er nog behoudenswaardige archeologische vindplaatsen in het plangebied aanwezig zijn, en meer specifiek het vaststellen van de aard, omvang, datering, (diepte)ligging, uiterlijke kenmerken, gaafheid en conservering van de eventueel aanwezige archeologische vindplaatsen. Indien de behoudenswaardigheid niet voldoende blijkt uit het waarderend booronderzoek, dient dit te worden gevolgd door een proefsleuvenonderzoek. Op basis van het waarderend onderzoek kan dan een beslissing worden genomen ten aanzien van een eventueel vervolgtraject, zoals het uitvoeren van een opgraving, een archeologische begeleiding of een planaanpassing.

1.3 OPZET VAN HET RAPPORT

De verslaglegging is per uitgevoerd onderdeel van het onderzoek samengesteld. In hoofdstuk 2 zal een kort overzicht gegeven worden van de reeds bekende (archeologische) gegevens. In hoofdstuk 3 wordt het inventariserend veldonderzoek door middel van waarderende boringen beschreven. Een conclusie naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek wordt gepresenteerd in hoofdstuk 4 op basis van de gestelde deelvragen. In het afsluitende hoofdstuk 5 wordt een advies gegeven ten aanzien van eventuele vervolgstappen in het kader van de archeologische monumentenzorg.

¹ Planidentificatie NL.IMRO.0140.BtngLittenseradiel-VA02; www.ruimtelijkeplannen.nl.

² Gemeente Súdwest-Fryslân 2017.

³ www.sikb.nl.

⁴ Procescertificaat nr. K94275/04.

2 VOORKENNIS

2.1 PLANGEBIED EN HUIDIGE SITUATIE

Binnen het plangebied is het voornemen om een nieuwe ligboxenstal te realiseren. De omvang van dit object is circa 42 bij 187 m. Voor de nieuwe stal wordt het maaiveld gemiddeld met zeker een meter opgehoogd. Met een maximale ontgravingsdiepte van 2.5 m zal er daardoor tot 1.5 m onder het huidige maaiveld ontgraving plaatsvinden. De onderkant van de bouwkuip komt op basis van het hoogtemodel van Actueel Hoogtebestand Nederland te liggen op 1.674 m -NAP.⁵

Het plangebied is gelegen aan de zuidwestzijde van de boerderij met een stal op het adres Wynserdyk 53. Volgens de Basisregistratie Adressen en Gebouwen stamt de boerderij uit 1780.⁶ Het plangebied overlapt met meerdere kadastrale percelen, namelijk de perceelnummers G 221, 230 en 486. Het is grotendeels gelegen op het perceel G 486, waar ook de boerderij gelegen is. Dit gebied is thans grotendeels in gebruik als grasland. Aan de zuidwestelijke rand raakt het plangebied het perceel G 221, wat in gebruik is als bouwland. Een greppel scheidt deze twee percelen, en doorkruist daarom ook deels het plangebied. In de meest zuidelijke punt overlapt het plangebied met het perceel G 230, in gebruik als grasland. Hier is geen zichtbare perceelsscheiding aanwezig.

2.2 LANDSCHAP

Het landschap en de bewoningsmogelijkheden in het landschap zijn in sterke mate bepaald door de zee. Het plangebied heeft namelijk gedurende een groot deel van het Holocene, de huidige warme periode (sinds 11.700 jaar geleden), onder directe invloed van de zee gelegen, in de nabijheid van getijdengeulen en -kreeken.⁷ Hierdoor bestaat de natuurlijke ondergrond van het plangebied uit matig siltige klei tot kleiig, zeer fijn zand.⁸ Deze getijdenafzettingen worden gerekend tot het Laagpakket van Walcheren binnen de Formatie van Naaldwijk.⁹

2.3 ARCHEOLOGISCHE ACHTERGROND

In het noordelijke zeekleigebied vestigden de eerste bewoners zich vanaf de Vroege IJzertijd op de relatief hoge kwelderwallen en oeverwallen langs kreeken. Deze nederzettingen worden vlaknederzettingen genoemd, omdat er nog geen sprake was van ophoging. Door de voortdurende zeespiegelstijging en toenemende overstromingen ontstond in de loop van de IJzertijd en de Vroeg-Romeinse tijd de noodzaak om de woonplaatsen op te hogen, waardoor de zogenaamde terpen zijn ontstaan. Wanneer de terp van het plangebied is ontstaan is (nog) niet met zekerheid te stellen. Het toponiem 'Wijns/Wyns', waaronder de terp op topografisch kaartmateriaal staat aangegeven, komt mogelijk voor het eerst voor in historische bronnen uit 944 (kopie 1150-1158) als 'Weingi'.¹⁰

Veel terpen zijn echter in recentere tijden afgegraven ten behoeve van de winning van de vruchtbare terprgrond, waardoor vaak alleen nog sprake is van terprestanten onder de op dat moment nog bestaande bebouwing. De boerderij op het adres Wynserdyk 53 is bijvoorbeeld gelegen op een terprestant, en het plangebied ligt op de flank van het terprestant of net naast het terprestant. Het resultaat van de afgraving is nog duidelijk te zien aan de scherpe hoogteverschillen rondom de boerderij op het digitale hoogtemodel (bijlage 4). De terp ter hoogte van de boerderij is hier gelegen op 1.5 m NAP. Het

⁵ Actueel Hoogtebestand Nederland 2017.

⁶ Basisregistratie Adressen en Gebouwen; bagviewer.kadaster.nl.

⁷ Berendsen 2008, 179-181.

⁸ Op basis van boringen in de omgeving, opgevraagd uit DINoloket; www.dinoloket.nl.

⁹ Weerts 2003.

¹⁰ Van Berkel/Samplonius 2018.

plangebied ligt ter vergelijking tussen 0.3 m NAP en 1.5 m -NAP. Opvallend is dat het maaiveld in het plangebied doorgaans nog lager is gelegen dan het terrein aan de overzijde van de sloot aan de zuidwestzijde van het plangebied. Dit is mogelijk ook het resultaat van de afgraving van de terp, waarbij de terp (vrijwel) tot aan de basis is afgegraven.

De terp van het plangebied is onderwerp geweest van een waardering in 1993 door RAAP, als onderdeel van het 'Bescherming op Maat'-project, dat tot doel had de bescherming van het Friese bodemarchief te verbeteren.¹¹ Zij beschrijven dat de terp inderdaad grotendeels is afgegraven. Sinds de 19de eeuw zou de perceelsstructuur onveranderd zijn gebleven. De terpfank zou bij de bouw van de stal aan de zuidwestzijde van de boerderij zijn aangetast. In boringen aan de oostzijde van de stal zijn nog wel enkele resterende terphogingslagen aangetroffen, maar aan de westzijde ontbreken deze volledig en gaat de bouwvoor direct over op de natuurlijke ondergrond. Een boring op het terprestant van de boerderij heeft aangetoond dat hier wel een rijk en gelaagd ophogingspakket aanwezig is. Op basis van deze waardering is het gebied rondom de boerderij en direct aan de oost- en zuidzijde van de stal aangewezen als archeologisch waardevol terrein (bijlage 5).¹² Het huidige plangebied is niet gelegen ter hoogte van de door RAAP aangewezen waardevolle zone.

Ten behoeve van een uitbreiding van de ligboxenstal, aan de noordoostzijde van het huidige plangebied, heeft ARC in april 2008 een archeologische begeleiding van de ontgraving van de bouwput uitgevoerd. De ontgraving heeft plaatsgevonden tot 20-70 cm onder maaiveld, en heeft de top van de natuurlijke afzettingen niet bereikt (onder het bouwvlak was de opbouw van de terp nog intact). In dit onderzoek zijn met name sporen en vondsten aangetroffen uit de Middeleeuwen, met daarnaast nog enige sporen uit de Nieuwe Tijd. De oudste aangetroffen sporen betreffen enkele oost-west en noord-zuid georiënteerde verkavelingssloten. Daarboven is een huisvloer aangetroffen bestaande uit opgeworpen plaggen, die op basis van vondstmateriaal is gedateerd in de Vroege Middeleeuwen D (vanaf de 10de eeuw) en Late Middeleeuwen A (tot de 11de eeuw). In de gestoken plaggen is echter ook materiaal uit de Romeinse tijd aangetroffen. De plaggen zullen afkomstig zijn uit de directe omgeving, wat wijst op de aanwezigheid van een bewoningslocatie uit de Romeinse tijd in de nabijheid.¹³

¹¹ De Langen *et al.* 1993; 1998.

¹² De Langen 1993, 70-71.

¹³ Tuinstra 2008, 4-8.

3 INVENTARISEREND VELDONDERZOEK

3.1 DOELSTELLING EN VRAAGSTELLING

Het uitgevoerde waarderend booronderzoek heeft tot doel vast te stellen of er nog behoudenswaardige archeologische vindplaatsen in het onderzoeksgebied aanwezig zijn, en meer specifiek het vaststellen van de aard, omvang, datering, (diepte)ligging, uiterlijke kenmerken, gaafheid en conservering van de eventueel aanwezige archeologische vindplaatsen. De vraagstellingen die relevant zijn voor dit onderzoek zijn:

- Wat is de geo(morfo)logische en bodemkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Zijn in het onderzoeksgebied sporen en resten van bewoning (vlaknederzettingen) uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd aanwezig? Wat kan gezegd worden over het karakter, de omvang, (diepte)ligging, uiterlijke kenmerken, datering, gaafheid en conservering van deze eventueel aanwezige archeologische vindplaatsen?
- Zijn in het onderzoeksgebied sporen en resten van bewoning (terp) uit de periode Middeleeuwen-Nieuwe Tijd aanwezig? Wat kan gezegd worden over het karakter, de omvang, (diepte)ligging, uiterlijke kenmerken, datering, gaafheid en conservering van deze eventueel aanwezige archeologische vindplaatsen?
- Wat is de beleving (schoonheid, herinneringswaarde), fysieke kwaliteit (gaafheid, conservering) en inhoudelijke kwaliteit (zeldzaamheid, informatiewaarde, ensemblewaarde, representativiteit van de eventueel aanwezige archeologische vindplaatsen)?
- Welke aanbevelingen kunnen gegeven worden ten aanzien van het vervolgtraject?

3.2 METHODE

Voorafgaand aan de uitvoering van het booronderzoek is een Plan van Aanpak opgesteld.¹⁴ Het booronderzoek is uitgevoerd conform de specificatie VS03 uit de KNA 4.1 en BRL 4003, en de aanvullende richtlijnen opgesteld door de gemeente Súdwest-Fryslân. Verslaglegging van het booronderzoek vindt plaats volgens specificatie VS05.

De boringen zijn geplaatst in twee evenwijdig aan elkaar gelegen raaien. De raaien hebben een tussenafstand van 20 m. Binnen de raaien zijn boringen geplaatst met tussenafstanden van 15 m binnen de 'streven naar behoud'-zone, en met een tussenafstand van 30 m in de 'karterend onderzoek 2'-zone (zie ook bijlage 3). Daarnaast zijn rondom twee boringen met diepere antropogene lagen (boringen 7 en 11) vier extra boringen geplaatst (boringen 17, 18, 19 en 20) om het verloop van deze antropogene lagen beter inzichtelijk te maken. In totaal zijn 21 boringen uitgevoerd. De ligging van de uitgevoerde boringen is weergegeven in bijlage 6. Alle boorlocaties, met inbegrip van de hoogte van het maaiveld, zijn ingemeten met behulp van GPS.

Tijdens het booronderzoek is gebruik gemaakt van een Edelmanboor met een diameter van 12 cm en een guts met een diameter van 3 cm. Als uitgangspunt zijn alle boringen doorgezet tot minimaal 1.5 m onder maaiveld (gebaseerd op de voorgenomen verstoringsdiepte). Het uit de boringen verkregen materiaal is onderzocht op het voorkomen van archeologische indicatoren. Daarbij zijn de antropogene lagen doorzocht door het materiaal te zeven door een zeef met een maaswijdte van 2 mm.

Van de boringen is het materiaal per laag beschreven volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB).¹⁵ De beschrijving is digitaal vastgelegd met behulp van het *software* pakket Deborah3 v1.1.106.¹⁶ Naast lithologische en bodemkundige aspecten is aandacht besteed aan het voorkomen van archeologische indicatoren zoals houtskool, verbrande klei/leem, aardewerk,

¹⁴ Hebinck/Groenhuijzen 2020; opgesteld op 24 februari 2020.

¹⁵ Nederlands Normalisatie-instituut 1989; Bosch 2007.

¹⁶ RAAP 2017.

(on)verbrand bot, natuursteen, fosfaatvlekken, baksteen en andere niet natuurlijke insluitels. De boorstaten zijn weergegeven in bijlage 7. Het door middel van zeven verkregen vondstmateriaal is apart beschreven in sectie 3.3.2.

3.3 RESULTATEN

3.3.1 BODEMOPBOUW

De stratigrafie in het onderzoeksgebied is inzichtelijk gemaakt aan de hand van een noordwest-zuidoost georiënteerd boorprofiel in bijlage 8. De hierin herkende eenheden zullen hieronder worden beschreven.

In alle boringen met uitzondering van boringen 8 en 9 bestaat de bovenste 20-50 cm van de stratigrafie uit grijsbruine, vaak zwak tot matig humeuze, matig siltige klei. Hierin komen soms kleine puinfragmenten voor. Dit betreft de moderne bouwvoor.

In boringen 8 en 9 is de bouwvoor ook aanwezig, maar hier is deze gelegen tussen 45-60 cm onder maaiveld en 75-100 cm onder maaiveld. De afdekkende afzettingen in deze twee boringen bestaan uit bruingrijze, matig siltige klei met ijzerconcreties. Dit betreft een modern ophogingspakket, en is direct gerelateerd aan de bouw van de naastgelegen schuur.

In boringen 4 (50-75 cm onder maaiveld), 7 (30-120 cm onder maaiveld), 11 (40-105 cm onder maaiveld), 17 (20-45 cm onder maaiveld), 18 (20-90 cm onder maaiveld) en 19 (25-105 cm onder maaiveld) zijn lagen aangetroffen onder de bouwvoor die ook als antropogeen kunnen worden beschouwd. In boringen 4 en 11 bestaat dit uit grijze, matig siltige klei met enkele kleine puinfragmenten; behoudens de kleine puinfragmenten verschillen deze lagen niet wezenlijk van de onderliggende natuurlijke afzettingen. In boringen 7, 17, 18 en 19 komen verschillende lagen voor van bruingrijze, matig siltige klei met variaties in humeusiteit. Ook hier zijn kleine puinfragmenten in aanwezig. In boring 19 is daarnaast een traject aanwezig tussen 75 en 100 cm onder maaiveld dat eerder getypeerd kan worden als sterk kleiig veen dan als humeuze klei. Omdat deze antropogene lagen zijn gelegen op een diepte waar in omliggende boringen reeds natuurlijke afzettingen voorkomen, worden ze geïnterpreteerd als lokale vergravingen.

Alle boringen zijn geëindigd in een stratigrafie van grijze, matig siltige klei, dat vanaf 95-150 cm onder maaiveld geleidelijk overgaat in sterk tot uiterst siltige klei en in sommige boringen ook verder tot uiterst siltig zand. In de meeste boringen, met uitzondering van boringen 4, 7, 11, 17, 18 en 19, is dit gelegen direct onder de bouwvoor (fig. 3.1). Er komen schelpfragmenten in voor. Dit pakket wordt geïnterpreteerd als natuurlijke afzettingen die zijn gevormd in een getijdenmilieu, en het wordt daarom gerekend tot het Laagpakket van Walcheren.¹⁷ In sommige boringen, verspreid gelegen over het onderzoeksgebied, zijn fosfaatvlekken waar te nemen aan de top van dit pakket, in de laag direct onder de bouwvoor.

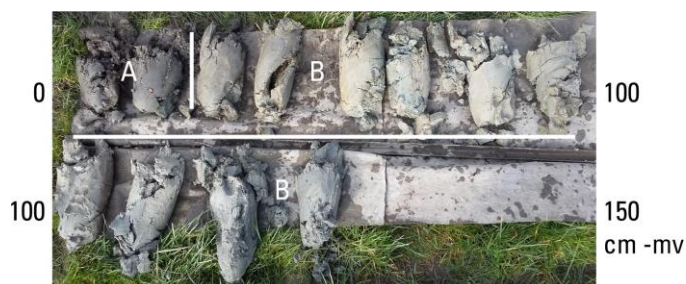


Fig. 3.1. Foto van het opgeboorde materiaal van boring 15, met daarin zichtbaar de bouwvoor (A) die op 20 cm overgaat op de natuurlijke afzettingen (B).

¹⁷ Weerts 2003.

Tabel 1 geeft een overzicht van het archeologisch vondstmateriaal dat is aangetroffen in de zeefmonsters uit het booronderzoek. Zoals hier te zien is, is het meeste aardewerk handgevormd en valt het niet preciezer te dateren dan de periode IJzertijd-Middeleeuwen, omdat het vaak ook om zeer kleine fragmenten gaat. Ook het dierlijk botmateriaal is fragmentarisch en niet eenvoudig nauwkeuriger te determineren. Binnen het aardewerkcomplex zijn enkele aangetroffen die wel nauwkeuriger te dateren zijn, waaronder één randfragment uit de IJzertijd (fig. 3.2). Dit wijst op de aanwezigheid van bewoning in deze periode in de nabije omgeving.

Daarnaast zijn aardewerkfragmenten aangetroffen die duidelijk in de Middeleeuwen dateren. Deze fragmenten zijn afkomstig uit de lokale vergravingen in boring 4 en in boringen 7, 17 en 19. Op basis van het vondstmateriaal kan de lokale vergraving in boring 11 gedateerd worden in de Nieuwe Tijd. Voor de lokale vergravingen in boring 4 en in boringen 7, 17, 18 en 19 kan een vroegere datering niet uitgesloten worden.



Fig. 3.2. Foto van het randfragment uit de IJzertijd uit boring 4 (40-75 cm onder maaiveld). Schaalbalk 5 cm.

Boring	Diepte	Beschrijving
4	40-75 cm -mv	Gedraaid aardewerkfragment (1×), Middeleeuwen-Nieuwe Tijd Handgevormd aardewerkfragment (1×), Middeleeuwen Handgevormd aardewerkfragment (1×), IJzertijd-Middeleeuwen Handgevormd aardewerkfragment, randfragment (1×), IJzertijd, mogelijk Vroeg-Romeinse tijd Baksteenfragment (2×) Dierlijk botfragment (4×)
5	40-60 cm -mv	Handgevormd aardewerkfragment (1×), IJzertijd-Middeleeuwen
5	60-80 cm -mv	Handgevormd aardewerkfragment (2×), Middeleeuwen Dierlijk botfragment, halswervel van middelgroot zoogdier (1×)
7	20-40 cm -mv	Dierlijk botfragment, rib van rund (1×) Dierlijk botfragment (5×)
7	40-60 cm -mv	Handgevormd aardewerkfragment (1×), Middeleeuwen Handgevormd aardewerkfragment (2×), IJzertijd-Middeleeuwen Handgevormd aardewerkfragment, randfragment van schaal (1×), IJzertijd-Middeleeuwen Dierlijk botfragment (6×)
7	60-80 cm -mv	Handgevormd aardewerkfragment (2×), Middeleeuwen Baksteenfragment (6×) Dierlijk botfragment (1×)
7	80-100 cm -mv	Handgevormd aardewerkfragment (11×), IJzertijd-Middeleeuwen Baksteenfragment (1×) Dierlijk botfragment, schouderblad van schaap/geit (2×) Dierlijk botfragment (4×) Verbrand dierlijk botfragment (1×)

Tabel 1. Overzicht van het uit de boringen verkregen vondstmateriaal.

¹⁸ Determinatie vondstmateriaal door drs. M. Bink (aardewerk), drs. A.C. Sinke (aardewerk) en drs. M. van Haasteren (dierlijk bot).

Boring	Diepte	Beschrijving
7	100-120 cm -mv	Handgevormd aardewerkfragment (1×), IJzertijd-Middeleeuwen Baksteenfragment (2×) Dierlijk botfragment, wervel van juveniel rund (1×) Dierlijk botfragment (2×)
8	45-75 cm -mv	Handgevormd aardewerkfragment (1×), IJzertijd-Middeleeuwen Baksteenfragment (1×)
11	40-50 cm -mv	Baksteenfragment (6×), recent
11	50-80 cm -mv	Roodbakkend geglaazuurd aardewerkfragment (1×), Nieuwe Tijd Handgevormd aardewerkfragment (2×), IJzertijd-Middeleeuwen Verbrand dierlijk botfragment
11	80-105 cm -mv	Baksteenfragment, IJsselsteen (15×), Nieuwe Tijd Dierlijk botfragment (1×)
11	105-115 cm -mv	Baksteenfragment, IJsselsteen (5×), Nieuwe Tijd Dierlijk botfragment (1×)
17	20-45 cm -mv	Dierlijk botfragment (1×)
19	50-75 cm -mv	Handgevormd aardewerkfragment (1×), IJzertijd-Middeleeuwen
19	75-105 cm -mv	Baksteenfragment (1×)

Tabel 1 (vervolg). Overzicht van het uit de boringen verkregen vondstmateriaal.

3.3.3 LANDSCHAPPELIJKE INTERPRETATIE

Op basis van de resultaten van dit booronderzoek, in combinatie met de bekende gegevens (zie hoofdstuk 2), kan een schets worden gemaakt van de landschappelijke ontwikkeling van het onderzoeksgebied.

Het onderzoeksgebied heeft gedurende een groot deel van het Holocene, de huidige warme periode (sinds 11.700 jaar geleden), onder directe invloed van de zee gelegen, in de nabijheid van getijdengeulen en -kreeken. De nabijheid van een kreek blijkt ook uit de stratigrafie van het onderzoeksgebied. Veel boringen zijn namelijk geëindigd in een pakket van uiterst siltig zand, wat kan worden gezien als kreekoeverafzettingen. Naar boven toe verdwijnt het zand en wordt de klei steeds minder siltig, wat betekent dat het gebied door de tijd heen steeds minder frequent zal zijn overstroomd. Er is sprake van een geleidelijke overgang van de zandige afzettingen naar de bovenliggende kleiige afzettingen, wat betekent dat er geen sprake is van bewoonbare niveaus in dit gebied voorafgaand aan eventuele vlaknederzettingen en de terpbewoning in het onderzoeksgebied.

Vanaf de Vroege IJzertijd heeft in de omgeving bewoning kunnen plaatsvinden, en in de loop van de IJzertijd en de Vroeg-Romeinse tijd kan ook met de terphoging zijn aangevangen. In het onderzoeksgebied zijn echter geen terphogingslagen aangetroffen. In de meeste boringen gaat de moderne bouwvoor direct over op de onderliggende natuurlijke afzettingen. Dit is het resultaat van afgravingen op de terp ten behoeve van de winning van de vruchtbare terpgrond, waarbij de terphogingslagen blijkbaar tot aan de basis zijn afgegraven. Dit bevestigt de bevindingen van eerder uitgevoerd booronderzoek in 1993.¹⁹

Slechts in enkele boringen zijn diepere antropogene lagen aangetroffen, maar aangezien deze voorkomen op diepten waar in omliggende boringen reeds natuurlijke afzettingen voorkomen, worden ze geïnterpreteerd als lokale vergravingen en niet als ophogingslagen. Op basis van het vondstmateriaal kan de lokale vergraving in boring 11 gedateerd worden in de Nieuwe Tijd. Voor de lokale vergravingen in boring 4 en in boringen 7, 17, 18 en 19 kan een vroegere datering niet uitgesloten worden.

¹⁹ De Langen 1993, 70-71.

Ten behoeve van de bouw van een schuur is het terrein opgehoogd ter plaatse van boringen 8 en 9. Omdat de moderne bouwvoor nog (vrijwel) intact onder het ophogingspakket aanwezig is aangetroffen, is hier geen sprake geweest van verdere bodemverstoring.

3.3.4 ARCHEOLOGISCHE INTERPRETATIE

Op basis van de resultaten van dit booronderzoek, kunnen de archeologische verwachtingen over het onderzoeksgebied, en in het bijzonder over de aan- of afwezigheid van archeologische vindplaatsen, worden aangescherpt.

In het onderzoeksgebied zijn geen terpophogingslagen aangetroffen. Op basis van het ontbreken van terpophogingslagen is het aannemelijk dat eventuele sporen en resten van bewoning uit de periode Middeleeuwen-Nieuwe Tijd grotendeels zijn verdwenen, met uitzondering van eventuele enkele diepere vergravingen. Op basis van het vondstmateriaal is één van deze vergravingen te dateren in de Nieuwe Tijd (boring 11). Voor de andere vergravingen (boring 4 en boringen 7, 17, 18 en 19) is een oudere datering niet uit te sluiten. De goed dateerbare aardewerkfragmenten die in deze vergravingen zijn aangetroffen wijzen met name op de nabije aanwezigheid van IJzertijdbewoning. Het is echter mogelijk dat deze in secundaire context liggen, waardoor deze vergravingen niet direct als vindplaats van IJzertijdbewoning kunnen worden gezien. Daarnaast zijn in het onderzoeksgebied ook fosfaatvlekken aangetroffen aan de top van de natuurlijke stratigrafie, die indicatief zijn een verhoogde concentratie van menselijke activiteiten. Hoewel fosfaatvlekken op zichzelf geen directe aanwijzing vormen voor bewoning, wijzen ze in combinatie met het aangetroffen vondstmateriaal wel op de aanwezigheid van (vlak)nederzettingen in (de nabije omgeving van) het onderzoeksgebied. De aanwezigheid van vindplaatsen uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd kan daarom niet uitgesloten worden in het gehele onderzoeksgebied; omdat deze zich niet uiten in een duidelijk herkenbare archeologische laag kunnen ze gemist zijn in dit booronderzoek.

Op basis van dit booronderzoek kan daarom niets met zekerheid worden gezegd over de omvang en ligging van vindplaatsen uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd. Qua diepteligging zullen ze aangetroffen worden direct onder de bouwvoor op 20-50 cm onder maaiveld. Aangezien de oorspronkelijk bovenliggende terpophogingslagen tot aan de basis zijn afgegraven, is het mogelijk dat ook ondiepe sporen en resten uit deze periode zijn verstoord. Eventuele sporen en resten uit deze periode zullen zich uiten in de vorm van grondsporen, organische resten (bot, hout, houtskool), en anorganische resten (aardewerk, metaal, natuursteen).

Op basis van het ontbreken van terpophogingslagen kan met betrekking tot de omvang en ligging van vindplaatsen uit de periode Middeleeuwen-Nieuwe Tijd het gebied beperkt worden tot de locaties rondom boring 4, boring 11, en boringen 7, 17, 18 en 19. Qua diepteligging zullen de vindplaatsen aangetroffen worden direct onder de bouwvoor op 20-50 cm onder maaiveld. De gaafheid en conservering van sporen en resten uit deze periode zal slecht zijn, gezien de afgraving van de terpophogingslagen. Eventuele sporen en resten uit deze periode zullen zich uiten in de vorm van grondsporen, organische resten (bot, hout, houtskool), en anorganische resten (aardewerk, metaal, natuursteen, bouw materiaal).

4 CONCLUSIE

In het plangebied Easterein-Wynserdyk 53 is het voornemen om een nieuwe ligboxenstal te realiseren. De werkzaamheden kunnen een bedreiging zijn voor eventueel aanwezige archeologische waarden. Daarom is VUhb's archeologie verzocht om voor het plangebied een inventariserend veldonderzoek door middel van waarderende boringen uit te voeren, om vast te stellen of er nog behoudenswaardige archeologische vindplaatsen in het plangebied aanwezig zijn, en meer specifiek het vaststellen van de aard, omvang, datering, (diepte)ligging, uiterlijke kenmerken, gaafheid en conservering van de eventueel aanwezige archeologische vindplaatsen. Dit onderzoek is uitgevoerd aan de hand van een aantal deelvragen die in dit hoofdstuk nader beantwoord zullen worden.

Wat is de geo(morfo)logische en bodemkundige opbouw van het onderzoeksgebied?

De natuurlijke stratigrafie van het onderzoeksgebied bestaat uit getijdenafzettingen van het Laagpakket van Walcheren. Aan de basis komt uiterst siltig zand voor, naar boven geleidelijk overgaand in uiterst siltige klei tot matig siltige klei. Er zijn geen terpophogingslagen aangetroffen; deze zullen zijn afgegraven. In de meeste boringen gaat de moderne bouwvoor rechtstreeks over op de natuurlijke afzettingen. Alleen op enkele locaties zijn diepere vergravingen aanwezig. Deze zijn vastgesteld ter plaatse van boring 4, boring 11, en boringen 7, 17, 18 en 19.

Zijn in het onderzoeksgebied sporen en resten van bewoning (vlaknederzettingen) uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd aanwezig? Wat kan gezegd worden over het karakter, de omvang, (diepte)ligging, uiterlijke kenmerken, datering, gaafheid en conservering van deze eventueel aanwezige archeologische vindplaatsen?

In het onderzoeksgebied zijn aanwijzingen aangetroffen voor de aanwezigheid van bewoning uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd in (de nabije omgeving van) het onderzoeksgebied, in de vorm van aardewerkfragmenten en fosfaatvlekken. De locaties rondom boring 4 en boringen 7, 17, 18 en 19 kunnen gezien worden als een potentiële vindplaats uit deze periode, al is het ook mogelijk dat het hier gaat om resten in secundaire context. Het is echter ook niet uit te sluiten dat vindplaatsen uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd elders in het onderzoeksgebied voorkomen; omdat deze zich niet uiten in een duidelijk herkenbare archeologische laag kunnen ze gemist zijn in dit booronderzoek.

Op basis van dit booronderzoek kan daarom niets met zekerheid worden gezegd over de omvang en ligging van vindplaatsen uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd. Qua diepteligging zullen ze aangetroffen worden direct onder de bouwvoor op 20-50 cm onder maaiveld. Aangezien de oorspronkelijk bovenliggende terpophogingslagen tot aan de basis zijn afgegraven, is het mogelijk dat ook ondiepe sporen en resten uit deze periode zijn verstoord. Eventuele sporen en resten uit deze periode zullen zich uiten in de vorm van grondsporen, organische resten (bot, hout, houtskool), en anorganische resten (aardewerk, metaal, natuursteen).

Zijn in het onderzoeksgebied sporen en resten van bewoning (terp) uit de periode Middeleeuwen-Nieuwe Tijd aanwezig? Wat kan gezegd worden over het karakter, de omvang, (diepte)ligging, uiterlijke kenmerken, datering, gaafheid en conservering van deze eventueel aanwezige archeologische vindplaatsen?

In het onderzoeksgebied zijn aanwijzingen aangetroffen voor de aanwezigheid van bewoning uit de periode Middeleeuwen-Nieuwe Tijd, in de vorm van aardewerkfragmenten in enkele diepere vergravingen. Terpophogingslagen ontbreken echter; deze zijn afgegraven. Het is daardoor aannemelijk dat vindplaatsen uit de periode Middeleeuwen-Nieuwe Tijd grotendeels zijn verdwenen. Alleen de locaties rondom boring 4, boring 11, en boringen 7, 17, 18 en 19 kunnen nog worden gezien als een potentiële vindplaats uit deze periode.

Op basis van dit booronderzoek kan daarom met betrekking tot de omvang en ligging van vindplaatsen uit de periode Middeleeuwen-Nieuwe Tijd het gebied beperkt worden tot de locaties rondom boring 4, boring 11, en boringen 7, 17, 18 en 19. Qua diepteligging zullen de vindplaatsen aangetroffen worden direct onder de bouwvoor op 20-50 cm onder maaiveld. De gaafheid en

conservering van sporen en resten uit deze periode zal slecht zijn, gezien de afgraving van de terpophogingslagen. Eventuele sporen en resten uit deze periode zullen zich uiten in de vorm van grondsporen, organische resten (bot, hout, houtskool), en anorganische resten (aardewerk, metaal, natuursteen, bouw materiaal).

Wat is de beleving (schoonheid, herinneringswaarde), fysieke kwaliteit (gaafheid, conservering) en inhoudelijke kwaliteit (zeldzaamheid, informatiewaarde, ensemblewaarde, representativiteit van de eventueel aanwezige archeologische vindplaatsen)?

De locaties rondom boring 4 en boringen 7, 17, 18 en 19 kunnen gezien worden als een potentiële vindplaats uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd, al is het ook mogelijk dat het hier gaat om resten in secundaire context. In dat geval kunnen de locaties rondom boring 4, boring 11, en boringen 7, 17, 18 en 19 nog worden gezien als een potentiële vindplaats uit de periode Middeleeuwen-Nieuwe Tijd. Omdat deze vindplaats op basis van dit booronderzoek niet goed te duiden is, is het nog niet mogelijk een waardering te geven voor deze vindplaats.

Welke aanbevelingen kunnen gegeven worden ten aanzien van het vervolgtraject?

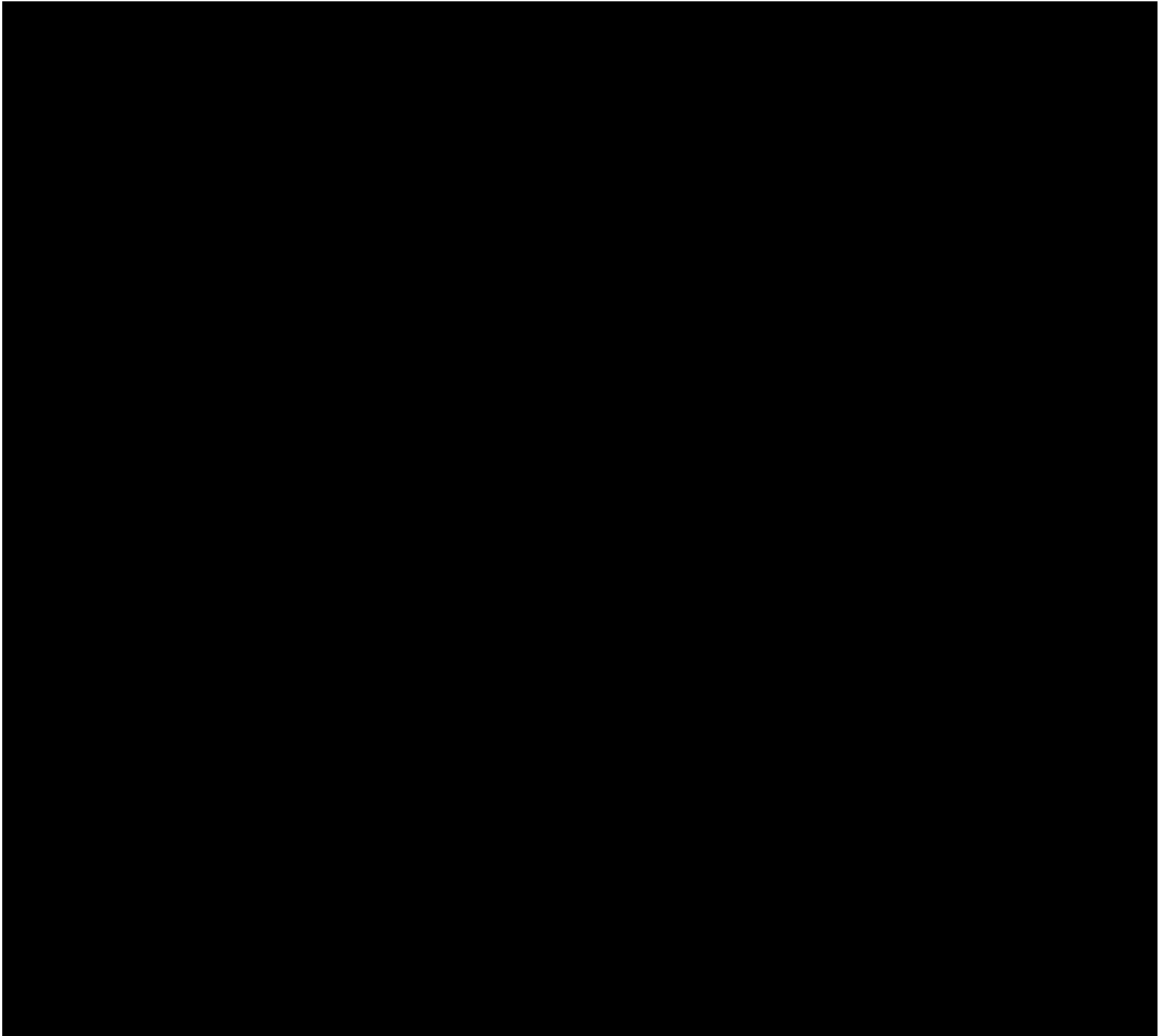
Ten behoeve van de overzichtelijkheid wordt deze vraag beantwoord in het hiernavolgende hoofdstuk.

5 AANBEVELINGEN

In dit booronderzoek zijn aanwijzingen aangetroffen voor de aanwezigheid van vindplaatsen van bewoning uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd in (de nabije omgeving van) het onderzoeksgebied. De locaties rondom boring 4 en boringen 7, 17, 18 en 19 kunnen bijvoorbeeld gezien worden als een potentiële vindplaats uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd, al is het ook mogelijk dat het hier gaat om resten in secundaire context. In dat geval kunnen de locaties rondom boring 4, boring 11, en boringen 7, 17, 18 en 19 nog worden gezien als een potentiële vindplaats uit de periode Middeleeuwen-Nieuwe Tijd. Daarnaast is het niet uit te sluiten dat vindplaatsen uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd elders in het onderzoeksgebied voorkomen, omdat deze zich niet uiten in een duidelijk herkenbare archeologische laag. Vanwege het ontbreken van terphogingslagen is het, buiten de genoemde vindplaats ter plaatse van de locaties rondom boring 4, boring 11, en boringen 7, 17, 18 en 19, aannemelijk dat vindplaatsen uit de periode Middeleeuwen-Nieuwe Tijd grotendeels zijn verdwenen.

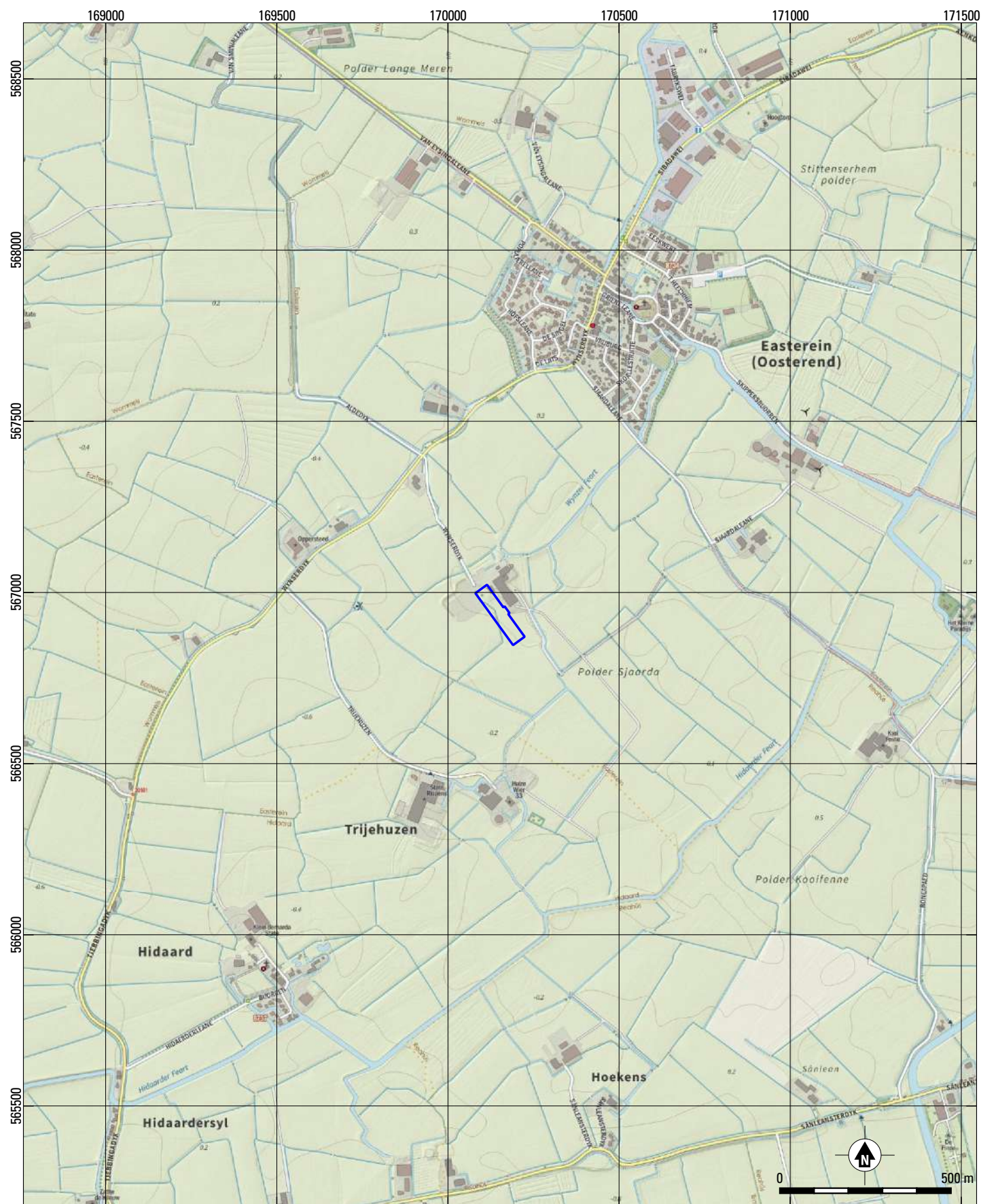
Om de potentiële vindplaats rondom boring 4, boring 11, en boringen 7, 17, 18 en 19 te kunnen waarderen, en om de aan- of afwezigheid van vindplaatsen uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd elders in het onderzoeksgebied vast te kunnen stellen, wordt geadviseerd vervolgonderzoek uit te voeren in de vorm van een proefsleuvenonderzoek. Op deze manier kan op de meest efficiënte wijze de aan- of afwezigheid van vindplaatsen worden vastgesteld en eventueel aanwezige vindplaatsen worden gewaardeerd. Voor het uitvoeren van een proefsleuvenonderzoek is een Programma van Eisen noodzakelijk dat vooraf is goedgekeurd door de bevoegde overheid, de gemeente Súdwest-Fryslân.

Het is aan het bevoegd gezag, de gemeente Súdwest-Fryslân, om op basis van dit advies een beslissing te nemen over het vervolgtraject. De archeologische meldingsplicht blijft te allen tijde van kracht. Wanneer tijdens graafwerkzaamheden archeologische sporen of resten worden aangetroffen, dan dient dit, conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet 2016, direct te worden gemeld bij de bevoegde overheid.



BIJLAGE 1: ARCHEOLOGISCHE PERIODEN.

Begin		Eind	Periode
1850 na Chr.			Late Nieuwe Tijd
1650 na Chr.	-	1849 na Chr.	Midden-Nieuwe Tijd
1500 na Chr.	-	1649 na Chr.	Vroege Nieuwe Tijd
1250 na Chr.	-	1499 na Chr.	Late Middeleeuwen B
1050 na Chr.	-	1249 na Chr.	Late Middeleeuwen A
900 na Chr.	-	1049 na Chr.	Vroege Middeleeuwen D
725 na Chr.	-	899 na Chr.	Vroege Middeleeuwen C
525 na Chr.	-	724 na Chr.	Vroege Middeleeuwen B
450 na Chr.	-	524 na Chr.	Vroege Middeleeuwen A
270 na Chr.	-	449 na Chr.	Laat-Romeinse tijd
70 na Chr.	-	269 na Chr.	Midden-Romeinse tijd
12 voor Chr.	-	69 na Chr.	Vroeg-Romeinse tijd
250 voor Chr.	-	13 voor Chr.	Late IJzertijd
500 voor Chr.	-	251 voor Chr.	Midden-IJzertijd
800 voor Chr.	-	501 voor Chr.	Vroege IJzertijd
1100 voor Chr.	-	801 voor Chr.	Late Bronstijd
1800 voor Chr.	-	1101 voor Chr.	Midden-Bronstijd
2000 voor Chr.	-	1801 voor Chr.	Vroege Bronstijd
2850 voor Chr.	-	2001 voor Chr.	Laat-Neolithicum
4200 voor Chr.	-	2851 voor Chr.	Midden-Neolithicum
5300 voor Chr.	-	4201 voor Chr.	Vroeg-Neolithicum
6450 voor Chr.	-	4901 voor Chr.	Laat-Mesolithicum
7100 voor Chr.	-	6451 voor Chr.	Midden-Mesolithicum
8800 voor Chr.	-	7101 voor Chr.	Vroeg-Mesolithicum
35.000 voor Chr.	-	8801 voor Chr.	Laat-Paleolithicum
300.000 voor Chr.	-	35.001 voor Chr.	Midden-Paleolithicum
		300.000 voor Chr.	Vroeg-Paleolithicum

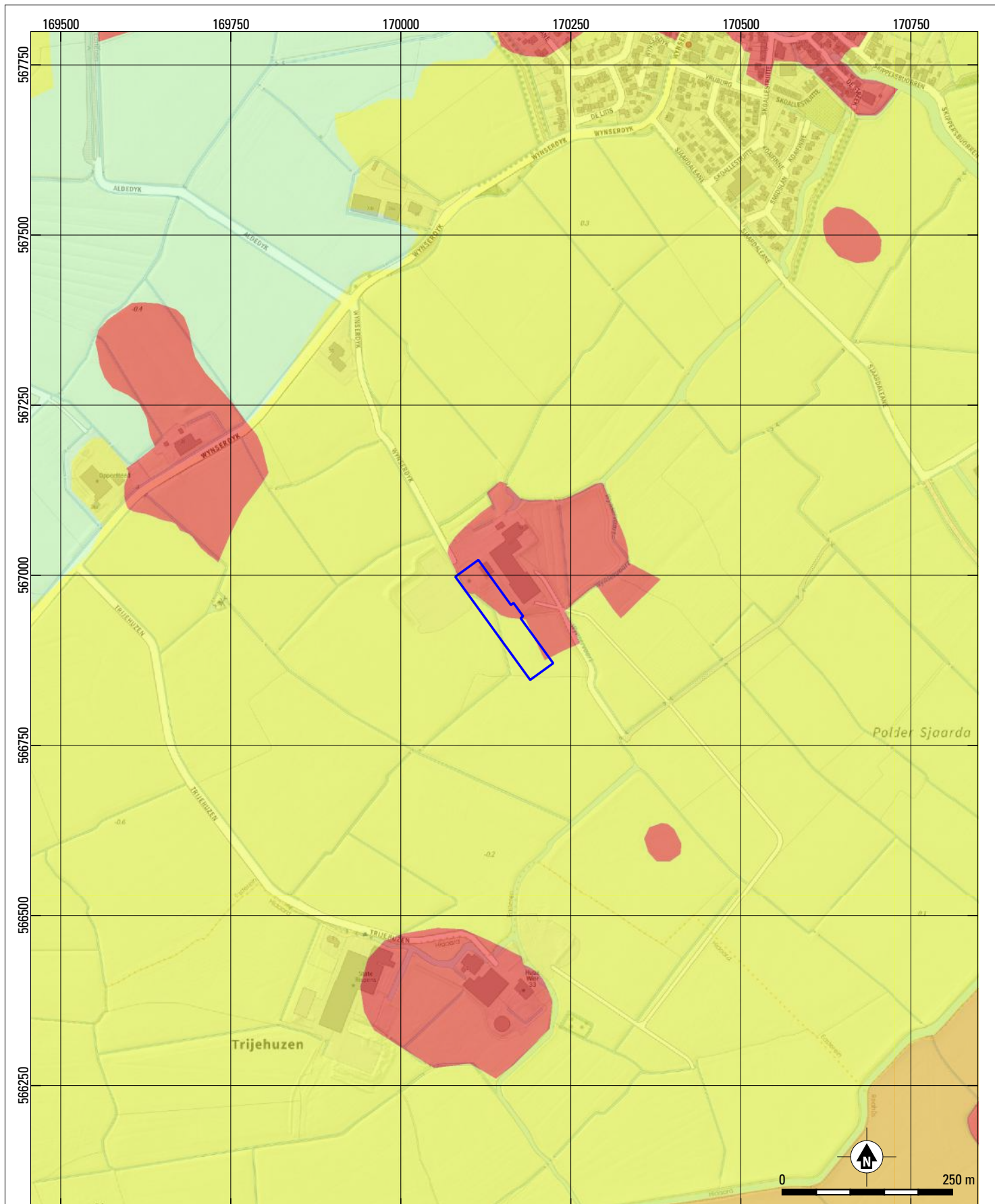


Easterein - Wynserdyk 53

Bijlage 2: Locatie van het plangebied op de topografische kaart (bron: PDOK).
Schaal 1:15.000.

Plangebied



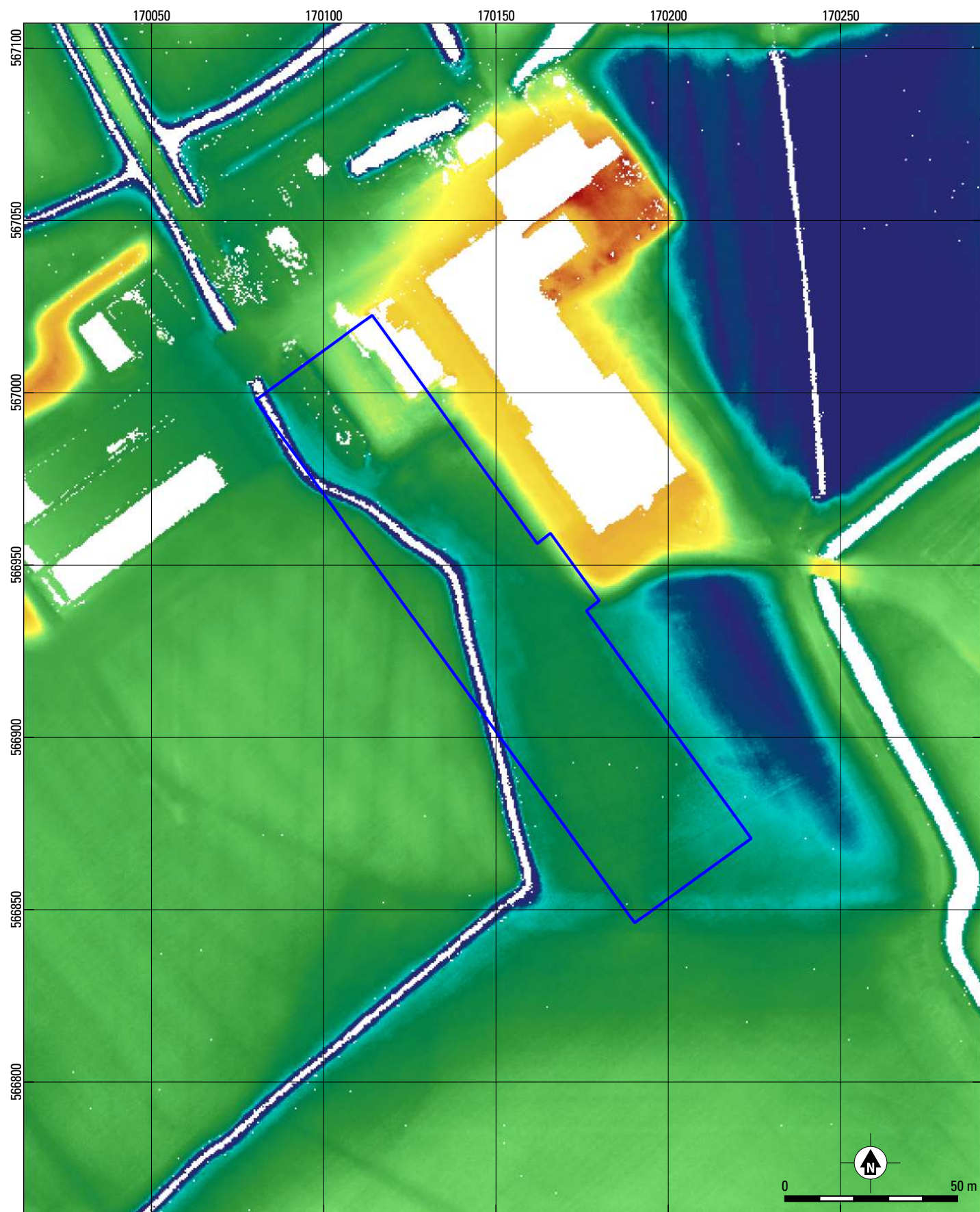


Easterein - Wynserdyk 53

Bijlage 3: FAMKE IJzertijd-Middeleeuwen met daarop geprojecteerd het plangebied. Schaal 1:7.500.

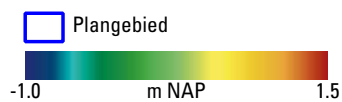


- Plangebied
- Streven naar behoud
- Karterend onderzoek 1 (Middeleeuwen)
- Karterend onderzoek 2 (Middeleeuwen)
- Geen onderzoek noodzakelijk



Easterein - Wynserdyk 53

Bijlage 4: Het plangebied geprojecteerd op het digitale hoogtemodel (bron: Actueel Hoogtebestand Nederland 2017). Schaal 1:1.500.





Easterein - Wynserdyk 53

Bijlage 5: Archeologisch waardevol terrein op basis van een waardering in 1993 (bron: De Langen 1993, 70). Schaal 1:1.500.

- Plangebied
- Archeologisch waardevol terrein





Easterein - Wynserdyk 53

Bijlage 6: Recente luchtfoto met daarop geprojecteerd het onderzoeksgebied en de boorlocaties (bron: PDOK). Schaal 1:1.000.

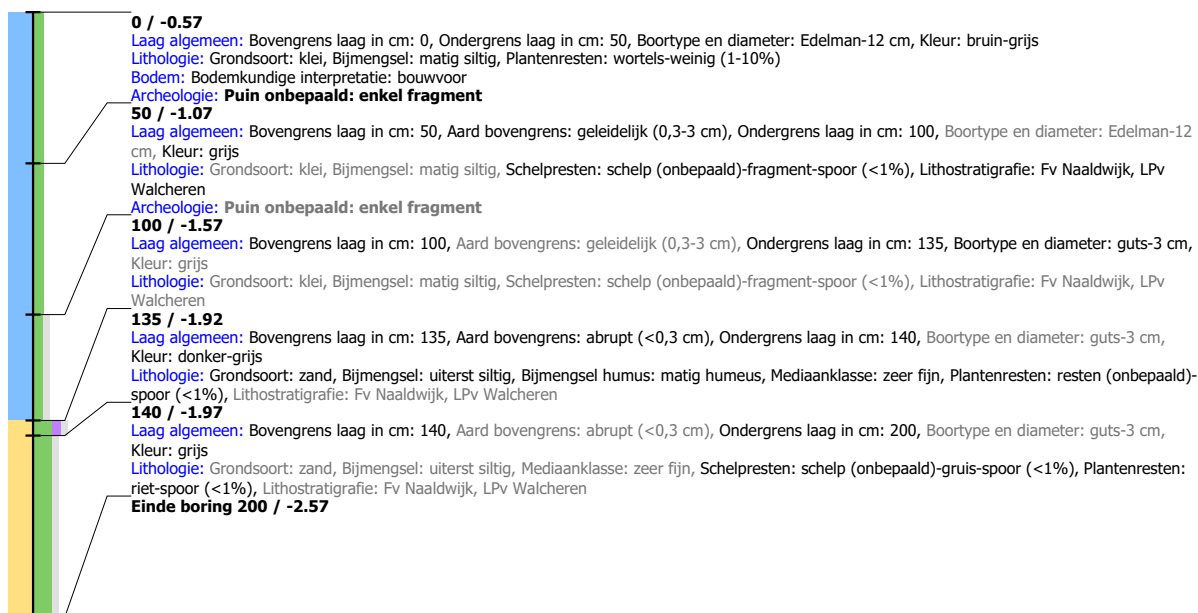
- Plangebied
- Boring



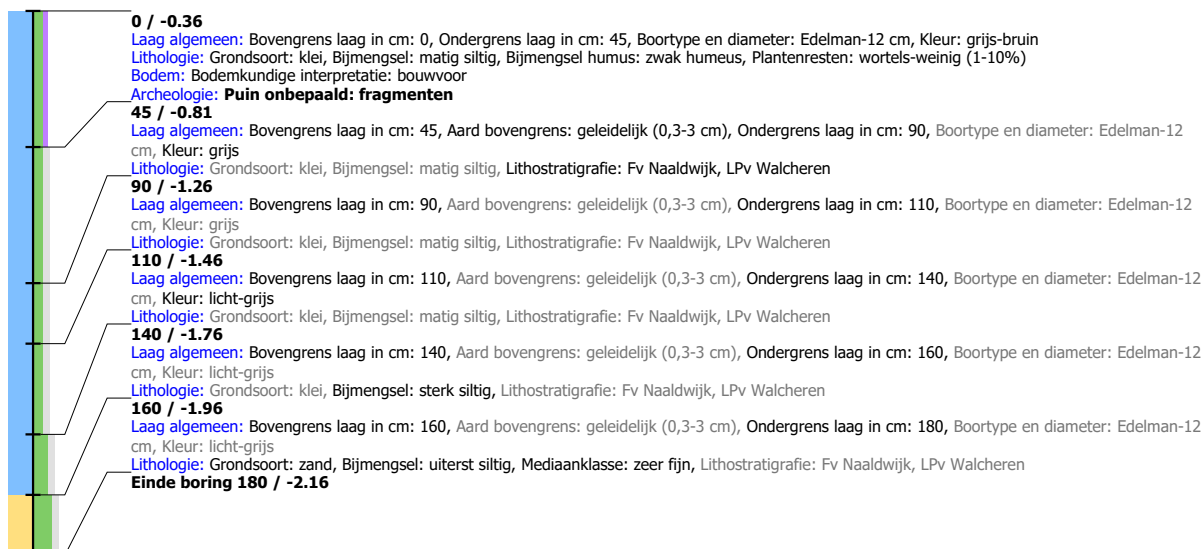
BIJLAGE 7. BOORSTATEN.

Boring: SWF-EW_1

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 1, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 200
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170208.798, Y-coördinaat in meters: 566873.339, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: -0.571, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUhs

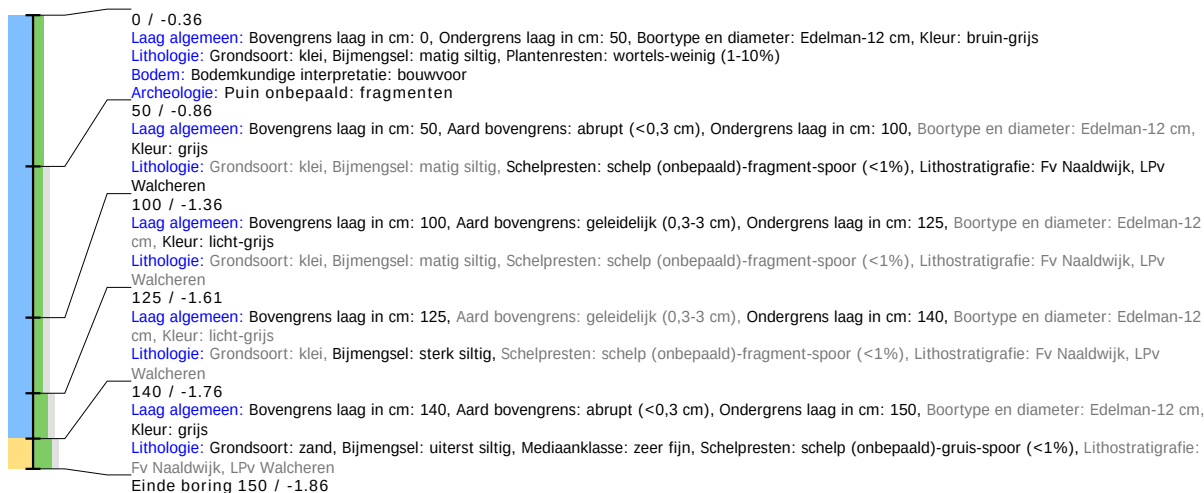
**Boring: SWF-EW_2**

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 2, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 180
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170193.137, Y-coördinaat in meters: 566896.358, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: -0.359, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUhs



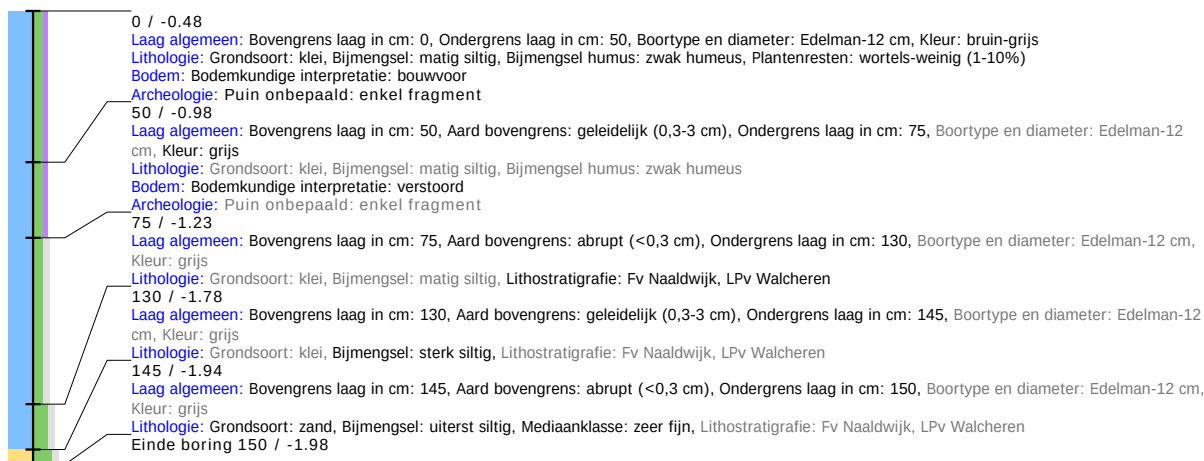
Boring: SWF-EW_3

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 3, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 150
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170174.466, Y-coördinaat in meters: 566920.672, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: -0.363, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUhs



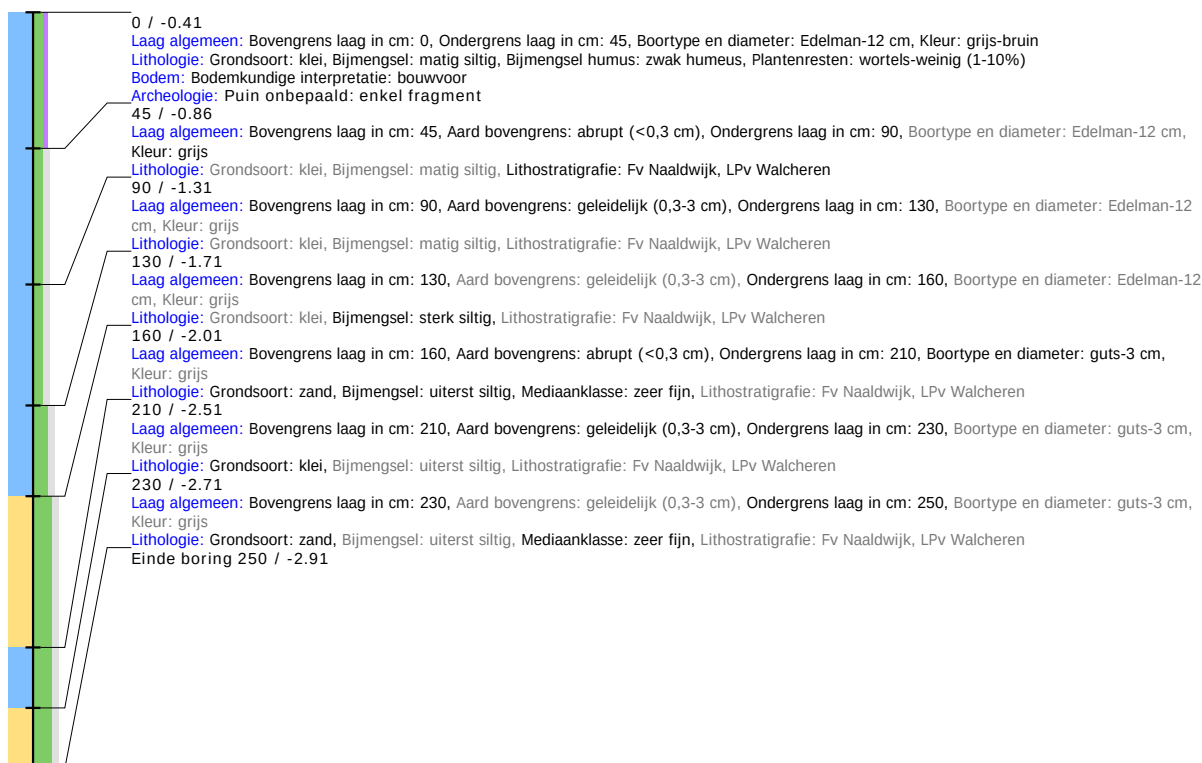
Boring: SWF-EW_4

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 4, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 150
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170156.076, Y-coördinaat in meters: 566945.134, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: -0.485, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUhs



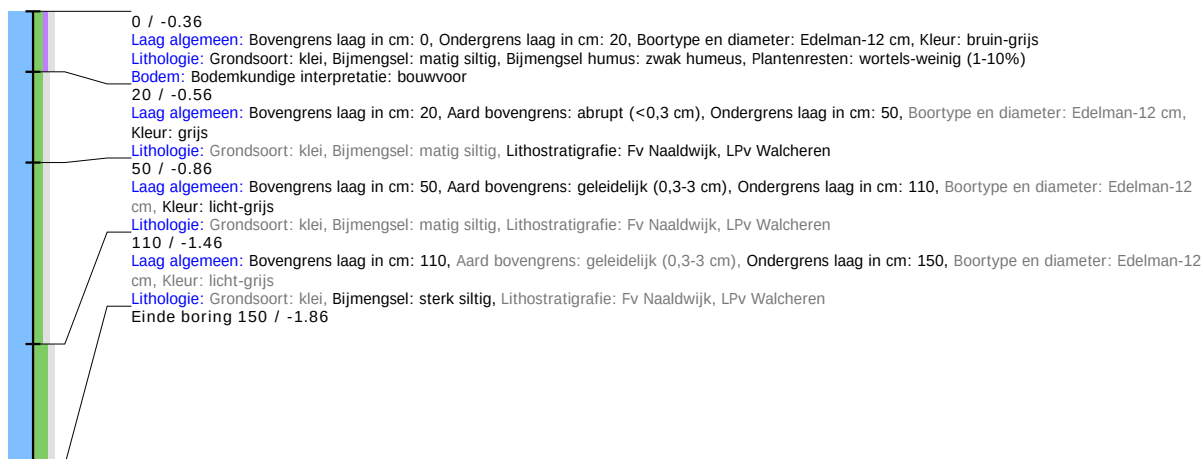
Boring: SWF-EW_5

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 5, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 250
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170148.61, Y-coördinaat in meters: 566956.723, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: -0.407, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUHbs
Kop opmerking: Opmerking: foto



Boring: SWF-EW_6

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 6, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 150
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170139.004, Y-coördinaat in meters: 566968.868, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: -0.359, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUHbs



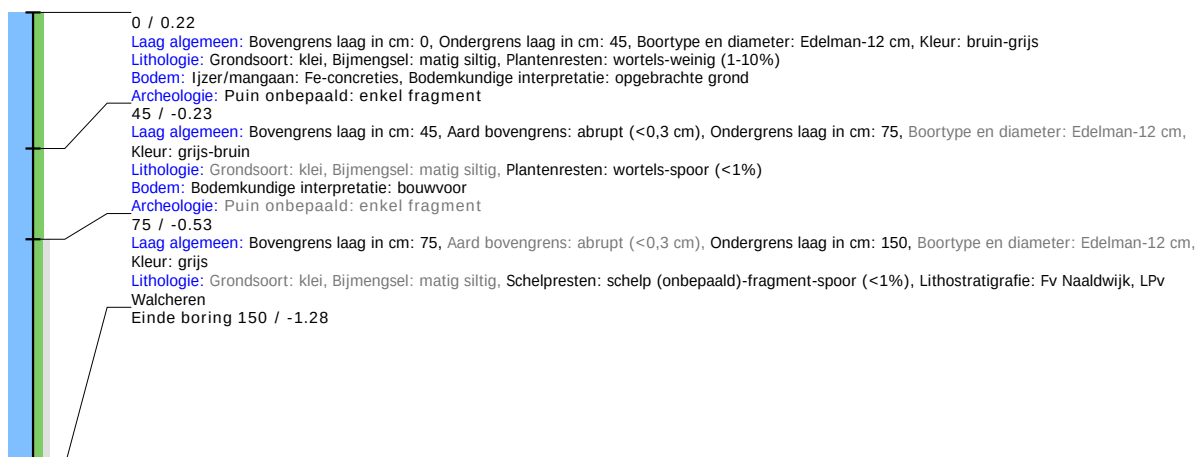
Boring: SWF-EW_7

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 7, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 150
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170129.867, Y-coördinaat in meters: 566980.595, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: -0.29, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUHS



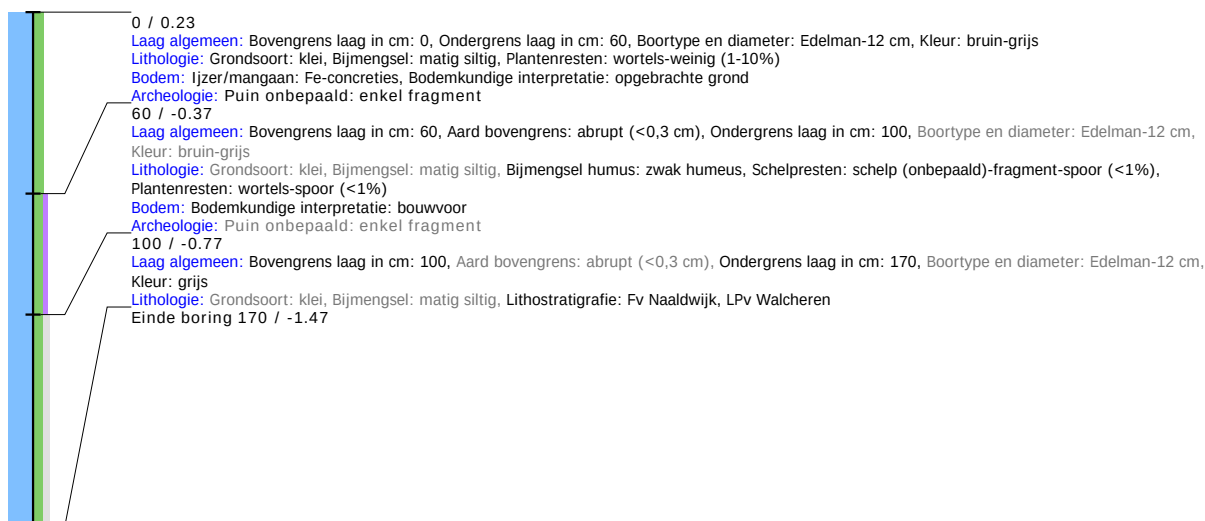
Boring: SWF-EW_8

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 8, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 150
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170122.487, Y-coördinaat in meters: 566994.238, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 0.224, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUHS



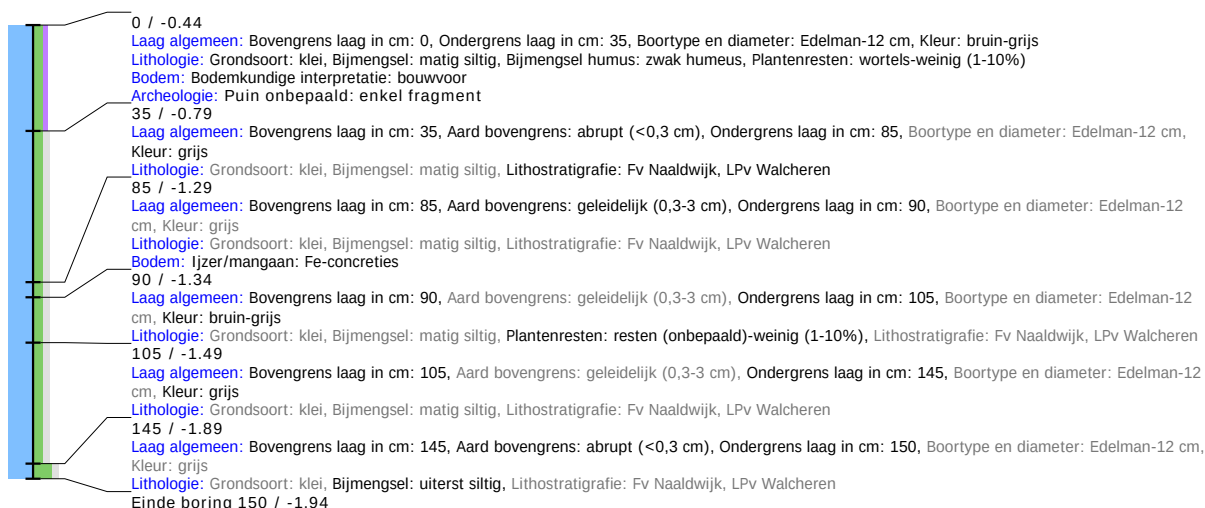
Boring: SWF-EW_9

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 9, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 170
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170111.026, Y-coördinaat in meters: 567004.273, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 0.234, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUhs



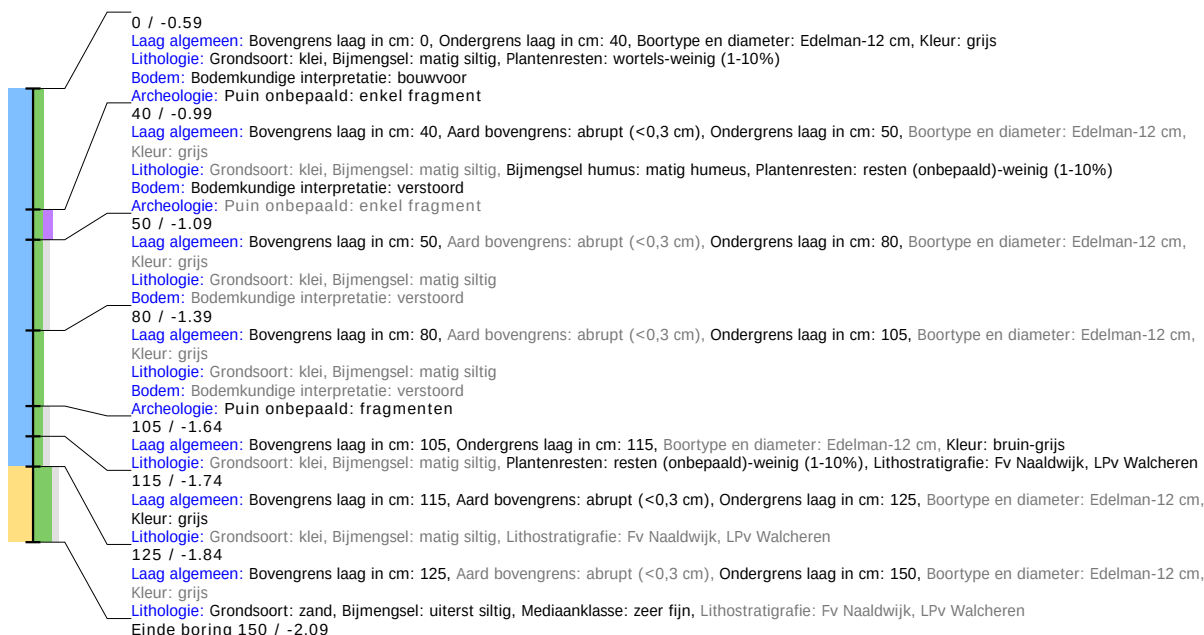
Boring: SWF-EW_10

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 10, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 150
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170089.738, Y-coördinaat in meters: 566999.39, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: -0.438, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUhs



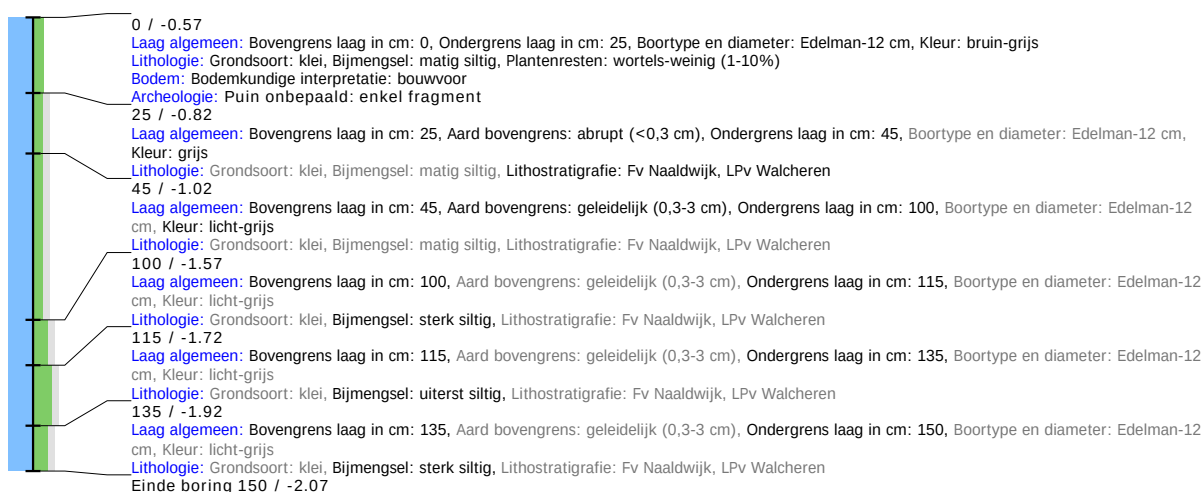
Boring: SWF-EW_11

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 11, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 150
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170098.422, Y-coördinaat in meters: 566985.976, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
Hoogte maaiveld in meters: -0.586, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUhs



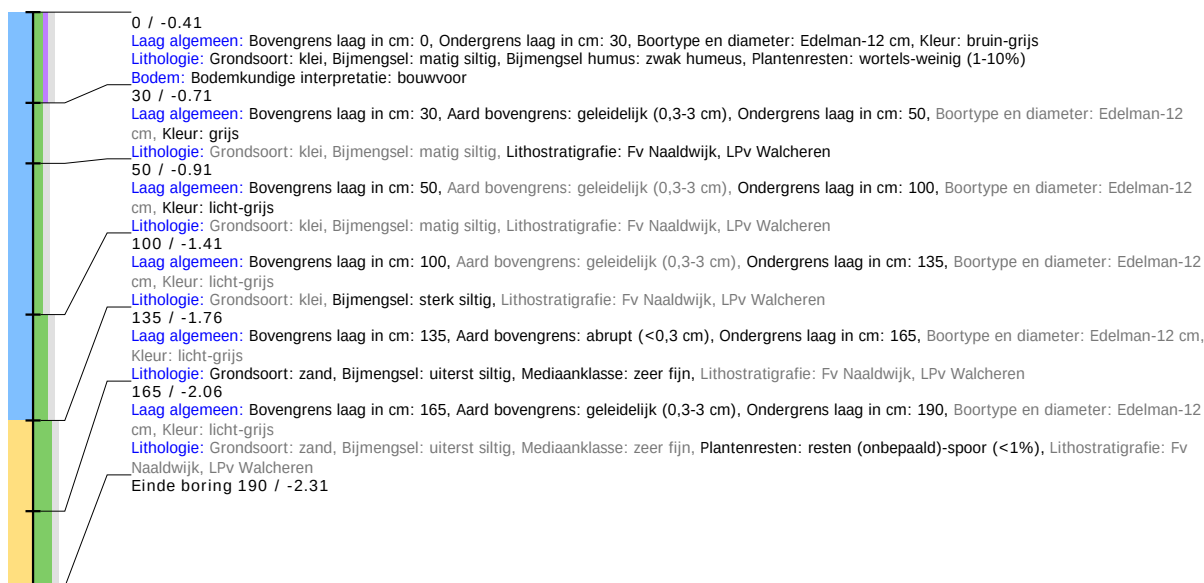
Boring: SWF-EW_12

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 12, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 150
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170108.873, Y-coördinaat in meters: 566974.504, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
Hoogte maaiveld in meters: -0.574, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUhs



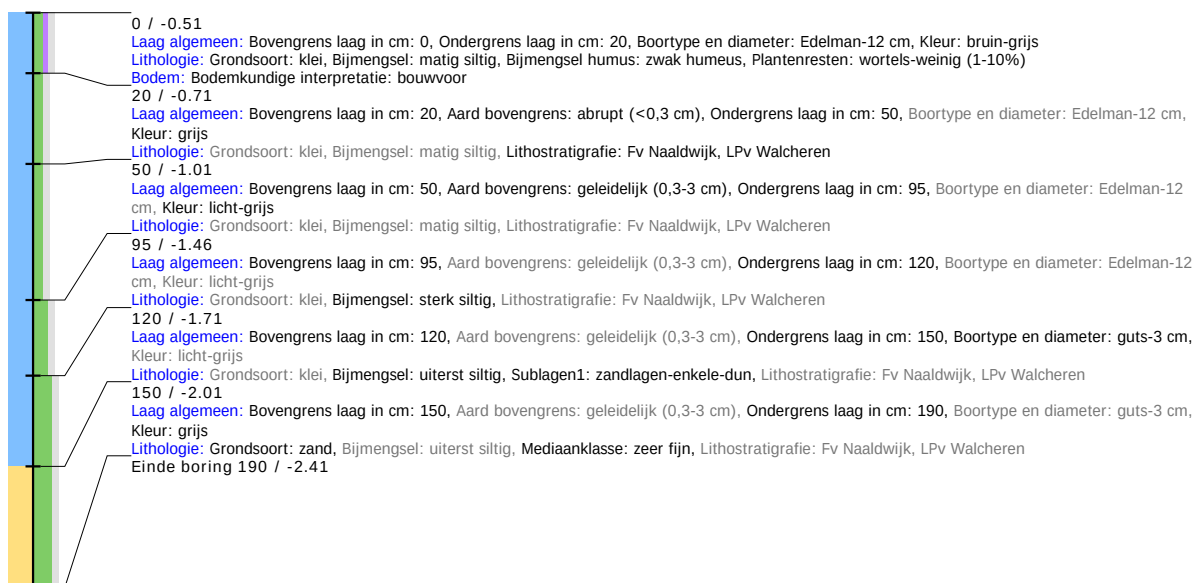
Boring: SWF-EW_13

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 13, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 190
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170134.195, Y-coördinaat in meters: 566942.625, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: -0.414, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUhs



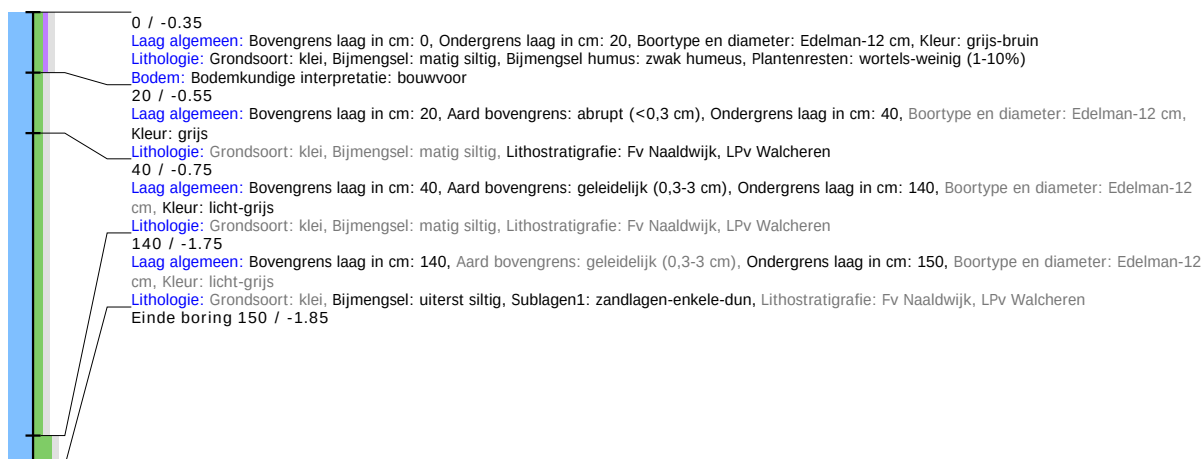
Boring: SWF-EW_14

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 14, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 190
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170153.313, Y-coördinaat in meters: 566916.391, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: -0.512, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUhs



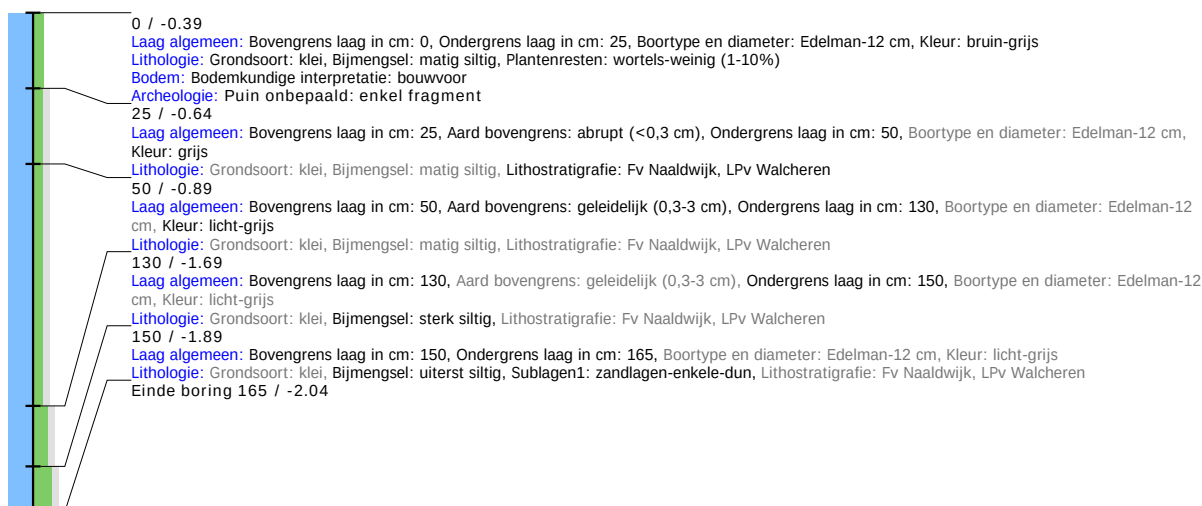
Boring: SWF-EW_15

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 15, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 150
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170169.72, Y-coördinaat in meters: 566890.372, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: -0.351, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUhs



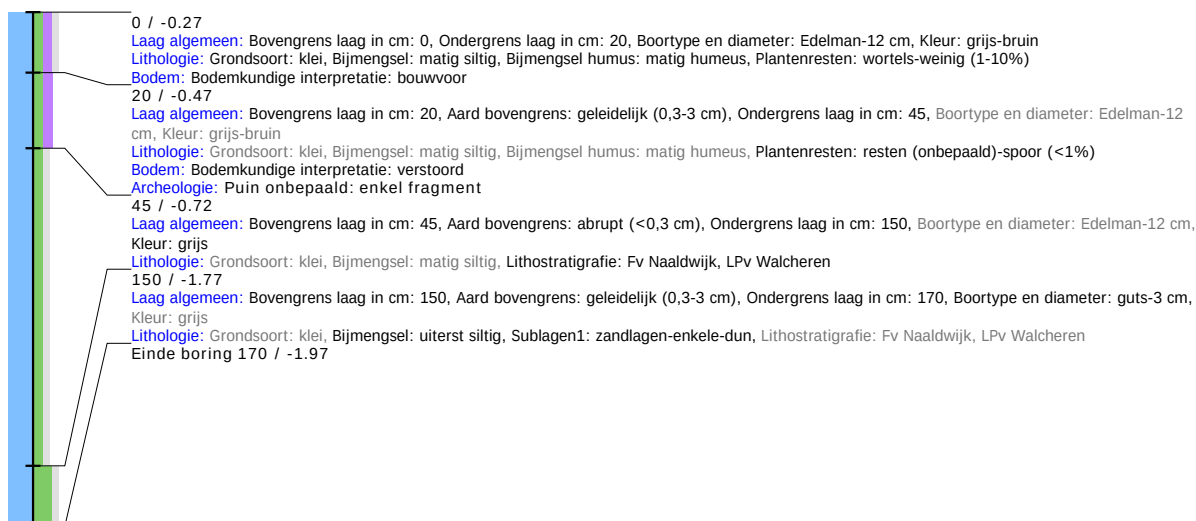
Boring: SWF-EW_16

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 16, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 165
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170186.94, Y-coördinaat in meters: 566866.854, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: -0.389, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUhs



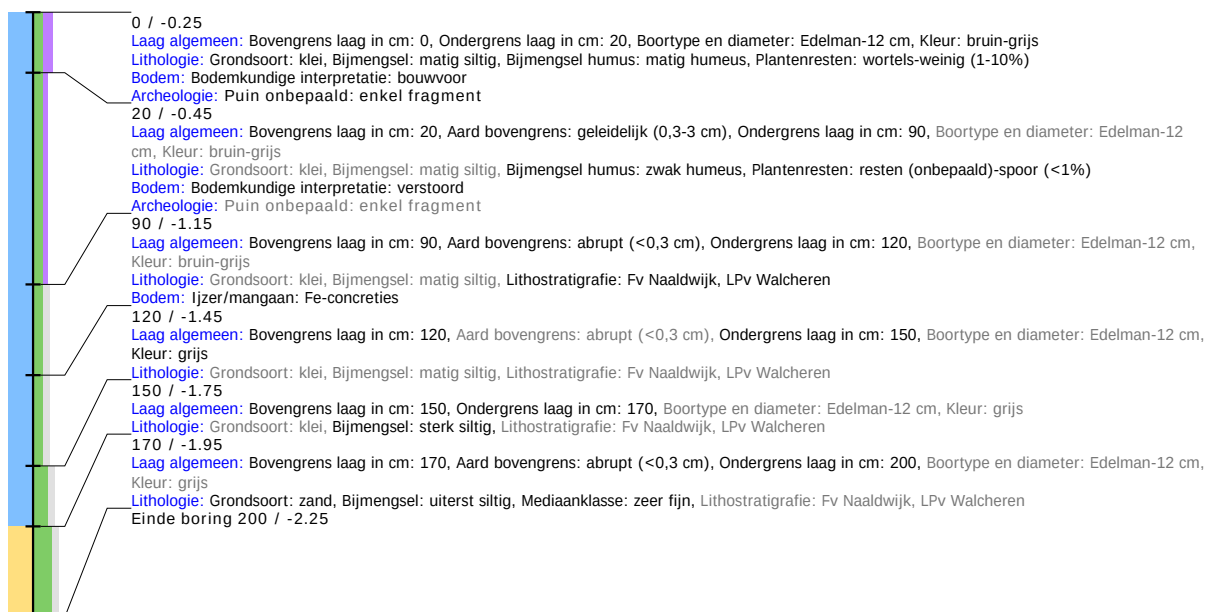
Boring: SWF-EW_17

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 17, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 170
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170134.06, Y-coördinaat in meters: 566975.825, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: -0.271, Precisie hoogte: 1 cm, Referentieveld hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUhs



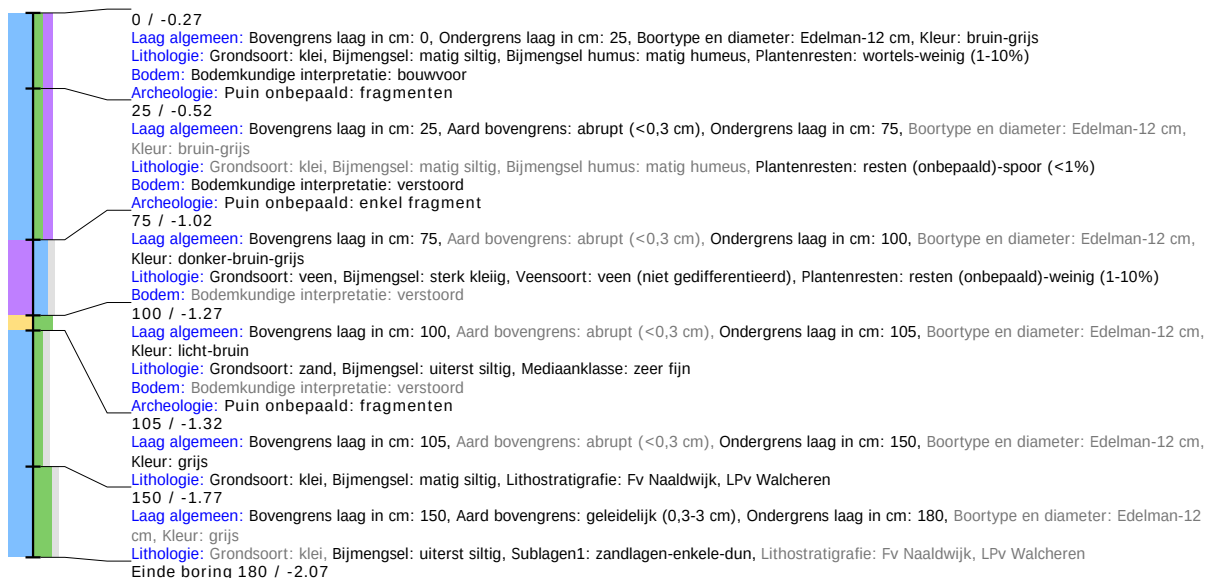
Boring: SWF-EW_18

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 18, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 200
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170135.9, Y-coördinaat in meters: 566984.377, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: -0.254, Precisie hoogte: 1 cm, Referentieveld hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUhs



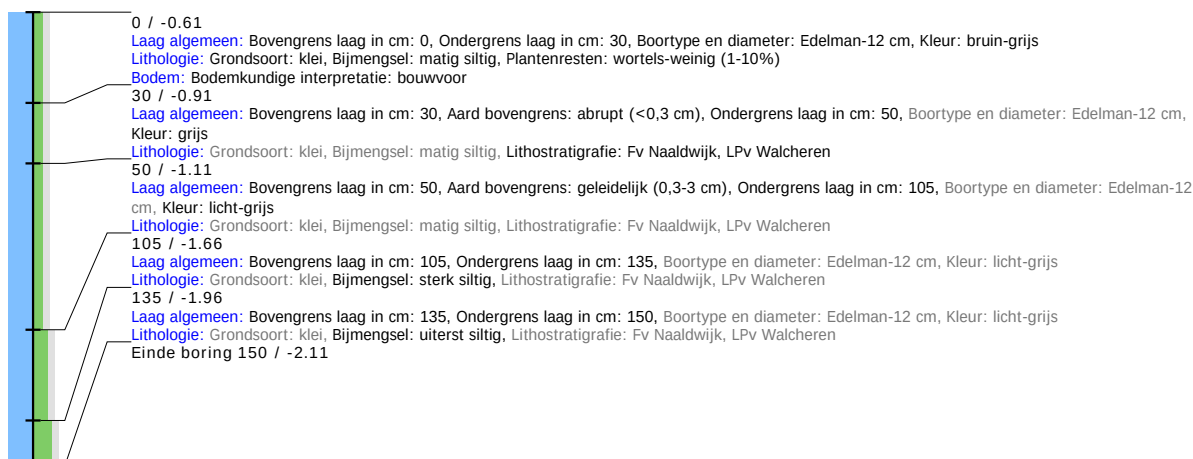
Boring: SWF-EW_19

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 19, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 180
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170127.01, Y-coördinaat in meters: 566985.644, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: -0.271, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUHbs



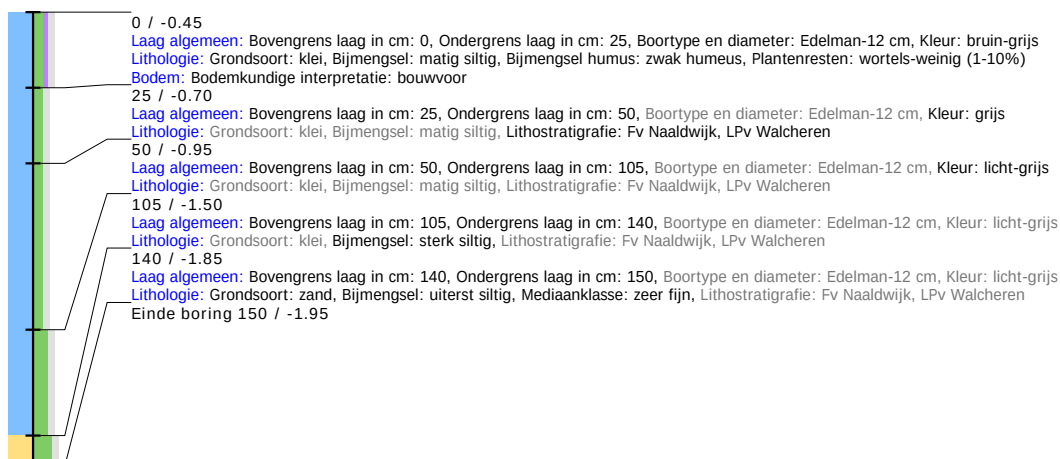
Boring: SWF-EW_20

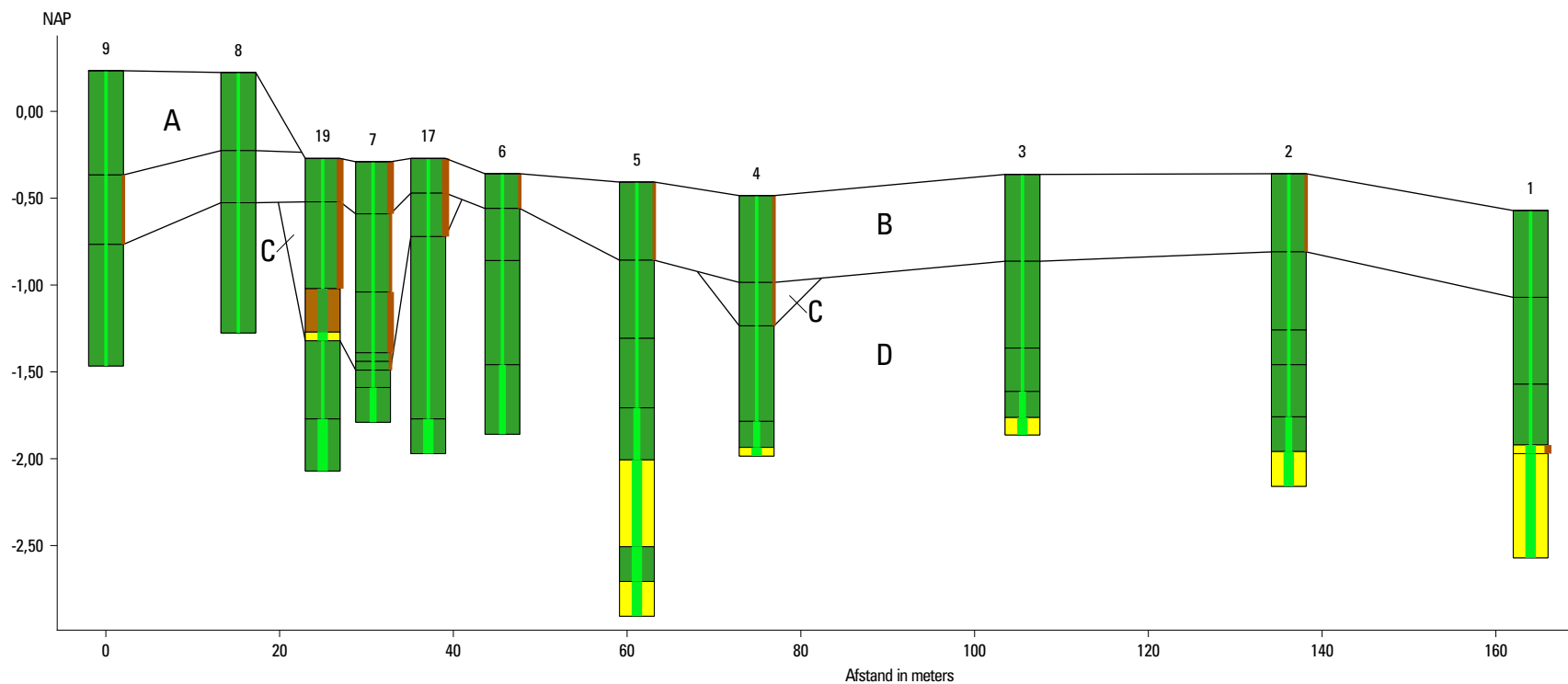
Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 20, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 150
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170102.063, Y-coördinaat in meters: 566980.757, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: -0.609, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUHbs



Boring: SWF-EW_21

Kop algemeen: Projectcode: SWF-EW, Boornummer: 21, Beschrijver(s): MG, Datum: 25-02-2020, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 150
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 170121.404, Y-coördinaat in meters: 566965.487, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: -0.452, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Súdwest-Fryslân, Uitvoerder: VUhs





Matig siltige klei
Sterk siltige klei
Uiterst siltige klei
Uiterst siltig zand

Sterk kleilig veen
Zwak humeus
Matig humeus

A Recent ophogingspakket
B Bouwvoor
C Vergravingen
D Getijdenafzettingen (Laagpakket van Walcheren)



Jufferenwal 30, 8011 LE Zwolle
Postbus 432
8000 AK Zwolle

t 08 8236 8236
e info@rombou.nl
i www.rombou.nl
